

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЮРИДИК ИНСТИТУТИ**

Ш.Ё.АБДУҚОДИРОВ

**ЖИНОЯТ ҲУҚУҚИ
(МАХСУС ҚИСМИ)**

ЎҚУВ-УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМА

**(Ўқув дастури, амалий машғулот мавзулари,
масалалар тўплами, тест саволлари,
адабиётлар рўйхати, якуний назорат саволлари)**

ТОШКЕНТ-2008

Тошкент Давлат юридик институти Ўқув-услубий кенгаши томонидан 2007 йил 20 декабрь 4-сонли баённомаси билан тасдиқланган ва нашрга тавсия этилган.

Ш.Ё.Абдуқодиров

“Жиноят ҳуқуқи” (Махсус қисми). Ўқув-услубий қўлланма. / Масъул муҳаррир: ю.ф.д. Қ.Абдурасулова. – Т.: ТДЮИ нашриёти, 2008. 220 бет.

Такризчилар: **Д.Ж.Суюнова** – Ўзбекистон Республикаси Олий суди жиноят ишлари бўйича судлов хайъати раиси, юридик фанлар номзоди
Б.Д.Ахраров – ТДЮИ “Жиноят ҳуқуқи ва криминология” кафедраси мудир, юридик фанлар номзоди

Ушбу ўқув-услубий қўлланма “Жиноят ҳуқуқи” (махсус қисми) ўқув курсининг дастури асосида тайёрланган бўлиб, унда маъруза ва амалий машғулот режалари, ўрганиладиган мавзулар, масалалар, тест саволлари, курс иши ёзиш бўйича кўрсатмалар, умумий ва ҳар бир мавзу бўйича тавсия этилган адабиётлар рўйхати, фанга оид намунавий имтиҳон саволлари, курс иши мавзулари ўз ифодасини топган.

Ўқув-услубий қўлланма олий ўқув юртларининг бакалавр ва магистрантларига қўлланма сифатида тавсия қилинади.

© Абдуқодиров Шерзод Ёқубжонович.

© Тошкент давлат юридик институти, 2008 йил.

КИРИШ

Мазкур ўқув-услубий қўлланмада “Жиноят ҳуқуқи” (махсус қисми) фанига оид маъруза ва амалий машғулот режалари, ўрганиладиган мавзулар, масалалар, тест саволлари, курс иши ёзиш бўйича кўрсатмалар, умумий ва ҳар бир мавзу бўйича тавсия этилган адабиётлар рўйхати, фанга оид намунавий имтиҳон саволлари, курс иши мавзулари ўз ифодасини топган.

Ўқув-услубий қўлланма талабаларга ўзининг олган назарий билимларини амалий жиҳатдан қўллашда ва содир этиладиган жиноятларни квалификация қилиш ва уни ўрганишда, ҳар бир мавзуга оид тестлар талабаларнинг маъруза ва амалий машғулотларда олган билимларини мустаҳкамлаш ва назорат қилишда яқиндан ёрдам беради.

Шунингдек унда “Жиноят ҳуқуқи” фанидан курс иши ёзиш бўйича кўрсатмалар ва унинг мавзулари, талабалар учун фан бўйича топшириладиган якуний ва давлат имтиҳонларига тайёргарлик кўриш учун саволлар берилган.

“Жиноят ҳуқуқи” (махсус қисми) фанидан ўтиладиган маърузалар ва амалий машғулот турларига ажратилган соатларнинг тақсимооти

№	Машғулот мавзуси	соатлар	
		Маъруза	Семинар
5 семестр			
1.	Ўзбекистон Республикаси Жиноят ҳуқуқи Махсус қисми тушунчаси, вазифаси ва тизими	2	-
2.	Ҳаётга қарши жиноятлар	4	6
3.	Соғлиққа қарши жиноятлар	4	4
4.	Ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли жиноятлар	2	2
5.	Жинсий эркинликка қарши жиноятлар	2	2
6.	Оилага, ёшларга ва ахлоққа қарши жиноятлар	2	2
7.	Шахснинг озодлиги, шаъни ва кадр-қимматига қарши жиноятлар	2	2
8.	Фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларига қарши жиноятлар	2	2
9.	Тинчлик ва инсоният хавфсизлигига қарши жиноятлар	2	2
10.	Ўзбекистон Республикасига қарши жиноятлар	2	2
11.	Ўзгалар мулкни талон-торож қилиш жиноятлари	6	6
12.	Ўзгалар мулкни талон-торож қилиш билан боғлиқ бўлмаган жиноятлар	2	2
	Жами	32	32
6 семестр			
13.	Иқтисодиёт асосларига қарши жиноятлар	4	4
14.	Хўжалик фаолияти соҳасидаги жиноятлар	2	2
15.	Атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар	2	2
16.	Бошқарув тартибига қарши жиноятлар	6	6
17.	Одил судловга қарши жиноятлар	2	2
18.	Жамоат хавфсизлигига қарши жиноятлар	4	4
19.	Транспорт ҳаракати хавфсизлиги ва ундан фойдаланиш хавфсизлигига қарши жиноятлар	2	2
20.	Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишдан иборат жиноятлар	2	2
21.	Жамоат тартибига қарши жиноятлар	2	2
22.	Ахборот технологиялари соҳасидаги жиноятлар	2	2
23.	Бўйсунуш ва ҳарбий шаънга риоя этиш тартибига қарши жиноятлар	0,5	0,5
24.	Ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши жиноятлар	0,5	0,5
25.	Ҳарбий мулкни сақлаш ёки ундан фойдаланиш тартибига қарши жиноятлар	0,5	0,5
26.	Ҳарбий мансабдорлик жиноятлари	0,5	0,5
	ЖАМИ	30	30
	“Жиноят ҳуқуқи” (Махсус қисми) фани бўйича жами соат	62	62

“ЖИНОЯТ ҲУҚУҚИ” МАХСУС ҚИСМИ ФАНИНИНГ ЎҚУВ ДАСТУРИ

“Жиноят ҳуқуқи” (Махсус қисми)нинг умумий қоидалари

“Жиноят ҳуқуқи” махсус қисми тушунчаси, вазифаси, предмети ва тизими; Жиноятларни квалификация қилишнинг илмий асослари. Ўзбекистон Республикаси жиноят қонунларини такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари. Жиноятларни квалификация қилишнинг жазо тайинлашдан фарқи.

Ҳаётга қарши жиноятлар

Ҳаётга қарши жиноятларнинг тушунчаси, турлари, умумий тавсифи. Қасддан одам ўлдириш тушунчаси, турлари, жиноят таркиби. Икки ёки ундан ортиқ шахсни қасддан ўлдириш. Ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлни қасддан ўлдириш. Ожизлиги айбдорга аён бўлган шахсни қасддан ўлдириш. Ўз хизмат ёки фуқаролик бурчини бажариши муносабати билан шахсни ёки унинг яқин қариндошларини қасддан ўлдириш. Қасддан бошқа шахсларнинг ҳаёти учун хавфли бўлган усулда одам ўлдириш. Оммавий тартибсизликлар жараёнида одам ўлдириш. Ўта шафқатсизлик билан одам ўлдириш. Номусга тегиш ёки жинсий эҳтиёжни зўрлик ишлатиб ғайритабiiй усулда қондириш билан боғлиқ ҳолда қасддан одам ўлдириш. Миллий ёки ирқий адоват замирида содир этилган қасддан одам ўлдириш. Безорилик оқибатида қасддан одам ўлдириш. Диний таассублар замирида қасддан одам ўлдириш. Киши аъзоларини кесиб олиб, бошқа кишига кўчириш (трансплантат) ёки мурданинг қисмларидан фойдаланиш мақсадида қасддан одам ўлдириш. Бошқа бирор жиноятни яшириш ёки унинг содир этилишини осонлаштириш мақсадида қасддан одам ўлдириш. Бир гуруҳ шахслар ёки уюшган гуруҳ аъзоси томонидан ёхуд ўша гуруҳ манфаатларини кўзлаган ҳолда қасддан одам ўлдириш. Такроран ёки хавфли рецидивист томонидан содир этилган қасддан одам ўлдириш. Ўта хавфли рецидивист томонидан қасддан одам ўлдириш. Кучли руҳий ҳаяжонланиш ҳолатида қасддан одам ўлдириш. Онанинг ўз чақалоғини қасддан ўлдириши. Зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб, қасддан одам ўлдириш. Ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсни ушлашнинг зарур чоралари чега-

расидан четга чиқиб, қасддан одам ўлдириш. Эҳтиётсизлик орқасида одам ўлдириш. Ўзини ўзи ўлдириш даражасига етказиш жиноятларини юридик таҳлили.

Соғлиққа қарши жиноятлар

Баданга шикаст етказиш тушунчаси, унинг таҳлили ва турлари. Соғлиққа ва жисмоний дахлсизликка қарши жиноятларда айб, мотив ва мақсад. Жиноят субъектининг юридик тавсифи. Қасддан баданга оғир шикаст етказиш. Баданга бирон-бир аъзонинг ишдан чиқиши ёки унинг фаолияти тамоман йўқолишига сабаб бўлган оғир шикаст етказиш. Ҳомиланинг тушиши. Баданнинг тузалмайдиган даражада хунуклашиши. Баданга оғир шикаст етказганлик учун жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлар. Қасддан баданга ўртача оғир шикаст етказиш. Енгиллаштирувчи ҳолатларда баданга шикаст етказганлик учун жавобгарлик. Қасддан баданга енгил шикаст етказиш. Қийнаш жиноятларининг юридик таҳлили.

Ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли жиноятлар

Ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш билан кўрқитиш. Таносил ёки ОИТС касаллигини тарқатиш. Жиноий равишда ҳомила тушириш (аборт). Аёлни ўз ҳомиласини сунъий равишда туширишга мажбурлаш. Касб юзасидан ўз вазифаларини лозим даражада бажармаслик. Хавф остида қолдириш жиноятларининг юридик таҳлили.

Жинсий эркинликка қарши жиноятлар

Номусга тегиш. Ўлдириш билан кўрқитиб номусга тегиш. Шахснинг ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган ҳолда номусга тегиш. Яқин қариндошининг номусига тегиш. Оммавий тартибсизликлар қатнашчиси томонидан содир этилган номусга тегиш. Ўта хавфли рецидивист томонидан содир этилган номусга тегиш. Номусга тегиш натижасида оғир оқибатларга олиб келган ҳолатлар. Ўн тўрт ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахснинг номусига тегиш. Жинсий эҳтиёжни зўрлик ишлатиб, ғайритабиий усулда қондириш. Бесоқолбозлик (эркакнинг эркак билан жинсий алоқа қилиши). Аёлни жинсий алоқа қилишга мажбур этиш жиноятларининг юридик таҳлили.

Оилага, ёшларга ва ахлоққа қарши жиноятлар

Вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаш. Ота-онани моддий таъминлашдан бўйин товлаш. Болани алмаштириб қўйиш. Фарзандликка олиш сирини ошкор қилиш. Кўп хотинли бўлиш. Вояга етмаган шахсни ғайри-ижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб қилиш. Ўн олти ёшга тўлмаган шахс билан жинсий алоқа қилиш. Ўн олти ёшга тўлмаган шахсга нисбатан уятсиз-бузуқ ҳаракатлар қилиш. Порнографик нарсаларни тайёрлаш ва тарқатиш. Фоҳишахона сақлаш ёки қўшмачилик қилиш. Тарих ёки маданият ёдгорликларини нобуд қилиш, бузиш ёки уларга шикаст етказиш. Инсон аъзолари ёки тўқималарини ажратиб олиш. Қабрни таҳқирлаш жиноятларини юридик таҳлили.

Шахснинг озодлиги, шаъни ва қадр-қимматига қарши жиноятлар

Одамлардан фойдаланиш учун уларни ёллаш. Аёлни эрга тегишга мажбур қилиш ёки унинг эрга тегишига тўсқинлик қилиш. Одам ўғрилаш. Зўрлик ишлатиб ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилиш. Тухмат. Ҳақорат қилиш жиноятларининг юридик таҳлили.

Фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларига қарши жиноятлар

Фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилигини бузиш. Фуқароларнинг турар жойи дахлсизлигини бузиш. Хат-ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиш тартибини бузиш. Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш. Виждон эркинлигини бузиш. Сайлов ёки референдум ташкил қилиш, уларни ўтказиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш. Сайлов ҳуқуқининг ёки ишончли вакил ваколатларининг амалга оширилишига тўсқинлик қилиш. Меҳнат қилиш ҳуқуқини бузиш. Муаллифлик ёки ихтирочилик ҳуқуқларини бузиш жиноятларининг юридик таҳлили.

Тинчлик ва инсониятнинг хавфсизлигига қарши жиноятлар

Урушни тарғиб қилиш. Агрессия. Урушнинг қонун ва удувларини бузиш. Геноцид. Ёлланиш. Чет эл давлатининг ҳарбий хизматига, хавфсизлик, полиция, ҳарбий адлия органлари ёки шунга ўхшаш

бошқа органларига хизматга кириш, ёлланиш. Терроризм жинояти учун жавобгарлик. Миллий, ирқий ёки диний адоват қўзғатиш жиноятларининг юридик таҳлили.

Ўзбекистон Республикасига қарши жиноятлар

Давлатга хоинлик қилиш. Давлат сирларини чет эл давлатига етказиш. Ўзбекистон Республикаси Президентига тажовуз қилиш. Ўзбекистон Республикасининг конституциявий тузумига тажовуз қилиш. Жосуслик. Қўпоровчилик. Давлат сирларини ошкор қилиш. Давлат сири ёки ҳарбий сир ҳисобланган ҳужжатларни йўқотиш жиноятларининг юридик таҳлили.

Ўзгалар мулкани талон-торож қилиш

Ўзгалар мулкани талон-торож қилиш жинояти тушунчаси ва унинг белгилари. Ушбу жиноятлар объекти ва предметларининг фарқлари. Талон-торож қилиш усулларига кўра талон-торожнинг шакллари. Босқинчилик жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлари. Босқинчилик жиноятини ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли бўлган зўрлик ишлатиб ёхуд шундай зўрлик ишлатиш билан кўрқитиб содир этиш тушунчаси. Товламачилик тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатларда содир этилиши. Жабрланувчи ёки унинг яқин кишиларига зўрлик ишлатиш тушунчаси ёхуд жабрланувчи учун сир сақланиши лозим бўлган маълумотларни ошкор қилиш билан кўрқитиш тушунчаси. Мулкий ҳуқуқни топшириш тушунчаси. Мулкка бўлган манфаатлар бериш ёхуд мулкий йўсиндаги ҳаракатларни содир этишни талаб қилиш тушунчалари ва бу жиноятнинг босқинчиликдан фарқи. Талончилик тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлар ва бу жиноятнинг босқинчилик жиноятидан фарқи. Ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-торож қилиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлари. Мулкий жавобгарлик тушунчаси, ўзлаштириш ва растрата тушунчалари. Мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан содир этиш тушунчаси, ушбу жиноятнинг ўғрилиқ жиноятдан фарқи. Фирибгарлик жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлар. Фирибгарлик усули сифатида алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш тушунчаси. Фирибгарликнинг ўзлашти-

риш ёки растратадан фарқи. Ўғирлик жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлари. Ўғирлик жиноятининг объектив томонининг зарурий белгиларига кўра талон-торожнинг бошқа шаклларида фарқи. Талон-торожни квалификация қилишда талон-торож миқдорининг аҳамияти. Талон-торож турлари. Миқдорига нисбатан талон-торожнинг мезонини белгилаш асослари.

Ўзгалар мулкни талон-торож қилиш билан боғлиқ бўлмаган жиноятлар

Алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш йўли билан мулкый зарар етказиш. Жиноий йўл билан топилган мулкни олиш ёки ўтказиш. Мулкни кўриқлашга виждонсиз муносабатда бўлиш. Мулкни қасдан нобуд қилиш ёки унга зарар етказиш.

Иқтисодиёт асосларига қарши жиноятлар

Ўзбекистон Республикасининг манфаатларига хилоф равишда битимлар тузиш. Қалбаки пул, акциз маркаси ёки қимматли қоғозлар ясаш, уларни ўтказиш. Валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда олиш ёки ўтказиш. Чет эл валютасини яшириш. Сохта тадбиркорлик. Сохта банкротлик. Банкротликни яшириш. Божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш. Монополияга қарши қонун ҳужжатларини бузиш. Солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаш. Бюджет интизомини бузиш. Қимматбаҳо металллар ёки тошларни топшириш қоидаларини бузиш. Рангли металллар, уларнинг парча ва резги-чиқитларини тайёрлаш, олиш, улардан фойдаланиш ҳамда уларни ўтказиш қоидаларини бузиш. Электр, иссиқлик энергияси, газ, водопроводдан фойдаланиш қоидаларини бузиш жиноятларининг юридик таҳлили.

Хўжалик фаолияти соҳасидаги жиноятлар

Хавфсизлик талабларига жавоб бермайдиган товарларни ўтказиш мақсадини кўзлаб ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш ёхуд ўтказиш, ишлар бажариш ёки хизматлар кўрсатиш. Этил спирти, алкоғолли маҳсулот ва тамаки маҳсулотини қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш жинояти тушунчаси. Чигитдан олинган маҳсулотни қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муо-

малага киритиш. Савдо ёки воситачилик фаолияти билан қонунга хилоф равишда шуғулланиш. Савдо ёки хизмат кўрсатиш қоидаларини бузиш. Фаолият билан лицензиясиз шуғулланиш. Қонунга хилоф равишда ахборот тўплаш, уни ошкор қилиш ёки ундан фойдаланиш. Рақобатчини обрўсизлантириш жиноятларининг юридик таҳлили.

Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар

Экология хавфсизлигига оид нормалар ва талабларни бузиш. Атроф табиий муҳитнинг ифлосланганлиги тўғрисидаги маълумотларни қасдан яшириш ёки бузиб кўрсатиш. Атроф табиий муҳитни ифлослантириш. Атроф табиий муҳитнинг ифлосланиши оқибатларини бартараф қилиш чораларини кўрмаслик. Ер, ер ости бойликларидан фойдаланиш шартларини ёки уларни муҳофаза қилиш талабларини бузиш. Экинзор, ўрмон ёки бошқа дов-дарахтларга шикаст етказиш ёки уларни нобуд қилиш. Ўсимликлар касалликлари ёки зараркунандалари билан кураш талабларини бузиш. Ветеринария ёки зоотехника қоидаларини бузиш. Зарарли кимёвий моддалар билан муомалада бўлиш қоидаларини бузиш. Ҳайвонот ёки ўсимлик дунёсидан фойдаланиш тартибини бузиш. Сув ёки сув ҳавзаларидан фойдаланиш шартларини бузиш. Алоҳида муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларнинг тартибини бузиш жиноятларининг юридик таҳлили.

Бошқарув тартибига қарши жиноятлар

Ҳокимият ёки мансаб ваколатини суиистеъмол қилиш. Ҳокимият ёки мансаб ваколати доирасидан четга чиқиш. Мансабга совуққонлик билан қараш. Ҳокимият ҳаракатсизлиги. Мансаб сохтакорлиги. Пора олиш. Пора бериш. Пора олиш-беришда воситачилик қилиш. Хизматчини пора эвазига оғдириш. Товламачилик йўли билан ҳақ беришни талаб қилиш. Давлат рамзларига ҳурматсизлик қилиш. Жамоат бирлашмалари ёки диний ташкилотларни қонунга хилоф равишда тузиш. Ғайриқонуний жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотлар фаолиятида қатнашишга ундаш. Диний ташкилотлар тўғрисидаги қонунлар ҳужжатларини бузиш. Йиғилишлар, митинглар, кўча юришлари ёки намойишлар уюштириш, ўтказиш тартибини бузиш. Тақиқланган иш ташлашга раҳбарлик қилиш ёки фавқулодда ҳолат шароитида корхона, муассаса ёхуд ташкилотлар ишига тўсқинлик қилиш. Ҳокимият вакилига ёки фуқаровий бурчини бажараётган шахсга қар-

шилиқ кўрсатиш. Озодликдан маҳрум қилиш жазосини ижро этиш муассасаларининг ишини издан чиқарувчи ҳаракатлар. Жазони ижро этиш муассасаси маъмуриятининг қонуний талабларига бўйсунмаслик. Қамоқдан ёки қўриқлов остидаги сақлаш жойидан қочиш. Қонунга хилоф равишда чет элга чиқиш ёки Ўзбекистон Республикасига кириш. Ўзбекистон Республикасида бўлиш қоидаларини бузиш. Ҳарбий ёки муқобил хизматдан бўйин товлаш. Маъмурий назорат қоидаларини бузиш. Ҳужжатлар, штамплар, муҳрлар, бланкаларни эгаллаш, нобуд қилиш, уларга шикаст етказиш ёки уларни яшириш. Ҳужжатлар, штамплар, муҳрлар, бланкалар тайёрлаш, уларни қалбакилаштириш, сотиш ёки улардан фойдаланиш. Давлат проба тамғаларини тайёрлаш ва улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш. Ўзбошимчалиқ. Ер участкаларини ўзбошимчалиқ билан эгаллаб олиш. Диний таълимотдан сабоқ бериш тартибини бузиш жиноятларининг юридик таҳлили.

Одил судловга қарши жиноятлар

Айбсиз кишини жавобгарликка тортиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби. Адолатсиз ҳукм, ҳал қилув қарори, ажрим ёки қарор чиқариш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Суд қарорини бажармаслик. Банд солинган мулкни қонунга хилоф равишда тасарруф этиш. Қонунга хилоф равишда ушлаб туриш ёки ҳибсга олиш. Қийноққа солиш ва бошқа шафқатсиз, ғайри инсоний ёки қадр қимматни камситувчи муомила ҳамда жазо турларини қўллаш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, квалификация қилишнинг зарурий белгилари. Тергов қилишга ёки суд ишларини ҳал этишга аралашиш. Ёлғон хабар бериш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Ёлғон гувоҳлик бериш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Суриштирув ёки дастлабки тергов маълумотларини ошкор қилиш. Жиноят процессини юритиш қатнашчиларининг ўз зиммасидаги вазифани бажаришдан бўйин товлаши. Жиноят ҳақида хабар бермаслик ёки уни яшириш жиноятларининг юридик таҳлили.

Жамоат хавфсизлигига қарши жиноятлар

Жиноий уюшма ташкил этиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни ошкорлаштириш. Оммавий тартибсизликлар.

Жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига таҳдид соладиган материалларни тайёрлаш ёки тарқатиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Диний экстремистик, сепаратистик, фундаменталистик ёки бошқа тақиқланган ташкилотлар тузиш, уларга раҳбарлик қилиш, уларда иштирок этиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Диний мазмундаги материалларни қонунга хилоф равишда тайёрлаш, сақлаш, олиб кириш ёки тарқатиш. Шахсни гаров сифатида тутқунликка олиш. Контрабанда жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Ўқотар қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш қурилмаларини қонунга хилоф равишда эгаллаш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш қурилмаларига қонунга хилоф равишда эгаллик қилиш. Ўқотар қурол ёки ўқ-дориларни бепарволик билан сақлаш. Портлаш хавфи бўлган моддалар ёки пиротехника буюмларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш. Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни қонунга хилоф равишда эгаллаш. Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни қонунга хилоф равишда муомалага киритиш. Радиоактив моддаларни қонунга хилоф равишда эгаллаш. Радиоактив материаллардан фойдаланиш қоидаларини бузиш. Радиоактив материаллардан қонунга хилоф равишда фойдаланиш. Ядро қурилмаларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш. Бактериологик, кимёвий ва бошқа хил ялли қирғин қуроллари турларини ишлаб чиқиш, ишлаб чиқариш, тўплаш, олиш, бировга ўтказиш, сақлаш, қонунга хилоф равишда эгаллаш ва улар билан бошқа ҳаракатларни содир этиш. Тадқиқот фаолиятини амалга оширишда хавфсизлик қоидаларини бузиш. Меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини бузиш. Санитарияга оид қонун ҳужжатларини ёки эпидемияга қарши кураш қоидаларини бузиш. Тоғ-кон, қурилиш ёки портлатиш ишлари хавфсизлиги қоидаларини бузиш. Ёнғин хавфсизлиги қоидаларини бузиш жиноятларининг юридик таҳлили.

Транспорт ҳаракати ва ундан фойдаланиш хавфсизлигига қарши жиноятлар

Темир йўл, денгиз, дарё ёки ҳаво транспортининг ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш. Маст ҳолдаги шахсининг транспорт воситасини бошқаришига йўл қўйиш. Транспортни таъмирлаш ёки уни фойдаланишга чиқариш қоидаларини бу-

зиш. Темир йўл, денгиз, дарё, ҳаво транспорти воситаси ёки алоқа йўллари яроқсиз ҳолатга келтириш. Темир йўлнинг ҳаракатланадиган таркибини, ҳаво, денгиз ёки дарё кемасини олиб қочиш ёки эгаллаб олиш. Халқаро учиш қоидаларини бузиш. Транспорт воситалари ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш. Транспорт воситасини олиб қочиш. Транспортнинг хавфсиз ишлашини таъминлашга доир қоидаларни бузиш. Автомобиль йўлларида фойдаланиш ва уларни қўриқлаш қоидаларини бузиш жиноятларининг юридик таҳлили.

Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишдан иборат жиноятлар

Гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар тушунчаси. Таққиланган экинларни етиштириш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни қонунга хилоф равишда эгаллаш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзлаб қонунга хилоф равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар қилиш, шунингдек уларни қонунга хилоф равишда ўтказиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни истеъмол қилишга жалб этиш. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар ишлаб чиқариш ёки улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзламай қонунга хилоф равишда тайёрлаш, эгаллаш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар жиноятларининг юридик таҳлили.

Жамоат тартибига қарши жиноятлар

Безорилик жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркиби. Қимор ва таваккалчиликка асосланган бошқа ўйинларни ташкил этиш ҳамда ўтказиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркиби.

Ахборот технологиялари соҳасидаги жиноятлар

Ахборотлаштириш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби. Компьютер ахборотидан қонунга хилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркиби.

Компьютер тизимидан қонунга хилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш учун махсус воситаларни ўтказиш мақсадини кўзлаб тайёрлаш ёхуд ўтказиш ва тарқатиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркиби. Компьютер ахборотини модефикациялаштириш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркиби. Компьютер саботажи жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркиби. Зарар келтирувчи дастурларни яратиш, ишлатиш ёки тарқатиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркиби.

Бўйсунмиш ва ҳарбий шаънга риоя этиш тартибига қарши жиноятлар

Ҳарбий хизматга қарши жиноятнинг тушунчаси. Бўйсунмасликнинг тушунчаси, жиноят таркиби. Буйруқни бажармаслик тушунчаси, жиноят таркиби. Бошлиққа қаршилиқ кўрсатиш ёки уни хизмат вазифаларини бузишга мажбур қилиш тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Бошлиқни кўрқитиш тушунчаси, жиноят таркиби. Баданга шикаст етказиш тушунчаси ва унинг соғлиққа қарши жиноятлардан фарқи. Буйсунувчининг ўз бошлиғини ёки бошлиқни ўзига буйсунувчини ҳақорат қилиши тушунчаси. Бир-бирига тобе бўлмаган ҳарбий хизматчилар ўртасидаги ўзаро муносабатларга оид устав қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Мародёрлик тушунчаси жиноятларининг юридик таҳлили.

Ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши жиноятлар

Ҳарбий қисм ёки хизмат жойини ўзбошимчалик билан ташлаб кетиш тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Дезертерлик тушунчаси, жиноят таркиби. Ҳалок бўлаётган ҳарбий кемани ташлаб кетиш тушунчаси, жиноят таркиби. Ўзининг бирон аъзосини майиб қилиш йўли билан ёки бошқа усулда ҳарбий хизматдан бўйин товлаш тушунчаси, жиноят таркиби. Қоровул хизматини ўташ қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Ички хизматни ўташ ёки горнизонда патруллик қилиш қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби. Жанговар навбатчиликни ўташ қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби. Чегара хизматини ўташ қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби.

Ҳарбий мулкни сақлаш ёки ундан фойдаланиш тартибига қарши жиноятлар

Ҳарбий мулкни беҳуда сарфлаш, йўқотиш ёки ишдан чиқариш тушунчаси, жиноят таркиби. Ҳарбий мулкни нобуд қилиш ёки унга шикаст етказиш тушунчаси, жиноят таркиби. Атрофдагилар учун катта хавф манбаи бўлган қурол-яроғ, шунингдек модда ва буюмлар билан муомалада бўлиш қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби ва жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Машиналарни бошқариш ёки улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби ва жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Учиш ёки учишга тайёргарлик кўриш қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби. Кемани бошқариш қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби.

Ҳарбий мансабдорлик жинояти

Ҳокимиятни суиистеъмол қилиш, ҳокимият ваколатидан ташқарига чиқиш ёки ҳокимият ҳаракатсизлиги тушунчаси, жиноят таркиби ва жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари. Хизматга сувуққонлик билан қараш тушунчаси, жиноят таркиби ва жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

СЕМИНАР МАШҒУЛОТЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ БЎЙИЧА КЎРСАТМА ВА ТАВСИЯЛАР

Семинар машғулотларда талаба тизимли билимларга эга бўлиши, махсус қисм нормаларини тўғри қўллаш ва жиноят ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, замонавий илмий асосларда ўз касб фаолиятида фойдалана билиши лозим.

Семинар машғулотларида: ҳаётга, соғлиққа қарши жиноятлар, ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли жиноятлар, жинсий эркинликка қарши жиноятлар, оилага, ёшларга ва ахлоққа қарши жиноятлар, шахсинг озодлиги, шаъни ва қадр-қимматига қарши жиноятлар, фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларига қарши жиноятлар тинчлик ва инсониятнинг хавфсизлигига қарши жиноятлар, Ўзбекистон Республикасига қарши жиноятлар, ўзгалар мулкни талон-торож қилиш, ўзгалар мулкни талон-торож қилиш билан боғлиқ бўлмаган жиноятлар, иқтисодиёт асосларига қарши жиноятлар, хўжалик фаолияти соҳасидаги жиноятлар, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар, бошқарув тартибига қарши жиноятлар, одил судловга қарши жиноятлар, жамоат хавфсизлигига қарши жиноятлар, транспорт ҳаракати ва ундан фойдаланиш хавфсизлигига қарши жиноятлар, гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишдан иборат жиноятлар, жамоат тартибига қарши жиноятлар, бўйсунуш ва ҳарбий шаънга риоя этиш тартибига қарши жиноятлар, ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши жиноятлар, ҳарбий мулкни сақлаш ёки ундан фойдаланиш тартибига қарши жиноятлар, ҳарбий мансабдорлик жиноятлари ҳақидаги нормаларни билиши ва жиноятларни тўғри квалификация қила олиш қобилиятига эга бўлиши керак.

“ЖИНОЯТ ҲУҚУҚИ” (МАХСУС ҚИСМИ) БЎЙИЧА СЕМИНАР МАШҒУЛОТЛАРИ МАВЗУСИ:

1. Ҳаётга қарши жиноятлар.
2. Соғлиққа қарши жиноятлар.
3. Ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли жиноятлар.
4. Жинсий эркинликка қарши жиноятлар.
5. Оилага, ёшларга ва ахлоққа қарши жиноятлар.
6. Шахсининг озодлиги, шаъни ва қадр-қимматига қарши жиноятлар.
7. Фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларига қарши жиноятлар.
8. Тинчлик ва инсоният хавфсизлигига қарши жиноятлар.
9. Ўзбекистон Республикасига қарши жиноятлар.
10. Ўзгалар мулкани талон-торож қилиш жиноятлари.
11. Ўзгалар мулкани талон-торож қилиш билан боғлиқ бўлмаган жиноятлар.
12. Иқтисодиёт асосларига қарши жиноятлар.
13. Хўжалик фаолияти соҳасидаги жиноятлар.
14. Атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар.
15. Бошқарув тартибига қарши жиноятлар.
16. Одил судловга қарши жиноятлар.
17. Жамоат хавфсизлигига қарши жиноятлар.
18. Транспорт ҳаракати хавфсизлиги ва ундан фойдаланиш хавфсизлигига қарши жиноятлар.
19. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишдан иборат жиноятлар.
20. Жамоат тартибига қарши жиноятлар.
21. Ахборот технологиялари соҳасидаги жиноятлар
22. Ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши жиноятлар

МУСТАҚИЛ ИШЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ ШАКЛИ ВА МАЗМУНИ

Мустақил ишнинг асосий мақсади – ўқитувчининг раҳбарлиги ва назорати остида талабада ўқув ишларини мустақил равишда бажариши учун зарур бўлган билим ва кўникмаларни шакллантириш ва ривожлантиришдир.

Мустақил иш реферат шаклида амалга оширилади. Реферат лойиҳалари қуйидаги тузилишдан иборат бўлади: титул varaғи; кириш; асосий қисм; хулосалар; фойдаланилган адабиётлар рўйхати; иловалар. Рефератнинг ҳажми фойдаланилган адабиётлар рўйхати ва иловалардан ташқари 15 бет бўлиши лозим.

Мустақил иш қуйидаги мавзуларда олиб борилади:

№	Мустақил таълим мавзуси	Мустақил таълим мазмуни	Мустақил таълим шакли	Мустақил таълим ҳажми
5 семестр				
1.	Ўзбекистон Республикаси ва МДХ давлатларида ҳаётга қарши жиноятлар учун жавобгарлик	Ўзбекистон Республикаси ва МДХ давлатларида ҳаётга қарши жиноятлар учун жавобгарлик масалаларини ўрганиш	реферат	Формат-А4 Ёзма 25 бет
2.	МДХ давлатларида соғлиққа қарши жиноятлар учун жавобгарлик.	МДХ давлатларида соғлиққа қарши жиноятлар учун жавобгарлик. масалаларини ўрганиш	реферат	Формат-А4 Ёзма 25 бет
3.	Тухмат жиноятининг тушунчаси, жиноят таркиби.	Тухмат жинояти учун жавобгарлик. масалаларини ўрганиш	реферат	Формат-А4 Ёзма 25 бет
4.	Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш.	Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш жиноятини квалификация қилиш масалаларини ўрганиш	реферат	Формат-А4 Ёзма 25 бет

6 семестр				
5.	МДХ давлатларида тинчлик ва инсониятнинг хавфсизлигига қарши жиноятлар учун жавобгарлик.	МДХ давлатларида тинчлик ва инсониятнинг хавфсизлигига қарши жиноятлар учун жавобгарлик масалаларини ўрганиш	курс иши	Формат-А4 Ёзма 25 бет
6.	Этил спирти, алкоғолли маҳсулот ва тамаки маҳсулотини қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш.	Этил спирти, алкоғолли маҳсулот ва тамаки маҳсулотини қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш жиноятларини квалификация қилиш масалаларини ўрганиш.	реферат	Формат-А4 Ёзма 25 бет
7.	Табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар.	Табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятларни ўрганиш	реферат	Формат-А4 Ёзма 25 бет
8.	Товламачилик йўли билан пора олиш ва хизматчи томонидан ҳақ беришни талаб қилиш.	Товламачилик йўли билан пора олиш ва хизматчи томонидан ҳақ беришни талаб қилиш. Жиноятларини квалификация қилиш масалаларини ўрганиш	курс иши	Формат-А4 Ёзма 25 бет
9.	Ҳужжатлар, штамплар, муҳрлар, бланкаларни эгаллаш, нобуд қилиш, уларга шикаст етказиш, уларни яшириш, тайёрлаш, қалбакилаштириш, сотиш ёки улардан фойдаланиш.	Ҳужжатлар, штамплар, муҳрлар, бланкаларни эгаллаш, нобуд қилиш, уларга шикаст етказиш, уларни яшириш, тайёрлаш, қалбакилаштириш, сотиш ёки улардан фойдаланиш учун жиноий жавобгарлик масалаларини ўрганиш.	реферат	Формат-А4 Ёзма 25 бет
10.	Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни ошкоралаштириш, легаллаштириш.	Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни ошкоралаштириш, легаллаштириш жиноятларини квалификация қилиш масалаларини ўрганиш.	реферат	Формат-А4 Ёзма 25 бет

11.	Радиоактив материалларни қонунга хилоф равишда эгаллаш, фойдаланиш қоидаларини бузиш, қонунга хилоф равишда фойдаланиш.	Радиоактив материалларни қонунга хилоф равишда эгаллаш, фойдаланиш қоидаларини бузиш, қонунга хилоф равишда фойдаланиш жинояти учун жиноий жавобгарлик масалаларини ўрганиш.	реферат	Формат- А4 Ёзма 25 бет
12.	Темир йўл, денгиз, дарё ёки ҳаво транспортларининг ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш, таъмирлаш ёки ундан фойдаланиш қоидаларини бузиш.	Темир йўл, денгиз, дарё ёки ҳаво транспортларининг ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш, таъмирлаш ёки ундан фойдаланиш қоидаларини бузиш жинояти учун жиноий жавобгарлик масалаларини ўрганиш.	реферат	Формат- А4 Ёзма 25 бет

Изоҳ: илмий журналларда чоп этилган иккита мақола 44 соат.

Илмий конференция материалларида чоп этилган 4 та мақола 44 соат, 1 таси 11 соат.

Илмий конференция тезисларида 4 та мақола 44 соат, 1 таси 11 соат.

ИНФОРМАЦИОН-УСЛУБИЙ ТАЪМИНОТ

Фанни ўрганиш таълим беришнинг анъанавий ва илғор усуллари билан амалга оширилади: экспресс-сўровлар, тест сўровлари, дастурий ўқитиш, давра суҳбатларини ўтказиш, коллоквиум ўтказиш, муаммоли таълим, таълим беришда техник воситаларидан фойдаланиш, клиник таълим, суд ҳукмларини ўрганиш ва таҳлил қилиш ва бошқа интерактив таълим усуллари (ечимлар дарахти, ишбилармон ўйини, дебатлар ва ҳ.к.).

ЎЗЛАШТИРИШ НАЗОРАТИ

Семестрлар бўйича билимни назорат қилиш турлари

Семестр	Назорат тури	%	Максимал балл (100%)	Ўтиш бали (55%)
5 семестр	Жорий	35	35	19,25
	Оралиқ	50	50	27,5
	Якуний	15	15	8,25
6 семестр	Жорий	35	35	19,25
	Оралиқ	50	50	27,5
	Якуний	15	15	8,25

Талабалар билимини баҳолашда қуйидаги намунавий мезонлар инобатга олинади:

Балл	Баҳо	Талабанинг билим даражаси
86-100	Аъло	Хулоса ва қарор қабул қилиш Ижодий фикрлай олиш Мустақил мушоҳада юритиш Амалда қўллай олиш Моҳиятини тушуниш Билиш, айтиб бериш Тасаввурга эга бўлиш
71-85	Яхши	Мустақил мушоҳада юритиш Амалда қўллай олиш Моҳиятини тушуниш Билиш, айтиб бериш Тасаввурга эга бўлиш
55-70	Қониқарли	Моҳиятини тушуниш Билиш, айтиб бериш Тасаввурга эга бўлиш
0-54	Қониқарсиз	Аниқ тасаввурга эга эмаслик Билмаслик

“ЖИНОЯТ ҲУҚУҚИ” (МАХСУС ҚИСМИ) БЎЙИЧА АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАР ЎТИШ МАВЗУЛАР РЕЖАСИ:

I БЎЛИМ. ШАХСГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

1-мавзу: Ҳаётга қарши жиноятлар (6 соат)

1-машғулот:

1) Ҳаётга қарши жиноятлар тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

2) Қасддан одам ўлдириш учун жавобгарлик белгилари ва тушунчаси.

2-машғулот:

1) Жавобгарликни оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш жиноятлари тушунчаси ва турлари.

2) Жиноятнинг объектига нисбатан оғирлаштирувчи ҳолатларда қасддан одам ўлдириш.

3) Жиноятнинг объектив томонига нисбатан оғирлаштирувчи ҳолатларда қасддан одам ўлдириш.

4) Субъектига нисбатан оғирлаштирувчи ҳолатларда қасддан одам ўлдириш.

5) Субъектив томонига нисбатан оғирлаштирувчи ҳолатларда қасддан одам ўлдириш.

3- машғулот:

1) Жавобгарликни енгиллаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш.

2) Кучли руҳий ҳаяжонланиш ҳолатида қасддан одам ўлдириш.

3) Онанинг ўз чақалоғини ўлдирганлиги учун жавобгарлик.

4) Зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб одам ўлдириш учун жавобгарлик.

1-масала

Муқаддам судланган К. соат 23.00ларда маҳаллада бундан 15 йил олдин судда унга қарши гувоҳлик берган кўшниси Н. ва икки ой олдин 500 АҚШ доллари қарз олган М.ларнинг гаплашиб турганлигини кўриб, ҳеч ким йўқлигидан фойдаланиб, уларни ўлдиришга қарор қилди.

К. уйида сақлаётган портловчи моддани олиб чиқиб, улар томонга отди. Портлаш натижасида Н. ва М.лар шу жойнинг ўзида вафот этишди.

К.ни ҳаракатларини квалификация қилинг.

2-масала

Д. хотини Л.нинг таниши М. билан жинсий алоқада бўлиб юрганни билар эди. Шундан сўнг Д. М.га агар яна хотинини олдига яқинлашса, уни ўлдиришини айтди. Орадан бир ой ўтгач Д. маҳалла бошида Л. ва М.лар бирга гаплашиб турганлигини кўриб, уйга кириб ошхона пичоғини олиб чиқиб, М.нинг қорин қисмига жароҳат етказди. М. шу жойнинг ўзида ҳаётдан кўз юмди.

Д.ни ҳаракатларини квалификация қилинг.

3-масала

А.исмли қиз ўз ўйнаши Б.нинг агар меросхўр ўғил туғиб берса, А.га 5000 АҚШ доллари пул беришини ваъда қилгани учун А. ундан ҳомиладор бўлди. А.нинг туғишига бир ой қолганда у Б. билан жанжаллашиб қолди. А. Б.нинг уни ташлаб кетганига чидай олмасдан ҳомиласини йўқ қилмоқчи бўлди. Врачлар бундай вазиятда ҳомилани тушириш унинг ҳаётига хавфли эканлигини айтди.

1-вариант. А. генеколог врач билан келишиб, бола туғилиши билан уни йўқ қилиши учун унга пул берди. А. ва генеколог-врач бола туғилган заҳоти чақалокни ўлдиришди.

2-вариант. А. болани врачнинг ёрдамисиз ўзи ўлдирди.

Айбдор шахсларнинг ҳаракатини квалификация қилинг.

4-масала

Ш. ўғрилиқ жиноятини содир этгани учун қўлга олинди. Унга эҳтиёт чораси сифатида гаров сифатидаги эҳтиёт чораси қўлланилди. Ушбу иш бўйича асосий ва ягона гувоҳ Р. ҳисоблангани учун Ш. унинг уйига борди.

Ш. кўчада Р.ни келишини пойлаб турди. Р. уйига яқинлашгач, Ш. унинг олдига келиб, судда унга қарши гувоҳлик бермасликка, акс ҳолда уни ўлдириши мумкинлигини айтди. Р. унга рад жавобини бергач, Ш. ёнидаги пичоғини чиқариб, уни ўлдирди.

Ш.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

5-масала

Н. таниши К.нинг уйига меҳмонга борди. Меҳмондорчилик вақтида улар спиртли ичимликлар истеъмол қилишди ва карта ўйнашди. К. Н.нинг ёнида бўлган барча пулини ютиб олди. Н. К.нинг фирром ўйнаганлигини баҳона қилиб, ютган пулларни қайтариб беришни айтди. Лекин К.унга рад жавобини бергач, Н. столда турган ошхона пичоғи билан уни кўкрак қафас қисмига 17 марта пичоқ уриб, уни ўлдирди. Шундан сўнг Н. ўзининг содир қилган жиноятини яшириш мақсадида, К.нинг танасини бўлақларга бўлиб, қопга жойлаштириб, уни дарёга ташлаб юборди.

Н.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

6-масала

Маҳалладаги мажлисда тортишув туфайли Ф. кўшниси У.ни номусга тегиш жинояти бўйича муқаддам судланганлигини ва қамалиб чиққанлигини айтиб, ҳамманинг олдида шарманда қилди. У. мажлисдан чиқиб кетди ва албатта Ф.дан ўч олишни режалаштириб қўйди. Орадан 3 кун ўтгач тунда У. кўшниси Ф.нинг уйда ёлғиз эканлигини билиб, девордан ошиб тушди ва Ф.нинг хонасига кирди. Ф.нинг ухлаб ётганлигидан фойдаланиб, ўч олиш мақсадида У. ўзи билан олиб келган темир билан Ф.нинг бош миясига бир неча марта урди. Ф. воқеа жойида вафот этди.

У.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

7-масала

Б. ўзининг таниши бўлган К.нинг уйига меҳмонга келди. Меҳмондорчиликдан сўнг Б. К.нинг маст бўлиб қолганлигидан фойдаланиб, у билан жинсий алоқада бўлди. Б. ўзи содир қилган қилмишни фош бўлишидан қўрқиб, К.ни ўлдирди.

Б.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

8-масала

Х. ўзининг амакиси Р.нинг фарзандлари йўқлигини ва унинг ягона қариндоши эканлигини билган ҳолда, унинг уйини ўзининг номига расмийлаштириш мақсадида ўзининг таниши бўлган муқаддам судланган (хавфли рецидивист) Н.га амакисини ўлдириш учун 3000 АҚШ доллари ваъда қилиб, уни ёллади. Н. тунда Р.нинг уйига кириб, уни ўлдиради. Уни ўлдиргач, уйда қимматбаҳо буюмлар борлигини кўриб, уларни ўзи билан олиб келади.

Х. ва Н.ларнинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

9-масала

Соҳил кўчасида жойлашган автобус бекатида маст ҳолда юрган А. атрофдаги одамларни ҳақоратлаб, уларни уятсиз сўзлар билан камситди. А. бекатда турган йўловчилардан бири Т.нинг олдига яқинлашиб, ундан сигарета сўради. Т. унга сигаретаси йўқлигини айтгач, А. жанжал чиқариб, ерда ётган тошни олиб унинг бошига урди. Натижада Т. ҳушидан кетиб 6 ой касалхонада даволанди.

Қилмишга баҳо беринг.

10-масала

Хизмат сафаридан эрта қайтган С. ўз калити билан эшигини очиб уйига кирди ва ўз ётоқхонасида хотинининг ўйнаши билан ётганлигини кўрди. Бунга чидай олмаган С. стол лампаси билан хотини ва ўйнашини ўлдирди.

С.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

11-масала

А. ўзининг эри Т.нинг хўрлашларига чидай олмасдан уни ўлдиришга қасд қилди. А. эрининг овқатига заҳар қўшиб қўйди ва стол устига қўйди. Шу вақт уларнинг 14 ёшли фарзанди И. қорни очиб кетганлиги учун отаси учун сузилган овқатни еди. Натижада И. шу заҳоти ўлди.

А.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

12-масала

Қуролланган уюшган гуруҳ туман марказида жойлашган тижорат банкини ўмаришга келишиб олишди ва режага кўра уларга қаршилик кўрсатиши мумкин бўлган шахсларни ўлдиришга қарор қилишди. Гуруҳ аъзолари дастлаб банк эшиги ёнида турган битта милиция ходимини ўлдиришди. Шундан сўнг улар банкнинг барча сейф калитларини банк ходимларидан тортиб олиб, бир соат ичида ўмарган пулларини олиб чиқиб кетишаётган вақтда банк ходимларидан бири уларга жисмоний қаршилик кўрсатди. Гуруҳ аъзолари уни ҳам ўлдиришди. Шу куннинг ўзидаёқ улар қўлга олинди.

Жиноятни квалификация қилинг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Таъмагирлик ниятида қасдан одам ўлдириш қайси пайтдан бошлаб тамом бўлган жиноят ҳисобланади?

- А) Айбдор эгаллаб олишни хоҳлаган моддий бойликни олган пайтдан бошлаб, ўлим юз берганлигидан қатъий назар;
- Б) Айбдор моддий бойликни олган олмаганлигидан қатъий назар ўлим юз бергандан бошлаб;
- В) Айбдор бойликни эгаллаган ва ўлим юз берган бўлса;
- Г) Тўғри жавоб йўқ.

2. Ҳомиладорлиги аён бўлган аёлни ўлдириш деб квалификация қилиш учун ҳомиладорлик муддати қанча бўлиши талаб этилади?

- А) 3 ойлик;
- Б) 4 ойлик;
- В) 7 ойлик;
- Г) муддатнинг аҳамияти йўқ.

3. Жабрланувчининг қаттиқ маст ҳолатида эканлиги “оғизлиги аён бўлган шахсни ўлдириш” деб квалификация қилиш учун асос бўладими?

- А) ҳа, сабаби у ўзини ҳимоя қила олмайди;
- Б) йўқ;
- В) маст ҳолда ухлаб қолган бўлсагина шундай квалификация қилиш мумкин;
- Г) Б ва В жавоблар тўғри.

4. “Икки ёки ундан ортиқ шахсни ўлдириш” деб квалификация қилишнинг зарурий белгиси ...

- А) қасднинг ягоналиги ва ўлдириш бир вақтда юз бериши;
- Б) бир шахсни ўлдириш вақтида эҳтиётсизлик натижасида одам ўлиши;
- В) икки ёки ундан ортиқ ўлим юз беришидан қатъий назар, икки кишини ўлдиришга қасд қилиш;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

5. Некрофилия бу ...

- А) мурдалар билан жинсий алоқа қилиш;
- Б) мурдаларни ейиш;
- В) инсоннинг аъзоларини тириклайин ажратиб олиш;
- Г) мурдалар савдоси.

6. Зарурий мудофаа ҳолати қачон вужудга келади?

- А) ижтимоий хавфли тажовуз мавжуд бўлса;
- Б) ижтимоий тажовуз хавфи мавжуд бўлса;
- В) совуқ қурол билан ҳужум бўлса;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

7. Иккинчи марта одам ўлдириш жиноятини содир этган шахс, биринчи марта одам ўлдириш жиноятини содир этиб, судланмаган бўлса, жиноят ...

- А) Хавфли рецидивист томонидан содир этилган деб топилади;
- Б) Такроран содир этилган деб топилади;
- В) А ва Б жавоблар тўғри;
- Г) Ўта хавфли рецидивист томонидан содир этилган деб топилади.

8. Агар шахс аввал ҳам одам ўлдириш жинояти учун судланган бўлса, одам ўлдириш жинояти ...

- А) Такроран содир этилган жиноят деб топилади;
- Б) Хавфли рецидив жиноят деб топилади;
- В) Ўта хавфли рецидив жиноят деб топилади;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

9. Қуйидагилардан қайси бири “оғирлаштирувчи ҳолатларда одам ўлдириш” деб квалификация қилинади.

- А) Рашк туфайли ўч олиш мақсадида одам ўлдириш;
- Б) Фуқаролик бурчини бажарганлиги туфайли, ўч олиш мақсадида одам ўлдириш;
- В) Шахсий нафрат туфайли одам ўлдириш;
- Г) Муштлашиш вақтида одам ўлдириш.

10. Ўзини ўзи ўлдириш даражасига етказиш жиноятининг обь-екти ...

- А) шахснинг ўз ҳаёти;
- Б) ўзга шахснинг ҳаёти;
- В) А ва Б жавоблар тўғри;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2004 йил 24 сентябрдаги «Қасддан одам ўлдиришга оид ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида»ги 13-сонли қарори.

2. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1998 йил 11 сентябрдаги «Ўзини ўзи ўлдириш даражасига етказиш жиноят ишлари бўйича суд амалиёти тўғрисида» ги 20-сонли қарори.

3. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг 2007 йил 14 ноябрдаги “Умрбод озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазони қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида”ги 15-сонли қарори.

4. Крутько О. Concerning the definition of mercenary motives as the circumstance aggravating responsibility for deliberate murder.//Ж. Демократизация и права человека. – 2005. – № 1 (25).-С.78-82.

5. Крутько О. Delimitation of murder and deliberate grievous bodily injury entailed the death of the victim.//Ж. Ҳуқуқ-Право-Law. – 2004.- № 4 (28).-С .47-48.

6. Крутько О. Milliy yoki irqiy adovat zamiridagi qotillik. //Ж. Qonun himoyasida. – 2004.- № 10 (106). –С. 36-37.

7. Крутько О. Виктимологическая профилактика убийств. // Ёш олимлар илмий мақолалари тўплами. - 2005.- №1(1). –С. 117-119.

8. Крутько О. К вопросу о разграничении убийства из корыстных побуждений и убийства, сопряженного с разбоем.//Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – 2004.– № 3 (19). –С. 35-37.

9. Крутько О. Қасддан одам ўлдириш, мазкур жиной қилмишнинг мотивлари. //Ж. Ҳаёт ва қонун. – 2005. – № 3 (102). –С.38.

10. Крутько О. Қасддан одам ўлдириш.//Ж. Ҳаёт ва қонун. – 2004.— № 5 (98). –С.42-43.

11. Крутько О. Констатация смерти человека при квалификации убийства и проблема эвтаназии. // Ёш олимлар тўплами.-2003. -№5.– С.109-116.

12. Крутько О., Рустамбаев М.Х. Виктимное поведение как одно из условий, способствующих совершению умышленных убийств. //Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – 2005. – №3 (25). –С.25-26.

13. Крутько О. Некоторые проблемы квалификации убийства, совершенного за вознаграждение.// Бюллетень Верховного суда Республики Узбекистан. – 2004. - № 4 (63). –С.50-52.

14. Крутько О. Некоторые проблемы квалификации умышленного убийства из хулиганских побуждений.//Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – – 2002. – № 2 (10).-С.56-62.

15. Крутько О. О начальном моменте жизни человека. // Ж. Научные труды академии финансовой полиции.-2003.- №4. –С.173-184.

16. Крутько О. О праве на жизнь в Конституции Республики Узбекистан. // Ўзбекистон Республикаси Конституцияси – демократик давлат пойдевори мавзусидаги илмий-амалий анжуман материаллари. 14 феврал 2004. –Т.: ТДЮИ, - 2004. - С.139-141.

17. Крутько О. Общесоциальное предупреждение совершения убийств. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – 2005. – №2 (24). – С.33-35.
18. Крутько О. Объект убийства. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – 2003. – № 4 (16). – С.41-44.
19. Крутько О. Определение понятия убийства. // Ёш олимлар илмий мақолалар тўплами. – Т.: ТДЮИ, 2004.-№7. -С.163-170.
20. Крутько О. Причинная связь как необходимый признак оконченного убийства. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – 2004.-- № 1 (17). -С.36-39.
21. Крутько О. Убийство путем бездействия: его признаки и отличие от оставления в опасности. // Ж. Демократизация и права человека. – 2004. - №1 (21). –С.123-125.
22. Крутько О. Убийство: однозначно ли трактуется уголовным законом его понятие? // Ж. Ҳуқуқ Право Law. – 2004. – № 1 (25). – С.37-38.
23. Крутько О. Характеристика личности преступника, осужденного за особо тяжкое убийство. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – 2004.- № 6 (22). –С.48-50.
24. Рустамбаев М.Х. Преступления против личности. Брошюра. – 1998. -1.1 п.л.
25. Тохиров Ф. Шахсга қарши жиноятлар ёхуд шахсий қилмишларга доир муаммолар. // Ж. Ҳаёт ва қонун.-2003.-6-сон.-Б. 16-17.
26. Тохиров Ф. Шахсга қарши жиноятлар ва уларнинг юридик таҳлили (Монография). –Т.: Янги аср авлоди, 2001. -7,5 б.

2-Мавзу: Шахснинг соғлиғига қарши жиноятлар (4 соат)

1-машғулот:

1) Шахснинг соғлиғига қарши жиноятлар тушунчаси, турлари, жиноятлар таркибининг умумий таҳлили.

2) Қасддан баданга оғир шикаст етказиш жиноятлари тушунчаси ва юридик таҳлили ва оғирлаштирувчи ҳолатлари.

2-машғулот:

1) Баданга ўртача оғир ва енгил шикаст етказиш жиноятлари тушунчаси ва юридик таҳлили ва оғирлаштирувчи ҳолатлари.

2) Жавобгарликни енгиллаштирувчи ҳолатларда қасддан баданга шикаст етказиш тушунчаси, турлари ва жиноят таркибининг умумий белгилари.

1-масала

Х. спиртли ичимлик истеъмол қилган ҳолда, қўшниси М.га қасддан мушти билан бурнига уриб жароҳат етказган. М. «Бурун суягини синиб силжиши» ташхиси билан шифохонага мурожаат қилган.

Суд-тиббий экспертиза хулосасига кўра, М.га «Ўртача оғир» тан-жароҳати етказилгани аниқланган. Тергов вақтида Х.нинг ҳаракатлари ЖКнинг 277-моддаси иккинчи қисми “а” ва “д” бандлари билан квалификация қилинган. Суд эса Х.нинг ҳаракатларини Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 277-моддаси иккинчи қисми «а, д» бандларидан ЖКнинг 105-моддаси биринчи қисми аломатлари бўйича қайта квалификациялашни лозим топади.

Суднинг ҳукми асослими?

2-масала

Т. марҳум укаси Э.нинг қайнонаси Р.ни ҳовлисидан хабар олиш учун кирган вақтида Т.нинг ўғиллари уйдаги қурилиш тахталарини олиб чиқиб кетаётганлигини кўриб, ўрталарида давом этиб келаётган оилавий келишмовчилик туфайли Т.нинг уйига бориб, уни турмуш ўртоғи Г. билан ўзаро жанжаллашиб, кейин орқасига қайрилиб кетаётган пайтида Т. Р.ни орқасидан бориб, уни бошига мушти билан уриб, ерга йиқитган. Шундан сўнг уни биқинига, оёқларига, чап қўлига ва қорнига оёғи билан тепиб, Р.га тан жароҳатлари етказган. Р. туман марказий касалхонасига ётқизилган. Р. касалхонасида икки ой даволанди ва оёқлари ишламай юра олмай қолди.

Т.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

3-масала

Д. вақтинча бирга яшамаётган турмуш ўртоғи М.ни ва фарзандларини кўриш учун улар вақтинча яшаб келаётган уйга келган вақтида қайинотаси Х. билан оилавий келишмовчилик юзасидан жанжаллашиб, Х.нинг танасини турли жойларига қўли ва оёқлари билан уриб, унга соғлиғини бузилишига сабабчи бўлган тан жароҳати етказган. Натижада Х. касалхонада 5 кун даволанди, лекин юзидаги чандик бир умрга қолди.

Д.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

4-масала

Н. ўзига тегишли бўлган «ВАЗ-21011» русумли автомашинасида турмуш ўртоғи С. ва фарзандлари билан онасининг соғлиғидан хабар олгани бориб, автомашинасини уйнинг дарвозахонаси ёнига тўхтатган. Кўчада турган акаси Ш. маст ҳолатда бўлгани ҳолда укасини автомашинасига тош отиб, орқа «лобовой» ойнасини синдирган вақтда С. машинадан тушиб қайноғаси Ш.га «Ака нима қиляпсиз, ахир машинада болалар борку» деган вақтда уни ҳам юзига бир шапалоқ уриб юборган. Бу ҳолатни кўрган Н. акасини олдига келганида Ш. қўлига таёқ олиб уни ҳам уриб юборган. Шундан сўнг, ака-укалар ўзаро жанжаллашиб, жанжал вақтида Н. акаси Ш.ни танасининг турли ерларига қўллари ва оёқлари билан уриб, унга тан жароҳатлари етказган. Натижада Ш. касалхонада 21 кун даволанди.

Н.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

5-масала

Ж. безорилик содир этгани учун туман ИИБ вояга етмаганлар билан ишлаш инспекциясида профилактик рўйхатда туришга қарамасдан, бундан ўзига тегишли хулоса чиқариб олмасдан, бирон-бир жойда ўқимасдан ва фойдали меҳнат билан шуғулланмасдан жиноят содир этиш йўлига ўтган.

Жумладан, Ж. «Карвон бозори»да фуқаро Д. билан урушиб қолиб, унинг баданига қасддан пичоқ билан жароҳат етказган. Олган тан жароҳатлари натижасида Д. шу куни «ўнг кўкрак қафаси ва ўнг думба соҳасидаги санчилган-кесилган» ташхиси билан шифохонага ётқазилган. Суд-тиббий экспертизаси хулосасига кўра, Д.га соғлиғининг қисқа вақтга бузилишига олиб келган «енгил» тан-жароҳати етказилгани аниқланган.

Ж.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

6-масала

Тахминан 23⁰⁰ лар чамасида Х. уйининг томида шовқин овозини эшитиб ташқарига чиқиб, уйининг ёнидан ўтган газ трубасининг устунини ушлаб турган маст ҳолда бўлган қўшниси С.ни уни уйига томи орқали ўғрилиқка киришда гумонлаб, у билан ўзаро жанжаллашиб, жанжал вақтида унга қасддан тан жароҳати етказиш мақсадида қўл ва оёқлари билан С.ни баданининг турли жойларига уриб, унга тан жароҳатлари етказган. Натижада С. касалхонада 26 кун даволанди ва эшитиш қобилиятини умуман йўқотди.

С.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

7-масала

Т. ўзининг икки йилдан бери учрашиб юраётган яхши кўрган қизи Л. билан жанжаллашиб қолди. Т. ўзини тута олмасдан Л.ни дўппослади. Натижада Л. бир ойлик ҳомиласини йўқотди.

1-вариант: Т. Л.нинг ҳомиладор эканлигини билмаган.

2-вариант: Т. Л.нинг ҳомиладор эканлигини олдиндан билган.

Т.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

8-масала

Р. таниши Й.дан бир ойга 1000 АҚШ долларини қарзга олди. Қарзни қайтариш вақти яқинлашгач, Р. қарзни қайтармасликни ният қилди. Й. ўзининг қарзини сўраб келганда Р. уни қарзни бошқа сўрамасликни талаб қилиб, уни олдиндан тайёрлаб қўйилган темир жисм билан бошига урди. Натижада Р. руҳий касалликка чалинди.

Р.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

9-масала

Х. ҳар куни маст ҳолда уйига келиб хотини К.ни ҳомиладор бўлишига қарамасдан дўппослар ва калтаклар эди. Орадан 2 ой ўтгач К.нинг ҳомиласи тушди ва у икки ой касалхонада даволанди.

Х.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Шахсга етказилган шикастларнинг оғирлик даражасини аниқлаш мезонларига қайсилар киради?

А) меҳнат қобилиятини йўқотиш даражаси;

Б) соғлиққа етказилган ҳақиқий зиён;

В) эстетик мезонлар;

Г) ҳамма жавоблар тўғри.

2. Қасддан баданга оғир шикаст етказиш жиноятининг субъекти ...

А) 14 ёш ;

Б) 16 ёш;

В) айрим ҳолларда 15 ёшдан;

Г) 17 ёш.

3. Қуйидагиларнинг қайси бири баданга оғир шикаст етказишни аниқлайдиган тиббий мезонларга кирмайди?

А) битта кўзнинг тўлиқ кўриш қобилиятини йўқотиши;

Б) шахснинг ўз фикрини бошқаларга тушунарли бўлган аниқ товушлар воситасида ифодалаш имкониятидан маҳрум бўлиши;

В) она қорнидаги 1 ойлик ҳомиланинг тушиши;

Г) 10 кун шифохонада даволанишга мажбур бўлиши.

4. Баданга етказилган ўртача оғир шикастларнинг асосий белгиси нима?

А) соғлиқнинг 21 кундан кўп, аммо 4 ойдан кўп бўлмаган муддатга ёмонлашуви;

Б) меҳнат қобилиятининг 15% дан 33% гача йўқотилиши;

В) меҳнат қобилиятининг 20% дан 33% гача йўқотилиши;

Г) А ва Б жавоблар тўғри.

5. Енгилаштирувчи ҳолатларда қасддан баданга шикаст етказиш ҳолатларига қайсилар киради?

А) зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб, баданга шикаст етказиш;

Б) ижтимоий хавfli бўлмаган қилмиш содир этган шахсни ушлашнинг зарур чоралари чегарасидан четга чиқиб, баданга шикаст етказиш;

В) руҳий ҳаяжонланиш ҳолатида қасддан баданга енгил шикаст етказиш;

Г) етказилган зарарни ўз хоҳишига кўра бартараф этиш.

6. Зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб, қасддан баданга оғир шикаст етказиш жиноятининг субъектив томони ...

А) тўғри ва эгри қасд;

Б) тўғри қасд ва эҳтиётсизлик;

В) ўз-ўзига ишониш ва эгри қасд;

Г) тўғри қасд ва бепарволик.

7. Зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб, қасддан баданга оғир шикаст етказилмаганда қандай ҳолат рўй беради?

А) енгилаштирувчи ҳолат сифатида қаралади;

Б) квалификацияга таъсир этмайди;

- В) жиноят ҳисобланмайди;
Г) жазони енгилроғи билан алмаштириш тўғрисида суд ҳукм қилади.

8. Қийнаш жиноятининг объекти ...

- А) жабрланувчининг ҳаёти ва соғлиги;
Б) жабрланувчининг соғлиги ва жисмоний дахлсизлиги;
В) жабрланувчининг ҳаёти ва жисмоний дахлсизлиги;
Г) жабрланувчининг жисмоний дахлсизлиги.

9. Қасдан баданга енгил шикаст етказиш жиноятининг белгилари нималардан иборат?

- А) соғлиқнинг қисқа вақт, яъни 6 кундан ортиқ, 21 кундан кўп бўлмаган муддатга ёмонлашуви;
Б) умумий меҳнат қобилияти 15% ининг йўқотилиши;
В) етказилган жароҳатнинг ҳаёт учун хавfli эмаслиги;
Г) А, Б, ва В жавоблар тўғри.

10. Шахс 22 кун давомида шифохонада даволанган бўлса-да, лекин унинг умумий меҳнат қобилиятининг 9% и йўқотилган. Ушбу ҳолат қайси модда билан квалификация қилиниши керак?

- А) 105-модда;
Б) 105-модда 2-қисм;
В) 109-модда ;
Г) 106-модда.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2007 йил 27 июндаги «Баданга қасдан шикаст етказишга оид ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида»ги 6-сонли қарори.

2. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2002 йил 14 июндаги “Безориликка оид ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида” 9-сонли Пленум қарори

3. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2004 йил 24 сентябрдаги «Қасдан одам ўлдиришга оид ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида»ги 13-сонли қарори.

4. Рустамбаев М.Х. К вопросу совершенствования законодательства об ответственности за легкие телесные повреждения. // В кн. Совершенствование мер борьбы с преступностью и её профилактика. Сборник научных трудов. –Т.: ТашГУ. -1988.-С. 36-40.

5. Рустамбаев М.Х. Некоторые особенности квалификации тяжких телесных повреждений. // Ж.Бюллетень Верховного суда УзССР.-1993.- №2.-0,7 п.л.

6. Рустамбаев М.Х. О квалификации телесных повреждений в законодательстве Республики Узбекистан. // Ж. Общественные науки в Узбекистане.-1993.-№1.-0,5 п.л.

7. Рустамбаев М.Х. Ответственность спортсменов за причинение вреда здоровью при проведении спортивных мероприятий. // В кн. Проблемы физического и нравственного воспитания здорового поколения студентов. –Т.: Адолат, 1995. -0,5 п.л.

8. Рустамбаев М.Х. // Под охраной - здоровье спортсмена. -Ишонч - Доверие. –4 февраля. -1994.

9. Рустамбаев М.Х. // Спортивный турнир с уголовным финалом. -Правда Востока. –21 января. -1995.

10. Рустамбаев М.Х. Квалификация телесных повреждений причиненных при превышении пределов необходимой обороны. // Ж.Бюллетень Верховного суда УзССР. – 1992. -№ 3.-С.20-24.

11. Рустамбаев М.Х. Объект и потерпевший в посягательстве на здоровье личности. //Ж. Судебная экспертиза и вопросы борьбы с преступностью. – 1991. -№ 1. -48-51.

12. Рустамбаев М.Х. Ответственность за преступление против здоровья по законодательству Республики Узбекистан. Рисола. – Нукус: Каракалпакстан, 1992. -2 п.л.

13. Рустамбаев М.Х. Специальные виды телесных повреждений в законодательстве Республики Узбекистан. // Сборник научных трудов. –Т.: Адолат, 1993. -0,5 п.л.

14. Рустамбаев М.Х. Саломатлик тажовуз ва унга қарши кураш. //Ж. Ҳаёт ва қонун .-1999. -№2 (54). -С. 42-45 .

15. Тохиров Ф. Жиноят қонунида қасддан баданга оғир шикаст етказиш. //Ўзбекистон Республикасининг янги кодекслари: назария ва амалиёт. Илмий-амалий анжуман материаллари. 10-11 декабр 1993. -Б. 89-90.

3-Мавзу: Ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

- 1) Ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли жиноятлар тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.
- 2) Ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш билан кўрқитиш.
- 3) Жиноий равишда ҳомилани тушириш ва аёлни ўз ҳомиласини сунъий равишда тушуришга мажбурлаш учун жавобгарлик.
- 4) Касб юзасидан ўз вазифаларини лозим даражасида бажармаганлик учун жавобгарлик.
- 5) Хавф остида қолдирганлик учун жиноий жавобгарлик.

1-масала

Металлургия заводида ишловчи И.нинг ҳамкасблари у тушликка чиққан вақтда унинг иш вақтида киядиган махсус бош кийимини яшириб қўйишди. Тушликдан қайтган И. бош кийимини жойида йўқлигини кўриб, ёнида ишлаётган ҳамкасбларига қараб: “Мени нарсамни рухсатсиз олган одамни ўлдираман” деб пўписа қилди.

М.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

2-масала

Йўловчи Ж. белгиланмаган жойдан йўлни кесиб ўтаётган вақтда рухсат этилган тезликда келаётган ҳайдовчи Й. уни уриб юборди. Ҳайдовчи Й. йўловчи ўзининг айби билан автоҳалокатга учраганлиги учун воқеа жойидан қочиб кетди.

Ҳайдовчи Ж.нинг қилмишига баҳо беринг.

3-масала

Тери таносил касалликлари шифохонасида рўйхатда турган ва даволанётган С. фоҳишалик билан шуғулланар эди. Натижада у ўзи билан жинсий алоқада бўлган К.га таносил касаллигини юқтирди. Шу куннинг ўзида С. Ф. билан ҳам жинсий алоқада бўлди, лекин бу касаллик Ф.га юқмади. С.нинг ёнидан қайтган К. хотини билан жинсий алоқада бўлди ва таносил касаллигини хотинига юқтирди.

Қилмишга баҳо беринг.

4-масала

Т. таниши Р.га жинсий алоқада бўлишни таклиф қилди. Р. ўзида ОИТС касаллиги борлигини ва бу касаллик Т.га юқиб қолиши мумкинлигини айтди. Т. бунга қарши эмаслигини ва Р. билан жинсий алоқада бўлишни хошлаётганлигини айтди. Р. Т. билан жинсий алоқада бўлди. Т.га ОИТС касаллиги юқмади. Қилмишга баҳо беринг.

5-масала

Шифохонада терапевт бўлиб ишловчи С. таниши Л.нинг ўз ҳомиласини туширмоқчи эканлигини билиб, унга ўз уйида ҳомилани туширишга ёрдам бериши мумкинлигини айтди. С. бунга рози бўлди ва ҳомиласини туширди.

Қилмишга баҳо беринг.

6-масала

Тунги соат 23.30ларда туғруқхонага оғир аҳволдаги бемор келтирилди. Беморни олиб келган шахслар шаҳарга узоқдан меҳмон бўлиб келганликларини, врачдан унга зудлик билан ёрдам кўрсатиш лозимлигини, аёлни ва туғиладиган болани сақлаб қолиш лозимлигини айтди. Навбатчи-врач аёлнинг шу туманда рўйхатда турмаганлигини айтиб, эрталабгача кутиш лозимлигини ва бош врачнинг розилиги билангина беморга ёрдам бериши мумкинлигини айтиб, унга ёрдам кўрсатмади. Натижада бемор орадан 2 соат вақт ўтгач ҳаётдан кўз юмди ва унинг ҳомиласи ҳам нобуд бўлди.

Қилмишга баҳо беринг.

7-масала

Б. касалхонага соғлиги ёмонлашгани туфайли врачнинг олдига келди. Врач тушлик вақти ўтиб кетганлигини ва ҳали тушлик қилмаганлигини айтиб, бемордан бир оз кутиб туриши лозимлигини айтди. Врачнинг ўз вақтида ёрдам бермаганлиги туфайли бемор енгил даражадаги тан жароҳати олди.

Қилмишга баҳо беринг.

8-масала

Тезликни ошириб, светофорнинг қизил чироғидан ўтган ҳайдовчи Г. йўловчи С.ни уриб юборди ва воқеа жойидан қочиб кетди. Натижада йўловчи оғир даражадаги тан жароҳати олди.

Ҳайдовчи Г.нинг қилмишига баҳо беринг.

9-масала

К.нинг ота-онаси қизининг танлаган йигити яхши йигит эмаслигини, К.ни ўша йигитга турмушга чиқишига қарши эканлигини ва унинг розилигисиз ўзлари танлаган йигитга турмушга беришини айтишди. К. бунга рози эмаслигини айтиб, “Мени кимга турмушга берсанглар ўша одамни ўлдираман” деб қасам ичди.

К.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш йўли билан қўрқитиш жиноятининг объекти ...

- А) ўзга шахснинг ҳаёти ҳисобланади;
- Б) ўзга шахснинг ҳаёти ва соғлиги ҳисобланади;
- В) шахснинг соғлиги ҳисобланади;
- Г) шахснинг шахсий эркинлиги ҳисобланади.

2. Ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш йўли билан қўрқитиш жинояти қачон тугалланган ҳисобланади?

- А) айбдор қўрқитишни жабрланувчига етказгандан бошлаб;
- Б) айбдорнинг ҳаракати туфайли ижтимоий хавfli оқибат келиб чиқса;
- В) жабрланувчи ёзма равишда огоҳлантирилгандан бошлаб;
- Г) айбдор бир неча бор қўрқитгандан сўнг.

3. Таносил касаллигига чалинган А. Б. билан жинсий алоқада бўлади, натижада Б. ҳам таносил касаллигига чалинади. Аммо у шифокорлар ёрдамида даволанади. Шундай ҳолда А. жавобгарликка тортиладими?

- А) жавобгарликка тортилмайди;
- Б) етказилган зарарни тўласа жавобгарликка тортилмайди;
- В) оқибат бартараф этилганлиги учун жавобгарликка тортилмайди;
- Г) Б. нинг тузалиши квалификацияга таъсир этмайди.

4. Ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш жинояти ...

- А) оддий таркибли жиноят;
- Б) моддий таркибли жиноят;
- В) формал таркибли жиноят;
- Г) кесик таркибли жиноят.

5. Ҳомила тушириш (аборт) қачон жиноят деб топилади?

- А) даволаш муассасаларидан ташқарида содир этилса;
- Б) ҳомиладор аёл розилигисиз ҳомила туширилганда;
- В) ҳомиладор аёлни ҳомила туширишга мажбур қилинганда;
- Г) тиббий нуқтаи назарга зид ва даволаш муассасасидан ташқарида амалга оширилса.

6. Аёлни ўз ҳомиласини сунъий равишда туширишга мажбурлаш жиноятининг объекти ...

- А) ўзга шахснинг ҳаёти ва соғлиги;
- Б) ҳомиладор аёлнинг ҳаёти;

- В) аёлнинг ҳаёти ва соғлиги;
- Г) ҳомиладор аёлнинг ҳаёти ва соғлиги.

7. Аёлни ўз ҳомиласини сунъий равишда туширишга мажбурлаш жиноятининг субъекти ким бўлиши мумкин?

- А) 16 ёшга тўлган, аёлни ҳомиладор бўлишига сабабчи бўлган эркак;
- Б) ҳомилани туширишдан манфаатдор бўлган ҳар қандай шахс;
- В) 18 ёшга тўлган ақли расо шахслар;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

8. Касб юзасидан ўз вазифаларини лозим даражада бажармаслик жиноятининг объектив томонини кўрсатинг?

- А) шахснинг ўз касбига нисбатан бепарволиги;
- Б) касб юзасидан ўз вазифаларини бажармаслиги;
- В) баданга ўртача оғир ёки оғир шикаст етказилганлиги;
- Г) ҳамма жавоб тўғри.

9. Хавф остида қолдириш жиноятининг объекти нима?

- А) ўзи ҳақида ғамхўрлик қилиш имкониятига эга бўлмаган шахснинг ҳаёти ва соғлиги;
- Б) ўзи ҳақида ғамхўрлик қилиш имкониятига эга бўлган шахснинг ҳаёти ва соғлиги;
- В) ўзи ҳақида ғамхўрлик қилиш имкониятига эга бўлмаган шахснинг ҳаёти;
- Г) ўзи ҳақида ғамхўрлик қилиш имкониятига эга бўлмаган шахснинг соғлиги.

10. Хавф остида қолдириш жиноятининг субъекти кимлар бўлиши мумкин?

- А) эгаллаб турган лавозими ёки мавқеига кўра, ёрдамга муҳтож шахсга ғамхўрлик қилиши шарт бўлган шахс;
- Б) жабрланувчининг ҳаётини ва соғлигини хавф остига қўйган шахс ;
- В) ҳар қандай шахс;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 19 августдаги “Одамнинг иммунитет танқислиги вируси билан касалланишнинг (ОИВ касаллигининг) олдини олиш тўғрисида”ги қонуни.

2. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 29 августдаги “Фуқаролар соғлигини сақлаш тўғрисида”ги қонуни.

3. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2000 йил 22 декабрдаги «Транспорт ҳаракати ёки ундан фойдаланиш хавфсизлигига қарши жиноятларга оид ишлар юзасидан суд амалиёти тўғрисида» ги 32-сонли қарори.

4. Ниязов А.К. Ответственность за угрозу убийством или применением насилия // Конституция-ҳуқуқий давлат қуришнинг асоси. Илмий-амалий анжуман. -Т.: -1996. --С.151-153.

5. Ниязов А.К. Ответственность за угрозу по Уголовному кодексу Республики Узбекистан. //Ж. Общественные науки в Узбекистане. –1995.- №3. –С.17-21.

6. Ниязов А.К. Ответственность за угрозу убийством или применением насилия. // Конституция – ҳуқуқий давлат қуришнинг асоси. Илмий-амалий анжуман. -Т.: -1996. –С. 25-27.

7. Ниязов А.К. Уголовно-правовое понятие угрозы и ее квалификация. //Ж. Қонун номи билан. –1995.-№ 3.-Б. 3-4.

8. Рустамбаев М.Х., Ниязов А.К. Ответственность за угрозу в зарубежном законодательстве.//Ж. Давлат ва ҳуқуқ. -2000.-№2.-С.3-5.

4-Мавзу: Жинсий эркинликка қарши жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

- 1) Жинсий эркинликка қарши жиноятлар тушунчаси, турлари, жиноят таҳлилининг умумий таҳлили.
- 2) Номусга тегиш жинояти ва унинг таҳлили.
- 3) Жинсий эҳтиёжни зўрлик ишлатиб ғайритабиий усулда қон-ириш жинояти учун жавобгарлик.
- 4) Аёлни жинсий алоқа қилишга мажбур этиш учун жавобгарлик.

1-масала

К. соат тахминан 23.00ларда қариндоши В. билан бирга О.ни телефон орқали ўз уйига чақириб, ўзининг жинсий эҳтиёжини қондир-иш мақсадида О.ни ишончидан фойдаланиб уйида олиб қолган. В. спиртли ичимлик олиб келиб, О. билан биргаликда уни истеъмол қилишган. К. ва О. хонадон меҳмонхонасида ихтиёрий равишда ўзла-ининг жинсий эҳтиёжларини қондиргач, К. ваннахонага кирган. Унинг қариндоши В. олдиндан келишилган режага асосан О.ни меҳ-онхонага олиб кириб, бир неча мартаба қўллари билан бошига, юзи-га ва баданнинг турли жойларига уриб ва уни кроватга ётқизиб олиб, О.ни эгнидаги уст кийимларини ечиб, ўз жинсий эҳтиёжини қон-иришга ҳаракат қилган. В.нинг ғайриқонуний ҳатти-ҳаракатларини кўрган О. унга фаол қаршилик кўрсатиб, йиғлаб «ёрдам беринглар» деб бақирган. Шунда К. О.нинг бақирганини ва ёрдамга чақираётган овозини эшитиб, К. О.га ёрдам бермасдан, В.ни О. билан хонадонда ёлғиз қолдириб, хонадон кириш эшигини устидан қулфлаб, воқеа жойидан яширинган. Хонадонда ёлғиз қолган О.га нисбатан В. ўз ғайриқонуний хатти-ҳаракатларини давом эттириб О. билан жинсий алоқада бўлмоқчи бўлганида О. унга қаршилик кўрсатиши натижаси-да қутилиб қолиб, хонадон балкони иккинчи қаватидан пастга сакраб қочган. Натижада В. қасддан содир қилаётган жиноятини ўзига боғлиқ бўлмаган ҳолатларга кўра охирига етказа олмаган.

Суд-тиббиёт экспертизасининг хулосасига кўра, О.нинг оғирлик даражаси бўйича «енгил» тан жароҳатлар олганлиги аниқланган.

К. ва В.ларнинг қилмишига баҳо беринг.

2-масала

Й. маст ҳолатда тахминан соат 21.30 ларда «Тошкент автомо-биль ҳалқа йўли» бўйлаб уйига кетаётган 13 ёшли фуқаро Г.ни йўл-нинг четига зўрлик ишлатиб олиб бориб, у билан мажбуран жинсий алоқа қилган. Й.нинг қилмишига баҳо беринг.

3-масала

Профилактика инспектори Б. шахсларни ҳужжатларини текшириш учун Осипенко кўчаси 86-уйда рўйхатдан ўтмасдан яшовчи Э. ва унинг 13 ёшли қизи Ш.нинг шахсини текшириб кўриш учун профилактика инспекторининг хизмат хонасига олиб келиб, шу хонада тахминан тунги соат 01.00гача уйларига кетишга рухсат бермасдан олиб ўтирган. Б. Э. билан суҳбатлашиб ўтириб, ундан фуқаролик паспортини йўқотиб қўйганлигини аниқлаб, бундан фойдаланган холда Э. билан ғайритабиий усулда жинсий алоқа қилиш мақсадида Э.ни орқа томонидан қучоқлаб, қўйлагини юқорига кўтариб, жинсий эҳтиёжини қондирган.

Б. нинг қилмишига баҳо беринг.

4-масала

Колонияда жазони ётаётган М. Н. билан ихтиёрий равишда икки маротаба жинсий алоқада бўлган.

Орадан 3 кун ўтгач М. С.ни кўрқитиб, жинсий алоқада бўлди.

М. нинг қилмишига баҳо беринг.

5-масала

Корхона раҳбари К. ўз котибаси О.нинг ишга калта юбка кийиб келганлигини кўриб, унга нисбатан жинсий ҳирси уйғонганлиги туфайли хонада ҳеч ким йўқлигидан фойдаланиб, эшикни ёпиб қўйди ва унга зўрлик ишлатиб, у билан жинсий алоқада бўлди.

Корхона раҳбари К.нинг қилмишига баҳо беринг.

6-масала

Терговчи С. жиноят иши бўйича айбланаётган К.ни озод қилиш эвазига унинг хотини И.ни у билан жинсий алоқада бўлишга таклиф қилди. Терговчи С.нинг қилмишига баҳо беринг.

7-масала

О. исмли қиз ўзининг йигити К.нинг унга уйланишига ваъда берганлигига ишониб, у билан жинсий алоқада бўлди.

Орадан бир ой ўтгач К. ота-онасининг талаби билан бошқа қизга уйланаётганлигини ва О.га уйлана олмаслигини айтди. О. агарда К. унга уйланмаса, уни қаматиб юборишини айтди ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органга мурожаат қилди.

Қилмишга баҳо беринг.

8-масала

Корхона раҳбари Ф. ўз ходимаси К.ни яхши ишлагани учун унга пуллик мукофот тайинлади. Бунга жавобан К. миннатдорчилик тариқасида Ф.ни уйига таклиф қилди ва у билан ғайритабiiй усулда жинсий алоқада бўлди.

Қилмишга баҳо беринг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Жинсий эҳтиёжни зўрлик ишлатиб, ғайритабiiй усулда қондириш жиноятининг мотиви қайси қаторда берилганлигини аниқланг.

- А) жинсий эҳтиёжни қондириш;
- Б) шахвоний алоқа;
- В) жабрланувчининг ожизлиги;
- Г) жабрланувчининг жинсий эркинлиги.

2. Номусга тегиш жиноятининг объектив томони бу - ...

- А) зўрлик ишлатиб, қўрқитиб, жабрланувчининг ожизлигидан фойдаланиб жинсий алоқа қилиш;
- Б) ҳар икки жинсдаги жабрланувчининг жинсий эркинлиги;
- В) эркак жинсий аъзосининг аёл жинсий аъзосига киритиш йўли билан қовушиш;
- Г) жабрланувчининг ўзи билан жинсий алоқага киришилаётганини идрок эта олмаслиги.

3. Қайси ҳолларда қўрқитиш асосли ҳисобланади?

- А) ишонарли ва аниқ бўлганда;
- Б) етарли ва билвосита бўлганда;
- В) жиддий ва қўрқинчли бўлганда;
- Г) юқоридаги барча ҳолатларда.

4. Номусга тегиш жинояти қачон тугалланган ҳисобланади?

- А) жинсий алоқа тугагандан кейин;
- Б) қўрқитиш бошлангандан бошлаб;
- В) жинсий алоқа бошланган пайтдан ;
- Г) жабрланувчининг ожизлигини билгандан бошлаб.

5. Жинсий эҳтиёжни зўрлик ишлатиб, ғайритабiiй усулда қондириш жиноятининг объектив томонини кўрсатинг.

- А) жабрланувчининг ожизлигидан фойдаланиб, жинсий эҳтиёжни ғайритабiiй усулда қондириш;

- Б) зўрлик ишлатиб жинсий эҳтиёжни ғайритабиий усулда қондириш;
- В) кўрқитиб жинсий эҳтиёжни ғайритабиий усулда қондириш ;
- Г) барчаси тўғри.

6. Жинсий эркинликка қарши жиноятларнинг қайсилари фақат тўғри қасдан содир этилади?

- А) Бесоқолбозлик жинояти ва аёлни жинсий алоқа қилишга мажбур этиш жиноятлари;
- Б) Номусга тегиш жинояти ва бесоқолбозлик жинояти;
- В) Жинсий эҳтиёжни зўрлик ишлатиб, ғайритабиий усулда қондириш жинояти ва аёлни жинсий алоқа қилишга мажбур этиш жиноятлари;
- Г) Жинсий эркинликка қарши жиноятларнинг барчаси фақат тўғри қасдан содир этилади.

7. Ш. қўшниси ва яқин қариндоши Д. билан жинсий алоқада бўлди. Ш. Д. нинг 16 ёшга тўлганлигини ва ўзининг розилиги билан бу ишни қилганлигини айтди. Ш. нинг ҳаракатлари тўғрими ва уни квалификация қилинг?

- А) Ш. нинг ҳаракатлари тўғри ва у жавобгарликка тортилмайди;
- Б) Бу ҳаракатлар нотўғри ва унинг ҳаракатлари ЖК 118-модда 3-қисм “а”, “б” бандлари билан квалификация қилинади;
- В) Бу ҳаракатлар нотўғри ва унинг ҳаракатлари ЖК 118-модда 3-қисм “б” банди билан квалификация қилинади;
- Г) Бу ҳаракатлар нотўғри ва унинг ҳаракатлари ЖК 118-модда 1-қисми билан квалификация қилинади.

8. Аёлни жинсий алоқа қилишга мажбур этиш жиноятининг объектив томони белгиларини кўрсатинг.

- А) хизмат юзасидан, моддий жиҳатдан қарам аёлни жинсий алоқа қилишга мажбурлаш;
- Б) зўрлик ишлатиб жинсий эҳтиёжни ғайритабиий усулда қондиришга мажбур этиш;
- В) моддий жиҳатдан қарамлигидан, шунингдек, ожизлигидан фойдаланган ҳолда жинсий алоқа қилиш;
- Г) аёлнинг ўз розилиги билан жинсий алоқа қилиш.

9. Номусга тегиш жинояти баданга шикаст етказиш орқали кўрқитиб содир этилганда . . .

- А) баданга шикаст етказиш билан содир этиладиган кўрқитиш ЖК-нинг 118-моддаси (номусга тегиш) 1-қисми билан қамраб олинади;

- Б) жиноятчи ЖКнинг 112-моддаси (ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш билан кўрқитиш) билан қўшимча жавобгарликка тортилади;
- В) ЖКнинг 112-моддаси билан қўшимча квалификация қилиниши талаб этилмайди;
- Г) А ва В жавоблар тўғри.

10. Оммавий тартибсизликлар қатнашчиси томонидан содир этилган номусга тегиш қайси ҳолларда ЖКнинг 118-моддаси (номусга тегиш), 3-қисми, “в” банди билан квалификация қилинади?

- А) агар номусга тегиш оммавий тартибсизликлар жараёнида содир этилган бўлса;
- Б) номусга тегиш мазкур тартибсизликлар келиб чиққан жойда содир этилганда;
- В) оммавий тартибсизликлар иштирокчиси бўлган шахслар томонидан содир этилганда;
- Г) барча жавоблар тўғри.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2004 йил 24 сентябрдаги «Қасддан одам ўлдиришга оид ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида»ги 13-сонли қарори.

2. Зокирова О.Ғ. Жинсий тарбия. //Ж. Қонун ҳимоясида.-2003.-№ 6 (90). –Б. 33-35.

3. Пайзуллаев К.П. Вояга етмаганларнинг жинсий дахлсизлиги, тарбия ва ахлоқига қарши қаратилган жиноятларни квалификация қилишнинг айрим масалалари. //Ж. Давлат ва ҳуқуқ .-2003.- 4-сон. – Б.18-20.

4. Рустамбоев А.М. Социальный обусловленность противоправности и наказуемости сексуального насилия и его виды.// Ёш олимлар илмий мақолалар тўплами. –2004.-№ 6. -С. 88-96.

5. Рустамбоев А.М. Объект преступлений и потерпевшее лицо в преступлениях, составляющих сексуальное насилие.//ТДЮИ, Магистрантларнинг илмий мақолалар тўплами. –2004.-№ 6. –С. 136-144.

6. Рустамбоев А.М. Вопросы соучастия при групповым сексуальном насилии. //ТДЮИ, Магистрантларнинг илмий мақолалар тўплами. –2004.- № 6. – С. 143-152.

7. Рустамбоев А.М. ғайриҳуқуқий жинсий зўрлик ва унинг турлари//Ж. Давлат ва ҳуқуқ. –2004.-№ 2 (18).- С. 36-38.

8. Тохиров Ф. Айрим хорижий мамлакатларда жинсий жиноятлар учун жавобгарлик. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. - 2001. - 3-сон. – Б. 71-74.

9. Тохиров Ф. Вояга етмаганларга нисбатан жинсий жиноятларни содир этишнинг оғирлаштирувчи ҳолатлари. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. - 2004. - №1(17) - Б. 49-52.

10. Тохиров Ф. Жинсий жиноятлар билан боғлиқ бўлган жиноятларни судда кўришда аҳамият берилиши лозим бўлган ҳолатлар. // Давлат ва жамиятнинг демократик янгилашиш босқичида суд ҳокимияти мустақиллигини таъминлашнинг муаммолари мавзусидаги сиёсий ва амалий конференция материаллари. - Т.: 2002. Б.250-258.

11. Тохиров Ф. Жинсий жиноятлар мотивининг хусусиятлари. // Ж. Илмий тадқиқотлар ахборотномаси. - СамДУ, - 2001. - 4-сон. - Б.41-44.

12. Тохиров Ф. Жинсий жиноятларда айб, мотив, мақсад. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – 2002. №1(9) . – Б. 60-65.

13. Тохиров Ф. Жинсий жиноятларни квалификация қилишнинг баъзи бир масалалари. // Суд-ҳуқуқ ислоҳоти: назария ва амалиёт мавзусида халқаро илмий-амалий конференция материаллари. Сил МЭГ. – Б. 191-194.

14. Тохиров Ф. Жинсий эркинликка қарши жиноятлар моҳияти // ЎзР ИИВ Академияси Ўзбекистон Республикаси қонунчилигини такомиллаштиришнинг долзарб муаммолари. – 2005. - Б. 196-197.

15. Тохиров Ф. Тажовуз, номусга тегиш жинояти таркиби қандай аниқланади? // Ж. Ҳаёт ва қонун. – 2002. - 1-сон. – Б. 47-48.

16. Тохиров Ф. Юридическая и социально психологическая характеристика субъекта преступлений, составляющих сексуального насилия. // Ж. Ҳуқуқ, бизнес ва сиёсат. Хучанд. – 2002. - 1-2сон. – Б.12-16.

5-Мавзу: Оилага, ёшларга ва ахлоққа қарши жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

1) Вояга етмаган ва меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаганлик учун жавобгарлик.

2) Вояга етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб қилиш учун жавобгарлик.

3) Ўн олти ёшга тўлмаган шахс билан жинсий алоқа қилиш ва уларга нисбатан уятсиз бузуқ ҳаракатлар қилганлик учун жавобгарлик.

4) Порнографик нарсаларни тайёрлаш ёки тарқатиш жинояти учун жавобгарлик.

5) Фоҳишахона сақлаш ёки қўшмачилик қилганлик учун жавобгарлик.

6) Инсон аъзолари ва тўқималари ажратиб олганлик учун жавобгарлик.

1-масала

25 ёшли Д. моддий жиҳатдан таъминланган бўлиб, моддий имконияти бўлгани ҳолда бир йил давомида ўзининг моддий ёрдамга муҳтож 65 ёшли онасига ёрдам бермасдан келган.

Д.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

2-масала

Ю. фуқаролик ишлари бўйича суднинг ижро варақасига асосан моддий жиҳатдан муҳтож, вояга етмаган фарзандлари 10 ёшли Г. ва 5 ёшли Ш.ни моддий таъминоти учун нафақа тўлаши лозимлигини била туриб, туман суд ижрочилари бўлинмаси суд ижрочисининг огоҳлантиришларига қарамай 5 ой мобайнида нафақа тўлашдан қасддан бўйин товлаб келган.

Ю.нинг қилмишига баҳо беринг.

3-масала

А. ўзганинг мол-мулкини яширин равишда талон-торож қилиш мақсадида вояга етмаган 15 ёшли Т.ни жалб қилди ва жиноят режасини тузди. Вояга етмаган Т. ёлғиз ўзи Н.га тегишли хонадонга балкон орқали ғайриқонуний равишда кириб, у ердан бир дона нархи 170.000 сўмлик «DAEWOO» русумли телевизор ва нархи 6.000 сўмлик «Panaphone» русумли телефон апаратини яширин равишда талон-торож қилиб, воқеа жойидан яширинган.

Жиноий йўл билан қўлга киритилган пулларни А. ва Т.лар ўз эҳтиёжлари учун ишлатиб юборганлар.

А. ва Т.нинг қилмишига баҳо беринг.

4-масала

М. ўн олти ёшга тўлмаган Ф. билан унинг розилиги билан 5 ой давомида бир уйда эр-хотин бўлиб яшаб келган.

М. билан Ф. жинсий алоқада бўлиб келиши оқибатида Ф. 14 ҳафталик ҳомиладор бўлган.

М.нинг қилмишига баҳо беринг.

5-масала

Туман ИИБ ходимлари томонидан фоҳишахона сақловчиларни аниқлаш бўйича ўтказилган тадбир давомида, шу туманда истиқомат қилувчи С. маст ҳолда бўла туриб, ўзи истиқомат қилиб келаётган хонадон ётоқхонасида 15.000 сўм эвазига Х. ва Ш.ларга жинсий алоқа қилиш учун берган.

Қилмишга баҳо беринг.

6-масала

Г. С.га тегишли бўлган хонадонга вояга етмаган, 15 ёшли Х.ни олиб келиб, шу уйда сақлаб уни Б. билан жинсий алоқа қилиш учун қўшиб қўйган ва уларга шароит яратиб берган, бунинг эвазига Г. Б.дан 25.000 сўм миқдорида пул олган.

7-масала

Туғруқхонада ҳамшира бўлиб ишловчи С. таниши К.нинг илтимосига кўра тўртинчи марта туққан қизини 500 АҚШ доллари эвазига ўғил болага алмаштириб беришни илтимос қилди. Тунги смена вақтида ҳамшира С. эндигина ўғил бола туққан Д.нинг боласини К.нинг қизига алмаштириб қўйди.

Айбдор шахсларнинг қилмишига баҳо беринг.

8-масала

ФХДЁ ходими Т. 9 йил олдин бола асраб олган М.дан унинг бола асраб олганлигини унинг боласига ва танишларига айтмаслик эвазига бир ҳафта ичида 2000 АҚШ доллари миқдорида пул талаб қилди. М. Т.нинг шартларини бажармаганлиги учун Т. М.нинг боласига уни асраб олинганлигини айтди.

Т.нинг ҳаракатларига баҳо беринг.

9-масала

А. икки аёл билан ФХДЁ органидан никоҳдан ўтмасдан эр-хотинлик муносабатида яшай бошлади. А. биринчи хотини билан ўзи яшайдиган ҳовлида, иккинчи хотини билан эса бошқа ҳовлида яшаган. А.нинг ҳаракатларига баҳо беринг.

10-масала

Заводда ишловчи Р. ўзининг янги шогирди 15 ёшли С.ни биринчи олган маоши муносабати билан буни ювиш лозимлигини айтди. Улар завод яқинидаги кафега киришди. Шунда Р. шогирди С.ни спиртли ичимлик истеъмол қилишга мажбур қилди.

А.нинг ҳаракатларига баҳо беринг.

11-масала

17 ёшли П. 13 ёшли К.ни гиёҳванд модда истеъмол қилишга ва шундан сўнг ўғирлик жиноятини содир қилишга жалб қилди.

П. ва К.ларнинг ҳаракатларига баҳо беринг.

12-масала

С. 15 ёшли Ф. исмли қиз билан танишди. Улар танишганлиги муносабати билан ресторанга боришди. Зиёфат даврида улар спиртли ичимликлар истеъмол қилишди. Зиёфатдан сўнг С. Ф.ни уйига кузатиб қўйди. Ф. уни уйига таклиф қилди. С. уйга киргач, Ф.га жинсий алоқада бўлишга таклиф қилиб, унинг розилиги билан Ф. билан жинсий алоқада бўлди. Қилмишга баҳо беринг.

13-масала

Тунги сменага бориши лозим бўлган музей қоровули Т. ҳеч нарса содир бўлмади деб ишонч ҳосил қилиб, дўстлари билан чойхонага кетди. Бундан фойдаланган Р. музей эшигини бузиб кирди. У ерда турган оғирлиги 1 тонна келадиган бронзадан ясалган ҳайкалнинг тахминан 10 кг келадиган қисмини бузиб олиб, уни 500 АҚШ доллари эвазига таниши Ф.га сотиб юборди.

Айбдор шахсларнинг қилмишига баҳо беринг.

14-масала

Касалхонага олиб келинган оғир бемор тиббий ёрдам кўрсатилганлигига қарамасдан вафот этди. Шунда врачлардан бири С. ўлган беморнинг тана аъзоларини сотиш мақсадида ажратиб олди. Буни се-

зиб қолган беморнинг қариндошлари бош врачга шикоят қилишди. Натижада С. бош врачнинг буйруғига кўра ўлган беморнинг тана аъзоларини жойига тикиб қўйди. С.нинг ҳаракатларига баҳо беринг, унинг ҳаракатларида жинойт таркиби борми?

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Қуйидаги жинойтларнинг қайси бири учун жинойт мотиви зарурий белги ҳисобланади?

- А) вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаш;
- Б) ота-онани моддий таъминлашдан бўйин товлаш;
- В) болани алмаштириб қўйиш;
- Г) кўп хотинли бўлиш.

2. Кўп хотинли бўлиш жинойтининг муҳим белгиси нима?

- А) умумий рўзғор асосидаги эр-хотинлик;
- Б) шахснинг ўз никоҳ муносабатларини тўхтатиб қўйиб, амалда янги никоҳга кириши;
- В) хотинларнинг бир уйда яшаши;
- Г) хотинларнинг бошқа-бошқа жойларда яшаши.

3. Айбдорни ЖК 128-моддаси (ўн олти ёшга тўлмаган шахс билан жинсий алоқа қилиш) билан жавобгарликка тортишнинг зарурий шарти нима?

- А) ўн олти ёшга тўлмаган шахсларнинг нормал ахлоқий ривожланишига путур етказиш;
- Б) жабрланувчининг ўн олти ёшга тўлмаганлиги айбдорга олдиндан аён бўлганлиги;
- В) ўн олти ёшга тўлмаган шахсларнинг нормал жисмоний ривожланишига путур етказиш;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

4. Қайси пайдан эътиборан фарзандликка олиш сирини ошкор қилиш жинойти тугалланган ҳисобланади?

- А) ўғил ёки қиз боланинг фарзандликка олингани ҳақидаги сир ошкор этилган пайдан бошлаб;
- Б) фарзандликка олиш сиридан маълум бир шахснинг хабардор бўлганлигидан бошлаб;
- В) жинойтчининг ушбу жинойт орқали кўзлаган мақсадига эришган вақтдан бошлаб;
- Г) а ва б жавоблар тўғри.

5. Қайси жиноят учун шахсни жиноий жавобгарликка тортишда айбдорга нисбатан илгари маъмурий жазо чораси қўлланилган бўлиши лозим?

- А) фоҳишахона сақлаш ёки қўшмачилик қилиш;
- Б) порнографик нарсаларни тайёрлаш ва тарқатиш;
- В) болани алмаштириб қўйиш;
- Г) ота-онани моддий таъминлашдан бўйин товлаш.

6. Қайси жиноят бўйича айбдор етказилган моддий зарарни уч бараварига тенг миқдорда қоплаган ҳолда озоликдан маҳрум қилиш жазосига тортилмайди?

- А) қабрни таҳқирлаш;
- Б) инсон аъзолари ёки тўқималарини ажратиб олиш;
- В) тарих ёки маданият ёдгорликларини нобуд қилиш, бузиш ёки уларга шикаст етказиш;
- Г) порнографик нарсаларни тайёрлаш ва тарқатиш.

7. Жиноят субъекти бўла олмайдиган вояга етмаган шахсни жиноятга жалб қилган шахсинг жиноий жавобгарликка тортилиши масаласини ҳал қилинг.

- А) ЖК 127-моддаси (вояга етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб қилиш) бўйича жавобгарликка тортилади;
- Б) ЖК 127-моддаси ва вояга етмаган шахс содир этган жиноятнинг ташкилотчиси ва бажарувчиси сифатида жавобгарликка тортилади;
- В) жавобгарлик йўқ;
- Г) ЖК 127-моддаси ва далолатчи сифатида жавобгарликка тортилади.

8. В. уй-музейдан қиймати 1500 АҚШ долларига тенг бўлган бронза ҳайкалчани ўғирлайди ва уни танишига 500 АҚШ долларига сотади. В.ни жавобгарликка тортиш масаласини ҳал қилинг.

- А) ЖКнинг 132-моддаси (тарих ёки маданият ёдгорликларини нобуд қилиш, бузиш ёки уларга шикаст етказиш) бўйича жавобгарликка тортилади;
- Б) ЖКнинг 169-моддаси (ўғрилик) бўйича жавобгарликка тортилади;
- В) ЖКнинг 166-моддаси (талончилик) бўйича жавобгарликка тортилади;
- Г) а ва б жавоблар тўғри.

9. Н. ўзининг касал ўнг буйрагини олдиришга розилик беради. Операция пайтида Н. юрак тўхташидан вафот этади. Операция қилган шифокор Г. иккинчи буйракни ҳам олиб, ўз илмий ишлари учун консервалаб қўяди. Г.нинг жавобгарлигини аниқланг.

- А) ЖКнинг 133-моддаси (инсон аъзолари ёки тўқималарини ажратиб олиш) бўйича;

- Б) мурдани таҳқирлаш (ЖК 133-модда) жинояти бўйича;
В) ЖК нинг 169-моддаси (ўғрилиқ) бўйича;
Г) а ва б жавоблар тўғри.

10. Кўзи ёриш жараёнида Х. ўлик бола туғади, лекин унга доялик қилган врачлар унинг соғлигини ўйлаб, унга боланинг ўлик туғилганлигини айтишмайди. Шунда врачлардан бири Л. ўлик болани онаси ташлаб кетган, яқинда туғилган болага алмаштириб, Х.га беришга қарор қилади. Врачнинг қилмишини таҳлил қилинг.

- А) ЖКнинг 124-моддаси (болани алмаштириб қўйиш) бўйича жавобгарликка тортилади;
Б) ЖКнинг 116-моддаси (касб юзасидан ўз вазифаларини лозим даражада бажармаслик) бўйича жавобгарликка тортилади;
В) врачнинг қилмишида жиноят таркиби мавжуд эмас;
Г) тўғри жавоб йўқ.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси (64-65-моддалар).
2. Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 12 декабрдаги “Номоддий маданий меросни муҳофаза қилиш тўғрисидаги халқаро конвенцияни (Париж, 2003 йил 17 октябрь) ратификация қилиш ҳақида”ги қонуни.
3. Ўзбекистон Республикаси Оила кодекси. (100, 109, 153-моддалар).
4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 апрелдаги 171-сонли қарорига 1-илова билан тасдиқланган “Фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш қоидалари”
5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 апрелдаги 171-сонли қарорига 3-илова билан тасдиқланган “Вояга етмаган болаларни фарзандликка ва болаларни оилага тарбияга олиш (патронат) тўғрисида”ги НИЗОМ.
6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 29 июлдаги “Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланишни янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 269-сонли қарори
7. Ўзбекистон Республикасининг 2001 йил 30 августдаги “Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисида”ги қонуни.
8. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2000 йил 15 сентябрдаги “Вояга етмаганларнинг жиноятлари ҳақидаги ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида” 21-сонли қарори.

9. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2004 йил 24 сентябрдаги “Қасддан одам ўлдиришга оид ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида” 13-сонли қарори

10. Абдурасулова Қ.Р. Оила, аёл, жамият. // Ж. Қонун ҳимоя-сида. —2002. -№3.-С. 5-7.

11. Ахроров Б.Д. Вояга етмаганларни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб қилганлик учун жавобгарлик.//Ж. Қонун ҳимоя-сида. —2001.-1-сон. —Б.19-21.

12. Арзымбетов М.У. Правовые вопросы совершенствования уголовного законодательства о преступлениях, связанных с обычаями и традициями (на материалах Республики Каракалпакстан). (Монография). Т.: 1996.- 7 б.т.

13. Исматуллаева Ш.С. Оила – жамият негизидир. //Суд-ҳуқуқ ислоҳоти: назария ва амалиёт мавзусида халқаро илмий-амалий конференция материаллари. -Т.: Сил МЭГ, 2001. —Б.184-186.

14. Пайзуллаев Қ.П. Фоҳишабозлик ижтимоий иллат. //Ж. Ҳаёт ва қонун.-2001.-11-12-сон. —Б. 26-29.

15. Пайзуллаев Қ.П. Чегара билмас хасталик. //Ж. Ижтимоий фикр. — 2001.- 1-сон.-Б. 105-108.

16. Пайзуллаев Қ.П. Юридическая и криминологическая характеристика личности преступление совершившего сексуальное насилие против несовершеннолетних.//Ж.Давлат ваҳуқуқ.-2003.-3-сон.Б.49-51.

17. Тохиров Ф. Отграничение преступлений, предусмотренных статьями 118,119 УК Р.Уз. от развратных действий в отношении лица, не достигшего 16 лет.// Ж.Вестник Каракалпакского Отделения Академии наук Республики Узбекистан, Нукус.-2002.-1-2 сон.Б.81-83.

18. Тохиров Ф. Семья - как объект защиты общества и государства. //Ж. Демократлаштириш ва инсон ҳуқуқлари. -2001.-4-сон. -С.8-10.

6-Мавзу: Шахнинг озодлиги, шаъни ва кадр қимматига қарши жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

- 1) Шахнинг озодлигига, шаъни ва кадр қимматига қарши жиноятлар тушунчаси.
- 2) Одамлардан фойдаланиш учун уларни ёллаш учун жавобгарлик.
- 3) Одам ўғирлаш ва зўрлик ишлатиб ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилиш учун жавобгарлик.
- 4) Тухмат ва ҳақорат қилиш жинояти учун жавобгарлик.

1-масала

Хусусий фирманинг бошлиғи А. 16-30 ёшдаги қизларни Европа давлатларида ишга жойлашишига ёрдам бериши ҳақида газетага эълон берди. Эълон бўйича келган қизлар билан суҳбатда А. уларни юқори маош тўланадиган официантлик лавозимига ишга жойлаштириши ҳақида ваъда берди ва қизлар билан шартнома тузди.

А. қизларни чет элга юборди. У ерда қизларни С. кутиб олди ва қизларнинг ҳужжатларини олиб қўйиб, фоҳишахоналарга жойлаштириб, қизларни кўрқитиб фоҳишалик билан шуғулланишга мажбур қилди. А. ва С.ларнинг ҳаракатларига баҳо беринг.

2-масала

Р., Д. ва С.лар фуқароларни чет давлатларга юборадиган фирма очганлигини эълон қилишди. Фирмага келган 80 тага яқин фуқароларни ишга жойлаштирамиз деб, уларнинг ҳар биридан 3000-6000 АҚШ долларгача пул олишди. Улар пулни олгач, бир ой ичида фуқароларни чет давлатларга юборамиз деб, уларнинг қўлига чет давлатдаги корхоналар билан тузилган меҳнат шартномасини беришди. Муддат яқинлашгач Р. фуқароларнинг қўлига самолёт билетларини берди ва уларни чет давлатда фирма вакили кутиб олишини айтди.

Фуқаролар чет давлатга самолёт орқали учиб боришди, лекин уларни у ерда ҳеч ким кутиб олмаган. Шунингдек фуқароларнинг қўлидаги шартномалар ҳам қалбаки эканлиги аниқланди.

Айбдор шахсларнинг қилмишига баҳо беринг.

3-масала

20 ёшли Т. 15 ёшли С.га уйланиш мақсадида уни ўғирлаб кетди. Т. у билан шаръий никоҳ ўқитиб, у билан жинсий алоқада бўлди.

Т.нинг ҳаракатларига баҳо беринг.

4-масала

С. кўшниси Ф.нинг фарзандини ўғирлаб кетди ва тумандаги бўш ётган кўп қаватли уйларнинг ертўласига қамаб қўйди. С. Ф.нинг фарзандини озод қилиш учун ундан 3000 АҚШ доллари миқдорида пул талаб қилди. С.нинг қилмишига баҳо беринг.

5-масала

Маҳалладаги мажлисда маҳалла раиси А. мажлисда тортишиб қолганлиги учун шу маҳаллада яшовчи фуқаро И.нинг ўғли муқаддам судланганлигини айтди. Қилмишга баҳо беринг.

6-масала

Боласининг кўчадан йиғлаб келганлигини ва уни кўшнисининг қизи Ф. хафа қилганлигини эшитган А. кўчага чиқиб, унга “Онанг фоҳиша эди, унинг қони сенга ҳам ўтган экан” деб уни кўшнилар олдида уялтирди. Бунга чидай олмаган Ф. уйига кириб ўзини осди, буни кўриб қолган Ф.нинг отаси зудлик билан Ф.ни қутқариб қолди.

Қилмишга баҳо беринг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Одамлардан фойдаланиш учун уларни ёллаш жиноятининг объектив томонини кўрсатинг.

- А) шахвоний ёки бошқа ниятларда фойдаланиш учун одам ёллаш;
- Б) шахвоний ва бошқа мақсадларда фойдаланиш учун алдов йўли билан одам ёллаш;
- В) ҳар қандай ниятда алдамаган ҳолда одам ёллаш;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

2. Одамлардан фойдаланиш учун уларни ёллаш жинояти қачон тугалланган ҳисобланади?

- А) бу жиноятга тайёргарлик қилинган вақтдан бошлаб;
- Б) бу жиноятга суиқасд бошланган вақтдан бошлаб;
- В) ёлловчи ва тегишли шахс ўртасида ёллаш тўғрисида келишув ёки битим тузилгандан бошлаб;
- Г) б ва в жавоблар тўғри.

3. Алдов йўли билан ёлланган аёлга нисбатан шахвоний зўрлик ишлатилса, айбдорнинг ҳаракатлари қандай квалификация қилинади?

- А) Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 135-моддаси ва иш ҳолатларига кўра 118-(номусга тегиш) ёки 119-модда (жинсий эҳтиёжни зўрлик ишлатиб ғайритабиий усулда қондириш) лар билан жиноятлар мажмуи тариқасида;

- Б) фақат Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 135-моддаси (одамлардан фойдаланиш учун уларни ёллаш) билан квалификация қилинади;
В) бундай ҳолларда Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 60-моддаси (бир неча ҳукм юзасидан жазо тайинлаш) га кўра жавобгарликка тортилади;
Г) б ва в жавоблар тўғри.

4. А. исмли шахс Л. исмли шахснинг вояга етмаганлигини билмасдан уни алдов йўли билан шахвоний мақсадда фойдаланиш учун ёллайди. А.нинг ҳаракатлари қандай квалификация қилинади?

- А) Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 25-135-моддаси (одамлардан фойдаланиш учун уларни ёллаш);
Б) Ўзбекистон Республикаси ЖК 135-моддасининг биринчи қисми;
В) Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 135-моддаси 2-қисми “в” банди;
Г) тўғри жавоб йўқ.

5. Зўрлик ишлатиб ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум этиш жинойти қачон тугалланган ҳисобланади?

- А) ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилиш вақтидан бошлаб;
Б) ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилишга суиқасд қилган вақтдан бошлаб;
В) ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилиш нияти пайдо бўлган вақтдан бошлаб;
Г) тўғри жавоб йўқ.

6. Д. исмли шахс таъмагирлик ниятида В.ни зўрлик ишлатиб совуқ ертўлага қамаб қўяди ва уни шу аҳволда уч кун қолдиради. Д.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

- А) Ўзбекистон Республикаси ЖК 138-моддаси (зўрлик ишлатиб ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилиш) 2-қисми “б” банди;
Б) Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 138-моддаси 1-қисми;
В) жинойт таркиби мавжуд эмас;
Г) ҳамма жавоблар нотўғри.

7. Г. ўч олиш мақсадида Б.ни ўз дала ҳовлисига олиб бориб қамаб қўяди. Б. у ерда уч кун оч қолиб кетади. Бундан ташқари Г. уни уч кундан сўнг келиб дўппослаши натижасида оғир тан жароҳати олади. Г.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

- А) ЖКнинг 138 ва 104-модда (қасддан баданга оғир шикаст етказиш) лар билан жинойтлар мажмуи ҳисобланади;

- Б) фақат 138-модда билан квалификация қилинади;
- В) фақат 104-модда билан квалификация қилинади;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

8. Мансабдор шахс ўз мансаб ваколатини суистеъмол қилган ҳолда шахсни ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум этса, қандай тартибда жавобгарликка тортилади?

- А) Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 205-моддаси (хокимият ёки мансаб ваколатини суистеъмол қилиш) бўйича;
- Б) Ўз. Р ЖК 138-моддаси бўйича;
- В) 205 ва 138-моддалар билан жиноятлар мажмуи тариқасида;
- Г) ҳамма жавоблар нотўғри.

9. Тухмат жиноятининг объектив томонини кўрсатинг.

- А) шахсни обрўсизлантириш мақсадида ҳақиқат ҳисобланган маълумотларни тарқатиш;
- Б) бошқа шахсни обрўсизлантирадиган ёлғон, уйдирма маълумотларни тарқатиш;
- В) уйдирма хабарларни ўзига-ўзи айтиш;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

10. Қилмишни тухмат жинояти деб топишнинг зарурий шартларини кўрсатинг.

- А) маълумотларнинг кишини обрўсизлантиришлиги;
- Б) тарқатган шахснинг маълумотларнинг ёлғонлигини билиши;
- В) маълумотларнинг ҳақиқатдан иборатлиги;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Оила кодекси (14-модда).
2. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 2003 йил 12 декабрдаги “Одам савдосига ва учинчи шахслар томонидан танфурушликдан фойдаланилишига қарши кураш тўғрисидаги конвенцияга ва яқунловчи баённомага қўшилиш ҳақида”ги қарори.
3. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1997 йил 26 декабрдаги “Одамларни гаровга олишга қарши кураш тўғрисидаги халқаро конвенцияга қўшилиш ҳақида”ги қарори.
4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 18 майдаги “Болаларни бошқа мамлакатларга ўғирлаб олиб кетишнинг фуқаролик жиҳатлари тўғрисидаги Гаага конвенциясини амалга

ошириш бўйича ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида”ги 192-сонли қарори.

5. Рустамбаев М.Х. Охрана прав личности в уголовном праве. Взгляд юриста. Профессия юриста и права человека в Узбекистане. //Бельгия, 1999. 117-121 с.

6. Рустамбаев М.Х. Личная неприкосновенность и проблемы судебной защиты граждан.// В сб. Судебная защита прав человека: проблемы теории и практики. –Т.:ТДЮИ, 2001.–Б.21-23.

7-Мавзу: Фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларига қарши жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

- 1) Фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларига қарши жиноятлар тушунчаси ва юридик таҳлили.
- 2) Фуқароларнинг тенг ҳуқуқлигини бузганлик учун жиноий жавобгарлик.
- 3) Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарлик.
- 4) Сайлов ўтказиш тартиб қоидалари ва сайлов ҳуқуқларига қарши жиноятлар.
- 5) Меҳнат қилиш ҳуқуқини бузганлик учун жавобгарлик.

1-масала

Давлат рўйхатидан ўтган Ислом диний мадрасаси маъмурияти раҳбари ушбу ўқув юртига фақат Ислом динига эътиқод қилаётган шахслар олиниши ҳақида эълон берди.

Маъмурият раҳбарининг ҳаракатларига баҳо беринг.

2-масала

Жиноят қидирув бўлими ходими Ф. фуқаро А.нинг уйида наркотик моддалар сақлаётганлиги ҳақидаги маълумотлар борлигини ҳисобга олиб А.нинг уйига борди. Ф. А.нинг наркотик моддаларни йўқ қилиб юбориши мумкин деб уни эшигини бузиб кирди.

1-вариант. А.нинг уйдан наркотик моддалар чиқди.

2-вариант. А.нинг уйдан наркотик моддалар чиқмади.

Қилмишга баҳо беринг.

3-масала

Фуқаро М. туман ободончилик бошқармаси раҳбарига таклиф билан чиқиб, унда маҳалладаги мева бермайдиган дарахтлар ўрнига мевали дарахтлар экиш таклифи берилган эди. Лекин М.нинг мурожаати туман ҳокимияти томонидан белгиланган муддатларда кўриб чиқилмади. Туман ободончилик бошқармаси раҳбарининг ҳаракатларига баҳо беринг.

4-масала

Корхона раҳбари Т. иш вақтида ходимларнинг намоз ўқишини тақиқлаб қўйди, лекин корхона ходимлари раҳбардан яширинча намоз ўқидилар. Буни кўриб қолган раҳбар ходимларга интизомий

жазо қўллади, баъзиларини эса мунтазам огоҳлантиргани учун ишдан бўшатиб юборди.

Корхона раҳбари Т.нинг ҳаракатларига баҳо беринг.

5-масала

Завод директори О. икки йил олдин фуқаролик ишлари бўйича суднинг ишга тиклаш тўғрисидаги ҳал қилув қарорини бажармаганлиги учун маъмурий жавобгарликка тортилганлигига қарамасдан суднинг бир ой олдин чиққан ишга тиклаш тўғрисидаги қарорини ҳам қасддан бажармади.

Завод директори О.нинг ҳаракатларига баҳо беринг.

6-масала

Ёзувчи П. ҳамкасби З.нинг туғилган кунига келди. З.нинг меҳмонлар билан овора эканлигидан фойдаланган П. З.нинг нашр қилиш учун тайёрлаб қўйган романини ҳеч кимга билдирмасдан ўғирлаб кетди ва ўзининг номидан ушбу романни нашр қилди.

П.нинг ҳаракатларига баҳо беринг.

7-масала

Туман кенгашига депутатликка ўз номзодини қўйган С. унга овоз берган сайловчиларнинг ҳар бирига бир қопдан ун бериши ҳақида ваъда берди. Сайлов ўтгач С. унга овоз берган сайловчиларнинг оиласига ваъда қилинган унни олиб берди.

С.нинг ҳаракатларида жиноят аломатлари борми?

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Фуқароларнинг турар жойи дахлсизлигини бузиш жинояти субъектив томонига кўра қандай содир этилади?

- А) тўғри қасд;
- Б) эгри қасд;
- В) ўз-ўзига ишониш;
- Г) бепарволик.

2. Қуйидаги жиноятларнинг қайси бири учун жавобгарлик худди шундай қилмиш учун аввал маъмурий жазо олган шахсларгагина қўлланилади?

- А) фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилигини бузиш;
- Б) хат-ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиши тартибини бузиш;
- В) виждон эркинлигини бузиш;
- Г) фуқароларнинг турар жой дахлсизлигини бузиш.

3. Қуйидаги жиноятларнинг қайси бири эҳтиётсизликдан содир этилиши мумкин?

- А) фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилигини бузиш;
- Б) хат-ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиши тартибини бузиш;
- В) виждон эркинлигини бузиш;
- Г) барчаси қасддан содир этилади.

4. Фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилигини бузиш ва виждон эркинлигини бузиш жиноятларнинг бевосита объекти нима?

- А) тинчлик ва инсониятнинг хавфсизлиги;
- Б) Ўзбекистон Республикаси конституциявий тузуми;
- В) фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликлари;
- Г) шахснинг озодлиги, шаъни ва қадр-қиммати.

5. Ушбу жиноятларнинг қайси бири ҳаракатсизликдан ҳам содир этилиши мумкин?

- А) фуқароларнинг турар жой дахлсизлигини бузиш;
- Б) муаллифлик ёки ихтирочилик ҳуқуқларини бузиш;
- В) меҳнат қилиш ҳуқуқини бузиш;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

6. Моддий таркибли жиноятни кўрсатинг.

- А) фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилигини бузиш;
- Б) сайлов ёки референдум ташкил қилиш, уларни ўтказиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш;
- В) хат-ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиши тартибини бузиш;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

7. Меҳнат қилиш ҳуқуқини бузиш жиноятининг субъекти ким бўла олади?

- А) вояга етган ҳар қандай жисмоний шахс;
- Б) меҳнат муносабатларига кириша оладиган ҳар қандай шахс;
- В) муомала лаёқатига эга бўлган ҳар қандай жисмоний шахс;
- Г) ишга қабул қилиш ёки ишдан бўшатиш ҳуқуқига эга бўлган ҳар қандай шахс.

8. Қуйидаги жиноятларнинг қайси бирининг объекти фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликлари ҳисобланмайди?

- А) миллий, ирқий, этник ёки диний адоват қўзғатиш;

- Б) хат-ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиши тартибини бузиш;
- В) виждон эркинлигини бузиш;
- Г) фуқароларнинг турар жойи дахлсизлигини бузиш.

9. Муаллифлик ёки ихтирочилик ҳуқуқларини бузиш ва меҳнат қилиш ҳуқуқини бузиш жиноятларининг бевосита объекти нима?

- А) тинчлик ва инсониятнинг хавфсизлиги;
- Б) Ўзбекистон Республикаси конституциявий тузуми;
- В) фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликлари;
- Г) шахснинг озодлиги, шаъни ва қадр-қиммати.

10. Қуйидаги жиноятларнинг қайси бири учун фақат 18 ёшга тўлган фуқаро жавобгарликка тортилади?

- А) фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилигини бузиш;
- Б) сайлов ёки референдум ташкил қилиш, уларни ўтказиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш;
- В) виждон эркинлигини бузиш;
- Г) фуқароларнинг турар жойи дахлсизлигини бузиш.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси (9, 18, 27, 37, 42, 44-моддалар).

2. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 2004 йил 27 августдаги “Адабий ва бадиий асарларни муҳофаза қилиш тўғрисидаги Берн конвенциясига қўшилиш ҳақида”ги қарори.

3. Ўзбекистон Республикаси ЖПКнинг 18, 166, 167, 168, 169, 170-модда.

4. Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси.

5. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 18 ноябрдаги “Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида”ги қонуни

6. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 5 майдаги “Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар кенгашларига сайлов тўғрисида”ги қонуни

7. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 5 майдаги “Фуқаролар сайлов ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида”ги қонуни

8. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелдаги “Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси тўғрисида”ги қонуни.

9. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 1 майдаги “Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида (янги таҳрири)” ги қонуни
10. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 13 декабрдаги “Фуқароларнинг муурожаатлари тўғрисида (янги таҳрири)” ги қонуни
11. Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 29 августдаги “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида (янги таҳрири)” ги қонуни
12. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 29 апрелдаги “Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида” ги қонуни
13. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 3 декабрдаги “Ўзбекистон Республикасининг референдуми тўғрисида (янги таҳрири)” ги қонуни
14. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 6 майдаги “Ихтиролар, фойдали моделлар ва саноат намуналари тўғрисида” ги қонуни
15. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 30 августдаги “Селекция ютуқлари тўғрисида” ги қонуни
16. Ўзбекистон Республикасининг 2006 йил 20 июлдаги “Муаллифлик ҳуқуқи ва турдош ҳуқуқлар тўғрисида” ги қонуни
17. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси (1041-1079-моддалар)
18. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 16 июндаги “Ўзбекистон муаллифлик ҳуқуқини ҳимоя қилиш республика агентлиги фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида” 286-сонли қарори
19. Исматуллаева Ш.С. Вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаш. //Ж. Ҳаёт ва қонун.- 2001.-№5. –Б. 25.
20. Ниёзова С., Умидуллаев Ш. Фуқароларнинг меҳнат қилиш ҳуқуқини бузганлик учун жиноий жавобгарлик. // Конституциянинг 11-йиллигига бағишланган конференция материаллар тўплами. –2003 декабр. –Б. 13-15.
21. Пайзиев Д.Ю. Шахснинг дахлсизлиги ҳақида //Ж. Ҳаёт ва қонун. –1997. -7-сон. –Б 76-77.

II БЎЛИМ. ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИКЛАРГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

8-Мавзу: Тинчлик ва инсониятнинг хавфсизлигига қарши жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

- 1) Урушни тарғиб қилиш ва агрессия жиноятлари тушунчаси, юридик таҳлили.
- 2) Урушни қонун ва удумларини бузиш ва геноцид тушунчаси ва юридик таҳлили.
- 3) Ёлланиш ва терроризм тушунчаси ва юридик таҳлили.
- 4) Миллий, ирқий ва диний адоват кўзғатиш тушунчаси ва юридик таҳлили.

1-масала

S давлатининг қуроли кучлари тузилган битим асосида ўз қуроли кучларини L давлатида шу йилнинг 31 декабригача сақлаб туриши лозим эди. Лекин S давлатининг қуроли кучлари раҳбари муддат тугаганлигига қарамасдан L давлатидан ўз қуроли кучларини олиб чиқиб кетмади.

Ушбу қилмишда жиноят аломатлари борми?

2-масала

S давлатининг қуроли кучлари раҳбари L давлати билан уруш олиб бораётган эди. S давлатининг қуроли кучлари раҳбари ўз ҳарбийларига жанг вақтида ҳеч кимни тирик қолдирмаслик ва ҳатто гўдак бола ҳамда аёлларни қириб ташлаш ҳақида буйруқ берди.

S давлатининг қуроли кучлари раҳбарининг ҳаракатларини квалификация қилинг.

3-масала

S давлати билан L давлати ўртасидан уруш бўлаётган вақтда P давлати фуқароси моддий манфаатдорлик учун эмас, балки ўша давлатнинг фуқаролигини олиш учун L давлати томонидан туриб урушда қатнашди. P давлати фуқаросининг ҳаракатларида жиноят аломатлари борми?

4-масала

Бир гуруҳ жиноий гуруҳ аъзолари туман прокурорининг фарзандини гаровга олишди ва уни озод қилиш эвазига ундан тергов ҳибсхонада сақланаётган шерикларини озод қилишни талаб қилишди.

5-масала

Чет давлатининг раҳбари расмий ташриф билан Ўзбекистонга келди. Фуқаролар билан учрашув вақтида Ўзбекистон Республикаси фуқароси Н. чет давлатнинг раҳбарига қарата ўқ узди, лекин отилган ўқ унга бориб тегмади.

Н.нинг ҳаракатларига баҳо беринг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Геноцид жиноятининг факультатив объекти бўлиб ...

- А) инсон ҳаёти;
- Б) инсон соғлиғи;
- В) шахс ҳуқуқ ва эркинликлари ҳисобланади;
- Г) барча жавоблар тўғри.

2. Агрессия нима?

- А) бир давлат Қуролли кучларининг бошқа давлат ҳудудига бостириб кириши ёки ҳужум қилиши;
- Б) бошқа давлат ҳудуди ёки унинг бир қисмини зўрлик билан қўшиб олиш.
- В) бошқа давлат ҳудудига бомбалар ташлаш ёки унинг ҳудудини турли қурол яроғларини шилиш;
- Г) бир давлат портлари ёки унинг қирғоқлари ёхуд қирғоқларининг бир қисмини қамал қилиш;
- Д) барча жавоблар тўғри.

3. Уруш олиб бориш қоидаларига риоя қилиш бўйича халқаро муносабатлар урушнинг қонун ва удумларини бузиш жиноятининг ...

- А) объектив томони;
- Б) объекти;
- В) мотиви;
- Г) мақсади ҳисобланади.

4. Халқаро ҳуқуқда терроризмга қарши қандай конвенциялар мавжуд?

- А) Мадрид конвенцияси, Европа конвенцияси;

- Б) Вена конвенцияси, Женева конвенцияси;
- В) Европа конвенцияси, Марказий Осиё конвенцияси;
- Г) Тўғри жавоб йўқ.

5. Тероризм жиноятининг субъекти қайси ҳолларда жавобгарликдан озод этилади?

- А) у фақат террористик актнинг тайёрланишида иштирок этган ва ўз вақтида, яъни жиноятнинг объектив томони бошлангунга қадар ҳокимият органларига террористик акт тўғрисида маълумот берган бўлса;
- Б) оғир оқибатлар келиб чиқиши ва террористлар мақсадининг амалга ошишининг олдини бошқа усулда олган бўлса;
- В) шахснинг ҳаракатларида бошқа жиноят таркиби мавжуд бўлмаса;
- Г) барча жавоблар тўғри.

6. Миллий, ирқий, этник ёки диний адоват қўзғатиш жиноятининг объектив томони қайси жавобда тўғри берилган?

- А) фуқароларнинг диний ёки даҳрийлик эътиқодини ҳақоратлайдиган ёки камситадиган турли хил ҳаракатлар ёки шундай манбаларни тайёрлаш;
- Б) миллий, ирқий, этник ёхуд диний мансублигига қараб фуқаролар ҳуқуқларини бевосита ёки билвосита чеклашга қаратилган ҳаракатлар;
- В) миллий, ирқий, этник мансублигига ёки динга муносабатига қараб, фуқароларнинг бевосита ёки билвосита устунликларини белгилаш;
- Г) барча жавоблар тўғри.

7. Миллий, ирқий ёки диний адоват қўзғатиш жиноятининг жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари қайси қаторда тўлиқ берилган.

- А) бошқа шахсларнинг ҳаёти учун хавфли усулда;
- Б) фуқароларнинг доимий яшаш жойидан зўрлик ишлатиб кўчирган ҳолда;
- В) маъсул мансабдор шахс томонидан;
- Г) барча жавоблар тўғри.

8. Қуйидагилардан қайси бири тўғри?

- А) геноцид - умумэътироф этилган инсон ҳуқуқлари ва озодлиги, халқаро ҳуқуқ принцип ва меъёрларини қўпол тарзда бузиш;
- Б) агрессия - давлатлар ўртасидаги, шунингдек, давлатлар ва миллий-озодлик ҳаракатлари ўртасидаги қуролланган кураш;

В) Уруш - умумэътироф этилган принциплар ва халқаро ҳуқуқ нормаларига биноан тинчлик ва хавфсизликка қарши жиноят ҳисобланади;

Г) тўғри жавоб йўқ.

9. Пропаганда нима?

А) муайян даврда шахслар орасида уруш оловини ёқиш;

Б) бирор ғоя, фикр, таълимот ва билимларни чуқур тушунтириш ва тарғиб қилиш, кенг ғоявий таъсир кўрсатиш;

В) бир давлат қуролли кучларининг бошқа давлатга тегишли қуруқликдаги, денгиз, ҳаво, қўшинларига ёхуд денгиз ёки ҳаво флотига ҳужум қилиши;

Г) босқинчилик урушини режалаштириш.

10. Бевосита агрессия нима?

А) бир давлат қуролли кучларининг бошқа давлат ҳудудини бомбардимон қилиши;

Б) давлат портлари ёки қирғоқларининг бошқа давлат қуролли кучлари томонидан тўсиб қўйилиши;

В) давлатнинг бошқа давлат ихтиёрига топшириб қўйган ҳудудидан ўша давлат томонидан бошқа учинчи давлатга агрессия содир этишда фойдаланишга йўл қўйган ҳаракатлари;

Г) бир давлатнинг бошқа давлатга мувофиқ мазкур давлат ҳудудида мавжуд бўлган қуролли кучларини тузилган битимни бузган ҳолда қўллаш ёки битим ҳаракати тугагандан сўнг ҳам мазкур қуролли кучларини ушбу давлат ҳудудида сақлашни давом этиши.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 2 июлдаги “Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролиги тўғрисида”ги қонуни.

2. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 15 декабрдаги “Терроризмга қарши кураш тўғрисида”ги қонуни.

3. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 26 августдаги “Жинсий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида”ги қонуни.

4. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 7 майдаги “Давлат сирларини сақлаш тўғрисида”ги Қонуни.

5. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1997 йил 26 декабрдаги “Ёлланма жиноятчиларни ёллаш, улардан фойдаланиш,

молиявий таъминлаш ва ўқитишга қарши кураш тўғрисидаги халқаро конвенцияга қўшилиш ҳақида”ги қарори.

6. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1993 йил 3 сентябрдаги “Уруш қурбонларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги Женева конвенцияларига ҳамда халқаро тусдаги ва халқаро бўлмаган тусдаги қуролли можаролар қурбонларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги Женева конвенцияларига доир қўшимча протоколларга қўшилиш ҳақида”ги қарори.

7. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг 2007 йил 14 ноябрдаги “Умрбод озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазони қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида”ги 15-сонли қарори.

8. Абдурасулова Қ.Р. Диний экстремизмнинг моҳияти ва унга қарши кураш. //Суд-ҳуқуқ ислохотлари назария ва амалиёт. Конференция материаллари.-2001. –Б. 38-45.

9. Абдурасулова Қ.Р., Эшонкулов У. Терроризмга қарши кураш ҳақида. // Ж. Ҳуқуқ-Право-Law. –2000 .- №1. –Б. 88-91.

10. Б.Ж.Матмуратов. Борьба с терроризмом // Терроризмга қарши кураш илмий амалий ва назарий муаммолар. Илмий-амалий анжуман маъруза матн. –Т.: ТДЮИ, 2002. –Б.20-23.

11. Бакунов П.Б., Эрматов О. Терроризм – халқаро муносабатларни мураккаблаштирувчи восита сифатида.// Терроризмга қарши кураш илмий амалий ва назарий муаммолар. Илмий-амалий анжуман маъруза матн. –Т.: ТДЮИ, 2002. -Б.–32-35.

12. Зокирова О.Ғ. Терроризмга қарши кураш халқаро муаммолари. // Терроризмга қарши кураш: Илмий амалий ва назарий муаммолар. Халқаро илмий-амалий конференция материаллари. (Б.Ахроров, А.Алламуратов билан ҳаммуаллифликда).- Т.: ТДЮИ, – 2002. -Б. 28-32

13. Кабулов Р., Раҳмонкулов А.Х. Терроризм ва уюшган жиноятчилик билан курашнинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш тўғрисида.// Терроризмга қарши кураш: Илмий амалий ва назарий муаммолар. Халқаро илмий-амалий конференция материаллари. 0- Т.: ТДЮИ, 2002. –Б. 72-76.

14. Қобулов Р., Раҳмонкулов А.Х. Терроризм, Коррупция ва уюшган жиноятчиликка қарши курашнинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш.// Экстремизм, терроризм, гуруҳий ва уюшган жиноятчиликка қарши кураш муаммолари. Илмий-амалий анжуман материаллари.Т.:Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси,1999.Б.72-74

15.Кобилов Ш.Р., Таджиханов Б.У. Ислом Каримов терроризм хавфи тўғрисида. Рисола.-Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2001. -192 б.

16.Крутько О. Некоторые проблемы квалификации терроризма. //Терроризмга қарши кураш: илмий-амалий ва назарий муаммолар. Халқаро конференция материаллари. – Т.: ТДЮИ, 2002. -С.245-252

17.Мирзаев Т. Диний экстремизм ва терроризм билан боғлиқ бўлган жиноятларни тергов қилишнинг айрим жиҳатлари ва ушбу жиноий ишларнинг ўзига хос хусусиятлари. Рисола.-Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, –2000. -4 б.т.

18.Ражабова М. Диний экстремизм ва террорчилик: Унинг илдизи қаерда? Мақсади нима? Унга қарши қандай курашиш керак? Рисола.-Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2000. -6 б.т.

19.Матмуратов Б.Ж.// Терроризмга қарши гурес. -Адам хэм Нызам. -14 апрель -2001.

20.Ниёзова С. // Геноцид учун жиноий жавобгарлик. -Инсон ва қонун. -16 феврал. –2003.

21.Ниёзова С. // Ёлланиш: унга нисбатан қандай жиноий жавобгарлик бор. -Инсон ва қонун. -4 апрел.-2003.

22.Ниёзова С., Халикулов У.Ш. Терроризмга қарши кураш ҳаммамизнинг вазифамиз.// Терроризмга қарши кураш: илмий-амалий ва назарий муаммолар. -Т.: ТДЮИ, 2002.-Б.109-113.

23.Норбоев А., Исматуллаева Ш.С. Терроризм даҳшатли қиёфа. // Терроризмга қарши кураш: илмий-амалий ва назарий муаммолар. Конференция материаллари -Т.:ТДЮИ, 2002. –Б.113-115.

24.Пайзуллаев Қ.П., Абдуқодиров Ш.Ё. Терроризм умумбашарий муаммо. //Терроризмга қарши кураш: Илмий-амалий ва назарий муаммолар. Халқаро конференция материаллари. -Т.:ТДЮИ, 2002.-Б.113-120

25.РаҳмонқуловА.Х., ҚобуловР. Терроризм, коррупция ва уюшган жиноятчиликка қарши курашнинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш.// Экстремизм, терроризм, гуруҳий ва уюшган жиноятчиликка қарши кураш муаммолари. Илмий-амалий анжуман материаллари. Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 1999.-72-74 б

26.Соттиев И.А. Терроризм жинояти уюшган жиноятчиликнинг бир кўриниши ва уни олдини олишда рағбатлантирувчи нормани қўллашнинг муҳимлиги.// Суд-ҳуқуқ тизимини либераллаштириш -ҳозирги босқичдаги демократик ислохотларнинг асосий йўналиши (ҳалқаро илмий амалий конференция материаллари тўплами) Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2002. –Б.95-98.

27. Таджиханов Б.У. Законодательное определение понятия терроризма в Республике Узбекистан.// Терроризмга қарши кураш: илмий-амалий ва назарий муаммолар. Халқаро конференция маърузалар тўплами. – Т.: ТДЮИ, 2002. -С.267-281.

28. Таджиханов Б.У. Преступления, связанные с террористической деятельностью. //Терроризмга қарши кураш: илмий-амалий ва назарий муаммолар. Халқаро конференция маърузалар тўплами. — Т.: ТДЮИ ,2002. - С.184–187.

29. Таджиханов Б.У. Принципы и критерии классификации современного терроризма.//Ж. Ҳуқуқ–Право-Law. 2002.-№7. –С. 78–82.

30. Таджиханов Б.У. Терроризм: унинг қиёфаси ва талқини ёхуд у ҳақда яхлит тушунча.//Ж. Ҳуқуқ–Право-Law. —2000 .№3. -Б. 54–57.

31. Тохиров Ф., Абдурасулова Қ. Терроризмнинг сабаблари ва унинг олдини олиш муоммалари.//Терроризмга қарши кураш: илмий-амалий ва назарий муаммолар, халқаро конференция материаллари. - Т.: ТДЮИ, 2002. -Б. 9-15.

32. Тохиров Ф., Абдурасулова Қ.Р. Терроризмнинг сабаблари ва унинг олдини олиш муаммолари. //Терроризмга қарши кураш: назария ва амалиёт, конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2002. Б.15-21

33. Халикулов У., Ниёзова С. Терроризмга қарши кураш ҳаммамизнинг вазифамиз.// Терроризмга қарши кураш: илмий-амалий ва назарий муаммолар, халқаро конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2002. -Б. 109-110.

34. Якубов А.С., Таджиханов Б.У. Объект терроризма. //Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – 2003. -№5. – С. 60-65.

9-Мавзу: Ўзбекистон Республикасига қарши жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

- 1) Давлатга хоинлик қилиш жиноятининг тушунчаси ва юридик таҳлили.
- 2) Жосуслик жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.
- 3) Қўпоровчилик жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.
- 4) Давлат сирларини ошкор қилиш жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.

1-масала

Чет давлатнинг агентураси ўзининг Ўзбекистондаги агенти сифатида Ўзбекистон Республикаси фуқароси К.ни ёллашди. К. уларнинг топшириғига кўра ҳарбий сир ҳисобланган маълумотларни етказиш билан шуғулланди.

К.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

2-масала

Давлат сири ҳисобланган маълумотларни сир сақлаши лозим бўлган МХХ ходими Д. ўз хонасида шу ҳужжатлар билан танишиб чиқаётган вақтда уни бошлиғи чақириб қолди. У эшикни ёпмасдан ҳужжатларни стол устида қолдириб кетди.

1-вариант: Д. хонасидан чиқиб кетди ва ушбу ҳужжатни унинг ҳамкасби В. суратга олди ва чет давлат агентурасига юборди.

2-вариант: Д. хонасидан чиқиб кетди, лекин унинг хонасига ҳеч ким кирмади.

3-вариант: Д. хонасидан чиқиб кетди ва давлат сири ҳисобланган ҳужжатлар йўқолди.

Д. ва В.ларнинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

3-масала

Давлат сири ҳисобланган маълумотларни сир сақланиши ишониб топширилган Р. ўзида ушбу ҳужжат бир нусха эканлиги ва муҳим аҳамиятига эга эканлигини инобатга олиб, моддий ҳақ эвазига уни йўқ қилиб юборди.

Р.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Давлатга хоинлик қилиш объектив томондан қандай шаклларда содир этилиши мумкин.

- А) душман томонга ўтиш;
- Б) жосуслик;
- В) давлат сирларини чет эл давлатларига етказиш;
- Г) ҳаммаси тўғри.

2. Давлатга хоинлик қилиш жиноятининг субъектив томонини аниқланг.

- А) тўғри қасд;
- Б) эгри қасд;
- В) ўз-ўзига ишониш;
- Г) бепарволик.

3. Қўпоровчилик жиноятининг объектини аниқланг.

- А) Ўзбекистон Республикаси суверенитети, ҳудудий дахлсизлиги;
- Б) Ўзбекистон Республикаси конституциявий тузуми;
- В) Ўзбекистон Республикаси иқтисодий хавфсизлиги;
- Г) Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари.

4. Қўпоровчилик жиноятининг объектив томонини аниқланг.

- А) одамларни қириб юбориш;
- Б) одамларнинг соғлиғига зиён етказиш;
- В) одамларнинг мулкига шикаст етказиш ёки уни нобуд қилиш;
- Г) ҳаммаси тўғри.

5. Давлат сирлари бўлган маълумотларни етказиш усули жиноятларни квалификация қилиш учун аҳамиятга эгами?

- А) ҳа, эга;
- Б) йўқ, эга эмас;
- В) ҳолатга қараб;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

6. Давлат сирларини ошкор қилиш жиноятининг объектини аниқланг.

- А) давлат суверенитети;
- Б) давлатнинг ҳудудий дахлсизлиги;
- В) давлатнинг мудофаа қобиляти;
- Г) барча жавоблар тўғри.

7. Давлат сирларини ошкор қилиш жиноятининг субъектив томонини аниқланг.

- А) қасд;
- Б) эҳтиётсизлик;
- В) тўғри қасд;
- Г) барча жавоблар тўғри.

8. Қўпоровчилик жиноятининг объектив томони бўлган одамлар соғлиғига зиён етказиш – бу:

- А) икки ёки ундан ортиқ кишининг ўлими;
- Б) икки ёки ундан ортиқ кишига ўртача оғир ёки оғир тан жароҳат етказиш;
- В) ашё, буюмларни қисман яроқсиз ҳолга келтириш;
- Г) портлатиш ёки сув бостириш.

9. Давлат сири ёки ҳарбий сир ҳисобланган ҳужжатларни йўқотиш жиноятининг субъектини аниқланг.

- А) 16 ёшга тўлган ҳар қандай фуқаро;
- Б) 16 ёшга тўлган хизмат ёки касб юзасидан, давлат сири ёки ҳарбий сир ишониб топширилган шахс;
- В) 18 ёшга тўлган махсус субъект;
- Г) 18 ёшга тўлган ҳар қандай фуқаро.

10. Агар давлат сири билан муомалада бўлиш қоидалари бузилмаган, лекин улар йўқотилган бўлса қандай квалификация қилинади.

- А) Жосуслик, ЖК 160-моддаси билан;
- Б) давлат сирини ошкор қилиш, ЖК 162-модда;
- В) жиноят таркиби йўқ;
- Г) давлат сири ёки ҳарбий сир ҳисобланган ҳужжатларни йўқотиш билан, ЖК 163-модда.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси (91-модда).
2. Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 25 апрелдаги “Ўзбекистон Республикасининг Президенти фаолиятининг асосий кафолатлари тўғрисида”ги Қонуни.
3. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 7 майдаги “Давлат сирларини сақлаш тўғрисида”ги Қонуни.

4. Махкамбаев П.А. Подрывная деятельность иностранных спецслужб на территории Афганистана и Средней Азии в XIX – XX вв. //Ж. Сборник СНБ Республики Узбекистан. – 1995. – №2.-С.28-30.

5. Махкамбаев П.А. Правовое регулирование режима государственной границы Республики Узбекистан // Мустақил Ўзбекистон фалсафа ва ҳуқуқ фанларининг долзарб муаммолари. -Т.:Ўзбекистон, 1996.- С. 15-17.

III БЎЛИМ. ИҚТИСОДИЁТ СОҲАСИДАГИ ЖИНОЯТЛАР

10-Мавзу: Ўзгалар мулкани талон-торож қилиш жиноятлари тушунчаси (6 соат)

1-машғулот:

1) Ўзгалар мулкани талон-торож қилиш жиноятлари тушунчаси ва белгилари.

2) Босқинчилик жинояти тушунчаси ва турлари.

3) Товламачилик жинояти тушунчаси ва турлари.

2-машғулот:

1) Талончилик жиноят тушунчаси ва белгилари.

2) Ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-торож қилиш жинояти тушунчаси.

3-машғулот:

1) Фирибгарлик жинояти тушунчаси ва турлари.

2) Ўғрилик жинояти тушунчаси ва турлари.

1-масала

А. меҳмонда бўла туриб, ушбу хонадонга келган фуқаро Х.ни хонадон ошхонасида ошхона пичоғи билан кўрқитиб, эғнидаги нархи 8.000 сўмлик кўк жинси шимини, кўлидаги нархи 1000 АҚШ доллари бўлган соатни тортиб олган ва қочиб кетган.

А.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

2-масала

М. маст холда пичоқ билан қуролланиб, С.Рахимов тумани Сағбон кўчасида «Матиз» русумли автоуловни бошқариб келаётган фуқаро Ж.ни тўхтатиб, уни «Тутзор» маҳалласида жойлашган мактаб биноси орқасига бошлаб келиб, ўша ерда ҳайдовчи Ж.га хужум қилиб, пичоқ билан юзига бир неча маротаба уриб тан жароҳати етказиб, унга тегишли бўлган 12 млн. сўмлик оқ рангли «Матиз» русумли автоуловини эгаллаб, воқеа жойидан ҳайдаб кетган. Сўнгра Тошкент вилояти Тошкент туманига киришдаги С.Рахимов туманида жойлашган блок постда хизматини ўтаётган ЙПХ ходимларининг тўхташ ҳақидаги қонуний талабларига бўйсунмай фаол қаршилик кўрсатиб, ўтиб кетиб автоуловни Тошкент вилояти Тошкент тумани Садо кўчасидаги бетон тўсиққа урган. Натижада жабрланувчи Ж.нинг Матиз автоуловига жами 2 500 000 сўм моддий зарар етказган.

Суд тиббий экспертиза хулосаларига кўра Ж.га «соғлиқни қисқа муддатга бузилишига олиб келган енгил тан жароҳати» етказилгани аниқланган.

М.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

3-масала

Р. жиноий шериклари К. ва У.лар билан жиноятларни содир этиш мақсадида, Р. бошчилигида уюшган жиноий гуруҳ тузган, тузилган жиноий гуруҳ, содир этиши лозим бўлган жиноятлар режасини тузиб, жиноий гуруҳ аъзоларининг ҳар бирига роллар тақсимланган, шундан сўнг уюшган жиноий гуруҳ аъзолари ўзганинг молмулкини талон-торож қилиш мақсадида, соат 19.00ларда Чилонзор туманида жойлашган Ўзбекистон Жаҳон Тиллари университети ётоқхонаси яқинида фуқаро Ш.ни тўхтатиб, олдиндан тузилган жиноий режага мувофиқ ундан шахсини тасдиқловчи ҳужжат кўрсатишни талаб қилганлар, Ш. уларга Ўзбекистон Миллий университети томонидан берилган фалсафа факультетининг кундузги 1-курс талабаси эканлигини тасдиқловчи талабалик гувоҳномасини кўрсатган, шунда Р. олдиндан тузилиб олинган жиноий режага асосан Ш.га тегишли бўлган талабалик гувоҳномасини ғаразгўйлик мақсадида эгаллаб олган, сўнг Р. ва унинг шериклари Ш.ни кўкрак қисмига муштлири билан уриб, боши ва юз қисмига бир неча маротаба тепиб, дўппослаб, тан жароҳати етказиб, унга тегишли бўлган «Нокиа» русумли нархи 400.000 сўмлик уяли алоқа телефони ҳамда нархи 50.000 сўмлик телефон ғилофини ва 150.000 сўмлик пулини талон-торож қилишиб, унга моддий зарар етказиб, жиноят жойидан яширинганлар.

Суд тиббиёт экспертизасининг хулосасига кўра Ш.да оғирлик даражаси бўйича «енгил» тан жароҳатлари аниқланган.

Айбдор шахсларнинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

4-масала

Н. соат тахминан 22:00 ларда бойлик орттириш мақсадида, ўзининг танишлари К. ва вояга етмаган Х.лар билан олдиндан ўзаро жиноий тил бириктириб, Мирзо Улугбек туман Бобур кучаси 35-уй олдидан бўла туриб, ўша ердан ўтиб кетаётган Б. ва А.ларга ҳужум қилиб, уриб дўппослаб тан жароҳати етказиб, Б.га тегишли бўлган қиймати 150.000 сўмлик аёллар сумкасини ва унинг ичидаги 600.000 сўм нақд пулини, қиймати 300.000 сўмлик «LG» русумли уяли телефон аппаратини, қиймати 150.000 сўмлик аёллар парфюмериясини, А.нинг эса қиймати 350.000 сўм бўлган «SAMSUNG-250» русумли

уяли телефон аппаратини эгаллаб воқеа жойидан яширинган. Дастлабки тергов жараёнида етказилган зарар тўлиқ қопланилган. Суд тиббиёт экспертизасининг хулосасига кўра, А.нинг олган тан жароҳати соғлиқни қисқа муддатга бузилишига олиб келган енгил тан жароҳати деб баҳоланган.

Айбдор шахсларнинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

5-масала

Д. ва С.лар кафедра ҳордиқ чиқариб ёлғиз қайтиб кетаётган И.ни кўриб қолиб, уни ёлғиз кетаётганидан фойдаланиб, унинг сумкасини тортиб олиб, унинг ичидаги 200.000 сўм пулларини олган вақтида И. улардан қочиб кетаётганда И.ни уришиб, унга нисбатан зўрлик ишлатиб мажбуран ўзларининг машинасига ўтқазиб, шаҳар четида жойлашган тош кони (карьер)га олиб боришиб И.ни уриб, унинг устидаги уст-бошларини ечишини талаб қилиб, ярим яланғоч ҳолга келтириб, унинг қулоғида бўлган нархи 3000.000 сўмлик бир жуфт тилла сирғалари, нархи 800.000 сўмлик тилла браслетини қўлга киритиб, воқеа жойидан яширинадилар.

Айбдор шахсларнинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

6-масала

Х. Л. билан олдиндан жиной тил бириктириб, Учтепа туманида жойлашган «Фарҳод деҳқон бозори» худудида, ўзининг ҳовлисида етиштирган 5 қоп сабзиларни сотиш учун олиб келган фуқаро Э.га дўқ қилиб, фақат унга сабзиларни сотиш учун беришга ёки улуш беришга мажбурлаб, бўлмаса бозорда сабзиларни соттирмаслиги ҳақида кўрқитиб, Э.га тегишли 5 қоп сабзиларни олиб қўйиб, сабзиларни сотиб юбориб, ҳар бир қоп сабзидан 2 000 сўм, жами 10 000 сўм миқдорда улуш олиб қўйиб, Э.га жами 10 000 сўм миқдорда моддий зарар етказган. Шунингдек, улар фуқаро О.ни сотиш учун олиб келган 2 қоп 100 кг. сабзиларни анча арзон нархда унга беришини талаб қилиб, ушбу сабзиларни олиб қўймоқчи бўлганида, О. йиғлаб шовқин кўтариб, бошқа фуқароларни ўзига жалб қилганлиги учун Х. ва Л.лар ўз ҳаракатларини охирига етказа олмаган ва воқеа жойидан яширинган. Улар фуқаро Т. сотиш учун олиб келган 5 қоп жами 250 кг. сабзиларни мажбурлаб у сотиб олишини ва анча арзон нархда беришини кўрқитиб, талаб қилганда, Т. 5 қоп 250 кг. сабзиларини унга арзон нархда беришга бош тортганида унинг соғлигига ўртача оғирликдаги тан жароҳати етказган.

Айбдор шахсларнинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

7-масала

М. ИИБ профилактика инспектори ўзининг хизмат кўрсатадиган ҳудудига кирмайдиган шу тумандаги хонадонлардан бирида Р.нинг рўйхатдан ўтмаган ҳолда ижарада истиқомат қилиб келаётганлигини билиб, ушбу ҳолатдан ўзининг ғараз ва паст ниятларида фойдаланиш мақсадида Р.га қонуний чора кўрмай улар билан тил бириктириб, хонадонга бесоқолбозлик билан шуғулланувчи моддий жиҳатдан таъминланган шахсларни жалб қилиб, уларнинг мулкани товламачилик йўли билан қўлга киритишни режалаштирган.

Жиноий режага кўра, М. Р.нинг ижарада турган хонадонига моддий жиҳатдан яхшироқ таъминланган, Р. томонидан алдаб жалб қилинган шахсларни бесоқолбозлик билан шуғулланаётган вақтида хонадонга бостириб кириб, шериклари Э.га бесоқолбозлик билан шуғулланаётган шахсларни видеотасвирга туширишни топшириб, бесоқолбозларни ушлаб милиция таянч пунктига олиб келиши, шериги Б. эса мижозларни топиш ва товламачилик йўли билан уларнинг мулкани қўлга киритиш мажбуриятини ўз зиммасига олиши лозим бўлган. Шундай қилиб, ўзаро келишилган жиноий режага асосан соат 21.00лардан ошганда ушбу хонадонга Б. фуқаро А.ни алдаб олиб келган. Э. бу ерда бесоқолбозлик билан шуғулланаётган ҳолатни видеотасвирга туширади. Режага кўра милиция инспектори М. шу ерга етиб келади, А.ни милиция таянч пунктига олиб келади.

Б. А.ни бесоқолбозликда айблаб, қаматиб юбориш ҳамда видеотасвирни унинг иш жойи, таниш-билишларига кўрсатиш билан кўрқитиб, мажбурлаб бесоқолбозлик билан шуғулланаётганлиги ҳақида тушунтириш хати ёздириб олиб, А.дан 2.000 АҚШ долларини беришликни талаб қилган. Б. А.дан пулнинг бир қисми 500 АҚШ доллари олаётган вақтда ҳуқуқни ҳимоя қилиш идораси ходимлари томонидан қўлга олинган.

Айбдор шахсларнинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

8-масала

И. «Сервис» ХК Интернет кафесида нархи 250.000 сўмлик «Меркурий-115-Ф» русумли касса аппаратини яширин равишда олаётганида мазкур ҳолатни фуқаро Ш. кўриб қолиб, уни тўхтатмоқчи бўлганига қарамасдан, касса аппаратини олиб, воқеа жойидан яширинган. Бундан ташқари И. ўзининг жиноий хатти-ҳаракатларини давом эттириб, кечаси Зафаробод кўчаси 68-хонадонда яшовчи У.ни уйини орқа ховлисига кириб, у ердаги айвонда турган нархи 50.000

сўмлик гиламни олиб воқеа жойидан яширинмоқчи бўлганида ашёвий далил билан ушланган.

И.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

9-масала

Т. қўли билан фуқаро Л.нинг юзи ва кулоғига уриб, оёғига тепиб йиқитиб қўлидаги нархи 520 000 сўм бўлган «Sony Ericson» W800 русумли уяли телефонини тортиб олиб, воқеа жойидан яширинган.

Суд тиббий экспертизаси хулосасига кўра, Л.га «Енгил» тан жароҳати етказилганлиги аниқланган.

Т.нинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

10-масала

Д. вояга етмаган М. билан олдиндан тил бириктириб, автобусда кетаётган вақтда Н.нинг сумкасида бўлган нархи 220.000 сўмлик бўлган «Моторола MS-500» русумли уяли телефон апаратини яширин ҳолатда олаётган вақтда Н. буни кўриб қолди ва бақирди. Натижада Д. ва М.лар телефонни ерга ташлаб, қочиб кетишди.

Д.ва М.ларнинг ҳаракатларини квалификация қилинг.

11-масала

Л. маъмуриятнинг топшириғига биноан хизмат сафарида бўлди. У хизмат сафарида бўлган вақтда танишининг уйида яшади, лекин у меҳмонхонада яшади деган маълумотнома тақдим қилиб, берилган маълумотнома асосида бухгалтериядан пул олди.

Л.нинг ҳаракатларига баҳо беринг.

12-масала

Н. туман марказидан узоқда жойлашган телевизор дўконидаги телевизорларни ўғирлаш мақсадида у дўконнинг эшигини бузди. Эшикни очгач Н. ўша ердаги таниши О.нинг гаражига ўғирланган телевизорларни биттадан олиб бориб ташлади. Н. дўкондаги тўртинчи телевизорни олиб чиқиб кетаётган вақтда қўлга тушди.

Н. ва О.ларнинг ҳаракатларига баҳо беринг.

13-масала

А. ва П.лар ўзаро келишиб, фуқаро Д.нинг уйига кириб, унинг 1500000 сўмлик мулкани олиб чиқиб кетишди. Орадан 3 кун ўтгач улар кўчада кетаётган Ш.нинг нархи 2000000 сўмлик тилла занжири-

ни олиб қочишди. Бундан ташқари улар шу маҳаллада яшовчи В.га янги машина олиб берамиз, деб ундан 7500 АҚШ долларини олишди ва уни қайтаришмади.

А. ва П.ларнинг ҳаракатларига баҳо беринг.

14-масала

Д. ўзининг таниши Х.нинг уйига келди. Мехмондорчилик вақтида улар спиртли ичимлик истеъмол қилишди. Х.нинг мастлигидан фойдаланган Д. унинг костюмидаги 150000 сўм пулини ва қўлидаги нархи 500000 сўмлик тилла узугини олиб қўйди.

Д.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

15-масала

Л. таниши Н.га 3 ойга 2000 АҚШ долларини берди. Белгиланган муддат етгач Н. пулни бермаслик учун ҳар хил баҳона қила бошлади. Бундан жаҳли чиққан Л. қарзни бир ҳафта ичида қайтармаса Н.ни ёки унинг оила аъзоларидан бирини ўлдириш билан қўрқитди.

2-вариант: Л. Н.дан берган қарзини фоизи билан қўшиб қайтаришни талаб қилди.

Л.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

16-масала

Р. ва С. лар ўзаро келишиб, фуқаро В.нинг уйида йўқлигидан фойдаланиб, унинг уйига ўғирликка тушди. Улар барча нарсаларни олиб чиқиб кетмоқчи бўлганда унинг эгаси В. келиб қолди.

1-вариант: Р.ва С.лар олинган нарсаларни В.нинг бақирганига қарамасдан олиб қочишди ва яширинишди.

2-вариант: Р.ва С.лар олинган нарсаларни ташлаб қочишди.

3-вариант: Р. ёнидан пичоқ чиқариб, В.ни қаршилик қилса ўлдиришини айтиб, олинган нарсаларни олиб чиқиб кетди.

Р. ва С.ларнинг ҳаракатларига баҳо беринг.

17-масала

Ж. танаффус вақтида аудиторияда ҳеч ким йўқлигидан фойдаланиб, курсдоши Й.нинг шкафга илиб қўйган костюмининг чўнтагидан 20000 сўм пулини ва нархи 150000 сўмлик телефони олиб қўйди.

Ж.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

18-масала

С. таниши М.нинг ўзига тўқ эканлигини билиб, уни уйи олдида кутиб турди. М. уйига яқинлашгач, С. ёнидаги пичоғини чиқариб, ундан 2000 АҚШ доллари беришни талаб қилди. М. ёнида 200 АҚШ доллари борлигини, қолган пулни бир ҳафта ичида беришини айтди. М. қолган пулни бир ҳафтадан кейин олди. 2-вариант: М.нинг ёнидан пул чиқмади, пулни эса бир ҳафта ичида тайёрлаб беришини айтди. С. пулнинг ҳаммасини бир ҳафтадан кейин олди.

С.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

19-масала

К. таниши Н. билан олдиндан тил бириктириб, фуқаро А.ни унга чет элга кетяпмиз, савдо фаолияти билан шуғулланамиз, шу сабабли пул бериб туринг деб, 2.000 АҚШ доллар пулини олган ва ўз эҳтиёжларига ишлатиб юборган. Тергов вақтида К. ва Н.лар 2.000 АҚШ доллар пулни А.га тўлиқ қайтариб берган.

К.ва Н.ларнинг ҳаракатига баҳо беринг.

20-масала

Ф. Қозоғистондан “Мерседес” машинасини божхона назоратини четлаб, яширин равишда олиб ўтди ва машина ҳужжатларини қалбакилаштирди. Буни билиб қолган Ф.нинг қўшниси П. ундан агар 1000 АҚШ доллари бермаса, Ф. олиб келган машинаси белгиланган тартибда расмийлаштирмаганлигини тегишли органларга айтиб мурожаат қилишини айтди.

Қилмишга баҳо беринг.

21-масала

Ҳеч қаерда ишламайдиган Ф. фуқаро М.га уни «Божхона Академия»сида катта лавозимда ишлайдиган таниши борлигини айтиб, 8.000 АҚШ доллари миқдорда пуллар берган тақдирида М.нинг ўғлини «Божхона Академия»сига ўқишга жойлаб қўйишини маълум қилди. 1-вариант: Ф. пулни олди ва қочиб кетди.

2-вариант: Ф. пулни олди ва М.нинг ўғлини ўқишга олиб кирди.

Ф.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

22-масала

Т. Абдуллаева кўчасида О.га тегишли бўлган ВАЗ 2109 русумли автомашинасини ҳайдовчи томонидаги эшигини қулфини қайчи билан бузиш йўли билан очиб, автомашинанинг ичида турган нархи

150.000 сўмлик «SAMSUNG» русумли уяли телефонини яширин равишда олиб воқеа жойидан яширинмоқчи бўлган вақтида Тошкент шаҳар ИИББ ЖКва ТҚКБ ТҚБ ходимлари томонидан олиб борилган тезкор тадбирлар давомида Т. ушланиб, ёнидан «SAMSUNG» русумли уяли телефон тинтув пайтида аниқланиб, далилий ашё сифатида олиб қўйилган.

Т.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Талон-тарож қилиш предмети ...

- А) ўзгаларнинг мулки;
- Б) ўзгаларнинг ҳаёти;
- В) ўзгаларнинг соғлиги ва мулки;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

2. Фирибгарликнинг талон-тарождаги ўғрилиқ, талончилик, босқинчилик шаклларида фарқини кўрсатинг.

- А) айбдорнинг мансабини суистеъмол қилиши;
- Б) жабрланувчининг айбдорга ишонгани ёки алдангани;
- В) жабрланувчининг айбдордан кўрққани ёки тобеълиги ;
- Г) барча жавоблар тўғри.

3. Босқинчилик объектив томон тузилишига кўра қандай таркибли жиноят ҳисобланади?

- А) моддий таркибли;
- Б) кесик таркибли;
- В) формал таркибли;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

4. Субъектив томондан товламачилик қандай содир этилади?

- А) тўғри қасд билан;
- Б) эгри қасд билан;
- В) эҳтиётсизлик орқасидан;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

5. Объектив томондан талончилик ...

- А) ўзганинг мулкини кўрқитиб олишда ифодаланади;
- Б) ўзганинг мулкини тортиб олишда ифодаланади;
- В) ўзганинг мулкини ошкора талон-тарож қилишда ифодаланади;
- Г) ҳамма жавоб тўғри.

6. Талончилик жиноятининг субъекти неча ёш?

- А) 14 ёшга тўлган ақли расо шахс;
- Б) 16 ёшга тўлган ақли расо шахс;
- В) 15 ёшга тўлган ақли расо шахс;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

7. ЖК 166-моддасига мувофиқ талончиликнинг икки турини аниқланг.

- А) зўрлик ишлатиб, ишлатмасдан содир этилган талончилик;
- Б) зўрлик ишлатиб, очиқ содир этилган талончилик;
- В) зўрлик ишлатмай, пассив содир этилган талончилик;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

8. Қачон талончилик тамом бўлган жиноят деб топилади?

- А) мол-мулкни қўлга киритиш пайтида;
- Б) ўз ихтиёрига кўра тасарруф этиш имкониятига эга бўлган пайтдан;
- В) жиноий ниятни амалга оширмақчи бўлган пайтдан;
- Г) барча жавоблар тўғри.

9. Ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-тарож қилиш жиноятининг объектини аниқланг.

- А) ўзганинг мол-мулки;
- Б) ўзганинг мол-мулки ва соғлиги;
- В) айбдорга тегишли мол-мулк;
- Г) айбдорга ишониб топширилган мулк.

10. Растрата деганда ...

- А) мол-мулкка зиён етказиш;
- Б) қонунга хилоф равишда ўзганинг мулкани тортиб олиш;
- В) қонунга хилоф равишда ўзганинг мулкани бегоналаштириш тушунилади;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 27 февралдаги «Қонунга хилоф равишда қуролга эгалик қилиш тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида» ги 3-сонли қарори.

2. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 15 мартдаги «Савдо соҳасидаги жиноятлар ва бошқа ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида» ги 9-сонли қарори.

3. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1998 йил 17 апрелдаги «Иқтисодиёт соҳасидаги жиноий ишлар бўйича суд амалиётида юзага келган айрим масалалар тўғрисида»ги 11-сонли қарори.

4. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1999 йил 30 апрелдаги «Ўзгалар мулкани ўғрилик, талончилик ва босқинчилик билан талон-торож қилиш жиноят ишлари бўйича суд амалиёти тўғрисида» ги 6-сонли қарори.

5. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1999 йил 24 сентябрдаги «Порахўрлик ишлари бўйича суд амалиёти тўғрисида»ги 19-сонли қарори.

6. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2000 йил 28 апрелдаги «Валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда олиш ёки ўтказишга доир ишлар юзасидан суд амалиёти тўғрисида» ги 8-сонли қарори.

7. Олий суд Пленумининг 2000 йил 22 декабрдаги «Жиноят учун жазо чорасини тайинлаш борасида суд амалиётида вужудга келган айрим масалалар тўғрисида» ги 31-сонли қарори.

8. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2004 йил 21 майдаги «Жазоларни либераллаштириш тўғрисидаги қонунни иқтисодиёт соҳасидаги жиноятларга нисбатан қўллашнинг айрим масалалари ҳақида»ги 4-сонли қарори.

9. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2004 йил 24 сентябрдаги “Қасддан одам ўлдиришга оид ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида”ги 13-сонли қарори.

10. Абдурасулова Қ.Р. Квалификация вымогательства, совершенного повторно. // Ж. Научные труды Академии финансовой полиции. Астана. – 2003. №1. –С. 104-114.

11. Абдурасулова Қ.Р. Фирибгарликни пора олиш-беришдан фарқлаш масалалари. // Мустақил Ўзбекистон: Фалсафа ва ҳуқуқ фанларининг долзарб муаммолари. –Т.: Фан, 1995. – Б. 48-52.

12. Абдурасулова Қ.Р. Ответственность за мошенничество и получение кредита путем обмана. // Мустақил Ўзбекистонда фалсафа ва ҳуқуқ фанларининг долзарб муаммолари. —Т.: Фан, 1994. – С. 48-52.

13. Абдухаликов М.А. Конструкция статьи об ответственности за вымогательство. // Новые Кодексы Республики Узбекистан: теория и практика. Терроризмга қарши кураш: назария ва амалиёт, конференция материаллари. -Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ, Олий мактаб, 1994. -С 121-123.

14. Абдухаликов М.А. О некоторых квалифицирующих обстоятельствах вымогательства. // Конституция – ҳуқуқий давлат қуришнинг асоси, илмий-амалий анжуман. -Т.: ТДЮИ, 1996. -С.45-50.

15. Абдухаликов М.А. Психическое насилие –как средство завладения имуществом в вымогательстве, грабеже и разбое. // Ўзбекистоннинг мустақил ҳуқуқий йўли: тажриба ва муаммолар, илмий-амалий конференция материаллари. –Т.: Камалак, 1994. -С.124-126.

16. Абдухаликов М.А. Пути совершенствования социально профилактических мер по предупреждению вымогательства, совершенных несовершеннолетними. // Балоғатга етмаганлар ўртасидаги жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш бўйича ҳуқуқни муҳофаза этиш идоралари фаолиятини мувофиқлаштириш муаммолари мавзусидаги илмий амалий анжумани материаллари. -Т.: Гулистон, 1996. -С.50-58.

17. Абдуқодиров Ш.Ё. // Товламачилик учун жиноий жавобгарлик. – Инсон ва қонун. – 25 октябр. – 2005.

18. Абдухаликов М.А. О некоторых квалифицирующих обстоятельствах вымогательства // Конституция – ҳуқуқий давлат қуришнинг асоси. Илмий-амалий анжуман материаллари. –Т.: ТДЮИ, 1996. –С. 58-59.

19. Бакунов П.Б. Жиноят қонунида ўғрилиқ учун жазони одиллаштириш мезонлари. // Суд-ҳуқуқ ислохоти: назария ва амалиёт, конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2001. -Б. 28-31.

20. Кабулов Р. Бозор иқтисодиёти шароитида талон–торож қилишга қарши кураш. // Ж. Ҳуқуқ-Право-Law. -1998. -4-сон. – Б. 40-43.

21. Кабулов Р. Имущество как предмет хищения // Ж. Экономика и статистика. –1997. – №2. – С. 38-40.

22. Кабулов Р. Мулкни талон-торож қилиш нима? // Ж. Ҳаёт ва қонун. –1996. – № 10-11. –Б. 50-53.

23. Кабулов Р. Особенности квалификации грабежа // Ж. Экономика и статистика. – 1997. – №7-8. – С. 64-65.

24. Кабулов Р. Разграничение кражи и мошенничества // Ж. Именем закона. –1997. –№3 –С. 73-74.

25. Кабулов Р. Разграничение хищения транспортного средства от угона. // Конституция ҳуқуқий давлат қуришнинг асоси, илмий-амалий конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 1996. -С. 203-207.

26. Кабулов Р. Совершенствование уголовного законодательства за хищение имущества // Ўзбекистон Республикасининг янги кодекс-

лари: назария ва амалиёт, илмий-амалий конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 1994. –С.110-113.

27.Қабулов Р. Талон-торож содир этиш усулига кўра шакллари-га ажратиш. // Ж. Қонун ҳимоясида. –1996. -4-сон. –Б. 60-62.

28.Қобулов Р. Ўзгалар мулкани талон-торож қилиш тушунчаси ва белгилари. // Ж. Ҳаёт ва қонун. – 1996. – 11 -12-сон. –Б. 56-60.

29.Қабулов Р. Уголовно-правовое значение форм хищения чужого имущества. // Мустақиллик ва Ўзбекистон Республикасида ҳуқуқий демократик давлатни ва фуқаролар жамиятини шакллантириш муаммолари, илмий-амалий конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 1996. -С. 203-207.

30.Қабулов Р. Ўғрилик ва фирибгарлик жиноятларининг фарқи // Ж. Қонун номи билан. –1997.-№3. –Б. 34-35.

31.Қабулов Р. Ўғрилик нима-ю, сохта тадбиркорлик нима? // Ж. Мулкдор. – 1997. – 10-сон. – Б. 7.

32.Қабулов Р. Хищение как разновидность экономической преступности. // Ж. Экономика и статистика. – 1997. – №1. –С. 46-48.

33.Каракетов М., Алауов Е.О. Повторность как обстоятельство, отягчающее ответственность за вымогательство. Рисола. -Алма-Аты: Поиск.1997. – С. 120-129.

34.Қабулов Р. Понятие хищения чужого имущества и его отграничение от смежных составов преступлений. (Монография).-Т.: Академия АВД Р.УЗ., 1997. – 133 с.

35.Каракетов М., Абдусаломов Е.О. Ответственность за вымогательство. Брошюра.- Т.: Адолат, 1997. – 89 с.

36.Матмуратов Б.Ж. Квалификация имущественных преступлений. // Ж. Вести Каракалпакстана. -1993. -№6. –Б.38-40.

37.Ниёзова С. Аёллар томонидан ўзгалар мулкани талон-торож қилганлик учун жавобгарлик. // Ёш олимлар тўплами. –2003. – № 6 – Б. 15-16.

38.Ниёзова С. Талончилик учун жиноий жавобгарлик. // Ж. Ҳаёт ва қонун. –2001. – 6-сон. – Б. 53.

39.Ниёзова С. Ўғирлик жинояти учун жавобгарлик масаласи. // Ж. Қонун ҳимоясида. 2001. – 10-сон. – Б. 10-12.

40.Ниёзова С. Ўзгалар мулкани иштрокчиликда талон-торож қилиш тушунчаси. // Ёш олимлар тўплами. –2003. –5-сон. –Б. 120-126.

41.Ниёзова С. Фирибгарлик жинояти учун жиноий жавобгарлик. // Ж. Қонун ҳимоясида. – 2001. – 10-сон. – Б. 30-32.

42. Ниёзова С. Қаллоблик: иштрокчиликда ўзгалар мулкани талон-торож қилишнинг объектив томонлари. // Ж. Ҳаёт ва қонун. – 2002. – 2-сон. – Б. 4-5.

43. Ниёзова С., Чориев С. // Фирибгарлик учун жавобгарлик. - Инсон ва қонун. - 21 май. – 2004.

44. Рустамбаев М.Х. В соавторстве Криминальная экономика и насильственные преступления против собственности граждан. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – 2003. – № 4. – С. 36-40.

45. Рустамбаев М.Х. // Социальная обусловленность и вопросы уголовной ответственности за спекуляцию в условиях перехода к рыночной экономике. - Народное слово. - 25 сентябрь – 1994.

46. Усмоналиев М. Харидор ва буюртмачиларни алдаш учун жавобгарлик борми? // Бозор иқтисодиёт шароитида савдо муносабатларни ҳуқуқий таъминлаш муаммолари мавзусидаги илмий амалий конференция материаллари. - Т.: ТДЮИ, 2004. – Б. 64-68.

11- Маву: Ўзгалар мулкни талон-торож қилиш билан боғлиқ бўлмаган жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

1) Алдаш ёки ишончли суиистеъмол қилиш йўли билан мулкий зарар етказиш жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.

2) Жиноий йўл билан топилган мулкни олиш ёки ўтказиш жинояти тушунчаси.

3) Мулкни қўриқлашга виждонсиз муносабатда бўлиш жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.

4) Мулкни қасддан нобуд қилиш ёки унга зарар етказиш жинояти тушунчаси ва турлари.

1-масала

Талабаларнинг ётоқхонасида тунги навбатчиликдаги қоровул О.нинг ҳаммомдаги сувни ўчириб қўймаганлиги сабабли биринчи ва иккинчи қаватларни сув босиб катта миқдорда зарар етказилади.

О.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

2-масала

А., Р. ва Ш.лар ўзаро келишиб жиноий гуруҳ тузишди. Олдиндан келишилган режага кўра А. ва Р.лар фуқаро Д.нинг уйига яширинча кириб, унинг уйдан жами 2000 000 сўмлик телевизор, камера ва тилла буюмларини ўғирлашди. Ш. эса ўғирланган нарсаларни сотиб берди ва улар пулни ўзаро бўлишиб олишди.

А., Р. ва Ш.ларнинг ҳаракатига баҳо беринг.

3-масала

С. ва А.лар биргаликда уйларига Чаманзор кўчасидан келаётиб кўчада ҳеч ким йўқлигидан фойдаланиб, кўчаларни ёритиш учун ўрнатилган ҳар бирининг баҳоси 10000 сўмдан бўлган 20 дона жами баҳоси 200000 минг сўмлик фонар чироқларини тош билан уриб, синдириб, яроқсиз ҳолатга келтиришган.

С. ва А.ларнинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

4-масала

Автобусда кондуктор бўлиб ишловчи Р. йўловчилардан чипта учун пул олиб, олган пулини парк кассасига топширмасдан, ўзлаштириб юборган. Р.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

5-масала

Р. ўғирлик йўли билан олган нархи 400000 сўмлик тилла занжирни ўзининг хуштори бўлган В.га совға қилди.

Қилмишга баҳо беринг.

6-масала

Фабрика қоровули Н. тунги сменага узрли сабабларсиз бормади. Шу куни электр токининг қисқа туташуви туфайли фабрикада ёнғин содир бўлди ва корхонага жуда кўп миқдорда зарар етди.

Фабрика қоровули Н.нинг ҳаракатларига баҳо беринг.

7-масала

Машина трактор паркининг бош муҳандиси Р.нинг ўз касбига виждонсизларча муносабатда бўлиши натижасида қор ва ёмғир остида қолган корхонага тегишли эҳтиёт қисмлари занглаб яроқсиз аҳволга келди ва корхонага жуда кўп миқдорда зарар етди.

Р.нинг қилмишига баҳо беринг.

8-масала

Муқаддам судланган Й. шу маҳаллада яшовчи фуқаро У.нинг уйдан нархи 1000 АҚШ доллари турадиган видеокамерани яширин равишда олиб кетди. Орадан 3 кун ўтгач туман ИИБ жиноят қидирув бўлими ходимлари гумон қилинувчи сифатида Й.нинг уйига келди. Жинояти фош бўлишидан кўрққан Й. видеокамерани деразадан ташлаб юборди. Натижада видеокамера синиб, яроқсиз ҳолатга келди.

Й.нинг қилмишига баҳо беринг.

9-масала

Х. туман тадбиркорлик банкдан тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш учун 9000000 сўм кредитни 3 йил муддатга олди. Кредитни қайтариш муддати ўтиб кетганига қарамасдан, у олган қарзини қасддан қайтармади.

Х.нинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Алдаш ёки ишончни суистеъмол қилиш йўли билан мулкдорга анча миқдорда зарар етказишда жиноят субъекти ёши ...

А) 16 ёш ;

- Б) 14 ёш;
- В) 13 ёш;
- Г) 18 ёш.

2. Анча миқдордаги зарар деганда қанча миқдордаги зарар тушунилади?

- А) Энг кам ойлик иш ҳақининг 5 баробаридан 10 баробаригача;
- Б) Энг кам ойлик иш ҳақининг 30 баробаридан 100 баробаригача ;
- В) Энг кам ойлик иш ҳақининг 20 баробаридан 50 баробаригача;
- Г) Тўғри жавоб йўқ .

3. Ўзгалар мулкни талон-тарож қилиш билан боғлиқ бўлмаган жиноятлар қандай таркибли жиноятлар ҳисобланади?

- А) Моддий таркибли ;
- Б) Кесик таркибли;
- В) Формал таркибли;
- Г) Тўғри жавоб йўқ.

4. Энг кам ойлик иш ҳақининг 100 баробаридан 300 баробаригача зарар етказиш қанча миқдор сифатида эътироф этилади?

- А) Кам миқдордаги зарар;
- Б) Анча миқдордаги зарар;
- В) Кўп миқдордаги зарар;
- Г) Ўртача миқдордаги зарар.

5. Мулкни қўриқлашга виждонсизларча муносабатларда бўлиш жиноятининг субъектив томони нима?

- А) тўғри қасд;
- Б) эгри қасд;
- В) жиноий бепарволик ёки ўз-ўзига ишониш тарзидаги эҳтиётсизлик;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

6. Қандай ҳолатда мулкни қасддан нобуд қилиш ёки унга зарар етказишда айбдорга озодликдан маҳрум қилиш жазоси қўлланилмайди?

- А) етказилган моддий зарар уч карра миқдорда қопланган тақдирда;
- Б) нобуд қилинган мулк бошқаси билан алмаштирилса;
- В) айбдор ўз қилмишига чин кўнгилдан пушаймон бўлса;
- Г) ярашилганлиги муносабати билан.

7. Жиноий йўл билан топилган мулкни олиш ёки ўтказиш жиноятининг субъекти ёши неча ёш?

- А) 16 ёш;

- Б) 14 ёш;
- В) 13 ёш;
- Г) 18 ёш.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 20 декабрдаги “Атроф муҳитни муҳофаза қилиши ва табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар ва бошқа ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида”ги 36-сонли қарори.

2. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2000 йил 15 сентябрдаги “Ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши жиноятларга оид ишларни кўриш бўйича суд амалиёти тўғрисида”ги 23-сонли қарори.

3. Иваник Н. Объект приобретения или сбыта имущества, заведомо добытого преступным путём. – Учён. зап. Сар. ЮИ, 1965, вып.12.

4. Волженкин Б.В. Отмывание денег. Санкт-Петербург.1998.

12-Мавзу : Иқтисодиёт асосларига қарши жиноятлар (4 соат)

1-машғулот:

1) Ўзбекистон Республикасининг манфаатларига хилоф равишда битимлар тузиш жинояти тушунчаси ва турлари.

2) Қалбаки пул ёки қимматли қоғозлар яшаш, уларни ўтказиш ва валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда олиш ёки ўтказиш. Жиноятларининг тушунчаси ва турлари.

3) Сохта тадбиркорлик жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.

2-машғулот:

1) Сохта банкротлик жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.

2) Божхона тўғрисидаги қонунларни бузиш жинояти ва турлари.

3) Солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаш жинояти тушунчаси ва турлари.

1-масала

П. ва Р.лар Охунбобоев кўчаси 56 уйда қонунга хилоф равишда спиртли ичимликлар ишлаб чиқариш фаолияти билан шуғулланган. Текширув вақтида унинг уйдан 300 дона 35000 сўмлик қопқоқлар, 512 шиша жами 460000 сўмлик тайёрланган ароқлар, 37 литр 29800 сўмлик қадоклашга тайёрлаб қўйилган ароқлар, 1100 дона 45000 сўмлик акциз маркалари, 425 дона 42500 сўмлик бўш шишалар топилиб холислар иштирокида ашёвий далил сифатида олиниб, тегишли тартибда ҳужжатлар расмийлаштирилган.

Экспертлар томонидан берилган хулосага кўра, П. ва Р.лар томонидан ишлаб чиқарилган алкоголь ичимликларга қалбаки акциз маркалари елимланганлиги аниқланган.

П. ва Р.ларнинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

2-масала

Туман ҳокими З. фермерлик билан шуғулланиш учун ариза берган К.га ер ажратиб бериши учун ундан 5000 АҚШ доллари талаб қилди. К. туман ҳокимига пулни сўмда бермоқчи бўлганда, у пулни сўмда олмаслигини айтди. Шундан сўнг К. туман ҳокимига 5000 АҚШ долларини бозорда чет эл валютасини сотиш билан шуғулланувчи таниши Н. дан сўмни АҚШ долларига алмаштирди ва пулни ҳокимга берди. Туман ҳокими З. К.га келишилган ерни ажратиб берди. Айбдор шахсларнинг ҳаракатига баҳо беринг.

3-масала

Муқаддам валюта қимматликларини олгани учун маъмурий жазога тортилган Ш. туман бозорида таниши Р.га 100 АҚШ долларини сўмга алмаштириб бераётган вақтда қўлга тушди.

Ш.нинг ҳаракатларига баҳо беринг.

4-масала

Фирма бошлиғи Д.нинг буйруғига асосан дўконни бошқарувчи Н. томонидан “ОРЗУ” фирмасига қарашли дўкондаги барча назорат касса машиналари фискал хотираси ўзбошимчалик билан ноқонуний тарзда ўзгартирилди. Сотувчилар эса шу касса машиналари орқали савдо қилишди.

Айбдор шахсларнинг ҳаракатига баҳо беринг.

5-масала

СВОЖККБ томонидан туман марказий деҳқон бозори ҳудудида ўтказилган тезкор тадбир натижасида С. харидор Ю.га ўзида бўлган 1000 АҚШ долларини жами 1.300.000 сўм эвазига ўтказаётганлиги аниқланиб, 1000 АҚШ доллари ашёвий далил сифатида олинган. Ўтказилган текшириш жараёнида С.нинг ёнидан 2000 АҚШ доллари, 3100 Россия рубли, 100 Қирғиз сўми борлиги аниқланиб холислар иштирокида баённома тузилиб, ашёвий далил тариқасида олинган.

С.нинг ҳаракатларига баҳо беринг.

6-масала

Х. Қирғизистон Республикасидан 2000 АҚШ доллари эвазига 1995 йилда ишлаб чиқарилган, оқ рангли «Тико» русумли автомашинани сотиб олиб, яширин йўл билан Ўзбекистон Республикаси ҳудудида олиб кирган ва фуқаро Ю.га 5000 АҚШ долларига сотиб юборган. Бундан ташқари Х. таниши М. билан келишиб, оқ рангли «Тико» русумли автомашина учун қалбаки техник паспорт тайёрлаб берган.

Айбдор шахсларнинг ҳаракатига баҳо беринг.

7-масала

Р. ноқонуний равишда Тожикистон Республикасидан Тошкент вилояти Бекобод шаҳрига олиб кирилган «товуқ оёқлари» маҳсулотларини «Карвон бозори»га олиб келиб сотиб, ноқонуний даромад орттириш мақсадида, А. бошқарувида бўлган автомашинани ёллаб, автомашина ҳайдовчисига «товуқ оёқлари» маҳсулотларини ноқону-

ний равишда хорижий давлатдан Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кирилганлигини маълум қилмай «Карвон бозор»га олиб келган.

Ўзбекистон Республикаси «Ўзстандарт» агентлигига қарашли республика синов ва сертификатлаштириш марказининг маълумот-номасига асосан товук оёқлари маҳсулотлари учун сертификат олиш мажбурийлиги кўрсатилган. Туман молия бўлими томонидан тақдим қилинган товар моддий бойликларни баҳолаш тўғрисидаги далолат-номага асосан Р.га тегишли жами 1000 кг. АҚШ давлатида қадоқланган товук оёқларининг ҳар бир килограмми 3500 сўмдан бўлиб, жами 3.500.000 сўмга баҳоланган.

Тошкент вилояти Божхона бошқармасининг хатига асосан, жисмоний шахс томонидан бугунги кундаги қонун талабларига мувофиқ АҚШ давлатида ишлаб чиқарилган республикага олиб келинганда маҳсулот учун бојхона ва акциз солиғи тўланиши кўрсатилган.

Айбдор шахсларнинг ҳаракатига баҳо беринг.

8-масала

К. туман ҳокимиятининг қарори билан давлат рўйхатига олинган қурилиш билан шуғулланишга асосланган «QURILISH SERVIS» МЧЖнинг раҳбари лавозимида ишлаб келиб, Бобур кўчаси 35-уйни юридик манзили деб белгилаб, лекин ушбу манзилда бир кун ҳам ишламасдан турли хил корхона ва ташкилотлар билан шартномавий алоқаларни амалга ошириб, бундан тушган пул маблағларини тегишли тартибда банк муассасаларига инкассация қилмасдан, ўзининг кор-хонада кўрсатган фаолияти давомида туман ДСИга ойлик ҳисобот-ларини топширмай келган. Шунинг оқибатида давлат бюджетига жуда кўп миқдорда зарар етказган. Бундан ташқари текширувда К. шакар маҳсулоти чакана савдо ҳуқуқини берувчи рухсат гувоҳнома-сига ва назорат касса машинасига эга бўлмаган холда шакар маҳсулот-ларини нақд пулга сотиб юборилганлиги, савдо тушуми эса банк муассасасига топширилмаганлиги маълум бўлди.

К.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

9-масала

Миллий банкнинг туман бўлимида валюта операциялари билан шуғулланувчи Р. банкка 1000 АҚШ доллари олмоқчи бўлиб келган мијозга банкда АҚШ доллари йўқлиги, лекин банк дарвозаси ёнида турган Л.да АҚШ доллари борлигини айтиб, мијозни Л.нинг ёнига юборди. Айбдор шахсларнинг ҳаракатига баҳо беринг.

10-масала

Г. минерал сув ишлаб чиқарувчи фирма очди. Шунингдек у сув минерал сув ишлаб чиқариш билан биргаликда сифатли ароқ маҳсулотлари ҳам чиқара бошлади. Г.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

11-масала

Фермер хўжалигига қишлоқ хўжалиги техникаларини сотиб олиш учун банкдан кредит олган Ж. олган пулига ўзи учун автомобил сотиб олди. Ж.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

12-масала

Музей ходими Д. таниши Ф.га XIX асрдаги пул бирлиги бўлган тилла тангаси борлигини айтди ва уни пул зарур бўлиб қолгани учун арзонроқ сотишини Ф.га айтди. Д. бу танга қалбаки эканлигини билган холда уни Ф.га сотди.

Д.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

13-масала

Хусусий корхона раҳбари Ж. ўзининг янги қурилаётган офисининг қурилиш сметасини тузди ва уни қуриш учун сметага асосан 35 000 000 сўм пул маблағини ажратди. Лекин қурилиш сметаси нотўғри тузилганлиги учун қурилиш учун 40 000 000 сўм пул сарфланди. Ж.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

14-масала

Туман электр тармоқлари корхонасида ишловчи Н. фуқаро З.нинг уйига электрдан фойдаланганлик учун тўловларни олишга келди. Электр ҳисоблагич бўйича З.нинг қарзи 150.000 сўмни ташкил қилган. З. Н.дан ушбу қарзларни камайтиришни илтимос қилди ва буни эвазига Н.ни рози қилишини айтди. Н. электр ҳисоблагични орқага айлантириб, З.дан 100000 сўм пул олиб, 50.000 сўмга тўлов қитанцияси ёзиб берди. Айбдор шахсларнинг ҳаракатига баҳо беринг. 2-вариант: Н. рози бўлмади ва З. ўзи ўзбошимчалик билан электр ҳисоблагични орқага айлантирди.

15-масала

Г. божхона назоратини четлаб, яширин равишда ўқотар қуролларни Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кирган.

Г.нинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Қуйидагилардан қайси бири ЖК 182-модда (божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш) жиноятининг оғирлаштирувчи белгиси деб ҳисобланади?

- А) божхона назоратини четлаб ёки ундан яшириб ўтказиш;
- Б) божхона ҳужжатларини ёки воситаларига ўхшатиб ясалган ҳужжатлардан алдаш йўли билан фойдаланган ҳолда;
- В) ёриб ўтиш йўли билан;
- Г) декларация қилмасдан ёки бошқа номга декларация қилган ҳолда.

2. ЖК 177-модда мазмунига кўра (валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда олиш ёки ўтказиш) валюта қимматликларини ўтказиш деганда нима тушунилади?

- А) бундай қимматликларни вақтинча сақлаш учун бериш, шунингдек, уларни ҳады қилиш ёки бошқача қонуний йўллар билан беғараз бериш (масалан мерос сифатида қолдириш);
- Б) валюта қимматликларинини қарзга, уни пора сифатида бериш;
- В) валюта қимматликларини сотиш, алмаштириш, амалга оширилган ишлар, кўрсатилган хизматлар учун (шу жумладан, меҳнат шартномасига кўра) ҳақ тўлаш;
- Г) барча жавоблар тўғри.

3. ЖК 184- моддасида кўзда тутилган жиноят (солиқ ёки бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаш) қачондан бошлаб тамомланган деб ҳисобланади?

- А) бухгалтерлик ҳисобининг бирламчи ҳужжатларига ўзгартириш киритгандан бошлаб;
- Б) солиқ органларига ёлғон ҳисобот топширгандан бошлаб;
- В) солиқ тўғрисидаги қонунчилик билан ўрнатилган солиққа тортишнинг тегишли даврида анча миқдордаги солиқларни амалда тўламагандан бошлаб;
- Г) солиқ органларига ҳисобга қўймаган вақтдан бошлаб.

4. Кўрсатилганларнинг қайси бири ЖК 182-моддасида кўзда тутилган жиноят предмети бўла олмайди (божхона қонунчилигининг бузилиши)?

- А) хорижий валюта, доривор воситалар;
- Б) диний экстремизм, фундаментализм, сепаратизм ғояларини тарғиб қилувчи материаллар;
- В) тарихий, илмий, маданий ёки бадиий қимматликлар;

Г) диний экстремизм, фундаментализм, сепаратизм ғояларини тарғиб қилувчи материаллари ва тарихий, илмий, маданий ёки бадиий қимматликлар.

5. Сохта тадбиркорлик нима билан тафсифланади?

- А) Жиноят предмети билан;
- Б) Жиноятнинг махсус ва мажбурий мотиви билан;
- В) Жиноят махсус мақсади билан;
- Г) Жиноят оқибатларининг мажбурий келиб чиқиши.

6. Пул-буюм лотереяларни, ёки бошқа тўлов хужжатларини тайёрлаш ёки сохталаштириш қайси модда бўйича квалификация қилинади ?

- А) ЖК 176-модда (қалбаки пул, акциз маркаси ёки қимматли қоғозлар ясаш, уларни ўтказиш);
- Б) ЖК 168-модда (фирибгарлик);
- В) ЖК 228-модда (хужжатлар, штамплар, муҳрлар, бланкалар тайёрлаш, уларни қалбакилаштириш, сотиш ёки улардан фойдаланиш);
- Г) тўғри жавоб йўқ.

7. Сохта тадбиркорлик ташкилоти айбдор фойдасига ғайриқонуний мол-мулкни эгаллаш, алдаш ва ишончни суиистеъмол қилиш йўли билан мол-мулкни тортиб олиш ҳаракатларини амалга ошириш учун тузилган бўлса, айбдор ...

- А) ЖКнинг 168-моддаси (фирибгарлик) билан жавобгарликка тортилади;
- Б) ЖКнинг 179-моддаси (сохта тадбиркорлик) билан жавобгарликка тортилади;
- В) жиноятлар жами тариқасида ЖКнинг 168 ва 179-моддалари билан жавобгарликка тортилади;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

8. Сохта банкротлик жинояти қачон тугалланган деб ҳисобланади?

- А) хўжалик юритувчи субъектнинг кредиторларга кўп миқдорда зарар етказилган пайтдан эътиборан;
- Б) хўжалик юритувчи субъект хўжалик суди томонидан банкрот деб эълон қилингандан бошлаб;
- В) кредиторлар ўзларига зарар етказилганлигини билгандан бошлаб;
- Г) барча жавоблар тўғри.

9. Субъектив томондан банкротликни яшириш жинояти ...

- А) тўғри қасддан содир этилади;
- Б) эгри қасддан содир этилади;
- В) эҳтиётсизликдан содир этилади;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

10. Қуйида кўрсатиб ўтилганлардан қайси бири қимматбаҳо металллар ёки тошларни топшириш қоидаларини бузиш жиноятининг предмети ҳисобланмайди ?

- А) олмос;
- Б) зумрад;
- В) сунъий қимматбаҳо тошлар;
- Г) платина.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 2 сентябрдаги “Қимматли қоғозлар ва фонд биржаси тўғрисида”ги қонуни.

2. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 27 декабрдаги “Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида”ги қонуни.

3. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 24 апрелдаги “Табиий монополиялар тўғрисида”ги қонуни.

4. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 25 апрелдаги “Энергиядан оқилона фойдаланиш тўғрисида”ги қонуни.

5. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 29 августдаги “Мадааний бойликларнинг олиб чиқилиши ва олиб кирилиши тўғрисида”ги Қонуни.

6. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 14 декабрдаги “Бюджет тизими тўғрисида”ги Қонуни.

7. Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 24 апрелдаги “Банкротлик тўғрисида”ги Қонуни.

8. Ўзбекистон Республикаси 2003 йил 11 декабрдаги “Валютани тартибга солиш тўғрисида”ги янги таҳрирдаги Қонуни

9. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 26 августдаги “Давлат бюджетининг ғазна ижроси тўғрисида”ги Қонуни.

10. Ўзбекистон Республикасининг Божхона кодекси.

11. Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси.

12. Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси (174-модда)

13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1998 йил 6 июлдаги “Акциз маркаларини қалбакилаштириш ва ғайриқонуний айлантириш учун жавобгарликни ошириш тўғрисида” ПФ-2051-сонли Фармони.

14. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 18 июлдаги “Ўзбекистон Республикаси ҳудудида акциз маркаларини жорий этишга тайёргарлик кўриш бўйича ташкилий чоратадбирлар тўғрисида”ги №256-сонли қарори.

15. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2000 йил 28 апрелдаги “Валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда олиш ёки ўтказишга доир ишлар юзасидан суд амалиёти тўғрисида”ги 8-сонли қарори.

16. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 1996 йил 27 февралдаги “Контрабанда ва божхона қонунларини бузиш тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида”ги 2-сонли қарори.

17. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2003 йил 6 июндаги “Солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товлаганлик учун жавобгарлик тўғрисидаги қонунларнинг судлар томонидан қўлланилиши ҳақида”ги 6-сонли қарори.

18. Абдуқодиров Ш.Ё., Мирзаев Ш.М. Валютные преступления: Пленум Верховного суда и вопросы квалификации. // Дастлабки терговда суд назоратини ташкил қилиш муаммолари, мавзусидаги илмий-амалий конференция. - Т.: ТДЮИ, 2005. –С. 115-122.

19. Абдуқодиров Ш.Ё. Бюджет интизомини бузганлик учун жиноий жавобгарлик масалалари. // Иқтисодиёт асослари ва хўжалик фаолияти билан боғлиқ жиноятчиликка қарши кураш муаммолари (жиноят ҳуқуқий ва криминалогик жиҳатлар), мавзусидаги конференция. –Т.: ТДЮИ, 2004. -Б. 43-45.

20. Абдуқодиров Ш.Ё. Ғайриқонуний тадбиркорлик билан боғлиқ жиноятларни квалификация қилишнинг айрим масалалари. // Ўзбекистонда суд-ҳуқуқ ислохотлари, мавзусидаги халқаро симпозиум материаллари. Т.:ТДЮИ, 2004. -Б. 103-108.

21. Абдуқодиров Ш.Ё. Қонуний тадбиркорлик фаолияти олиб боришга тўсқинлик қилганлик учун жиноий жавобгарлик. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ – 2005.-2-сон. -Б 30-33 б.

22. Абдуқодиров Ш.Ё. Тадбиркорлар ҳуқуқлари ва уларнинг манфаатларини ҳимоя қилишнинг айрим масалалари. // Инсон ҳуқуқларини суд ва суддан ташқарида ҳимоя қилиш муаммолари, конференция материаллари. -Т.: –ТДЮИ, 2005. -Б. 108-111.

23. Абдуқодиров Ш.Ё. Ўзбекистон Республикасида тадбиркорлик фаолиятининг конституциявий кафолатланиши.//Ўзбекистон Республикаси Конституцияси -демократик давлат пойдевори, мавзусидаги илмий-амалий анжуман материаллари.-Т.:ТДЮИ,2004.-Б.109-113.

24. Абдурасулова Қ.Р. Солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлашнинг олдини олиш чоралари. // Бозор иқтисодиёти шароитида савдо муносабатларини ҳуқуқий таъминлаш муаммолари, илмий-амалий конференция материаллари. –Т.: ТДЮИ, 2004.-Б.56-64.

25. Абдурасулова Қ.Р., Абдуқодиров Ш.Ё. Иқтисодиётнинг муҳим шарти.// Ж. Ҳаёт ва қонун . –2004.- 3-сон.-Б. 89-90.

26. Абдухаликов М.А. Ответственность за сокрытие доходов с целью уклонения от налогов и других платежей. // Ж. Хозяйство и право. –2001. – №3. – С. 8-9.

27. Ахроров Б.Ж., Бакунов П. Қалбаки пул ёки қимматбаҳо қоғозлар яшаш, уларни ўтказиш учун жиноий жавобгарлик ва унга қарши кураш муаммолари. // Ўзбекистон Республикасида демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини қуриш масалалари. илмий-амалий конференция материаллари. –Т.: ТДЮИ, 2003. -Б. 116-122.

28. Ахроров Б.Ж., Алламурастов А. Иқтисодиёт ва айрим бошқа соҳадаги жиноятларни мансаб ваколатини суистеъмол қилган ҳолда квалификация қилиш муаммолари. // Иқтисодиёт асослари ва хўжалик фаолияти билан боғлиқ жиноятчиликка қарши кураш муаммолари (жиноий ҳуқуқий ва криминологик жихатлар) мавзусидаги илмий-амалий конференция. -Т.: ТДЮИ, 2003. -Б 79-84.

29. Ахроров Б.Д.//Қалбаки пул.-Инсон ва қонун газетаси. 21 май 2002.

30. Бакунов П.Б. Қимматбаҳо металллар ёки тошларни давлатга топшириш қоидаларини бузганлик учун жиноий жавобгарлик. // Иқтисодиёт асослари ва хўжалик фаолияти билан боғлиқ жиноятчиликка қарши кураш муаммолари (жиноий ҳуқуқий ва криминологик жихатлар) мавзусидаги илмий-амалий конференция материаллари. –Т.: ТДЮИ, 2003. -Б 85-89.

31. Бакунов П.Б., Ниёзова С. Солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаганлик учун жавобгарлик масалалари. // Тадбиркорликни қўллаб қувватлаш ва ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш муаммолари. -Т.: ТДЮИ, 2002. -Б. 162-165.

32. Зокирова О.Ғ. Солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаш тушунчаси. // Иқтисодиёт асослари ва хўжалик фаолияти би-

лан боғлиқ жиноятчиликка қарши кураш муаммолари (Жиноят ҳуқуқий ва криминологик жиҳатлар), илмий-амалий конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2003. -Б. 67-72.

33. Зокирова О.Ғ. Солиқ жиноятчилигига қарши кураш самарадорлигини оширишнинг айрим масалалари. // Давлат ва жамиятнинг демократик янгилашиш босқичида суд ҳокимияти мустақиллигини таъминлашнинг долзарб муаммолари, илмий-амалий конференция материаллари. –Т.: ТДЮИ, 2002. -Б. 270-274.

34. Зокирова О.Ғ., Абдурасулова Қ. Солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлашнинг олдини олиш чоралари. // Бозор иқтисодиёти шароитида савдо муносабатларини ҳуқуқий таъминлаш муаммолари, илмий-амалий конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2004. -Б. 56-64

35. Кабулов Р., Соттиев И.А. Жиноятга йўл қўймайлик (уюшган гуруҳлар томонидан банк кредитларини талон-торож қилишнинг олдини олиш тўғрисида). // Ж. Иқтисод ва ҳисобот.1997.3-сон.Б. 33-34.

36. Мамадалиев У.О., Кобилов Ш. Иқтисодий жиноятлар – миллий хавфсизликка таҳдид. // Ўзбекистон Республикасида қонунчиликни такомиллаштиришнинг долзарб муаммолари, илмий-амалий конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2005. –Б. 194-196.

37. Ниёзова С. Солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаш учун жавобгарлик. // Табдиркорликни қўллаб-қувватлаш ва ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш, илмий-амалий конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2002. -Б.162-163.

38. Ниёзова С., Маматов Х. Ўзбекистон Республикасининг манфаатларига хилоф равишда битимлар тузганлик учун жавобгарлик масаласи. // Иқтисодиёт асослари ва хўжалик фаолияти билан боғлиқ жиноятчиликка қарши кураш муаммолари (жиноий ҳуқуқий ва криминологик жиҳатлар), мавзисидаги илмий-амалий конференция. –Т.: ТДЮИ, 2003. -Б. 117-122.

39. Рустамбоев М.Ҳ., Абдурасулова Қ.Р. Солиқ ва бошқа тўловлардан бўйин товлашнинг ўхшаш жиноятлардан фарқлари. // Иқтисодиёт асослари ва хўжалик фаолияти билан боғлиқ жиноятчиликка қарши кураш муаммолари (жиноят ҳуқуқий ва криминологик жиҳатлар), конференция материаллари. –Т.: ТДЮИ, 2003. -Б. 3-12.

40. Утемуратова С.Ш. Иқтисодиёт асосларига қарши жиноятларнинг объектив томони белгилари. // Иқтисодиёт асослари ва хўжалик фаолияти билан боғлиқ жиноятчиликка қарши кураш муаммола-

ри жиноят ҳуқуқий ва криминологик жиҳатлар, мавзусидаги илмий-амалий конференция материаллари. –Т.: ТДЮИ, 2003. -Б.176-179.

41. Тохиров Ф., Реймбаев А. Божхона қонунларини бузиш субъектининг жиноят ҳуқуқий ва криминологик тавсифи. // Иқтисодиёт асослари ва хўжалик фаолияти билан боғлиқ жиноятчиликка қарши кураш муаммолари (жиноий-ҳуқуқий ва криминологик жиҳатлар), мавзусидаги илмий-амалий конференция.–Т.:ТДЮИ, 2003.-Б.166-170.

42. Эрматов Ғ.О., Убайдуллаев И.Р. Солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаш жинояти учун жавобгарлик тушунчаси. // Иқтисодиёт асослари ва хўжалик фаолияти билан боғлиқ жиноятчиликка қарши кураш муаммолари (жиноий ҳуқуқий ва криминологик жиҳатлар) мавзусидаги илмий-амалий конференция. –Т.: ТДЮИ, 2003. -Б.223.

13 - Мавзу: Хўжалик фаолияти соҳасидаги жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

1) Хавфсизлик талабларига жавоб бермайдиган товарларни ўтказиш мақсадини кўзлаб ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш ёхуд ўтказиш, ишлар бажариш ёки хизматлар кўрсатиш учун жавобгарлик.

2) Этил спирти, алкогольли маҳсулот ва тамаки маҳсулотларини қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ва муомалага киритиш жинояти учун жавобгарлик.

3) Чигитдан олинадиган маҳсулотни қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш учун жавобгарлик.

4) Савдо ёки воситачилик фаолияти билан қонунга хилоф равишда шуғулланиш жинояти тушунчаси ва турлари.

5) Савдо ёки хизмат кўрсатиш қоидаларини бузиш жинояти.

6) Фаолият билан лицензиясиз шуғулланиш жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.

1-масала

Т. ўзига шахсий мулк тариқасида тегишли ВАЗ-2101 русумли автомашинасида Тошкент вилояти Тошкент тумани Туляби қўрғонига номаълум шахсдан қаерда ишлаб чиқарилганлиги ноаниқ сифими 1,2 литрли 80 дона елим идишда жами 96 литр Ўзбекистон Республикаси акциз маркаси билан елимланмаган этил спирти маҳсулотларини қайта муомала киритиш мақсадини кўзлаб 120.000 сўмга сотиб олган.

Шундан сўнг Т. ушбу спиртни ўзининг автомашинаси юкхонасига жойлаштириб Қўйлик бозорига сотиш мақсадида Тошкент ҳалқа автомобиль йўлидан кетаётганда ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимлари томонидан тўхтатилган ва автомашина юкхонасида юқо-рида кўрсатиб ўтилган спирт маҳсулоти борлиги аниқланган.

Т.нинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

2-масала

К. туман деҳқон бозори ҳудудида харидор А.га ҳажми 1,5 литр бўлган 6 дона умумий нархи 27 000 сўм елимли баклажкада спирт маҳсулотини сотган. Акаси Ф.нинг туман солиқ инспекцияси бошлиғи эканлигидан фойдаланиб, спиртни сотиб олган А. ушбу спиртдан 60 та ароқ тайёрлаган ва уни жами 120.000 сўмга сотган.

Ароқни истеъмол қилган битта шахс вафот этди, иккита шахс эса уч ой давомида касалхонада даволанди.

Айбдор шахсларнинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

3-масала

В. ўзининг қишлоқ четидаги уйида мой ишлаб чиқарадиган мойжувоз ускунасини электр хисоблагичсиз ўрнатди. Ушбу мойжувозни унинг тоғаси пахта тозалаш заводида товаршунос бўлиб ишловчи Г. чигит маҳсулоти билан таъминлаб турган. Бунинг эвазига В. тоғаси Г.га ҳар ойда 2000 АҚШ долларидан бериб турган.

Айбдор шахсларнинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

4-масала

Ш. ва Б.лар ўзаро келишиб, томат паста маҳсулотини ишлаб чиқарувчи яширин (хуфёна) цех ташкил этишиб, икки йил давомида тайёрлаб келган. Улар фуқаро Х.га қарашли автомашинага 80 блок, яъни 400 дона цехда яширин тайёрланган томат паста маҳсулотини ортиб, бозорнинг автомашиналар тўхташ жойига бориб, хусусий тадбиркор А.га ҳар бир томат паста банкисини 600 сўмдан ҳисоблаб, жами 240.000 сўмга сотган. А. маҳсулотни сотаётган вақтда қўлга олинган. Айбдор шахсларнинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

5-масала

Д. ўзига тегишли дўконда яроқлилик муддати ўтиб кетган колбаса маҳсулотларини сотди. Ушбу маҳсулотни сотиб олган ва истеъмол қилган Н. захарланди ва касалхонада икки ой давомида даволанди. Қилмишга баҳо беринг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Хавфсизлик талабларига жавоб бермайдиган товарларни ўтказиш мақсадини кўзлаб ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш ёхуд ўтказиш, ишлар бажариш ёки хизматлар кўрсатиш жиноятининг объектини нима ташкил этади?

- А) шахснинг хўжалик фаолияти соҳасидаги манфаатлари;
- Б) фуқароларнинг ҳаёти;
- В) фуқароларнинг соғлиги;
- Г) барча жавоблар тўғри.

2. Этил спирти, алкоғолли маҳсулот ва тамаки маҳсулотини қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш жинояти субъекти кимлар бўлиши мумкин?

- А) 16 ёшга тўлган шахс;

- Б) этил спирти, тамаки ёки алкогольли маҳсулотларни қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш билан шуғулланаётган ҳар қандай шахс;
В) этил спирти, тамаки ёки алкогольли маҳсулотларни қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш билан шуғулланаётган ҳар қандай шахс ва 18 ёшга тўлган шахс;
Г) А ва Б жавоблар тўғри.

3. Қуйидаги қайси ҳолатлар этил спирти, алкогольли маҳсулот ва тамаки маҳсулотини қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш жинояти учун оғирлаштирувчи ҳолат сифатида квалификация қилинади?

- А) кўп миқдорда;
Б) такроран ёки хавфли рецидивист томонидан;
В) жуда кўп миқдорда;
Г) барча жавоблар тўғри.

4. Этил спирти, алкогольли маҳсулот ва тамаки маҳсулотини қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш жинояти қачон тугалланган ҳисобланади?

- А) ушбу жиноят ҳақида маълумот олинган кундан эътиборан;
Б) этил спирти, алкогольли маҳсулот ва тамаки маҳсулотлари муомалага чиқарилгандан;
В) этил спирти, алкогольли маҳсулот ва тамаки маҳсулотининг илк жабрланувчиси шикоят берган кундан;
Г) этил спирти, алкогольли маҳсулот ва тамаки маҳсулотини қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш жинояти учун маъмурий жазо қўлланганидан кейин бир йил ўтмасдан яна қайта содир этилгандан.

5. Савдо ёки воситачилик фаолияти билан қонунга хилоф равишда шуғулланиш жиноятининг субъектив томонини аниқланг.

- А) фақат эҳтиётсизлик;
Б) фақат қасд;
В) эҳтиётсизликнинг бепарволик шакли;
Г) барча жавоблар тўғри.

6. Савдо ёки воситачилик фаолияти билан қонунга хилоф равишда шуғулланиш жинояти учун қайси ҳолатларда квалификация қилишда маъмурий преюдиция талаб қилинмайди?

- А) ҳар доим талаб қилинади;
Б) енгиллаштирувчи ҳолатлар мавжуд бўлганда;

В) оғирлаштирувчи ҳолатлар мавжуд бўлганда;

Г) ҳеч қандай ҳолатларда талаб қилинмайди.

7. Хўжалик фаолияти соҳасидаги жиноятларнинг қайси бирига аввал маъмурий жазо қўлланилгандан кейин жиноий жавобгарликка тортилади?

А) сифатсиз маҳсулот чиқариш ёки сотиш (186-модда);

Б) харидор ёки буюртмачиларни алдаш (187-модда);

В) қонунга хилоф равишда ахборот тўплаш, уни ошкор қилиш ёки ундан фойдаланиш (191-модда);

Г) рақобатчини обрўсизлантириш (192-модда).

8. Қонунга хилоф равишда ахборот тўплаш, уни ошкор қилиш ёки ундан фойдаланиш жинояти қачон тамом бўлган ҳисобланади?

А) тўпланган ахборот ОАВ (оммавий ахборот воситалари) орқали ёки бошқа йўллар билан ошкор қилиниб, хўжалик юритувчи субъектга кўп миқдорда зарар етказилган пайтдан эътиборан;

Б) тўпланган ахборотдан ўз манфаатлари йўлида фойдаланилганда;

В) норма диспозициясида назарда тутилган ахборот ҳар қандай усулда тўпланган пайтдан эътиборан;

Г) А ва В жавоблар тўғри.

9. Хавфсизлик талабларига жавоб бермайдиган товарларни ўтказиш мақсадини кўзлаб ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш ёхуд ўтказиш, ишлар бажариш ёки хизматлар кўрсатиш учун жиноий жавобгарлик қачон вужудга келади?

А) ушбу ҳаракатлар баданга енгил шикаст етишига сабаб бўлса;

Б) ушбу ҳаракатлар баданга оғир шикаст етишига сабаб бўлса;

В) ушбу ҳаракатлар баданга ўртача оғир шикаст етишига сабаб бўлса;

Г) Б ва В жавоблар тўғри.

10. Фаолият билан лицензиясиз шуғулланиш жинояти бўйича жиноятнинг мотиви ва мақсади квалификацияга таъсир қиладими?

А) албатта таъсир қиладди;

Б) таъсир қилмайди;

В) ишнинг ҳолатига қараб таъсир қилиши мумкин;

Г) тўғри жавоб йўқ.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 26 апрелдаги “Истеъ-молчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги қонуни.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 4 сентябрдаги “Бозорларда сифатсиз озиқ-овқат товарлари сотилишини бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 378-сонли қарори.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 4 августдаги “Алкоголли ва тамаки маҳсулотларини четдан келтириш, ишлаб чиқариш ва сотиш устидан давлат назоратини кучайтиришга доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 331-сонли қарори.

4. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 25 майдаги “Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида”ги қонуни.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 6 мартдаги “Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш тақиқланган мансабдор шахсларнинг рўйхати тўғрисида”ги 103-сонли қарори.

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 20 августдаги “Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш тақиқланган мансабдор шахсларнинг рўйхати тўғрисида”ги 357-сонли қарори.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 13 февралдаги “Ўзбекистон Республикасида чакана савдо қоидаларини ҳамда Ўзбекистон Республикасида умумий овқатланиш маҳсулотларини (хизматларини) ишлаб чиқариш ва сотиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 75-сонли қарори.

8. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 25 майдаги “Фаолиятнинг айрим турларини лицензиялаш тўғрисида”ги қонуни.

9. Ўзбекистон Республикасининг "Амалга оширилиши учун лицензиялар талаб қилинадиган фаолият турларининг рўйхати тўғрисида"ги Олий Мажлиснинг 2001 йил 12 майдаги 222-II-сон қарори.

10. Ўзбекистон Республикасининг 2001 йил 30 августдаги “Товар белгилари, хизмат кўрсатиш белгилари ва товар келиб чиққан жой номлари тўғрисида”ги қонуни.

11. Ўзбекистон Республикасининг 2006 йил 18 сентябрдаги “Фирма номлари тўғрисида”ги қонуни.

12. Абдуқодиров Ш.Ё. Қишлоқ хўжалигига оид қонунчиликни бузганлик учун жиноий жавобгарликнинг айрим масалалари. // Аграр қонунчилик муаммолари, мавзусидаги илмий–амалий конференция материаллари. –Т.: ТДЮИ, 2003. –Б.167-171.

13. Абдуқодиров Ш.Ё. Тадбиркор зиммасидаги мажбуриятлар (Савдо ёки хизмат кўрсатиш қоидаларини бузиш жиноятлари). // Ж. Ҳаёт ва қонун. –2005. –2-сон.-Б. 64-65.

14. Абдуқодиров Ш.Ё. Тадбиркорлик фаолияти соҳасида содир этиладиган савдо ёки воситачилик фаолияти билан қонунга хилоф равишда шуғулланганлик учун жиноий жавобгарлик муаммолари. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – 2005. – 4-сон. – Б. 49-53

15. Абдурасулова Қ.Р. Фирром рақобат учун жиноий жавобгарлик. // Мустақил Ўзбекистон: Фалсафа ва ҳуқуқ фанларининг долзарб муаммолари. Т.: Фан, 1994. -Б. 95-98.

16. Абдурасулова К.Р. Ответственность за недобросовестную конкуренцию. // Новые кодексы Республики Узбекистан. Теория и практика. Т.: ИИВ Олий мактаби, 1994. -С. 48-52.

17. Абдухаликов М.А. Уголовная ответственность за незаконную торговлю или посредническую деятельность. // Ж. Вестник. Ўзбекистон Республикаси Қорақалпоғистон Академияси. 2002. № 5-6. С. 69-72.

18. Абдухаликов М.А., Холикулов У.Ш. Проблемные вопросы квалификации некоторых преступлений против основ экономики и преступлений, связанных с хозяйственной деятельностью. // Иқтисодий асослари ва ҳўжалик фаолияти билан боғлиқ жиноятчиликка қарши кураш маммолари (жиноий ҳуқуқий ва крминологик жиҳатлар), мавзусидаги илмий-амалий конференция. –Т.: ТДЮИ, 2003. -Б. 27-32.

19. Ниёзова С., Абдуқодиров Ш. Бир гуруҳ шахслар томонидан савдо ёки воситачилик фаолияти билан қонунга хилоф равишда шуғуллангани учун жиноий жавобгарлик масаласи. // Бозор иқтисодиёти шароитида савдо муносабатларини ҳуқуқий таъминлаш муаммолари, конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2004. -Б. 200-202.

20. Ниёзова С., Абдуқодиров Ш.Ё. Бир гуруҳ шахслар томонидан савдо ёки воситачилик фаолияти билан қонунга хилоф равишда шуғулланганлик учун жиноий жавобгарлик масалалари. // Бозор иқтисодиёти шароитида савдо муносабатларини ҳуқуқий таъминлаш муаммолари мавзусидаги илмий амалий конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2004. -Б. 200-202.

21. Рустамбоев М.Х. Тадбиркорликка тўсқинлик - жазоси муқаррар қонунбузарлик // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – 2002. – №2 –Б. 10.

22. Рустамбоев М.Х. Тадбиркорликнинг ҳуқуқий ҳимояси: муаммо ва ечим. // Ж. Ҳаёт ва қонун. – 2002. -№5.-Б. 18.

23. Тохиров Ф. Тадбиркорлик фаолияти билан боғлиқ жиноятлар учун жавобгарлик. // Тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш муаммолари, мавзусидаги илмий-амалий конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2002. -Б. 115-120

24.Тохиров Ф., Ниёзова С. Сифатсиз маҳсулот чиқариш ёки сотиш учун жиноий жавобгарлик. // Ж. Қонун ҳимоясида. –2000. – №2. –Б. 42.

25.Эрматов Ғ.О. Некоторые вопросы квалификации преступления, связанные с лжепредпринимательством. //Ж. Хўжалик ва ҳуқуқ. –2004. – 4-сон.–Б. 78-79.

26.Эрматов Ғ.О. Савдо фаолияти субъектларини кредитлаш, солиққа тортиш. // Бозор иқтисодиёти шароитида савдо муносабатларини ҳуқуқий таъминлаш муаммолари, мавзусидаги илмий-амалий конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2004. -Б 23-26.

IV БЎЛИМ. ЭКОЛОГИЯ СОҲАСИДАГИ ЖИНОЯТЛАР

14. Мавзу: Атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

1) Атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар тушунчаси ва белгилари.

2) Атроф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги жиноятлар тушунчаси, жиноят таркиби.

3) Табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар тушунчаси, жиноят таркиби, турлари.

1-масала

Н. ва Д.лар давлатга қаршли бўлган кўриқхона ҳудудида Қизил китобга киритилган ҳайвонларни ов қилишди. Улар қўлга тушгач, етказилган зарар миқдорини уч карра миқдорда тўлашди.

Қилмишга баҳо беринг.

2-масала

Н. кўриқхона ходими З.дан ўч олиш мақсадида Н. ишлайдиган кўриқхонадаги ўрмонга ўт қўйди. Натижада жуда кўп миқдордаги дарахтлар ёниб кетди.

Н.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

3-масала

Паррандачилик хўжалиги раҳбари К.га парранда гриппига чалинган паррандаларни йўқ қилиш ва уни ёқиб юбориш ҳақида буйруқ берилди. К. ҳокимиятининг маъсул ходими Г. билан келишиб, касал паррандалар йўқ қилинди деган далолатнома тузишди, лекин паррандаларни туман бозоридаги тадбиркор Й.га 4500000 сўмга сотишди. Парранда гўштини истеъмол қилган бир нечта фуқаролар захарланишди. Айбдор шахсларнинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

4-масала

Гўшт комбинатининг чиқиндиларни тозалайдиган сув тозалаш тизими ишдан чиқди. Комбинат раҳбари К. ходимларига барча чиқиндиларни комбинат ёнидан ўтадиган дарёга ташлашни буюрди. Натижада дарёдаги сув ифлосланди ва бу балиқларнинг оммавий

қирилишига олиб келди. Шунингдек бу дарёдан ичимлик суви олингани учун аҳоли бир ой давомида тоза ичимлик суви олишдан маҳрум бўлди. К.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

5-масала

Парранда гриппига чалинган паррандаларни йўқ қилиш ва уни мажбурий ёқиб юбориш ҳақида паррандачилик хўжалиги раҳбари Б.га топшириқ берилди. Б. касалликка чалинган паррандаларни қопларга жойлаштириб уларни ёқа бошлади. Бу иш кўп вақтни олишини билган Б. қолган касал паррандаларни ерни ковлаб, уларни кўмиб ташлади. Шу куни кечкурун кўчада дайдиб юрган итлар кўмилган паррандаларни ковлаб олишди ва натижада парранда гриппи ҳамма жойга тарқалиб, бу барча уй хайвонларини қирилиб кетишига ва айрим фуқароларнинг касалланишига олиб келди.

Б.нинг ҳаракатида жиноят таркиби борми?

Қилмишга баҳо беринг.

6-масала

Ов қилиш тақиқланганлигига қарамасдан Х. ва У.лар кўлдан балиқ тутиш мақсадида ўша ерга яқинроқ жойда жойлашган симёғочга чиқиб, электр симини узиб олиб, уни сувга ташлашди ва 500 килограммга яқин сазан балиғини овлашди. Лекин шу вақт кўлга чўмилишга келган иккита 15 ёшли бола электр симини кўрмасдан сувга тушди ва шу заҳотиёқ ток уриб ўлишди.

Қилмишга баҳо беринг.

7-масала

Кўриқхонага саёҳатга чиққан туристлар совуқ бўлгани учун исиниш учун гулхан ёқишди. Улар исиниб бўлгач, гулханни ўчиришди ва кетишди. Лекин гулхан охиригача ўчирилмагани учун кўриқхонада ёнғин келиб чиқди ва бу давлатга анча миқдорда зарар етказди. Қилмишга баҳо беринг.

8-масала

Кўриқхона ходими Г. Қизил китобга киритилган дарахтнинг шохчасини арра билан кесиб олди ва бу шохчани таниши Р.га совға қилди. Лекин шохчаси кесилганига қарамасдан дарахт нобуд бўлмади. Г. бу дарахтни Қизил китобга киритилганини олдиндан билган.

Қилмишга баҳо беринг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Экология хавфсизлигига оид нормалар ва талабларни бузиш жиноятининг қўшимча объекти сифатида нималарни айтиш мумкин?

- А) ер, сув, ер ости бойликлари;
- Б) инсон ҳаёти;
- В) инсон соғлиги;
- Г) «б» ва «в» жавоблар тўғри.

2. Атроф табиий муҳитнинг ифлосланганлиги тўғрисидаги маълумотларни қасдан яшириш ёки бузиб кўрсатиш жиноятида бузиб кўрсатилган маълумот дейилганда қандай маълумот тушинилиши керак?

- А) модданинг диспозициясида кўрсатилган оқибатларга сабаб бўлган аварияни акс эттирадиган маълумотлар;
- Б) асосланмаган маълумотлар;
- В) модданинг диспозициясида кўрсатилган оқибатларга сабаб бўлган авариянинг ҳақиқий ахволини акс эттирмайдиган маълумотлар;
- Г) барча жавоблар тўғри.

3. Атроф табиий муҳитнинг ифлосланиши оқибатларини барта-раф қилиш чораларини кўрмаслик жинояти субъектининг зарурий белгисини кўрсатинг.

- А) 18 ёшга тўлганлиги;
- Б) тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтганлиги;
- В) мансабдор шахс эканлиги;
- Г) барча жавоблар тўғри.

4. Қуйидаги кўрсатилган жиноятларнинг қайси бирининг диспозицияси бланкет диспозиция ҳисобланади?

- А) ўсимликлар касалликлари ёки зараркунандалари билан кураш талабларини бузиш жинояти;
- Б) зарарли кимёвий моддалар билан муомалада бўлиш қоидаларини бузиш жинояти;
- В) ҳайвонот ёки ўсимлик дунёсидан фойдаланиш қоидаларини бузиш жинояти;
- Г) барча жавоблар тўғри.

5. Ер ости бойликларидан фойдаланиш шартларини ёки уларни муҳофаза қилиш талабларини бузиш жиноятининг субъектив томони нима?

- А) эҳтиётсизлик;

- Б) эгри қасд ва эҳтиётсизлик;
- В) эгри қасд;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

6. Қуйидаги жиноятларнинг қайси бирида инсоннинг ҳаёти ҳам жиноятнинг объекти бўлиши мумкин?

- А) ветеринария ёки зоотехника қоидаларини бузиш жинояти;
- Б) ўсимликлар касалликлари ёки зараркунандалари билан кураш талабларини бузиш жинояти;
- В) ер ости бойликларидан фойдаланиш шартларини ёки уларни муҳофаза қилиш талабларини бузиш жинояти;
- Г) зарарли кимёвий моддалар билан муомалада бўлиш қоидаларини бузиш жинояти.

7. Атроф табиий муҳитни ифлослантириш жиноятининг субъектив томони қандай?

- А) эҳтиётсизликдан содир этилганлиги;
- Б) эгри қасд билан содир этилганлиги;
- В) эгри қасд ва эҳтиётсизликдан содир этилганлиги;
- Г) В ва Б жавоблар тўғри.

8. Ветеринария ёки зоотехника қоидаларини бузиш жиноятининг объекти нима?

- А) экологик хавфсизлик;
- Б) инсоннинг соғлиги;
- В) инсоннинг ҳаёти;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

9. Қуйидаги кўрсатилган жиноятларнинг қайси бирида мотив ва мақсад жиноятни квалификация қилишда аҳамиятга эга бўлмайди?

- А) атроф табиий муҳитнинг ифлосланганлиги тўғрисидаги маълумотларни қасдан яшириш ёки бузиб кўрсатиш жинояти;
- Б) экинзор, ўрмон ёки бошқа дов-дарахтларга шикаст етказиш ёки уларни нобуд қилиш жинояти;
- В) алоҳида муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларнинг тартибини бузиш жинояти;
- Г) А ва В жавоблар тўғри.

10. Алохида муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларнинг тартибини бузиш жинояти субъектининг ёши неча ёш қилиб белгиланган?

А) 14 ёш;

Б) 16 ёш;

В) 18 ёш;

Г) субъект ёши кўрсатилмаган.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг Ер кодекси.

2. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 9 декабрдаги “Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги қонуни.

3. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 6 майдаги “Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида”ги қонуни.

4. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 3 сентябрдаги “Ветеринария тўғрисида”ги қонуни.

5. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 27 декабрдаги “Атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш тўғрисида”ги қонуни.

6. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 26 декабрдаги “Ўсимлик дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида”ги қонуни.

7. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 26 декабрдаги “Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида”ги қонуни.

8. Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 15 апрелдаги “Ўрмон тўғрисида”ги қонуни.

9. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 31 августдаги “Қишлоқ хўжалик ўсимликларини зараркунандалар, касалликлар ва бегона ўтлардан ҳимоя қилиш тўғрисида”ги қонуни.

10. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 13 декабрдаги “Ер ости бойликлари тўғрисида”ги янги таҳрирдаги қонуни.

11. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 3 декабрдаги “Муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар тўғрисида”ги қонуни.

12. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 20 декабрдаги «Атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар ва бошқа ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида» ги 36-сонли қарори.

13. Ахроров Б.Д., Эрматов Ғ.О. Экологияга қарши жиноятлар. мақола//Ж. Ҳаёт ва қонун. –2004.-1-сон. -Б. 55.

14. Ниёзова С. Ҳайвонот ёки ўсимликлар дунёсидан фойдаланиш тартибини бузиш жинояти учун жавобгарлик ва ундан келиб чиқадиган муаммолар. // Экология қонунчилигини такомиллаштириш муаммолари, мавзусидаги илмий-амалий конференция материаллари. - Т.: ТДЮИ, 2004. -Б 156-158.

15. Утемуратова С.Ш. Жиноят кодексида учрайдиган айрим экологик атамалар. // Ёш олимлар илмий мақолалари тўплами. –2003. – 4-сон. – Б. 54-60.

16. Эрматов Ғ.О., Убайдуллаев И.Р. Экология жиноятларини фош этишнинг ўзига хос хусусиятлари. // Экология қонунчилигини такомиллаштириш муаммолари, илмий-амалий конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2004. -Б. 36-41.

V БЎЛИМ. ҲОКИМИЯТ, БОШҚАРУВ ВА ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИ ОРГАНЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТ ТАРТИБИГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

15-Мавзу: Бошқарув тартибига қарши жиноятлар (6 соат)

1-машғулот:

1) Мансабдор шахслар томонидан бошқарув тартибига қарши жиноятлар тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

2) Ҳокимият ёки мансаб ваколатини суистеъмол қилиш ва ваколати доирасидан четга чиқиш жиноятларининг тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

3) Мансабга совуққонлик билан қараш ва мансаб сохтакорлиги жиноятларининг тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

4) Порахўрлик жиноятларининг тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

2-машғулот:

1) Давлат ва жамоат тузуми манфаатларига тажовуз этувчи жиноятлар.

2) Жамоат тартибини ҳимоя этувчи ҳокимият (давлат) органи ёки жамоат бирлашмаларининг нормал иш фаолиятларига тажовуз этувчи жиноятлар.

3) Жазони ижро этувчи муассасаларнинг нормал иш фаолиятига қарши жиноятлар тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

3-машғулот:

1) Ўзбекистон Республикасига кириш ва чиқиш тартибига тажовуз этувчи жиноятлар.

2) Ҳарбий ёки муқобил хизматдан бўйин товлаш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили

3) Махсус ҳужжатлардан фойдаланиш тартиб қоидаларини бузиш жиноятлари учун жавобгарлик.

1-масала

Вилоят МХХБ бошлиғи номига фуқаро С. ариза билан мурожаат қилиб, у ўз аризасида, вилоят 13-сонли ихтисослаштирилган юрак қон-томирлари касалликлари тиббий меҳнат экспертиза комиссияси аъзоси невропатолог ҳаким лавозимида ишловчи А. уни муддатсиз нафақага чиқариш эвазига 100 минг сўм миқдорида пора талаб қилаётганлигини билдириб, А.га нисбатан қонуний чора кўришни сўраган.

Вилоят прокуратураси ва вилоят МХХБ тезкор ходимларидан иборат тергов гуруҳи ва холислар иштирокида ўтказилган тадбир натижасида А. ўзининг иш жойида С.дан уни муддатсиз нафақага чиқариш эвазига ундан 100 минг сўм миқдорида пулларни олган вақтида холислар иштирокида қўлга олинган.

Қилмишга баҳо беринг.

2-масала

Туман прокурори меҳнат таътилига чиққач, унинг вазифасини вақтинча бажариш унинг ўринбосари З.га юклатилди. Орадан бир hafta ўтгач, З. жиноят содир қилган Н.га туман ИИБ терговчиси жиноят иши қўзғатмаслиги учун айбланувчи Н.нинг қариндошларидан 3000 АҚШ доллари олади.

Қилмишга баҳо беринг

3-масала

Уй-жой ширкати бошлиғи Р. аҳолидан муддати ўтган коммунал тўловларини ўз вақтида ундириш юзасидан тегишли чора-тадбирлар кўрмасдан, муддати ўтган 9000000 сўм дебитор қарздорлиги пайдо бўлишига йўл қўйган.

Шу билан бирга, Р. туман ҳокимияти томонидан беғараз тариқасида берилган қиймати 1 500 000 сўмлик 35 рулон ребероид материалларини ширкат ҳудудидаги 3-уйнинг томини тўлиқ таъмирдан чиқарилганлиги ҳақида мазкур уйда яшовчи фуқаролар номидан имзоларни сохталаштириш йўли билан қалбакилаштириб, расмий ҳисоботларда 3-уй томи таъмирдан чиқарилган деб кўрсатиб, рубероид маҳсулотларини сотиб юборган.

Бундан ташқари Р. аҳолидан тушган коммунал тўловларнинг ҳисобини юритиш жараёнида 150.000 сўм миқдорда пул тушумларини банкка топширмасдан, ширкатнинг турли мақсадлари учун асоссиз равишда ишлатиб юборган ва ширкатнинг ҳисоботидаги

қиймати 9.350.000 сўмлик асосий воситалар ширкат ходимларининг имзоларини қалбакилаштириш йўли билан тузилган асоссиз далолатномалар билан ҳисобдан чиқариб, ширкатга 9.350.000 сўм миқдорда зарар етказган.

Р.нинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

4-масала

О. туман банкидан кредит олиш мақсадида банк раҳбари Л.га агар унга кредит олишда ёрдам берса, унга 2000 АҚШ доллари бериши мумкинлигини айтди. Банк раҳбари Л. О.га кредит ажратиш тўғрисида қарор чиқарди ва О.га банк томонидан кредит берилди. О. ваъда қилинган пулни бермаслик мақсадида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга хабар берди.

Қилмишга баҳо беринг.

5-масала

Ф. яқин таниши туман судида судья бўлиб ишлашини айтиб, судда иши кўрилаётган Н.нинг онасидан ўғлини оқлов ҳукми чиқариб, озод қилиши мумкинлигини айтиб, ундан 5000 АҚШ долларини олди.

1-вариант: Ф. пулни судьяга берди ва судья оқлов ҳукми чиқарди.

2-вариант: Ф. пулни олди ва яширинди. Судья оқлов ҳукми чиқарди.

Қилмишга баҳо беринг.

6-масала

Корхона раҳбари Д. ўртоғи З.нинг ўғлини маъсул ишга қабул қилди. Бунинг эвазига З. Д.нинг янги қурилган уйини текинга таъмирлаб берди.

Қилмишга баҳо беринг.

7-масала

Вилоят ҳокими П. таниши Ж.нинг илтимосига кўра Ж.га 8000 АҚШ доллар эвазига ер олишга ёрдам бериш мақсадида ундан аванс тариқасида 1000 АҚШ доллари олади.

Вилоят ҳокими пулни олгач, ер ажратиб бериш ваколатига эга бўлган туман ҳокимига телефон қилиб, зудлик билан Ж.га ер ажратиб беришни буюради. Туман ҳокими Ж.га ер ажратиб беради.

Вилоят ҳокими П. қолган 7000 АҚШ долларини олаётган вақтда қўлга олинди.

Айбдор шахсларнинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

8-масала

Т. Жиноят ишлари бўйича туман судининг қарорига кўра маъмурий назоратга олинган ва унга қуйидаги чекланишлар ўрнатилган, яъни: ҳар ойнинг 1, 2, 3-чоршанба кунлари тумани ИИБ ЖИЭБга келиб рўйхатдан ўтиб туриши, соат 21.00 дан 06.00 гача уйда бўлиш, тумани ИИБ бошлиғи рухсатсиз Тошкент шаҳри ҳудудидан чиқиб кетмаслиги, спиртли ичимликлар савдоси билан шуғулланувчи ресторан, кафе-бар ва ошхоналарга кирмаслиги ҳақида тушунтирилган ва огоҳлантирилган.

Бирок, Т.га ўрнатилган маъмурий назорат қоидаларининг чекланишлари тушунтирилган бўлишига қарамасдан, у маъмурий назорат қоидаларига қасдан амал қилмасдан келиб, профилактика нозири томонидан истиқомат манзили текширилганда уйда бўлмаганлиги аниқланиб, туман суди томонидан Ўз.Р. МЖТКнинг 206-моддаси билан маъмурий жазога тортилган.

Шунга қарамасдан, Т. ўзига тегишли хулоса қилмасдан, 1, 2, 3-«чоршанба» кунлари туман ИИБ рўйхатидан ўтиш учун келиши лозим бўлсада, рўйхатдан ўтиш учун ҳеч бир сабабсиз келмаган.

9-масала

Бошланғич гуруҳ тарбиячиси гуруҳдан ташқарига чиқиб кетаётганида болалардан бири кроватдан сакраб ерга йиқилиш натижасида боши ёрилиб оғир тан жароҳати олади. Тарбиячига нисбатан қандай чора кўрилади?

10-масала

Автобус парки шофёрлари бошлиқ томонидан ўрнатиб қўйилган қоидага кўра ҳар куни гараждан чиқишда ҳам, киришда ҳам дарвоза олдига ўрнатилган яшикчага 500 сўм ташлаб кетишган. Тушган пулларни гараж бошлиғи ва механик ўзаро бўлишар эди. Гараж бошлиғи ва механикнинг ҳаракатлари қандай ҳал қилинади?

11-масала

А. бош бухгалтерлик лавозимига кўтарилганлиги муносабати билан бош директор, унинг ўринбосари, иш бошқарувчини ресторанда катта зиёфат билан меҳмон қилади.

А.нинг ҳаракатларида пора бериш аломатлари борми?

12-масала

Бозор бош директори бозордаги тижорат дўконларидан бирини туман солиқ инспекциясининг бошлиғининг укасига маълум мақсадларни кўзлаб, фойдаланиш шартномасига кўра ажратиб беради.

Бозор бош директорининг ҳаракатларини ҳал қилинг.

13-масала

И. ва унинг икки яқин дўсти билан биргаликда миллий ва диний руҳдаги ташкилот тизимида миллий ва диний руҳдаги шахсларни шу ташкилотга таклиф этадилар. И. ва унинг дўстларининг ҳаракатларида жинойт аломатлари борми?

14-масала

Р. 16 ёшга тўлиб паспорт олганлиги муносабати билан туман ҳарбий комиссариати томонидан рўйхатга олиш учун бир неча марта чақирилади. Лекин Р. ҳар сафар атайлаб сабабсиз бормаган.

Р.нинг ҳаракатлари қандай ҳал этилади?

15-масала

Маъмурий назорат қоидалари ўрнатилган, С. қариндошларидан бири вафот этганлиги учун яшаш жойини ташлаб тегишлича хабар бермай, қишлоғига кетиб қолади.

С.нинг ҳаракатларини ҳал қилинг.

16-масала

Корхона раҳбари ўзининг ўғли М.нинг армия хизматга чақирилишини бир йилга кечиктириш учун туғилганлик ҳақидаги гувоҳномадаги туғилган йилини бир йилга камайтириб қалбакилаштиради.

Қилмишга баҳо беринг.

17-масала

Диний назорат бўлимида ишловчи аёллардан бири Н. ўз уйида ёшларни диний йўлга ўргатиш мақсадида диний мактаб очади ва ёшларга таълим беради.

Н.нинг ҳаракатларида жинойт аломатлари борми?

18-масала

Р. ва Э.лар биргаликда Ж.ни уйига бориб, у ерда Ж.нинг Р.дан олган 5000 АҚШ доллар қарзини қайтарилишини талаб қилишади ва гаров сифатида Ж.нинг фуқаролик паспортларини олиб қўйиб, пулларни тўлиқ ҳолда қайтариб беришлик учун муддат белгилайдилар.

Қилмишга баҳо беринг.

Қилмишда товламачилик аломатлари борми?

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Қуйидаги жиноятларнинг қайси бири бошқарув тартибига қарши жиноят ҳисобланади?

- А) ҳокимият ёки мансаб ваколатини суиистеъмол қилиш;
- Б) мансабга совуққонлик билан қараш;
- В) ҳокимият ҳаракатсизлиги;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

2. Ҳокимият ҳаракатсизлиги жиноятининг объекти қайси жиноят объекти билан бир хил ҳисобланади?

- А) ҳокимият ёки мансаб ваколатини суиистеъмол қилиш;
- Б) мансаб сохтакорлиги;
- В) пора олиш;
- Г) пора бериш.

3. Қуйидаги қайси жиноят фақат эҳтиётсизликдан содир этилади?

- А) пора олиш;
- Б) мансабга совуққонлик билан билан қараш;
- В) мансаб сохтакорлиги;
- Г) ҳокимият ҳаракатсизлиги.

4. Пора олиш жиноятининг объекти нима?

- А) ҳокимият ваколати;
- Б) мансаб ваколати;
- В) давлат ва бошқарув органлари фаолиятида ўрнатилган тартиб;
- Г) хизмат вазифаси.

5. Ғайриқонуний жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотлар фаолиятида қатнашишга ундаш жинояти ЖК га қачон киритилди?

- А) 1998 йил 1 май;
- Б) 2001 йил 29 август;

- В) 1999 йил 20 август;
- Г) 2005 йил 12 декабр.

6. Жазони ижро этиш муассасаси маъмуриятининг қонуний талабларига бўйсунмаслик жиноятида мотив қандай аҳамиятга эга?

- А) квалификация қилишда аҳамиятга эга эмас;
- Б) квалификация қилишда аҳамиятга эга;
- В) жазо тайинлашда ҳисобга олинади;
- Г) жазо тайинлашда ҳисобга олинмайди.

7. Ҳарбий ёки муқобил хизматдан бўйин товлаш жинояти қачон тугалланган ҳисобланади?

- А) ҳарбий ёки муқобил хизматга бормаган пайтдан;
- Б) сафарбарликдан бўйин товлаган пайтдан;
- В) сафарбарлик эълон қилинган пайтдан;
- Г) А ва В жавоблар тўғри.

8. Давлат проба тамғаларини тайёрлаш ва улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш жинояти ЖК га қачон киритилди?

- А) 2000 йил 26 май;
- Б) 2001 йил 29 август;
- В) 2001 йил 29 август;
- Г) 1999 йил 20 август.

9. Қуйидаги таъриф қайси жиноятга берилган?

Ҳақиқий ёки фараз қилинган ҳуқуқларни ўзбошимчалик билан амалга ошириш фуқароларнинг ҳуқуқлари ёки қонун билан қўриқланадиган манфаатларига ёхуд давлат ёки жамоат манфаатларига жиддий зиён етказиш.

- А) маъмурий назорат қоидаларини бузиш;
- Б) мансаб сохталиги;
- В) ўзбошимчалик;
- Г) ҳокимият ҳаракатсизлиги.

10. Ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш жинояти қандай жиноятлар туркумига киради?

- А) бошқарув тартибига қарши жиноятлар;
- Б) иқтисодиёт соҳасидаги жиноятлар;
- В) экология соҳасидаги жиноятлар;
- Г) жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига қарши жиноятлар.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 18 ноябрдаги “Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғи тўғрисида”ги қонуни.
2. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 2 июлдаги “Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тўғрисида”ги қонуни.
3. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 10 декабрдаги “Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳияси тўғрисида”ги қонуни.
4. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 9 декабрдаги "Жазони ижро этиш муассасаларидан бўшатишган шахслар устидан ички ишлар идораларининг маъмурий назорати тўғрисида"ги қонуни.
5. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 3 июлдаги "Мудофаа тўғрисида"ги қонуни
6. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 12 декабрдаги "Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида"ги қонуни.
7. Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 25 апрелдаги "Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари резервидаги хизмат тўғрисида"ги қонуни.
8. Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 11 декабрдаги “Электрон рақамли имзо тўғрисида”ги Қонуни.
9. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 29 апрелдаги “Электрон ҳужжат айланиши тўғрисида"ги Қонуни.
10. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1999 йил 24 сентябрдаги «Порахўрлик ишлари бўйича суд амалиёти тўғрисида»ги 19-сонли қарори.
11. Абдурасулова Қ.Р. Коррупция - хавфли иллат// Ж. Қонун ҳимоясида. –2003. -№3. –Б. 7-8.
12. Абдурасулова Қ.Р. Коррупцияга қарши кураш: бу борада чет эл қонунларида нималар белгиланган. //Ж. Ҳаёт ва қонун –2003. –3-сон. –Б 17-20.
13. Абдурасулова Қ.Р. Коррупциянинг олдини олиш чоралари ҳақида.// Давлат ва жамиятнинг демократик янгилаш босқичида суд ҳокимияти мустақиллигини таъминлашнинг долзарб муаммолари, илмий-амалий конференция материаллари.-Т.:ТДЮИ,2002.-Б266-269.
14. Ахроров Б.Ж. Криминологическая характеристика должностных преступлений и лиц их совершивших. // Ж. Қонун номи билан.–2002 . –1-2 сон. – Б. 123-124.
15. Ахроров Б.Ж. Мансабдор ва маъсул мансабдор шахс тушунчаси. //Ж. Ҳаёт ва қонун. –2001. – 6-сон. – Б. 14-18.

16. Ахроров Б.Д. Мансабдорлик жиноятлари ҳақидаги қонунлар. // Ўзбекистон Республикаси янги Кодекслари назария ва амалиёт, илмий-амалий анжуман материаллари. -Т.: ИИВ Олий мактаби, 1994 . -Б. 86-89.

17. Ахроров Б.Д. Проблемы либерализации законодательства по должностным преступлениям. // Ж. Вестник Каракалпакского Отделения Академии Наук Республики Узбекистан. Нукус. —2002 . –1- 2 сон. –Б. 79-80.

18. Ахроров Б.Д. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва мансабдор шахслар масъулияти. // Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ҳаётга тадбиқ қилиш муаммолари, халқаро илмий анжуман материаллари. -Т.: ТДЮИ, 1995. -Б. 187-189.

19. Ахроров Б.Д. Фермер мансабдор шахсми? // Ж. Инсон ва қонун. –2002 – 2-сон. – Б. 23-27.

20. Ахроров Б.Д. ҳокимият ёки мансаб ваколатини суиистеъмол этиш ва унинг доирасидан четга чиқиш жиноятларини квалификация қилиш муаммолари // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. –2001. –1-2 сон. – Б. 54-59.

21. Ахроров Б.Ж. Мансабдор ва маъсул мансабдор шахс тушунчаларини фарқлаш хусусиятлари ва ҳуқуқий моҳиятлари. // ТДЮИ илмий мақолалар тўплами. – 2005. – №2. – Б. 90-95 .

22. Зуфаров Р.А. Порахўрлик учун жинойий жавобгарлик. (Монография) -Т.: ТДЮИ, 2004.- 203 б.

23. Зуфаров Р.А. Некоторые вопросы разграничения получения взятки от других смежных преступлений. //Ж. Қонун номи билан – 1999. – №2 – 0.5 б.т.

24. Зуфаров Р.А. Уголовная ответственность за получение взятки. // Автореферат кандидатской диссертации. Т.: Фан, 1994. – 1,5 п.л.

25. Зуфаров Р.А. Дунё ҳамжамияти ва коррупция. //Ж. Қонун ҳимоясида. –2002. –№70. –Б. 5-6 .

26. Зуфаров Р.А. К вопросу о коррупции. //Ж. Хўжалик ва қонун –2001.– №3. –С. 6-7.

27. Зуфаров Р.А. Коррупция ва порахўрлик. // Суд-ҳуқуқ ислоҳоти: назария ва амалиёт илмий-амалий конференция материаллари. Т.: ТДЮИ, 2001. –Б.16-18 .

28. Зуфаров Р.А. Криминологическая характеристика взяточничества. //Ж. Давлат ва ҳуқуқ. –2002 – №3. –Б.45-47.

29. Зуфаров Р.А. Либерализация уголовного законодательства и проблемы назначения наказания за взяточничество. //Ж. Зангер. Алматы, –2003. - №4. –С.25-26.

30.Зуфаров Р.А. Международно-правовые проблемы борьбы с коррупцией. //Ж. Қонун номи билан. – 2001. – № 1-2. –С. 0.5.

31.Зуфаров Р.А. Некоторые проблемы о предмете взятки.// Ж. Қонун номи билан —2000. – №1 –С.28-31.

32.Зуфаров Р.А. О некоторых квалифицирующих признаках взяточничества. //Ж. Давлат ва ҳуқуқ. –2001. – № 4. –С.48-50.

33.Зуфаров Р.А. Порахўрлик – коррупция негизи.// Ж. Давлат ва ҳуқуқ. —2000. – №4. – Б.31-34.

34.Зуфаров Р.А. Порахўрлик жинойтларига жазо тайинлаш муаммолари. // Давлат ва жамиятнинг демократик янгиланиш босқичида суд ҳокимияти мустақиллигини таъминлашнинг долзарб муаммолари, мавзусидаги илмий – амалий конференция материаллари. -Т.: ТДЮИ, 2002. -Б.15-18 .

35.Зуфаров Р.А. Порахўрлик жинойтлари квалификация-сидаги айрим муаммоларга доир. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. –2003. – №4 (16). –Б. 43-45 .

36.Зуфаров Р.А. Порахўрлик жинойтларининг айрим жиҳатлари. // Ж. Ўзбекистон Республикаси Олий Судиинг Ахборотномаси 2004.- №1. –Б.28-31.

37.Зуфаров Р.А. Порахўрлик жинойтларининг айрим криминологик тавсифлари. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. 2004.-№1 (17). – 0.25 п.л

38.Зуфаров Р.А. Порахўрлик учун жиноий жавобгарлик. (Монография). – Т.: ТДЮИ, 2004. – 14 б.т.

39.Зуфаров Р.А. Порахўрлик учун жиноий жавобгарликни эркинлаштириш жараёнида Конституциянинг аҳамияти. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. –2002. – № 4. – Б. 17-21.

40.Зуфаров Р.А. Проблемы наказуемости взяточничества в свете либерализации уголовного законодательства. // Ўзбекистон Республикаси Олий Судиинг Ахборотномаси. –2002. – № 3-4. – С.51-54.

41.Зуфаров Р.А. Разграничение взяточничества и смежных составов преступлений. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ –2002 – №1. – С.27-31.

42.Нарбутаев Э.Х. Защита прав человека в области отправления уголовного правосудия.// Ж. Демократизация и права человека. – 1999. -№2.–С. 113-117.

43.Нарбутаев Э.Х. Об основных факторах, способствующих на формирование и развитие коррупционных отношений. Мақола. // Ж. Ҳуқуқ-Право-Law. –2002. -№8.–С. 29-33

44.Ниёзова С. // Порахўр шахс тушунчаси. – Ҳуқуқ. –октябр.– 2002.

16-Мавзу: Одил судловга қарши жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

1) Одил судловни амалга оширувчи шахслар томонидан одил судловга қарши жиноятлар тушунчаси, турлари. Жиноят таркибининг умумий таҳлили.

2) Айбсиз кишини жавобгарликка тортиш жиноятининг тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

3) Адолатсиз ҳукм, ҳал қилув қарори, ажрим ва жиноят таркибининг умумий таҳлили.

4) Қонунга хилоф равишда ушлаб туриш ёки ҳибсга олиш жинояти.

5) Одил судловни амалга оширишга ёрдам беришга мажбур шахслар томонидан содир қилинадиган одил судловга қарши жиноятлар тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

1-масала

Терговчи қўшниси С. билан урушиб қолади. Ундан ўч олиш мақсадида С.ни содир этмаган ўғрилиқда айблаб жавобгарликка тартади. Терговчининг ҳаракатлари қандай ҳал этилади?

2-масала

Суд айбланувчини судга ўзининг ёмон ҳулқи билан иштирок этганлигини сабаб қилиб, унга қонундаги энг оғир жазони беради. Суднинг ҳаракати тўғрими?

3-масала

Суд жараёнида айбланувчи Ш. жиноят содир бўлмаганлигини таъкидлаб, Ёлғон кўрсатма беради. Айбланувчининг бу ҳаракатларида жиноят таркиби борми?

4-масала

Ш. ўртоғининг ўғрилиқ содир этиб келганлигини билиб, бу ҳақда тергов органларига хабар бермайди. Ш.нинг ҳаракатларида жиноят таркиби борми?

5-масала

Гумон қилинувчи сифатида туман ИИБга чақирилган вояга етмаган П.ни терговчи У. 10 соат давомида ҳеч қаерга чиқармасдан ушлаб турди. П. терговчидан тушлик қилиш учун жавоб сўраганда,

терговчи уни содир қилмаган жиноятини ўз бўйнига олса, унга жавоб беришини айтди. П. эса терговчининг шартига рози бўлмади.

Қилмишга баҳо беринг.

6-масала

Г. ўғай ота қўлида улғайди. Унинг ўғай отаси доим маст ҳолда келиб, Г. ва унинг онасини азоблаб қийнаб келган. Г. вояга етгач, юридик билим юртини тамомлади ҳамда тез орада прокурор лавозимини эгаллади. У ўз хизмат вазифасидан фойдаланиб, ўғай отасидан қасд олиш учун уни бир неча жиноятларни содир қилганликда айблаб жиноий жавобгарликка тортди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

7-масала

Судья Л. катта пул эвазига қасдан одам ўлдиришда айбланаётган С.ни турли сохта далиллар билан оқлашга ҳаракат қилди. Лекин прокурорнинг айблови ниҳоятда аниқ ва ишонарли далилларга таянганлиги сабабли у бу ишни уддалай олмади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

8-масала

Тезкор-қидирув ходимлари фуқаро П.ни наркотик моддаларни сотишда гумон қилиб, туман ички ишлар бўлимидаги вақтинчалик ушлаб туриш учун олиб келишади. Улар ишда натижа кўрсатамиз деб, П.ни дўппослашади. Прокурор ёки ИИБни бошлиғига бу ҳақида хабар беришнинг имкони бўлмагач, улар масалани кейинги кунга қолдириб кетишади. Лекин эртасига П. камерада ўз камарига ўзини осиб ўлади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

9-масала

Туман ҳокими О. туман прокурори А.га телефон қилиб, ҳозирда прокуратурада унинг жияни К.нинг иши кўриляётганлигини ва тезда ишни унинг фойдасига ҳал қилиб беришни сўрайди. А. унинг таклифига рози бўлиб, фақат унга 1 га. (гектар) ер кераклигини айтади. О. А.нинг илтимосини дарҳол бажаради.

Лекин кейин аниқ бўлишича бу вақтга келиб К.нинг иши билан аллақачон республика прокуратурасидаги махсус тергов гуруҳи шуғулланаётгани ҳамда унинг устидан жиноят иши кўзғатилганлиги маълум бўлади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

10-масала

Г. яқин дўсти В.ни ўлдирилишини айнан ўзи ташкил қилганлиги боис терговни чалкаштириш мақсадида 2 ой давомида ёлғон гувоҳлик бериб келади. У ушбу жиноят юзасидан экспертиза билан шуғулланаётган Ш. билан тил бириктириб, катта пул миқдорига ёлғон экспертиза хулосасини олишга муваффақ бўлади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. ЖК 231-моддаси (адолатсиз ҳукм, ҳал қилувчи қарори, ажрим ёки қарор чиқариш)да назарда тутилган жиноятнинг субъектини белгиланг.

- А) судя, котиб;
- Б) халқ маслахатчиси, судя;
- В) судя, прокурор;
- Г) судя, адвокат, прокурор.

2. Агар адолатсиз ҳукмнинг чиқарилиши одамнинг ўлимига олиб келса, айбдор ЖКнинг қайси моддаси билан жавобгарликка тортилади?

- А) ЖКнинг 97 (қасдан одам ўлдириш), 231-модда (адолатсиз ҳукм, ҳал қилувчи қарори, ажрим ёки қарор чиқариш)лари;
- Б) фақат 97-модда 2-қисм;
- В) 231-модда 2-қисм;
- Г) ЖК 102-модда (эҳтиётсизлик орқасида одам ўлдириш).

3. Агар қонунга хилоф равишда ушлаб туриш ёки қамоққа олиш тегишли ваколатлари бўлмаган шахслар томонидан содир этилса

...

- А) уларнинг ҳаракати ЖКнинг 234-моддаси (қонунга хилоф равишда ушлаб туриш ёки ҳибсга олиш) билан квалификация қилинади;
- Б) уларнинг ҳаракати ЖКнинг 235-моддаси (қийноққа солиш ва бошқа шафқатсиз, ғайриинсоний ёки қадр-қимматни камситувчи муомала ҳамда жазо турларини қўллаш) билан квалификация қилинади;
- В) уларнинг ҳаракати ЖК билан эмас, МЖТК билан квалификация қилинади;
- Г) уларнинг ҳаракати ЖКнинг 206-моддаси (ҳокимият ёки мансаб ваколоти доирасидан четга чиқиш) билан квалификация қилинади.

4. Агар шахсни кўрсатув беришга мажбур қилишда (ЖК 235-модда) баданга оғир шикаст етказилганда, айбдорнинг ҳаракати қандай квалификация қилинади?

А) 235-модда 1-қисм;

Б) 235-модда 2-қисм;

В) 235-модда 2-қисм, 104-модда (қасддан баданга оғир шикаст етказиш);

Г) 235-модда 1-қисм, 206-модда.

5. ЖК 238-моддаси (ёлғон гувоҳлик бериш)нинг жиноят субъекти доирасига қирмайдиган шахсларни кўрсатинг.

А) таржимон;

Б) эксперт;

В) гувоҳ;

Г) гумонланувчи.

6. Гумон қилинувчининг яқин қариндошлари гувоҳлик кўрсатув беришдан бўйин товлаганлари учун жавобгарлик қандай бўлади?

А) жавобгарликка тортиладилар;

Б) жавобгарликка тортилмайдилар;

В) маъмурий жавобгарликка тортиладилар;

Г) жарима жазосига тортиладилар.

7. ЖКнинг 241-моддаси 1-қисми (жиноят ҳақида хабар бермаслик ёки уни яшириш) да назарда тутилган жиноятнинг объектив томонини белгиланг.

А) унча оғир бўлмаган жиноятни олдиндан ваъда бермасдан яшириш;

Б) ижтимоий ҳавфи катта бўлмаган, унча оғир бўлмаган жиноятни олдиндан ваъда бермасдан яшириш;

В) оғир ёки ўта оғир жиноятни олдиндан ваъда бермасдан яшириш;

Г) ўта оғир жиноятни олдиндан ваъда бермасдан яшириш.

8. ЖК 233-моддасида (банд солинган мулкни қонунга ҳилоф равишда тасарруф этиш) назарда тутилган жиноят субъектини аниқланг.

А) тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи шахс;

Б) юридик шахс, мулкдор;

В) мол-мулки хатланган шахс;

Г) 16 ёшга тўлган ҳар қандай шахс.

9. Ёлгон гувоҳлик бериш (ЖК 238-модда) жинояти бўйича жиноятнинг содир этилиши сабаблари эътиборга олинадими?

- А) йўқ;
- Б) ҳа;
- В) баъзи ҳолларда;
- Г) зарурий белги.

10. Терговга ёки суд ишларини кўриб чиқилишига мансабдор шахсларнинг аралашуви қайси модда билан квалификация қилинади?

- А) ЖК 231-модда (адолатсиз ҳукм, ҳал қилувчи қарори, ажрим ёки қарор чиқариш);
- Б) ЖКнинг 239-модда (суриштирув ёки дастлабки тергов маълумотларини ошкор қилиш) 1-қисми;
- В) ЖКнинг 236-моддаси (тергов қилишга ёки суд ишларини ҳал этишга аралашуш) 2-қисми;
- Г) жавобгарликка тортилмайди.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 14 декабрдаги “Судлар тўғрисида”ги янги тахрирдаги қонуни.

2. Ўзбекистон Республикасининг 2001 йил 29 августдаги “Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида”ги қонуни.

3. Ўзбекистон Республикаси Жиноят процессуал кодекси.

4. Гулямов З.Х. Атака на правосудие? // Ж. Экономика и статистика. – 1998. -№7.– С. 60-62.

5. Гулямов З.Х. Вынесение неправосудного приговора. // Ж. Именем закона. – 1997. – № 4. – С. 72-76.

6. Гулямов З.Х. Вынесения неправосудного решения, определения или постановления. // Ж. Именем закона. – 1998. –№ 3.С. 144-148.

7. Гулямов З.Х. Вынесения неправосудного решения, определения или постановления. (предложение). // Ж. Именем закона. – 1998. – № 2 – С. 89-91.

8. Гулямов З.Х. Кўрсатув беришга мажбур қилиш жиноятини баҳолашнинг тамойиллари.//Ж. Қонун ҳимоясида.1997.4-сон.Б.16-20.

9. Гулямов З.Х. На пути к независимому суду. // Ж. Именем закона. – 1997. -№3.– С. 83-86.

10. Гулямов З.Х. Общая характеристика преступлений против правосудия в Республики Узбекистан. // Ж. Российского права. – 2002.-№4. – С. 122-130.

11. Гулямов З.Х. Общественная опасность и социальная обусловленность ответственности за посягательства на правосудие. // Ж. Хуқуқ-Право-Law. – 2002. – № 3. – С. 54-59.

12. Гулямов З.Х. Общественная опасность и социальная обусловленность ответственности за посягательства на правосудие. (продолжение). // Ж. Хуқуқ-Право-Law. – 2002. – №4 – С. 60-63.

13. Гулямов З.Х. Преступления против правосудия. // Ж. Экономика и статистика. –1997. -№1.– С. 66-67.

14. Гулямов З.Х. Уголовная ответственность за незаконное распоряжение имуществом, подвергнутым аресту. // Ж. Хозяйство и право. – 1997. – № 4. –С. 76-79.

15. Гулямов З.Х. Уголовно-правовая ответственность за неисполнение судебного решения. // Ж. Хозяйство и право. – 1997. – № 4. – С. 83-86.

16. Гулямов З.Х. Қонунга хилоф равишда ушлаб туриш ёки қамокда сақлашнинг объектив ва субъектив ҳолатлари. // Ж. Қонун ҳимоясида. – 1997. – 4-сон. – Б. 24-30.

17. Тошпўлатов А.И. Ёлғон гувоҳлик бериш жинояти субъекти сифатида - гувоҳ. // Ж. ЎзМУ ҳуқуқшунослик факультети мақолалар тўплами. 2004.-№5. – Б. 45-47.

18. Тошпўлатов А.И. Ёлғон гувоҳлик бериш жиноятида айбнинг шакли. // Ж. Қонун ҳимоясида. – 2005 – 5-сон. –Б. 16-17.

19. Тошпўлатов А.И. Ёлғон гувоҳлик бериш жиноятини содир этиш усуллари. // Ж. Фалсафа ва ҳуқуқ. – 2004. – 4-сон. –Б. 25-26.

20. Умархонов А.Ш. Ёлғон кўрсатма бериш ёхуд одил судлов амалиётига доир айрим мулоҳазалар. // Ж. Ҳаёт ва қонун. – 2004. – 3-сон. – Б. 54-58.

VI БЎЛИМ. ЖАМОАТ ХАВФСИЗЛИГИ ВА ЖАМОАТ ТАРТИБИГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

17- Мавзу: Жамоат хавфсизлигига қарши жиноятлар (4 соат)

1-машғулот:

- 1) Жамоат хавфсизлигига қарши жиноятлар тушунчаси, турлари
- 2) Жиноий уюшма ташкил этиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.
- 3) Оммавий тартибсизликлар жинояти тушунчаси, жиноят таркибининг умумий таҳлили.
- 4) Контрабанда жинояти тушунчаси, жиноят таркиби.

2-машғулот:

- 1) Ўқ отар қурол, ўқ дорилар, портловчи моддалар ёки портлашиш қурилмаларини қонунга хилоф равишда эгаллаш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.
- 2) Қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш қурилмаларига қонунга хилоф равишда эгаллик қилиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.
- 3) Ўқ-отар қурол ёки ўқ дориларни бепарволик билан сақлаш жинояти тушунчаси, жиноят таркибининг умумий таҳлили
- 4) Портлаш хавфи бўлган моддалар ёки пиротехника буюмларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.
- 5) Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни қонунга хилоф равишда эгаллаш. Радиоактив материалларни қонунга хилоф равишда эгаллаш жиноятлар тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.
- 6) Радиоактив материаллардан ҳамда ядро қурилмаларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш жиноятларининг тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.
- 7) Меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

1-масала

Детектив киноларни кўп кўриш натижасида ниҳоятда қаттиқ таъсирланган Д. жиноий уюшма ташкил қилади. У ўз атрофига яқин дўстларини йиғиб, жиноий уюшманинг мақсад ва вазифаларини ту-

шунтиради ҳамда фаолият йўналишини белгилайди. Улар бир неча ой давомида кўплаб дўкон, бозор эгалари, шунингдек туманда кўзга кўринган одамларни қўрқитиб пул олишади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

2-масала

Бир гуруҳ ёшлар ўзларини неофашизм тарафдорлари, Гитлернинг давомчилари деб эълон қилиб, кўчаларда оммавий тартибсизликлар уюштиришади. Улар уйларга ва ҳокимият идоралари биноларига ўт қўйишади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

3-масала

Ўзларини “текис фикрлилар” деб атовчи бир гуруҳ ёшлар яхуди миллати вакилларига, агарда улар тезда мамлакатни тарк этмасалар кеч бўлишини, чунки бир кундан кейин ушбу миллат вакилларига нисбатан оммавий қирғин бошланиши ҳақида ишонарли уйдирма тарқатишди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

4-масала

В. диний экстремистик гуруҳга аъзо бўлади ҳамда ушбу гуруҳ таркибида бир йилдан ортиқ фаолият кўрсатади. Кейинчалик гуруҳ раҳбарининг унга муносабатидан норози бўлган В. ушбу гуруҳ ҳақида милиция органларига хабар беради.

Масалани юридик таҳлил этинг.

5-масала

Н. диний экстремизм, сепаратизм ва ақидапарастликни тарғиб қилувчи материалларни Ўзбекистон Республикасининг божхона чегарасидан олиб ўтаётганда қўлган олинди. Сўроқ жараёнида у мазкур нарсалар жойлашган сумка унга тегишли эмаслигини, ҳамда фуқаро Л. ундан ушбу сумкани унинг синглисига етказиб беришни илтимос қилганлигини таъкидлади. Текширув натижасида ҳақиқатдан ҳам сумка унга тегишли эмаслигини аниқланди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

6-масала

Муқаддам судланган Д. фирма раҳбари бўлиб ишлайдиган Б.нинг уйига қўнғироқ қилиб, бир ой муддат ичида 5000 АҚШ доллари бермаса, унинг уйини ёқиб юборишини айтди. Б. белгиланган муддатда Д.га пулни беришдан бош тортди. Д. тунда унинг уйига кириб, ўйинчоқ қурол билан уни қўрқитиб, 5000 АҚШ долларини ва Б. уйда ноқонуний сақланаётган ўқотар қуролни ҳам олиб кетди.

Д.нинг ҳаракатига баҳо беринг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Умумий тартибли руҳий касалликлар шифохонасида мажбурий даволаниш қайси беморларга тайинланиши мумкин.

- А) руҳий ҳолатда ижтимоий хавфли қилмиш содир этганларга;
- Б) ақли заифлик ва турли кўринишдаги дефектлар билан касалланганларга;
- В) А, Б жавоблар тўғри;
- Г) Тўғри жавоб йўқ.

2. Қайси қаторда жиноий уюшманинг белгилари тўғри кўрсатилган?

- А) унинг аъзолари турғунлиги ва ҳамжиҳатлиги;
- Б) умумий жиноий қасд асосида бирлашганлиги;
- В) жиноий уюшмада бир неча уюшган гуруҳлар бирлашади;
- Г) барча жавоблар тўғри.

3. Икки ёки ундан ортиқ уюшган гуруҳнинг жиноий фаолият билан шуғулланиш учун олдиндан бирлашиши ...

- А) иштирокчилик дейилади;
- Б) мураккаб иштирокчилик дейилади;
- В) жиноий уюшма дейилади;
- Г) жиноий гуруҳ дейилади.

4. Тоғ-кон қурилиш ёки портлатиш ишлари хавфсизлиги қоидаларини бузиш жиноятининг субъект ёши ...

- А) 13 ёшга тўлган ақли расо шахс;
- Б) 16 ёшга тўлган ақли расо шахс;
- В) 14 ёшга тўлган ақли расо шахс;
- Г) 15 ёшга тўлган ақли расо шахс.

5. Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни ошкоралаштириш қоидаларига мувофиқ ошкоралаштириш қандай шаклларда амалга оширилади?

- А) мулкка айлантириш;

- Б) алмаштириш;
- В) барча жавоблар тўғри;
- Г) жиноий фаолият натижасида топилган мулкни ўтказиш.

6. Оммавий тартибсизликларнинг объекти ...

- А) ижтимоий хавфсизлик ҳисобланади;
- Б) жамоат тартиби ҳисобланади;
- В) ўзганинг соғлиги, ҳаёти, мулки ҳисобланади;
- Г) А, Б ва В жавоблар тўғри.

7. Диний экстремистик, сепаратистик, фундаменталистик ташкилотлар тузиш, уларга раҳбарлик қилиш, уларда иштирок этиш жиноятининг объектив томони нималарда ифодаланади?

- А) диний экстремистик, сепаратистик, фундаменталистик ва бошқа тақиқланган ташкилотлар тузишда;
- Б) уларга раҳбарлик қилишда;
- В) А, Б, Г жавоблар тўғри;
- Г) уларда иштирок этишда ифодаланади.

8. Оммавий касалланиш бу ...

- А) маълум бир ҳудуддаги кўп сонли кишиларнинг бир вақтнинг ўзида касалланиши;
- Б) маълум бир ҳудуддаги кўп сонли кишиларнинг оралиғи унча катта бўлмаган вақт орасида касалланиши;
- В) А, Б жавоблар тўғри;
- Г) барча жавоблар тўғри.

9. Қайси ҳолларда ўқ дорилар, портловчи моддалар сақлаган шахс жавобгарликдан озод қилинади?

- А) қуролни портлагунга қадар ундан жиноят учун фойдаланмаган бўлиши керак;
- Б) шахсда сақланаётган ўқотар қурол, ўқ дори, портловчи моддалар портлатиш қуролларининг барчаси топширилиши шарт;
- В) ўз ихтиётига кўра ҳеч қандай талабларсиз топширилиши шарт;
- Г) А, Б, В жавоблар тўғри.

10. Кучли таъсир кучи ёки заҳарли моддаларни қонунга хилоф равишда эгаллаш жиноятининг предмети нима?

- А) гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар;
- Б) кучли таъсир этувчи моддалар;
- В) заҳарли моддалар;
- Г) барча жавоблар тўғри.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 3 июлдаги “Давлат санитария назорати тўғрисида”ги қонуни.
2. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 31 августдаги “Радиациявий хавфсизлик тўғрисида”ги қонуни.
3. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 6 майдаги “Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги қонуни.
4. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 26 августдаги “Жиний фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида”ги қонуни.
5. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1997 йил 26 декабрдаги “Одамларни гаровга олишга қарши кураш тўғрисидаги халқаро конвенцияга қўшилиш ҳақида”ги қарори.
6. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 27 февралдаги «Контрабанда ва божхона қонунларини бузиш тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида» ги 2-сонли қарори.
7. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 27 февралдаги «Қонунга хилоф равишда қуролга эгалик қилиш тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида» ги 3-сонли қарори.
8. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 20 декабрдаги «Республика судлари томонидан оммавий тартибсизликлар учун жавобгарлик тўғрисидаги қонунларни қўллаш амалиёти билан боғлиқ айрим масалалар тўғрисида» ги 38-сонли қарори.
9. Кабулов Р. Уголовная ответственность за нарушение санитарного законодательства или правил борьбы с эпидемиями. // Ж. Ҳуқуқ-Право-Law. – 2000. – 4-сон. – Б. 67-68.
10. Кабулов Р. Ўқ-отар қуролларни ғайриқонуний эгаллашга қарши жиний-ҳуқуқий курашиш чоралари. // Ж. Ҳуқуқ-Право-Law. – 2000. 4-сон. – Б. 58-60.
11. Ниёзова С. Жиний йўл билан олинган даромадларни ошқоралаштириш. // Ж. Қонун ҳимоясида. – 2002. –4-сон. –Б. 35.
12. Соттиев И.А. Ўзбекистон Республикасининг янги Жиноят кодекси бўйича жиний уюшма ташкил этганлик учун жавобгарлик. // Ж. Ўзбекистонда ижтимоий фанлар. -2000.-№1. – Б. 60-62.
13. Ниёзова С., Рахмонов Ж. // Контрабанда жинояти қандай жиноят? – Инсон ва қонун. – 25 май. – 2004.

18-Мавзу: Транспорт ҳаракати ва ундан фойдаланиш хавфсизлигига қарши жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

1) Транспорт ҳаракати ва ундан фойдаланиш хавфсизлигига қарши жиноятлар тушунчаси, турлари.

2) Темир йўл, денгиз, дарё, ёки ҳаво транспортининг ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

3) Маст ҳолдаги шахснинг транспорт воситасини бошқаришига йўл қўйиш жинояти тушунчаси, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

4) Транспортни таъмирлаш ёки уни фойдаланишга чиқариш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

5) Темир йўл, денгиз, дарё, ҳаво транспорти воситасини ёки алоқа йўлларини яроқсиз ҳолатга келтириш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

6) Темир йўлнинг ҳаракатланадиган таркибини, ҳаво, денгиз ёки дарё кемасини олиб қочиш ёки эгаллаб олиш ҳамда автомобил транспортини олиб қочиш жиноятларининг тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

7) Транспорт воситалари ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

8) Транспортнинг хавфсиз ишлашини таъминлашга доир қоидаларни бузиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

1-масала

А. қўшниси Н.га агар унга бир ой ичида 3000 АҚШ доллари бермаса унинг уйини ёки унга тегишли бўлган мулкани йўқ қилишини айтди. Н. унинг талаблари жиддий эмас деб ўйлаб, А.нинг талабларини бажармади. Орадан 2 ой ўтгач А. Н.га тегишли бўлган шахсий автомашинани қўшни давлатга сотиш мақсадида олиб қочди ва уни сотиб юборди.

А.нинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

2-масала

Электрпоезд хайдовчиси П. маст ҳолда ўз навбатчилигини қабул қилиб олади. Поездни бошқариш жараёнида ухлаб қолганлиги натижасида поезд ҳалоқатга учрайди ва 2 та фуқаро вафот этади. 50 дан ошиқ фуқароларга турли даражадаги тан жароҳати етади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

3-масала

АН-24 русумли самолётни техник таъмирлаш ишлари билан шуғулланаётган гуруҳ бошлиғи К. раҳбариятнинг қистови натижасида била туриб ҳаво кемасини таъмирлаш ишларини тўлиқ охиригача етказмайди ва усталар билан маслаҳатлашиб амалга оширилмай қолган ишлар катта хавфли аҳамиятга эга эмас деб, хулоса қилади ва самолётни учишга чиқаради. Биринчи рейсдаёқ самолёт ҳалоқатга учрайди ва унинг ичидаги ҳамма яъни, 20 дан ошиқ йўловчи, 2 та учувчи ва 1 та стюардесса ҳалок бўлади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

4-масала

Бир гуруҳ шахслар маст ҳолатда Тошкент-Москва йуналиши бўйича қатновчи поезд ўтадиган темир йўлни ишдан чиқаришади. Натижада поезд ҳалоқатга учрайди ва поездга катта миқдорда зарар етказилади. Бахтли тасодиф орқали ҳеч ким ўлмайди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

5-масала

Маст ҳолатда бўлган К. ўз дўсти Н.нинг автомашинасини ҳазиллашиб олиб қочаман деб, адашиб бошқа фуқаро яъни, М.нинг автомашинасини олиб қочади. Ниҳоятда катта тезликда юриши натижасида у автоҳалоқатга учрайди ва машина тўлиқ яроқсиз ҳолатга тушади. К.нинг ўзи эса оғир аҳволда шифохонага олиб кетилади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

6-масала

Отда чошиб кетаётган фуқаро Н. ва Г.лар пиёдалар учун мўлжалаланган йўлакчага от минган ҳолда тушиб, 2 та фуқарога турли даражалардаги тан жароҳатлари етказадилар.

Масалани юридик таҳлил этинг.

7-масала

Темир йўл хайдовчиси З. белгиланган тезликдан анча юқори юрди. Диспетчернинг хабарига кўра келгуси станцияга яқин жойда темир йўлнинг носоз эканлиги хабар қилинди. Шунда З. тезликни бирдан камайтиргани учун поезддаги бир неча йўловчи йиқилди ва улардан бештаси енгил, учтаси ўртача, биттаси оғир даражадаги тан жароҳати олди.

Қилмишга баҳо беринг.

8-масала

Тўйдан маст чиққан В. ўзининг шахсий автомашинасини маст бўлган ўртоғи Н.га хайдовчилик гувоҳномасини йўқлигини билган ҳолда ўз машинасини бошқариш учун топширди. Йўлда Н. рулни бошқара олмай одам уриб юборди ва унга ўртача даражадаги тан жароҳати етди.

Қилмишга баҳо беринг.

9-масала

Йўловчи Г. светофор қизил ёниб турганига қарамасдан йўлни кесиб ўтаётган вақтда, ўз автомашинасида кетаётган хайдовчи Ч. Г.ни уриб юбормаслик учун рулни йўл чеккасига бурди.

Натижада Ч. йўл четида турган Д.ни уриб юборди ва Д.га оғир даражадаги тан жароҳати етказди.

Қилмишга баҳо беринг.

10-масала

Тракторчи Д. тракторининг олдинги чироқлари йўқлигини билган ҳолда пул эвазига юк таший бошлади. Натижада у кечқурун битта йўловчини уриб юборди ва йўловчи воқеа жойида ҳалок бўлди.

Қилмишга баҳо беринг.

11-масала

Ариқларни тозалаётган экскаваторчи Х. кеч бўлиб қолгани учун экскаваторга ҳеч ким тегинмайди деб ўйлаб, уни эшигини кулфла-масдан уйига қайтди. Шу ерда ўйнаб юрган 16 ёшли Н. ва Р.лар экскаваторни очиқ ҳолда қолганини кўриб, унга чиқиб ўйнай бошлашди. Шу вақт экскаватор жойидан қимирлаб юриб кетди. Натижада улар шу ердан ўтаётган Г.ни босиб кетишди. Г. воқеа жойида ҳалок бўлди.

Қилмишга баҳо беринг.

12-масала

Телефонда гаплашиб, катта тезликда келаётган хайдовчи К. пиёда Э.ни уриб юборди ва воқеа жойидан қочиш кетади. Натижада Э. воқеа жойида ҳалок бўлади.

К.нинг қилмишига баҳо беринг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми қарорига кўра, транспорт воситасини олиб қочиш жинояти қачон тамом бўлган деб ҳисобланади?

- А) жиноятда айбдор шахс томонидан транспорт воситасини олиб қочиш мақсадида транспорт воситасига ўтирган вақтдан;
- Б) жиноятда айбдор шахс томонидан транспорт воситасини турган жойидан бошқа жойга олиб қочган пайтдан бошлаб тамом бўлган ҳисобланади;
- В) жиноятда айбдор шахс томонидан транспорт воситасини олиб қочиш мақсади пайдо бўлган вақтдан;
- Г) транспорт воситаси талон-торож қилинган вақтдан;

2. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми қарорига кўра транспорт воситаларини ҳайдаб қочиш деганда нима тушунилади?

- А) ўзига тегишли бўлмаган транспорт воситасини ўзлаштириш мақсадисиз уни турган жойидан бошқа жойга олиб қочиш;
- Б) ўзига тегишли бўлмаган транспорт воситасини ўзлаштириш мақсадида уни турган жойидан бошқа жойга олиб қочиш;
- В) айбдор шахс томонидан транспорт воситасини турган жойидан бошқа жойга олиб қочиш;
- Г) барча жавоблар тўғри.

3. Транспорт воситасини олиб қочишнинг бевосита объекти:

- А) ўзганинг мулки;
- Б) транспорт ҳаракати хавфсизлиги;
- В) транспорт ҳаракати хавфсизлиги ва ўзгалар мулки;
- Г) транспортдан фойдаланиш хавфсизлиги.

4. Темир йўл, денгиз, дарё ёки ҳаво транспортининг ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш жиноятининг объектив томони нималарни ўз ичига олади?

- А) темир йўл, ҳаво, денгиз ёки дарё транспортдан ҳаракат ёки фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш;
- Б) инсон соғлиғига оғир ёки ўртача оғирликда шикаст етказиш;

В) қилмиш ҳамда оқибатлар келиб чиқиши ўртасидаги сабабий боғланиш;

Г) барча жавоблар тўғри.

5. Маст ҳолдаги шахснинг транспорт воситасини бошқаришига йўл қўйиш жиноятини тугалланган деб ҳисоблаш вақти?

А) маст кишининг транспорт воситасини ҳаракатга келтириши;

Б) баданга оғир шикаст етказилган вақт;

В) одам ўлиши кўринишидаги оқибатлар келиб чиққан вақт;

Г) Б ва В жавоблар тўғри.

6. Транспортни таъмирлаш ёки уни фойдаланишга чиқариш қоидаларини бузиш жиноятининг субъекти?

А) таъмирлаш ишларини бажараётган шахс;

Б) транспорт воситасининг техник ҳолати ҳамда ундан фойдаланилиши учун масъул шахс;

В) барча жавоблар тўғри;

Г) 16 ёшга тўлган ақли расо шахс.

7. Халқаро учиб қоидаларини бузиш жиноятининг факультатив объекти.

А) давлат чегараларининг дахлсизлиги;

Б) инсон ҳуқуқ ва эркинликлари;

В) атроф-муҳит;

Г) тўғри жавоб йўқ.

8. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг “Транспорт ҳаракати ёки ундан фойдаланиш хавфсизлигига қарши жиноятларга оид ишлар юзасидан суд амалиёти тўғрисида” ги қарори қачон қабул қилинган?

А) 2000 йил 22 декабр;

Б) 2000 йил 23 декабр;

В) 2000 йил 24 декабр;

Г) 2000 йил 25 декабр.

9. Транспорт воситасини олиб қочиш чоғида ўлдириш билан қўрқитиш ...

А) жиноятлар мажмуи тариқасида ЖКнинг 112-моддаси (ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш) ҳамда ЖКнинг 267-моддаси (транспорт воситасини олиб қочиш) билан квалификация қилинади;

Б) ЖКнинг 267-моддаси ўлдириш билан қўрқитиш ҳаракатини ҳам ўз ичига қамраб олади;

- В) ЖКнинг 112-моддаси билан квалификация қилинади;
Г) тўғри жавоб йўқ.

10. Автомобил йўлларида фойдаланиш ва уларни қўриқлаш қоидаларини бузиш жиноятининг предмети?

- А) автомобил йўллари;
Б) ер ости ва ер усти коммуникациялари;
В) тўғри жавоб йўқ;
Г) А ва Б жавоблар тўғри.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 25 апрелдаги “Шаҳар йўловчилар транспорти тўғрисида”ги қонуни.

2. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 29 августдаги “Автомобиль транспорти тўғрисида”ги қонуни.

3. Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 15 апрелдаги “Темир йўл транспорти тўғрисида”ги қонуни.

4. Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 19 августдаги “Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида”ги қонуни.

5. Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 2 октябрдаги “Автомобиль йўллари тўғрисида”ги қонуни.

6. Ўзбекистон Республикасининг Ҳаво кодекси.

Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 20 декабрдаги «Транспорт воситаларини олиб қочиш ишлари бўйича суд амалиёти ҳақида»ги 37-сонли қарори.

7. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2000 йил 22 декабрдаги «Транспорт ҳаракати ёки ундан фойдаланиш хавфсизлигига қарши жиноятларга оид ишлар юзасидан суд амалиёти тўғрисида»ги 32-сонли қарори.

8. Ахроров Б.Ж. Ўзбекистон Республикасининг йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисидаги қонунга шарҳ. // Ж. Ҳуқуқий маърифат ахборотномаси. – 2000. – 10-сон. – Б. 3-5.

9. Кабулов Р.К. Разграничение хищения транспортного средства от угона. // Конституция – ҳуқуқий давлат қуришнинг асоси, илмий-амалий анжуман материаллари. -Т.: ТДЮИ, 1996. -Б. 54-57.

10. Рустамбоев А.М. Некоторые аспекты деятельности службы безопасности дорожного движения. // Ж. Бюллетень Верховного суда Р.УЗ.. – 2004. – № 3 – С.63-64.

11. Шайбазян Л. Собственность – объект угона транспортного средства. // Мустақиллик ва Ўзбекистон Республикасида ҳуқуқий де-

моқратик давлатни ва фуқаролар жамиятини шакллантириш муаммолари, илмий-назарий конференция материаллари. – Т.: ТГЮИ, 1996. – С. 36-38.

12. Шайбазян Л. Уголовно-правовое значение мотива и цели угона транспортного средства. Вопросы совершенствования деятельности правоохранительных органов. // Сборн. науч. статей адъюнктов и соискателей ТГЮИ. Т.: ТГЮИ, 1996. – С. 53-56.

19-Мавзу: Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишдан иборат жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

1) Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар тушунчаси, турлари.

2) Таъқиқланган экинларни етиштириш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

3) Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни қонунга хилоф равишда эгаллаш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

4) Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни қонунга хилоф равишда ўтказиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили

5) Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзлаб қонунга хилоф равишда тайёрлаш, эгаллаш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

6) Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни истеъмол қилишга жалб этиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

7) Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзламай қонунга хилоф равишда тайёрлаш, эгаллаш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлари жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

1-масала

М. Ўзбекистон Республикаси давлат чегарасидан Қозоғистонга ўтиш жараёнида ўз ҳаракатлари билан божхона ходимларида шубҳа уйғотади. Шунда унинг автомашинаси диққат билан текширила бошланади. Текширув жараёнида машинадан 8.5 грамм героин топилди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

2-масала

Наркотик моддалар савдоси билан шуғулланувчи Н. ўзининг доимий мижозларидан бири бўлган Ж.га унда тахминан 200 гр. наркотик модда борлигини айтди ва уни 2000 АҚШ долларига сотиши

мумкинлигини айтди. Ж. Н.га 2000 АҚШ доллари берди ва наркотикни доимий равишда Н.дан олиб юргани учун уни текширмасдан олиб кетди. Уйга боргач, Ж. Н. берган нарса наркотик эмаслигини ва у оддий ун эканлиги аниқланди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

3-масала

К. ўзининг уйи орқасидаги 5 квадрат метр ер майдонига яширин равишда каннабис ўсимлигини экиди. Лекин ўсимлик ҳаво совуқ бўлганлиги учун нобуд бўлди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

4-масала

Республикамизнинг тоғли худудида истиқомат қилувчи фуқаро Е. вояга етмаган кўшниси Т.га унинг томорқасига кўкнор экишни ва бундан жуда яхши фойда олиш мумкинлигини айтади. Қонунчиликдан бутунлай беҳабар бўлган Т. унинг маслаҳатини қабул қилади ҳамда томорқасига кўкнор экади. Масалани юридик таҳлил этинг.

5-масала

Фуқаро С. Аргентина фуқаролари бўлмиш талаба М. ва И.лар орқали Аргентина давлатидан юқори сифатли героин моддасини Ўзбекистонга олиб ўтиш ва уни пуллаш юзасидан ўзаро келишиб олди. М. ва И. Аргентинадан героинни махсус қадоқланган капсулаларни ичига ютиш орқали Ўзбекистонга олиб ўтаётган пайтида М.нинг ичидаги капсулалардан бири ёрилиб кетиши натижасида у вафот этади. И. ва С.лар қўлга олинади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

6-масала

ХМҚО ходимлари томонидан қўлга олинган 600 кг кокаин ва 100 гр марихуанна йўқ қилиш учун топширилган эди. Ушбу вазифа юклатилган ходим Т. ушбу наркотиклардан 200 кг кокаинни яширади ва уни сотади. Масалани юридик таҳлил этинг.

7-масала

Кимё институти талабаси В. ўз ўқитувчиси профессор Ш.нинг кўрсатмаси бўйича уй шароитида психотроп моддалар тайёрлаб келар, бунинг ўрнига аъло баҳолар олар эди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

8-масала

Фуқаро Ч. яқин дўсти Ф.нинг илтимосига кўра бир неча қоп ва қутиларни уйида сақлаб турар, унинг ичида нима борлиги билан ҳатто қизиқиб ҳам кўрмасди. Бунинг эвазига у дўстидан тез-тез совғалар олиб турарди. Ф. кўлга олингач, у бу қоп ва қутиларда катта миқдорда наркотик ва психотроп моддаларни сақлаб келганлиги маълум бўлди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Гиёҳвандлик экинларини катта экин майдонида етиштириш деганда қанча катталиқдаги экин майдони тушунилади?

- А) 250 квадрат метрдан 1000 квадрат метргача бўлган экин майдони;
- Б) 1000 квадрат метр ва ундан ортиқ бўлган экин майдони;
- В) 100 квадрат метрдан 250 квадрат метргача бўлган экин майдони;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

2. Тақиқланган экинларни етиштириш жинояти қачон тугалланган деб ҳисобланади?

- А) дастлабки ўсимлик униб чиққандан сўнг;
- Б) экин экилган пайтдан бошлаб;
- В) ўсимлик ҳосилга кирган вақт;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

3. Жиноятни квалификация қилиш учун тақиқланган экинларни етиштиришнинг мотиви ва мақсади ...

- А) аҳамиятга эга эмас;
- Б) зарурий белги;
- В) аҳамиятга эга;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

4. Тақиқланган экинларни етиштириш жиноятини оғирлаштирувчи ҳолатлар кўрсатилган қаторни топинг.

- А) жиноятнинг ўта хавфли рецидивист томонидан содир этилиши;
- Б) жиноятнинг уюшган гуруҳ ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилиши;
- В) экинларнинг катта экин майдонига экилиши;
- Г) барча жавоблар тўғри.

5. Қайси усуллар ёрдамида гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни эгаллаш уларни қонунга хилоф равишда эгаллаш деб топилади?

- А) ўғрилиқ;
- Б) талончилик;
- В) фирибгарлик;
- Г) А ва В жавоблар тўғри.

6. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни қонунга хилоф равишда ўтказиш жинояти ЖК таркибидан қачон чиқариб ташланган?

- А) 1999 йил 20 август;
- Б) 2001 йил 29 август;
- В) 2002 йил 31 декабр;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

7. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзлаб қонунга хилоф равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар қилиш, шунингдек, уларни қонунга хилоф равишда ўтказиш жиноятининг объекти . . .

- А) гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар ва прекурсорлар билан муомала қилишнинг белгиланган тартиби;
- Б) давлат хавфсизлиги;
- В) аҳоли саломатлиги;
- Г) А ва В жавоблар тўғри.

8. Ўзбекистон Республикасининг “Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар тўғрисида”ги Қонунига мувофиқ, гиёҳвандлик воситалари деганда нималар тушунилади?

- А) гиёҳвандлик воситалари рўйхатига киритилган ва Ўзбекистон Республикасида назоратга олинмаган препаратлар ва ўсимликлар;
- Б) келиб чиқиши синтетик ва табиий моддалар;
- В) таркибида гиёҳвандлик моддаси бўлган препаратлар ва ўсимликлар;
- Г) барча жавоблар тўғри.

9. Вояга етган шахс вояга етмаган шахсни гиёҳвандлик воситаларини, психотроп ва ақл-идроқка таъсир этувчи бошқа моддаларни истеъмол қилишга жалб қилган ҳолатларда ...

- А) ЖКнинг 274-моддаси (гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни истеъмол қилишга жалб этиш) билан жавобгарликка тортилади;

- Б) ЖКнинг 127-моддаси (вояга етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб этиш) билан жавобгарликка тортилади;
В) жиноятлар мажмуи тариқасида ЖКнинг 127 ва 274-моддалари билан жавобгарликка тортилади;
Г) тўғри жавоб йўқ.

10. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни жисмоний зўрлик билан истеъмол қилишга жалб этишда жабрланувчи баданига енгил ёки ўртача оғирликда шикаст етказилса, айбдорнинг қилмиши ...

- А) ЖКнинг 274-моддаси 1-қисми бўйича квалификация қилинади;
Б) ЖКнинг 105-моддаси (қасддан баданга ўртача оғир шикаст етказиш);
В) ЖКнинг 109-моддаси (қасддан баданга енгил шикаст етказиш);
Г) барча жавоблар тўғри.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 19 августдаги “Гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар тўғрисида”ги қонуни.

2. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1995 йил 27 октябрдаги «Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишга оид жиноят ишлари бўйича суд амалиёти ҳақида»ги 21-сонли қарори.

3. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1997 йил 22 августдаги «Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишга оид жиноят ишлари бўйича суд амалиёти ҳақида» ги қарорининг бажарилиши тўғрисида» ги 13-сонли қарори.

4. Абдурасулова Қ.Р., Утениязов М. Вояга етмаганлар гиёҳвандлигини олдини олишнинг жиноий-ҳуқуқий чоралари. //Гиёҳвандликка қарши кураш: назария ва амалиёт (ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатлар) мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция материаллари. Т.: СилМЭГ, 2002. -Б.57-67

5. Абдухаликов М.А. Проблемы распространения наркомании и международно-правовой аспект. // Гиёҳвандликка қарши кураш: назария ва амалиёт (ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатлар) мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция материаллари.Т.:СилМЭГ,2002.-Б.48-54.

6. Ахроров Б.Д., Бакунов П.Б. Гиёҳвандлик ёки психотроп моддалар ишлаб чиқариш ёки улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш жиноятларининг субъектлари ва уларни квалификация қилиш муам-

молари.// Гиёҳвандликка қарши кураш: назария ва амалиёт (ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатлар) мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция материаллари. Т.: СилМЭГ, 2002. -Б.72-74 бет.

7. Гиёҳвандликка қарши кураш: назария ва амалиёт (ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатлар) мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция материаллари. Т.: СилМЭГ, 2002. -163 б.

8. Зокирова О.Ғ. «Гиёҳвандлик ва унинг жиноятчилик билан алоқадорлиги». // Гиёҳвандликка қарши кураш: назария ва амалиёт (ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатлар) мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция материаллари. Т.: СилМЭГ, 2002. -Б.77-79.

9. Исматуллаева Ш.С. Вояга етмаганлар гиёҳвандлигининг олдини олишда оиланинг ўрни.// Гиёҳвандликка қарши кураш: назария ва амалиёт (ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатлар) мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция материаллари. Т.: СилМЭГ, 2002. -Б.91-92.

10. Ниёзова С. Гиёҳвандликка қарши кураш муаммолари. // Гиёҳвандликка қарши кураш: назария ва амалиёт (ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатлар) мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция материаллари. Т.: СилМЭГ, 2002. -Б.84.

11. Пайзуллаев К.П., Абдуқодиров Ш.Ё. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларидан фойдаланишнинг ҳуқуқий тартибга солиниши.// Гиёҳвандликка қарши кураш: назария ва амалиёт (ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатлар) мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция материаллари. Т.: СилМЭГ, 2002. -Б. 86-87

12. Раҳмонқулов А.Х. Гиёҳвандлик воситалари. //Ж. Қонун ҳимоясида. -1999. -№ 11-12. –Б.19-21.

13. Раҳмонқулов А.Х., Қодиров М.М., Айдаров Т.Т. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан муомала қилганлик учун жавобгарликнинг айрим муаммолари. //Ж. Ҳуқуқ–Право–Law. -1999. -№ 2. –Б. 89-93.

14. Соттиев И.А. Гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар билан қонунга хилоф муомала қилувчи уюшган гуруҳларнинг моҳияти ва ижтимоий хавфлилиги. //Ж. Гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишга қарши кураш муаммолари, илмий-амалий конференция материаллари. –Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 1997. –Б,76-79.

15. Тохиров Ф. Гиёҳвандлик - ажал элчиси ҳамкорлик зарурати. // Ж. Инсон ва қонун. -2002. -3-сон. -Б.29-31.

16. Тохиров Ф. Гиёҳвандлик - хавfli иллат.//Ж. Инсон ва қонун. -2002. -5-сон. -Б.28-30.

17.Тохиров Ф. Жиноят қонунида гиёҳвандликка қарши кураш чоралари.// Гиёҳвандликка қарши кураш: назария ва амалиёт (ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатлар) мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция материаллари. Т.: СилМЭГ, 2002. Б.92-96

18.Утениязов М.К. Вояга етмаганлар гиёҳвандлигининг олдини олишнинг жиноят ҳуқуқий чоралари.// Гиёҳвандликка қарши кураш: назария ва амалиёт, конференция материаллари. Т.: СилМЭГ, 2002. Б.57-67.

19.Утениязов М.К. Вояга етмаганлар орасидаги гиёҳвандликнинг объектив сабаблари.//Ж. Мустақил Ўзбекистон ҳуқуқ фанларининг долзарб муаммолари (ЎзР Президенти И.А.Каримов асарлари асосида). ЎзР ФА И.Мўминов номидаги Фалсафа ва ҳуқуқ институти, 2002. Б. 46-48.

20.Утениязов М.К. Гиёҳвандлик воситаларини қонунга ҳилоф равишда ўтказиш учун жавобгарликнинг баъзи муаммолари. //Ж. Ҳуқуқ- Право-Law. -2001.-№2. –Б.48-50.

21.Утениязов М.К. Некоторое вопросы профилактики наркомании несовершеннолетних.//Ж. Миллий истиқлол ғояси ва мафқураси фалсафий ва ҳуқуқий жиҳатлар. II-жилд. Т.: ЎзР ФА. Мўминов номидаги Фалсафа ва ҳуқуқ институти. -2001. Б. 56-58.

22.Утениязов М.К. Оқ ажал уруғини экканлик учун...//Ж. Ҳаёт ва қонун. -1999.-2-сон. –Б.28-30.

23.Халикулов У.Ш. Гиёҳвандликни олдини олишда жамоатчиликнинг ўрни.//Гиёҳвандликка қарши кураш: назария ва амалиёт» (ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатлар) мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция материаллари. Т.: СилМЭГ, 2002. Б.43-44.

24.Эрматов Ғ.О. Гиёҳвандлик воситаларининг ноқонуний муомаласи билан боғлиқ жиноятларнинг юридик ва криминологик тавсифи. Гиёҳвандликка қарши кураш: назария ва амалиёт, конференция материаллари. Т.: СилМЭГ, 2002. Б.98-100.

20-Мавзу: Жамоат тартибига қарши жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

- 1) Жамоат тартибига қарши жиноятлар тушунчаси, турлари.
- 2) Безорилик жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибининг умумий таҳлили
- 3) Қиморхоналар ташкил этиш ёки уларни сақлаш жинояти тушунчаси, жиноят таркибининг умумий таҳлили.

1-масала

Фуқаро Г. ва М. бозор яқинидаги ошхонадан маст ҳолатда чиқиб, кўчадаги қизларга турли ҳаёсиз гаплар билан мурожаат қила бошлайди. Сўнгра улар бозорга кириб бу ҳаракатларини давом эттиришади ва сотувчилар олдидаги расталарни синдириб ташлашади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

2-масала

П. ва С. ёз кунлари кичик ёшдаги болалар учун мўлжалланган истироҳат боғида жинсий алоқа қилишади. Уларнинг ҳаракатларига қаршилик билдирмоқчи бўлган милиция ходими Д.га С. ўзининг жинсий эркинлиги бор эканлигига ишора қилиб, уни ҳақоратлайди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

3-масала

18 ёшли П. ота-онаси вафот этгач, уйда ёлғиз яшарди. Чекка қишлоқда яшаганлиги боис телевизор ва радио воситаларидан фойдаланишда бироз муаммоларга дучор бўлган ва зерикишдан бутунлай чарчаган П. ўз уйда қизиқувчан болаларни йиғиб қимор ўйинлари ўтказарди. П. сўроқ қилинганда қиморхона ташкил қилгани ва бундан яхши даромад олганлигини таъкидлайди. Айти вақтда бу қонунга хилофлиги унинг хаёлига ҳам келмаганлигини ва ўзини умуман айбдор деб ҳисобламаслигини уқтиради.

4-масала

Фуқаро Б.нинг хонадонида ҳар куни эрталабгача кўплаб одамлар йиғилиши ва тун давомида безовта бўлишдан чарчаган кўшниси милицияга хабар беради. Б.нинг хонадонига ташриф буюрган оператив ходимлар, унинг уйда бир гуруҳ шахслар пуллик карта ўйнаётганлиги ва ушбу шахслар ўзаро яқин дўст, унинг устига уларнинг ҳаммаси ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари эканлиги аниқланди. Масалани юридик таҳлил этинг.

5-масала

Ю. эри ўлгач, 4 та болани боқишга жуда қийналиб қолди. Шунда унинг яқин дугонаси Л. унинг эри ва ўртоқлари қимор ўйнаш учун квартира қидириб юрганлигини ва Ю. уйининг бир хонасини уларга мунтазам бериб турса яхшигина ҳақ тўлашларини айтди. Ю. бирданга норози бўлди, лекин молиявий қийинчиликлар кўпайиб қарз бўлиб кетгач, у дугонасининг таклифига рози бўлди ҳамда бир гуруҳ шахсларга ўз уйида ҳар куни қимор ўйнашлари учун шароит яратиб берди. Масалани юридик таҳлил этинг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Безорилик жиноятининг объекти - ...

- А) жамоат тартиби;
- Б) тана дахлсизлиги;
- В) саломатлик ва ўзгаларнинг мулки;
- Г) барча жавоблар тўғри.

2. Хавфли рецидивист томонидан содир этилган майда безорилик...

- А) жиний жавобгарликни келтириб чиқармайди;
- Б) жиноятчи ЖКнинг 277-моддаси (безорилик) билан жавобгарликка тортилади;
- В) маъмурий жавобгарликни келтириб чиқаради;
- Г) А ва В жавоблар тўғри.

3. Безорилик субъектив томондан ...

- А) қасддан содир этилади;
- Б) бепарволикдан содир этилади;
- В) эҳтиётсизликдан содир этилади;
- Г) барча жавоблар нотўғри.

4. Кимлар безорилик жиноятининг субъекти бўлиши мумкин?

- А) 16 ёшга тўлган ақли расо шахс;
- Б) 14 ёшга тўлган ақли расо шахс;
- В) 18 ёшга тўлган ақли расо шахс;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

5. Кўп миқдорда зарар етказиб, бировнинг мулкни нобуд қилиш ёки унга шикаст етказиш билан боғлиқ ҳолда содир этилган безорилик...

- А) ЖКнинг 277-моддаси, 2-қисми “е” банди билан қамраб олинади;
- Б) ЖКнинг 173-моддаси (мулкни қасддан нобуд қилиш ёки унга шикаст етказиш) билан жавобгарликка тортишга сабаб бўлади;

- В) жиноятлар мажмуи тариқасида ЖКнинг 173 ва 277-моддалари билан жавобгарликка тортишга сабаб бўлади;
Г) тўғри жавоб йўқ.

6. Безорилик жиноятини содир этишда ишлатилган ёки намоёниш этилган ўқотар қурол тегишли рухсатномасиз айбдорнинг эғалигида бўлган бўлса, қилмиш ...

- А) ЖКнинг 248-моддаси (қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш қурилмаларига қонунга хилоф равишда эғалик қилиш) билан қўшимча квалификация қилинади;
Б) ЖКнинг 248 - моддаси билан қўшимча квалификация қилинмайди;
В) тўғри жавоб йўқ;
Г) фақатгина ЖКнинг 277-моддаси (безорилик) билан квалификация қилинади.

7. Ўзбекистон Республикаси Олий суди пленумининг 2002 йил 14 июндаги “Безорилик ишлари бўйича суд амалиёти тўғрисида” ги қарорининг 1-бандига мувофиқ, уриш-дўппослаш деганда, ...

- А) айбдор томонидан жамиятда юриш-туриш қоидаларини қасддан бузиб, шахснинг баданига шикаст етказган ҳолда бир неча зарба бериш тушунилади;
Б) айбдор томонидан жамиятда юриш-туриш қоидаларини қасддан бузиб, шахснинг баданига шикаст етказмаган ҳолда бир неча зарба бериш тушунилади;
В) айбдор томонидан жамиятда юриш-туриш қоидаларини қасддан бузиб, шахснинг баданига ўртача оғир шикаст етказган ҳолда бир неча зарба бериш тушунилади;
Г) тўғри жавоб йўқ.

8. Қиморхоналар ташкил этиш ёки уларни сақлаш жиноятининг объекти?

- А) жамоат тартиби;
Б) жамоат хавфсизлиги;
В) давлат хавфсизлиги;
Г) А ва Б жавоблар тўғри.

9. Қиморхоналар ташкил этиш ёки уларни сақлаш жиноятини содир этиш мотиви ва мақсади ...

- А) жиноятни квалификация қилишга таъсир кўрсатмайди;
Б) унинг зарурий белгиси ҳисобланади;
В) тўғри жавоб йўқ;

Г) А ва Б жавоблар тўғри.

10. Қиморхоналар ташкил этиш ёки уларни сақлаш жиноятининг субъекти кимлар бўлиши мумкин?

А) 16 ёшга тўлган шахс;

Б) қиморхонани ташкил этган шахс;

В) қиморхонани молиявий таъминловчи шахс;

Г) барча жавоблар тўғри.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 983-моддаси.

2. Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 191-моддаси.

3. 2007 йил 28 мартдаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Қимор ўйинларини ташкил этиш ва ўтказиш билан боғлиқ ноқонуний фаолиятнинг олдини олиш чора-тадбирлари тўғрисида" ПҚ-608-сон қарори.

4. 2007 йил 16 августдаги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Қимор ўйинларини ташкил этиш ва ўтказишни янада тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 176-сонли қарори.

5. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2002 йил 14 июндаги «Безориликка оид ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида» ги 9-сонли қарори.

6. Рустамбаев М.Х. Преступления против общественной безопасности и борьба с ними. – Т.: Общество, «Знание», 1983.

7. Абдуқодиров Ш.Ё.. Соғлом муҳит асоси. "Халқ сўзи" газетаси. 2007 йил 23 октябр №209(4362)

21-мавзу: Ахборот технологиялари соҳасидаги жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

1. Ахборотлаштириш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби.
2. Компьютер ахборотидан қонунга хилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш жинояти тушунчаси.
3. Компьютер тизимидан қонунга хилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш учун махсус воситаларни ўтказиш мақсадини кўзлаб тайёрлаш ёхуд ўтказиш ва тарқатиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркиби.
4. Компьютер ахборотини модификациялаштириш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркиби.
5. Компьютер саботаж жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркиби.
6. Зарар келтирувчи дастурларни яратиш, ишлатиш ёки тарқатиш жинояти тушунчаси, турлари, жиноят таркибинини ўрганиш.

1-масала

С. ўзининг бошлиғи Ж.дан ходимлар ўртасида уни ҳақоратлагани учун ўч олиш мақсадида бошлиқнинг локал тармоқларга уланган компьютер симларини кесиб ташлади.

Қилмишга баҳо беринг.

2-масала

Алоқа коллежининг талабалари Р. ва З.лар компьютер тармоқларига зарар келтирувчи ва уни олдини олиш учун мўлжалланган дастур ишлаб чиқишди. Ўзларининг дастурини пуллаш мақсадида улар Интернет тармоғига кириб ушбу вирусни тарқатишди.

Қилмишга баҳо беринг.

3-масала

Компьютер бўйича мутахассис Д. чет давлатдаги банкларнинг компьютер тармоғига кириб, ушбу банкнинг йирик мижозларидан бирининг ҳисоб рақамидан 50.000 АҚШ долларисидаги пулни ўз ҳисоб рақамига ўтказди.

Д.нинг жавобгарлигини ҳал қилинг.

4-масала

Р. ва Ш.лар компьютер тармоғига кириб, туман банкидаги мижозларнинг ҳисоб рақами ҳақидаги маълумотларни олиб, уни ошкор қилиш билан кўрқитиб банк бошлиғи У.дан 5000 АҚШ доллари миқдорида пул талаб қилишди.

Қилмишга баҳо беринг.

5-масала

3. “TPS” фирмаси сервери ва “GS” фирмаси паролидан фойдаланиб, интернет компьютер тармоғига қонунга хилоф равишда кирган ҳолда баъзи файллардан бепул нусха кўчириб олди.

Қилмишга баҳо беринг.

6-масала

“Промэнерго” ОАЖ да дастурчи бўлиб ишловчи В. корхонадаги барча компьютерларга лицензион бўлмаган “Windows Vista” дастурини ўрнатади, натижада ОАЖ локал тармоғи орқали компьютерларга вирус тушади ва компьютерлардаги маълумотларнинг айримлари ўзгариб кетади, айримлари эса ўчиб кетади.

Қилмишга баҳо беринг.

7-масала

“Norma Namkor” МЧЖда курьер бўлиб ишловчи Н. исмли ходим “Микст” фирмасидаги 24 та компьютерга лицензион бўлмаган ахборот ҳуқуқий дастур “NORMA”ни 200 АҚШ доллари эвазига ўрнатиб, “Norma Namkor” МЧЖга кўп миқдорда зарар етказди.

Қилмишга баҳо беринг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Белгиланган ҳимоя чораларини кўрмаган ҳолда ахборот тизимлари, маълумотлар базалари ва банкларини, ахборотга ишлов бериш ҳамда уни узатиш тизимларини яратиш, жорий этиш ва улардан фойдаланиш ҳамда ахборот тизимларидан рухсат билан фойдаланиш фуқароларнинг ҳуқуқларига ёки қонун билан қўриқланадиган манфаатларига ёхуд давлат ёки жамоат манфаатларига кўп миқдорда зарар ёхуд жиддий зиён етказиш ҳаракатлари қуйидаги қайси жиноятнинг объектив томонини ифодалайди?

А) Ахборотлаштириш қоидаларини бузиш;

- Б) Компьютер ахборотидан қонунга хилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш;
- В) Компьютер ахборотини модификациялаштириш;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

2. Қуйидагилардан қайси бири компьютер ахборотидан қонунга хилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш жиноятини оғирлаштирувчи ҳолатларга кирмайди?

- А) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктирган ҳолда;
- Б) такроран ёки хавфли рецидивист томонидан;
- В) хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

3. Компьютер ахборотини модификациялаштириш жиноятининг объектив томонини қандай ҳаракатлар ташкил этади?

- А) компьютер тизимида сақланаётган ахборотни қонунга хилоф равишда ўзгартириш, унга шикаст етказиш, уни ўчириш;
- Б) била туриб унга ёлғон ахборотни киритиш фуқароларнинг ҳуқуқларига ёки қонун билан қўриқланадиган манфаатларига ёхуд давлат ёки жамоат манфаатларига кўп миқдорда зарар ёхуд жиддий зиён етказиш;
- В) А ва Б жавоблар тўғри;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

4. Компьютер саботажини нима?

- А) компьютер тизимида сақланаётган ахборотни қонунга хилоф равишда ўзгартириш, унга шикаст етказиш, уни ўчириш;
- Б) била туриб унга ёлғон ахборотни киритиш фуқароларнинг ҳуқуқларига ёки қонун билан қўриқланадиган манфаатларига ёхуд давлат ёки жамоат манфаатларига кўп миқдорда зарар ёхуд жиддий зиён етказиш;
- В) ўзганинг компьютер ускунасини ёки хизматда фойдаланиладиган компьютер ускунасини қасдан ишдан чиқариш, худди шунингдек компьютер тизимини бузиш;
- Г) белгиланган ҳимоя чораларини кўрмаган ҳолда ахборот тизимлари, маълумотлар базалари ва банкларини, ахборотга ишлов бериш ҳамда уни узатиш тизимларини яратиш.

5. Зарар келтирувчи дастурларни яратиш, ишлатиш ёки тарқатиш жиноятининг объектив томонини қандай ҳаракатлар ташкил этади?

- А) компьютер тизимида сақланаётган ёки узатилаётган ахборотни рухсатсиз йўқ қилиб юбориш, тўсиб қўйиш;

- Б) модификациялаштириш, ундан нусха кўчириш ёки уни кўлга киритиш мақсадини кўзлаб компьютер дастурларини яратиш ёки мавжуд дастурларга ўзгартиришлар киритиш;
- В) махсус вирус дастурларини ишлаб чиқиш, улардан қасддан фойдаланиш ёки уларни қасддан тарқатиш;
- Г) барча жавоблар тўғри.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 6 майдаги “Электрон ҳисоблаш машиналари учун яратилган дастурлар ва маълумотлар базаларининг ҳуқуқий ҳимояси тўғрисида”ги қонуни.

2. Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 20 августдаги “Телекоммуникациялар тўғрисида”ги қонуни.

3. Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 11 декабрдаги “Ахборотлаштириш тўғрисида”ги қонуни.

4. Рустамбаев М.Х. Ответственность за совершение компьютерных преступлений по законодательству зарубежных стран. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. – 2001. – №3–С. 46-50.

5. Рустамбаев М.Х. Расулев А.К. Ответственность за совершение компьютерных преступлений по законодательству зарубежных стран. // Ж. Давлат ва ҳуқуқ. –2001.- №3. –С. 46-50.

6. Соттиев И.А., Алибеков С.А. Компьютер орқали содир этиладиган жиноятларнинг ўзига хос жиҳатлари. // Ҳуқуқ фанини ривожлантириш ва юқори малакали юристлар тайёрлашнинг долзарб муаммолари, халқаро илмий-амалий конференция. –Т. Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2004. -Б. 104-107.

VII БЎЛИМ. ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИ ЎТАШ ТАРТИБИГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

22-мавзу: Ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши жиноятлар (2 соат)

1-машғулот:

- 1) Бўйсунуш ва ҳарбий шаънга риоя этиш тартибига қарши жиноятлар.
- 2) Ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши жиноятлар.
- 3) Ҳарбий мулкни сақлаш ёки ундан фойдаланиш тартибига қарши жиноятлар.
- 4) Ҳарбий мансабдорлик жиноятлари.

1-масала

Оддий аскар З. ўз командири томонидан навбатдан ташқари нарядда туришга оғзаки буйруқ олади. З. наряддан ташқари буйруқ фақат ёзма ҳолда кучга эга бўлади ва ушбу ҳолатда у оғзаки берилганлиги сабабли уни бажармаса ҳам, унга нисбатан ҳеч қандай чора қўлланмайди деб умид қилиб, яширинади .

З.нинг ҳаракатларига юридик баҳо беринг.

2-масала

Ҳарбий хизматни ўтаётган Л. Д ва К.лар ўз дўстлари (ҳарбий хизматда бўлмаган) орқали бошлиғи Г.ни ўзини ва оиласини ўлдириш билан кўрқитиб ҳарбий қисмда Л. Д. ва К.ларга турли шароитлар яратиб беришини талаб қилишади. Г. оиласини йўқотишдан кўрқиб уларга турли енгилликлар яратиб бера бошлайди. Орадан 2 ой ўтгач, Г. ўз мансаб ваколатини суиистеъмол қилганликда айбланиб, вазифасидан озод этилади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

3-масала

Оддий аскар Р. бир неча бор ҳарбий интизом қоидаларини бузганлиги учун унинг командири У. Р.га икки мартаба узлуксиз навбатдан ташқари наряд тайинлайди. Бундан жаҳли чиққан Р. У.ни бошига ва юз қисмига автомат билан бир неча бор уради. Натижада У. кўриш қобилиятини йўқотади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

4-масала

Эрталабки развод (ҳарбий йиғилиш) пайтида оддий аскар Ш.ни бошлиғи капитан О. барчанинг олдида унинг нафсониятига тегадиган ноахлоқий сўзлар билан ҳақоратлайди. Ушбу гапларнинг бўҳтонлигига чидай олмаган Ш. капитаннинг погонларни юлиб, унинг оғзига тикади. Масалани юридик таҳлил этинг.

5-масала

Оддий аскарлар Г. ва С. ўз сафдошлари Б.нинг жисмоний заифлигидан фойдаланиб, унинг кийим кечакларини олиб қўйишади. Агар бу ҳақида командирларга айтса, уни ўлдиришини таъкидлашади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

6-масала

Махсус ҳарбий кучлар гуруҳи томонидан террористик гуруҳни қўлга олиш бўйича операция мобайнида ушбу ҳарбий гуруҳ аъзоси Т.нинг сафдоши И. ҳалок бўлади. Т. пайтдан фойдаланиб, И.нинг қўлидаги тилла соатини олиб қўяди. Сўроқ жараёнида Т. бу соатни мурданинг қўлида қолдириш хавfli эканлиги ва у соатни И.нинг хотинига бериш мақсадида олганлиги таъкидлайди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

7-масала

Ҳарбий хизматни ўтаётган Ф. у ердаги қийинчиликларга бардош беролмай, хизмат жойини тарк этади. У қўлга олинганда, онам оғир касал эди, мен онамни кўриб қайтиб келмоқчи эдим, деб таъкидлайди. Текширув натижаларига кўра Ф.нинг онаси ҳақиқатдан ҳам оғир касал эканлиги аниқланди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

8-масала

Ҳарбий хизматнинг анча мушкуллиги ҳақида эшитган Т. ҳарбий хизматга боришдан очикдан-очик бўйин товлайди. Келган чақирув қоғози бўйича туман ҳарбий комиссариати бошлиғи олдида бориб, агар уни ҳарбий хизматдан озод қилишмаса, ўзини-ўзи ўлдиришини таъкидлайди.

Масалани юридик таҳлил этинг.

9-масала

Ҳарбий қисмда қоровуллик хизматини ўтаётган Л. бир неча бор ҳақ эвазига ҳарбий қисмдан турли ашёларни олиб чиқиб кетишга йўл қўйган. Л.нинг қилмишини квалификация қилинг.

10-масала

Навбатчиликни ўтаётган М. чарчаганидан қўллари толиқиб ва совуққа бардош беролмай, эҳтиётсизликдан қўлидаги қуролини пастга тушириб юборади. Натижада унинг қўлидаги АК автомати ишдан чиқади.

Масалани юридик таҳлил этинг.

МАВЗУГА ОИД ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Бўйсунмалик жиноятининг қўшимча объекти - ...

- А) командирлар ва бошлиқларнинг хизмат мавқеи;
- Б) ҳарбий устав муносабатлари;
- В) ўрнатилган тартиб;
- Г) барча жавоблар тўғри.

2. Буйруқни бажармаслик жинояти қачон тугалланган ҳисобланади?

- А) кўп миқдорда зарар етказилган вақтдан;
- Б) оғир оқибатлар етказилган пайтдан;
- В) ҳаракатсизлик бошланган вақтдан бошлаб;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

3. Бошлиққа қаршилик кўрсатиш ёки уни хизмат вазифаларини бузишга мажбур қилиш жинояти субъектив томондан ...

- А) эгри қасддан содир этилади;
- Б) фақат тўғри қасддан содир этилади;
- В) бепарволикдан содир этилади;
- Г) тўғри жавоб йўқ.

4. Бўйсунувчининг ўз бошлиғини қўртиши жинояти юзасидан айбдорни жавобгарликка тортишнинг зарурий шарти - ...

- А) жабрланувчининг қаттиқ таъсирланганлиги;
- Б) жабрланувчининг шикоят;
- В) А ва Б жавоблар тўғри;
- Г) бўйсунувчининг айни шундай ҳақорат учун илгари интизомий жавобгарликка тортилганлиги.

5. Мародёрлик бу - ...

- А) ҳалок бўлганларнинг буюмларини жанговор вазиятда эгаллаш;
- Б) ярадорларнинг буюмларини жанговор вазиятда эгаллаш;
- В) тўғри жавоб йўқ;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

6. Ярадорларни жанг майдонидан батальон ёки полкнинг тиббий ёрдам кўрсатиш жойларига ташиб келишда уларнинг буюмларига эгалик қилиш ...

- А) мародёрлик деб топилмайди;
- Б) мародёрлик сифатида эътироф этилади;
- В) мулкка қарши жиноят сифатида квалификация қилинади;
- Г) А ва В жавоблар тўғри.

7. Дезертирлик бу - ...

- А) ҳарбий хизматдан бутунлай бўйин товлаш мақсадида ҳарбий қисм ёки хизмат жойини ўзбошимчалик билан ташлаб кетиш;
- Б) ҳарбий хизматдан бутунлай бўйин товлаш мақсадида ҳарбий қисм ёки хизмат жойига етиб келмаслик;
- В) ҳарбий хизматни ўташга киришиш;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

8. Ҳалок бўлаётган ҳарбий кемани ташлаб кетиш жиноятининг субъекти кимлар бўлиши мумкин?

- А) ҳарбий кема командири;
- Б) команда аъзоси;
- В) фақат кема командири;
- Г) А ва Б жавоблар тўғри.

9. Жанговар навбатчиликни ўташ қоидаларини бузиш жинояти субъектив томондан ...

- А) қасддан содир этилади;
- Б) бепарволикдан содир этилади;
- В) А ва Г жавоблар тўғри;
- Г) эҳтиётсизликдан содир этилади.

10. Кемани бошқариш қоидаларини бузиш жинояти қачон тугалланган ҳисобланади?

- А) кеманинг ҳалокатга учраши вақтидан;
- Б) кемага жиддий шикаст етказилиши вақтидан;
- В) одамларнинг ҳалок бўлиши ёки бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлиш вақтидан;
- Г) барча жавоблар тўғри.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 3 июлдаги "Мудофаа тўғрисида"ги қонуни
2. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 12 декабрдаги "Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида"ги қонуни.
3. Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 25 апрелдаги "Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари резервидаги хизмат тўғрисида"ги қонуни.
4. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2000 йил 15 сентябрдаги «Ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши жиноятларга оид ишларни кўриш бўйича суд амалиёти тўғрисида» ги 23-сонли қарори.
5. Салаев Н.С., Бобокелдиев Б.А. Ҳарбий жиноятлар: тарихи, квалификация қилиш ва олдини олиш масалалари. Т.: "Адолат", 2007.

I. “ЖИНОЯТ ҲУҚУҚИ” (МАХСУС ҚИСМИ)ГА ОИД РАҲБАРИЙ АДАБИЁТЛАР, ҚОНУНЧИЛИК ҲУЖЖАТЛАРИ ВА МАХСУС АДАБИЁТЛАР:

РАҲБАРИЙ АДАБИЁТЛАР:

1. Каримов И.А. Бизнинг бош мақсадимиз-жамиyatни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислох этишдир.- Т.: Ўзбекистон, 2005.-32 б.
2. Каримов И.А. Хавфсизлик учун курашмоқ керак. Т.10. -Т.: Ўзбекистон, 2002. -432 б.
3. Каримов И.А. Биз танлаган йўл – демократик тараққиёт ва маърифий дунё билан ҳамкорлик йўли.-Т.:Ўзбекистон, 2003. -320 б.
4. Каримов И.А. Тинчлик ва хавфсизлигимиз ўз-куч қудратимизга, ҳамжихатлигимиз ва қатъий иродаимизга боғлиқ. Т.12-Т.: Ўзбекистон, 2004. -400 б.
5. Каримов И.А. Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари. Т.: Ўзбекистон, 1997. -252 б.
6. Каримов И.А. Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда Т.: Ўзбекистон, 1999. -98 б.
7. Каримов И.А. // Адолат – қонун устуворлигида. –Халқ сўзи. – 30 август. – 2001.
8. Каримов И.А. Ватанимизнинг тинчлиги ва хавфсизлиги ўз куч-қудратимизга, халқимизнинг ҳамжихатлиги ва букилмас иродасига боғлиқ. Т.: Ўзбекистон, 2004. -32 б.
9. Каримов И.А. Империя даврида бизни иккинчи даражали одамлар, деб ҳисоблашар эди. Т.: Ўзбекистон, 2005. -64 б.
10. Каримов И.А. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиyatни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислох этишдир. Т.: Ўзбекистон, 2005. -96 б.
11. Каримов И.А. // Янги ҳаётни эскича қараш ва ёндашувлар билан куриб бўлмайди. -Халқ сўзи. -17 феврал. -2005.
12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 1 августдаги “Ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида”ги Фармони. -Халқ сўзи. -2 август. -2005.

ҚОНУНЧИЛИК ҲУЖЖАТЛАРИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси: Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн биринчи сессиясида 1992 йил 8 декабрида қабул қилинган (2002 йил 27 январда ўтказилган умумхалқ референдуми натижаларига кўра ҳамда унинг асосида қабул қилинган 2003 апрелдаги Ўзбекистон Республикасининг қонунига мувофиқ Конституциянинг XVIII, XIX, XX, XXIII бобларига тузатиш ва қўшимчалар киритилган). - Т.: «Ўзбекистон», 2003.- 40 б.

2. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят Кодекси (2004 йил 29 сентябрда бўлган ўзгартиш ва қўшимчалар билан қайта нашри). Расмий нашр -- Т.: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, 2004 . -388 б.

3. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (30.08.1996 .).

4. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (27.12.1996 .).

5. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (30.08.1997 .).

6. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (01.05.1998 .).

7. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (29.08.1998 .).

8. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (25.12.1998 .).

9. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (15.04.1999 .).

10. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (20.08.1999 .).

11. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (26.05.2000 .).

12. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (15.12.2000 .).

13. Ўзбекистон Республикасининг айрим ҳужжатларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш, шунингдек айримларини ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (29.08.2001 .).

14. Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси жиноят, жиноят-процессуал кодекслари ҳамда маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги Кодексига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (30.08.2002 .).

15. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (13.12.2002 .).

16. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (30.08.2003 .).

17. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (12.12.2003 .).

18. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонуни (27.08.2004 .).

19. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикаси қонуни (30.09.2005 .).

20. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Ўзбекистон Республикаси қонуни (31.12.2005 .).

21. Ўзбекистон Республикасининг «Озодликдан маҳрум этиш жойларидан бўшатишган шахслар устида ички ишлар идораларининг маъмурий назорати тўғрисида»ги 1992 йил 9 декабр қонуни.

22. Ўзбекистон Республикасининг «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги 1993 йил 6 май қонуни.

23. Ўзбекистон Республикасининг «Гидротехника иншоотларининг хавфсизлиги тўғрисида»ги 1994 йил 20 август қонуни.
24. Ўзбекистон Республикасининг «Фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисида»ги 1996 йил 29 август қонуни.
25. Ўзбекистон Республикасининг «Атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш тўғрисида»ги 1996 йил 27 декабр қонуни.
26. Ўзбекистон Республикасининг «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги 1997 йил 26 декабр қонуни.
27. Ўзбекистон Республикасининг «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги 1998 йил 1 май қонуни.
28. Ўзбекистон Республикасининг «Гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар тўғрисида»ги 1999 йил 19 август қонуни.
29. Ўзбекистон Республикасининг «Одамнинг иммунитет танқислиги вируси билан касалланишининг (ОИТВ касаллигининг) олдини олиш тўғрисида»ги 1999 йил 19 август қонуни.
30. Ўзбекистон Республикасининг «Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида»ги 1999 йил 19 август қонуни.
31. Ўзбекистон Республикасининг «Бюджет тизими тўғрисида»ги 2000 йил 14 декабрь қонуни.
32. Ўзбекистон Республикасининг «Терроризмга қарши кураш тўғрисида»ги 2000 йил 15 декабрь қонуни.
33. «Амалга оширилиши учун лицензиялар талаб қилинадиган фаолият турларининг рўйхати тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 2001 йил 6 май қарори.
34. Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг референдуми тўғрисида» (янги таҳрирда)ги 2001 йил 30 август қонуни.
35. Ўзбекистон Республикасининг «Қимматбаҳо металллардан ясалган буюмларнинг аслик даражаси ва тамғаланиши тўғрисида»ги 2001 йил 7 декабрь қонуни.
36. Ўзбекистон Республикасининг «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида»ги 2002 йил 12 декабрь қонуни.
37. Ўзбекистон Республикасининг «Ер ости бойликлари тўғрисида» (янги таҳрирда)ги 2002 йил 13 декабрь қонуни.
38. Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида»(янги таҳрирда)ги 2002 йил 13 декабрь қонуни.

39. Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикаси Қуролли кучлари резервидаги хизмат тўғрисида»ги 2003 йил 25 апрель қонуни.

40. Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»(янги таҳрирда)ги 2003 йил 29 август қонуни.

41. Ўзбекистон Республикасининг «Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида»ги 2004 йил 26 август қонуни.

42. Ўзбекистон Республикасининг «Муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар тўғрисида»ги 2004 йил 3 декабрь қонуни.

43. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни ислоҳ қилиш ҳамда модернизациялаш мақсад ва вазифаларини амалга ошириш дастури тўғрисида» ги 2005 йил 10 мартдаги ПҚ-24сон Қарори. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами. 2005 йил март. №10-11.

44. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 1 августдаги «Ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида»ги Фармони. «Халқ сўзи» газетаси, 2005 йил, 2 август.

45. Рустамбаев М.Х. Комментарий к Уголовному кодексу- Т.: Адолат, 1996.-С. 132-179.

46. Рустамбаев М.Х. Комментарий к Уголовному кодексу Республики Узбекистан. Общая часть.- Т.: ИПТД, Ўқитувчи, 2004.-720 с.

47. Рустамбаев М.Х. Комментарий к Уголовному кодексу Республики Узбекистан. Особенная часть.- Т.: ИПТД, Ўқитувчи, 2004.-1024 с.

48. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят Кодексига шарҳлар.- Т.: Адолат, 1997. – 379 б.

49. Рустамбаев М.Х., Тохиров Ф., Абдурасулова Қ., Иногамжанова З.Ф., Усмоналиев М. Ўзбекистон Республикасининг «Жиноят, Жиноят-процессуал кодексларига қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги қонунига шарҳлар. Т.: Сил МЭГ, 2001.-53 б.

50. Рустамбоев М.Х.Ўзбекистон Республикаси «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонунига шарҳ (1, 12-моддалар). -Т.: O‘zbekiston НМИУ, 2005.-Б. 5, -22, -41, -158.

51. Якубов А.С., Кабулов Р. ва бошқ. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси: илмий-амалий шарҳлар.-Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 1997.- 379 б.

52. Якубов А.С., Кабулов Р. и др. Комментарий к Уголовному кодексу Республики Узбекистан: научно-практический комментарий. -Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 1996. -388 с.

53. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 19 июлдаги «Жиноят учун жазо тайинлаш амалиёти тўғрисида» ги 16-сонли қарори.

54. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 20 декабрдаги «Ижтимоий хавфли тажовузлардан зарурий муҳофаа ҳуқуқини таъминловчи қонунларни судлар томонидан қўлланиши ҳақида» ги 39-сонли қарори.

55. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1998 йил 11 сентябрдаги «Жиноий ҳаракатлар оқибатида етказилган моддий зарарни қоплаш масаласига доир суд амалиёти тўғрисида» ги 21-сонли қарори.

56. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1999 йил 14 майдаги «Жиноий жазо чораларини қўллаш бўйича суд амалиётида юзага келган айрим масалалар ҳақида» ги 11-сонли қарори.

57. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2000 йил 15 сентябрдаги «Вояга етмаганларнинг жиноятлари ҳақидаги ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида» ги 21-сонли қарори.

58. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2000 йил 22 декабрдаги «Жиноят учун жазо чорасини тайинлаш борасида суд амалиётида вужудга келган айрим масалалар тўғрисида» ги 31-сонли қарори.

59. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2001 йил 2 ноябрдаги «Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида» ги Ўзбекистон Республикасининг қонунини суд амалиётида қўллаш ҳақида»ги 25-сонли қарори.

60. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2002 йил 25 октябрдаги «Ярашув тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида»ги 27-сонли қарори.

61. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1995 йил 27 октябрдаги «Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишга оид жиноят ишлари бўйича суд амалиёти ҳақида»ги 21-сонли қарори.

62. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 27 февралдаги «Контрабанда ва божхона қонунларини бузиш тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида» ги 2-сонли қарори.

63. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 27 февралдаги «Қонунга хилоф равишда қуролга эгалик қилиш тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида» ги 3-сонли қарори.

64. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 15 мартдаги «Савдо соҳасидаги жиноятлар ва бошқа ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида» ги 9-сонли қарори.

65. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 20 декабрдаги «Суд ҳокимияти тўғрисида » ги 1-сонли қарори.

66. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 20 декабрдаги «Атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар ва бошқа ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида» ги 36-сонли қарори.

67. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 20 декабрдаги «Транспорт воситаларини олиб қочиш ишлари бўйича суд амалиёти ҳақида»ги 37-сонли қарори.

68. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1996 йил 20 декабрдаги «Республика судлари томонидан оммавий тартибсизликлар учун жавобгарлик тўғрисидаги қонунларни қўллаш амалиёти билан боғлиқ айрим масалалар тўғрисида» ги 38-сонли қарори.

69. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1997 йил 2 майдаги «Суд ҳукми тўғрисида» ги 2-сонли қарори.

70. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1997 йил 22 августдаги «Судлар томонидан жиноят ишларини биринчи босқич судида муҳокама этиш жараёнида процессуал қонунчиликка риоя қилиниши тўғрисида» ги 12-сонли қарори.

71. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1997 йил 22 августдаги «Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишга оид жиноят ишлари бўйича суд амалиёти ҳақида» ги қарорининг бажарилиши тўғрисида» ги 13-сонли қарори.

72. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1998 йил 17 апрелдаги «Иқтисодиёт соҳасидаги жиноий ишлар бўйича суд амалиётида юзага келган айрим масалалар тўғрисида»ги 11-сонли қарори.

73. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1998 йил 11 сентябрдаги «Ўзини ўзи ўлдириш даражасига етказиш жиноят ишлари бўйича суд амалиёти тўғрисида» ги 20-сонли қарори.

74. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1998 йил 28 декабрдаги «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан 1997 йил 26 декабрда тасдиқланган Божхона кодексининг қабул қилиниши муносабати билан суд амалиётида вужудга келган айрим масалалар тўғрисида» ги 30-сонли қарори.

75. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1998 йил 28 декабрдаги «Фуқароларнинг суд ишларига доир мурожаатларини кўриб чиқиш амалиёти ҳақида» ги 31-сонли қарори.

76. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1999 йил 30 апрелдаги «Ўзгалар мулкани ўғрилик, талончилик ва босқинчилик билан талон-торож қилиш жиноят ишлари бўйича суд амалиёти тўғрисида» ги 6-сонли қарори.

77. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 1999 йил 24 сентябрдаги «Порахўрлик ишлари бўйича суд амалиёти тўғрисида» ги 19-сонли қарори.

78. Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва Олий хўжалик суди Пленумининг 2000 йил 28 апрелдаги «Тадбиркорлик фаолияти билан боғлиқ қонунчиликни қўллаш суд амалиёти тўғрисида» ги 2/84-сонли қарори.

79. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2000 йил 28 апрелдаги «Валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда олиш ёки ўтказишга доир ишлар юзасидан суд амалиёти тўғрисида» ги 8-сонли қарори.

80. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2000 йил 15 сентябрдаги «Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриш бўйича суд амалиёти тўғрисида» ги 22-сонли қарори.

81. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2000 йил 15 сентябрдаги «Ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши жиноятларга оид ишларни кўриш бўйича суд амалиёти тўғрисида» ги 23-сонли қарори.

82. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2000 йил 22 декабрдаги «Транспорт ҳаракати ёки ундан фойдаланиш хавфсизлигига қарши жиноятларга оид ишлар юзасидан суд амалиёти тўғрисида» ги 32-сонли қарори.

83. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2001 йил 1 июндаги «Жиноят ишларини апелляция, кассация ва назорат тартибида кўриш амалиёти ҳақида» ги 5-сонли қарори.

84. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2001 йил 2 ноябрдаги «Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикасининг қонунини суд амалиётида қўллаш ҳақида»ги 25-сонли қарори.

85. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2002 йил 14 июндаги «Безориликка оид ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида» ги 9-сонли қарори.

86. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2002 йил 25 октябрдаги «Кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектлари, деҳқон ва фермер хўжаликларини қўллаб-қувватлашга қаратилган қонунларни суд амалиётида қўлланишининг айрим масалалари ҳақида» ги 20/107-сонли қарори.

87. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2002 йил 25 октябрдаги «Тадбиркорлик фаолияти билан боғлиқ жиноят ва маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиётининг айрим масалалари ҳақида»ги 26-сонли қарори.

88. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2003 йил 6 июндаги «Солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товлаганлик учун жавобгарлик тўғрисидаги қонунларнинг судлар томонидан қўлланилиши ҳақида»ги 6-сонли қарори.

89. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2003 йил 19 декабрдаги «Гумон қилинувчи ва айбланувчини ҳимоя ҳуқуқи билан таъминлашга оид қонунларни қўллаш бўйича суд амалиёти тўғрисида»ги 17-сонли қарори.

90. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2004 йил 21 майдаги «Жазоларни либераллаштириш тўғрисидаги қонунни иқтисодиёт соҳасидаги жиноятларга нисбатан қўллашнинг айрим масалалари ҳақида»ги 4-сонли қарори.

91. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2004 йил 24 сентябрдаги «Далиллар мақбуллигига оид жиноят-процессуал қонуни нормаларини қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида»ги 12-сонли қарори.

92. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2004 йил 24 сентябрдаги «Қасддан одам ўлдиришга оид ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида»ги 13-сонли қарори.

93. Ўзбекистон Республикаси Олий суд Пленумининг 2007 йил 27 июндаги «Баданга қасддан шикаст етказишга оид ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида»ги 6-сонли қарори.

94. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг 2007 йил 14 ноябрдаги “Умрбод озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазони қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида”ги 15-сонли қарори.

95. Қутқбаева Е.Д., Матмуратов Б.Ж., Ниязова Ж.А., Халимов Х.А., Юлдашева.Ю. «Қарақалпақстан Республикасынын Конституциясына тусиндирме». -Н.: Қарақалпақстан, 2001.

96. Халимов Х.А. Ўзбекистон Республикаси Олий Суди ва Олий Хўжалик Суди Пленумининг қарорлари тўплами. 1991-2000 йил. Х.Халимов умумий тахрири остида. -Нукус.: Қорақалпоғистон, 2000.- 20.0 б.т.

II. “ЖИНОЯТ ҲУҚУҚИ” (МАХСУС ҚИСМ)ГА ОИД ЎҚУВ ДАРСЛИКЛАРИ, ЎҚУВ ҚЎЛЛАНМАЛАРИ ВА ЎҚУВ-УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМАЛАР:

ЎҚУВ ДАРСЛИКЛАРИ:

1. Муаллифлар жамоаси. Жиноят ҳуқуқи. Умумий қисм. Дарслик. -Т.: Адолат, 1998.-303 б.

2. Муаллифлар жамоаси. Жиноят ҳуқуқи. Умумий қисм. Дарслик. -Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2004.- 413 б.

3. Кодиров М. Уголовное право. Особенная часть. Учебник. -Т. Академия МВД, 2000. -513 с.

4. Рустамбаев М.Х. Жиноят ҳуқуқи. (Махсус қисм.) Дарслик. -Т.: Ўқитувчи, 2003. -560 б.

5. Рустамбоев М.Х. Жиноят ҳуқуқи. (Умумий қисм.) Дарслик.-Т.: ИLM ZIYO, 2005.- 478 б.

6. Рустамбаев М.Х. Жынаят ҳуқықы. Арнаўлы болим: Жокары окыў орынлары сабаклык. Дарслик. -Ноқис.: Билим, 2005 жыл.- 608 б.

7. Рустамбаев М.Х., Тохиров Ф., Эркаходжаев А.К. Жиноят ҳуқуқи. (Махсус қисм.) Дарслик. -Т.: Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси, 2000. -528 б.

8. Рустамбаев М.Х. Уголовное право Республики Узбекистан. (Особенная часть.) Учебник. -Т.: Мир экономики и права, 2002. -528 с.
9. Рустамбаев М.Х. Шамсиев Э.С. Наркология. Учебник. – Т.: ТГЮИ, 2003. - 42 п.л.
10. Усмоналиев М. Жиноят ҳуқуқи (Умумий қисм). Дарслик.-Т.: Янги аср авлоди, 2005.-662 б.
11. Якубов А.С., Кабулов Р. и др. Уголовное право. Общая часть. Учебник.- Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 2005. -527 с.

ЎҚУВ ҚўЛЛАНМАЛАР:

1. Абдуқодиров Ш.Ё. Айбнинг эҳтиётсизлик шакли ва унинг белгилари. Ўқув қўлланма. -Т.: ТДЮИ, 2005. -65 б.
2. Абдусаломов М., Каракетов Ю. Ответственность за вымогательство. Учебное пособие. -Т.: Адолат, 1997. -147 б .
3. Абдурасулова Қ. Жиноятнинг махсус субъекти. Ўқув қўлланма. -Т.: Тараққиёт ИИЧ х/ф матбаа бўлими, 2005 . – 124 б.
4. Ахраров Б.Ж. Вояга етмаганлар жавобгарлиги. Ўқув қўлланма. -Т.: А.Қодирий номли халқ мероси нашриёти, 2001. – 52 б.
5. Ахраров Б.Ж. Пора олганлик учун жавобгарлик. Ўқув қўлланма.-Т.: ТДЮИ, 2003. – 58 б.
6. Ахраров Б.Д. ҳаммуаллифликда. Вояга етмаганлар жавобгарлиги. Ўқув қўлланма. -Т.: ТДЮИ, 2001. -2 б.т.
7. Бакунов П. Жиноят ҳуқуқида бир неча ҳукмлар юзасидан жазо тайинлаш. Ўқув қўлланма. -Т.: ТДЮИ, 2003. – 48 б.
8. Бакунов П.Б. Айб жиноят субъектив томонининг зарурий белгиси сифатида. Ўқув қўлланма. -Т.: Адолат, 2006 . -80 б.
9. Бакунов П.Б. Жиноят ҳуқуқида ўғрилиқ тушунчаси ва жиноят таркибининг таҳлили. Ўқув қўлланма. -Т.: Адолат, 2001. -44 б.
10. Бакунов П.Б. Ўғрилиқ учун жавобгарлик. Ўқув қўлланма. -Т.: ТДЮИ, 2001. – 48 б.
11. Бакунов П.Б. Ҳаммуаллифликда. Терговда кўздан кечириш. Ўқув қўлланма. -Т.: ИИВ Академияси, 2005.-14 б.т.
12. Бакунов П.Б., М.Усмоналиев. Талончилик учун жавобгарликни либераллаштириш муаммолари. Ўқув қўлланма.- Т.: ТДЮИ, 2005.-52 б.
13. Гулямов З.Х. Преступления против правосудия. Учебное пособие. – Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 1996. -4 п.т.

14. Гулямов З.Х. Преступления против правосудия, посягающие на авторитет и деятельность судебной власти и органов следствия. Учебное пособие. - Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 1996. - 5 п.т.

15. Гулямов З.Х. Преступления против правосудия, совершаемые дознавателями, следователями, прокурорами и судьями. Учебное пособие. - Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 1996. - 4,5 п.т.

16. Гулямов З.Х. Уголовная ответственность за несообщение о преступлении или его укрывательство. Учебное пособие. - Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 1997. - 5,2 п.т.

17. Зокирова О.. Предупреждение хулиганства. Учебное пособие. - Т.: Адолат, 1999. - 86 б.

18. Зуфаров Р.А., Пинхасова Э.Б. Фуқароларнинг шахсий мулкни ўғирлаганлиги ва талончилик қилганлиги учун жиноий жавобгарлик. Ўқув кўлланма. - Т.: Адолат, 1992. - 4 б.т.

19. Кабулов Р., Гулямов З.Х., Шакуров Р.Р., Соттиев И.А. Одамлардан фойдаланиш учун уларни ёллаш тергов ва квалификация қилиш. Ўқув кўлланма - Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2005. - 68 б.

20. Кабулов Р., Якубов А.С., Шакуров Р.Р. ва бошқалар. Расследование и квалификация вербовки людей для эксплуатации. Учебное пособие. - Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 2004. - 72 с.

21. Кабулов Р. Понятие хищения чужого имущества и его отграничение от смежных составов преступлений. Учебное пособие. - Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 1997. - 133 б.

22. Кабулов Р., Нарбўтаев Э.Х. Уголовная политика и ее реализация в деятельности органов внутренних дел. Учебное пособие. - Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2002. - 20 п.л.

23. Крутько О. Понятие и особенности конструкции состава умышленного убийства. Учебное пособие. - Т.: ТДЮИ, 2005. - 134 с.

24. Мирзаев Т.Қ, Кабулов Р. Ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши жиноятлар. Ўқув кўлланма. - Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2005. - 160 б.

25. Нарбўтаев Э.Х. Жиноятга оид сиёсат ва унинг ички ишлар идоралари фаолиятида амалга оширилиши. Ўқув кўлланма. - Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2005. - 8 б.т.

26. Нарбўтаев Э.Х., Пардиев А., Сафоев Ф. Халқаро жиноят ҳуқуқи курси. Ўқув кўлланма. - Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2004. - 28 б.т.

27. Нарбўтаев Э.Х., Арзымбетов М. Уголовно-правовая этнография. Учебное пособие. -Т.: Академия МВД Р Уз., 1997.-48 б.
28. Нарбўтаев Э.Х., Ф.Сафоев. Курс международного уголовного права. Учебное пособие.-Т.: Академия МВД Р Уз., 2005.-64 б.
29. Ниёзова С. Иштирокчилик тушунчаси, турлари, шакллари жавобгарлик масаласи. Ўқув кўлланма.-Т.: ТДЮИ, 2003. – 48 б.
30. Ниёзова С. Кучли рухий ҳаяжонланиш ҳолатида қасддан одам ўлдирганлик учун жиноий жавобгарлик. Ўқув кўлланма. - Т.: Тараққиёт ИИЧ х/ф матбаа бўлими, 2005. – 56 б.
31. Рустамбаев М.Х. Преступления против личности. Учебное пособие.- Т.: Адолат, 1998. –180 с.
32. Рустамбаев М.Х., Тохиров Ф. Жиноят ҳуқуқи. (Умумий қисм. Схемалар.) Ўқув кўлланма. -Т.: Янги аср авлоди, 2002.-32 б.т.
33. Рустамбаев М.Х., Тохиров Ф. Уголовное право. (Общая часть. Схемқ.) Учебное пособие. -Т.: Янги аср авлоди, 2002.-32 б.т.
34. Рустамбаев М.Х., Тохиров Ф., Кодиров А. Обстоятельства, отягчающие наказание по уголовному законодательству Республики Узбекистан. Учебное пособие. - Т.: Фирма Нори, 2001. -120 с.
35. Рустамбаев М.Х. Тохиров Ф. Жиноят ҳуқуқи (махсус қисм - схемалар). Ўқув кўлланма.-Т.: ТДЮИ, 2004.-154 б.
36. Рустамбаев М.Х., Тохиров Ф. Жиноят ҳуқуқи. Умумий қисм. Схемалар (рус ва ўзбек тилларида). Ўқув кўлланма.-Т.: ТДЮИ, 2002.-144 б.
37. Рустамбаев М.Х. Абдухаликов М.А. Сборник казусов по особенной части уголовного права. Учебное пособие. -Т.: Адолат, 1998. -152 б.
38. Салаев Н.С., Бобокелдиев Б.А. Ҳарбий жиноятлар: тарихи, квалификация қилиш ва олдини олиш масалалари. Т.: “Адолат”, 2007.
39. Соттиев И.А. Уюшган жиноятчиликка қарши курашишнинг ҳуқуқий воситалари. Ўқув кўлланма. –Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2005.-72 б.
40. Соттиев И.А., Акрамходжаев Б. Ўзбекистон қонунларида либераллаштириш. Ўқув кўлланма. –Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2002.-27 б.
41. Таджиханов Б.У. Уголовно-правовые меры борьбы с терроризмом. Ўқув кўлланма.- Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 2003.-88 б.
42. Таджиханов Б.У. Правовая характеристика терроризма. Ўқув кўлланма. - Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 2002.-79 с.

43. Тохиров Ф. Шахсга қарши жиноятлар ва уларнинг юридик таҳлили. Ўқув қўлланма.-Т.: Янги аср авлоди, 2001.-188 б.
44. Тохиров Ф., Гофуров З. Терроризм ва диний экстремизмнинг ижтимоий хавфлилиги. Ўқув қўлланма.-Т.: ТДЮИ, 2004.-14 б.т.
45. Тохиров Ф., Назаров К.М., Халикулов У.Ш. Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов асарларида Конституция талқини. Ўқув қўлланма. -Т.: Ўзбекистон, 2002.-86 б.
46. Усмоналиев М. Жазо тайинлаш. Ўқув қўлланма.-Т.: Янги аср авлоди, 2003. -120 б.
47. Усмоналиев М. Жиноят ҳуқуқида жазо тайинлашнинг умумий асослари. Ўқув қўлланма.-Т.: Адолат, 2001.— 39 б.
48. Усмоналиев М. Судланганлик, унинг ҳуқуқий оқибатлари ва либераллаштириш муаммолари. Ўқув қўлланма.-Т.: Янги аср авлоди, 2005. – 58 б.
49. Усмоналиев М. Ўзбекистон Республикасининг жиноят ҳуқуқида ахлоқ тузатиш ишлари. Ўқув қўлланма.-Т.: ТДЮИ, 2003.-64 б.
50. Усмоналиев М. Ўзбекистон Жиноят ҳуқуқида ахлоқ тузатиш ишлари. Ўқув қўлланма.-Т.: ТДЮИ, 2003.-3 б.т.
51. Усмоналиев М., Бакунов П. Талончилик учун жавобгарликни либераллаштириш муаммолари. Ўқув қўлланма. -Т.:ТДЮИ,2005.-56б.
52. Усмоналиев М., Эрматов Ғ. Шартли ҳукм қилиш тушунчаси, моҳияти ва аҳамияти. Ўқув қўлланма.-Т.: ТДЮИ, 2005.– 64 б.

ЎҚУВ-УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМАЛАР:

1. Абдурасулова Қ.Р., Зокирова О.Ғ. Криминология. Ўқув-услубий қўлланма. -Т.: ТДЮИ, 2003. – 82 б.
2. Абдухаликов М.А. Жиноят ҳуқуқидан масалалар тўплами. (Махсус қисм). Бакалавриатура тизимидаги ўқув юртларига мўлжалланган ўқув-услубий қўлланма. -Т.: ТДЮИ, 2000.-152 б.
3. Матмуратов Б.Ж. Шахсга қарсы жынаятлар (мәселелер топлами). Ўқув методик қўлланма. Нукус.: Билим, 2000.-24 б.т.
4. Матмуратов Б.Ж. Жынаят нызамы. Ўқув-методик қўлланма. - Нукус.: Қарақалпақстан, 2001. -20 б.т.
5. Матмуратов Б.Ж. Жынаятты квалификациялашдың теориялық тийкары пони бойынша оқыў бадарламасы. Методик қўлланма - Нукус.: ҚМУ, 1996.-20 б.т.
6. Матмуратов Б.Ж. Ўзбекстан Республикасының жынаят ҳуқықы. Методик қўлланма -Нукус.: Қарақалпақстан, 2000.-20 б.т.

7. Матмуратов Б.Ж. (биргеликте). Юриспруденция қонигелиги студентлерининг оқыў-танысқў практикасын ўқитиш бағдарламасы. Методик қўлланма. -Нуқис.: ҚМУ, 1998.-20 б.т.

8. Матмуратов Б.Ж. Юриспруденция қонигелиги студентлерининг ундириллик практикасын утиў бағдарламасы. Методик қўлланма -Нуқис.: ҚМУ, 1998.-24 б.т.

9. Бакунов П.Б. Жиноят ҳуқуқи (умумий ва махсус қисмлардан) сиртқи бўлими талабалари учун курс иши ёзиш бўйича ўқув-услугий қўлланма. -Т.: ТДЮИ, 2004. - 48 б.

10.Бакунов П.Б. Жиноят ҳуқуқида бир неча ҳукмлар юзасидан жазо тайинлаш. Ўқув–услугий қўлланма. -Т.: ТДЮИ, 2003. -64 б.

11.Бакунов П.Б. Жиноят ҳуқуқида ўғрилиқ тушунчаси ва жиноят таркибининг таҳлили. Ўқув-услугий қўлланма.-Т.:А, 2001.-46 б.

12.Зокирова О.Ғ., Абдурасулова Қ. Криминология. Ўқув-услугий қўлланма. -Т.: ТДЮИ, 2003. -3,5 б.т.

13.Зокирова О.Ғ., Абдурасулова Қ. Криминология. Ўқув-услугий қўлланма. қорақолпоқ тилида. -Т.: ТДЮИ, 2003.-4. б.т

14.Зокирова О.Ғ. «Жиноят ҳуқуқидан масалалар тўплами» Умумий қисм. Ўқув-услугий қўлланма.-Т.: Адолат, 1998. - 7,5 б.т.

15.Зокирова О.Ғ. Предупреждение хулиганства. Учебно-методическое пособие. -Т.: Адолат, 1999. -2,1 б.т

16.Кабулов Р.К., Зуфаров Р.А. Методические материалы к изучению теоритических проблем уголовного права. Учебно-методическое пособие. -Т.: Академия МВД Р.УЗ., 1995. -3 б.т.

17.Кабулов Р.К., Зуфаров Р.А. Учебно–методические материалы по выполнению контрольных работ по особенной части уголовного права слушателям 3 курса ФЗО Академии МВД. Учебно-методическое пособие. -Т.: Академия МВД Р.УЗ., 1995. -2 б.т.

18.Кабулов Р. ва бошқалар. Жиноят ҳуқуқи. Махсус қисм. Услугий материал.-Т.:Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси,2001.-65 б.

19.Кабулов Р.К., Джайлубаев А.Х., Зуфаров Р.А. Методические указания к изучению теоритических проблем уголовного права (планы лекций, семинаров, практических занятий) для слушателей 3 курса очного обучения. М -Т.: Академия МВД Р.УЗ., 1995. -2 б.т.

20.Кабулов Р., Якубов А.С. ва бошқалар. Жиноят ҳуқуқи. Умумий қисм. Услугий материаллар.-Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2004.-53 б.

21. Кабулов Р., Якубов А.С. ва бошқалар. Жиноят ҳуқуқи. Махсус қисм: Чизмалар альбоми. Ўқув-услубий кўлланма. - Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2002. –258 б.

22. Кабулов Р., Якубов А.С. ва бошқалар. Жиноят ҳуқуқи. Умумий қисм: Чизмалар альбоми. Ўқув-услубий кўлланма. -Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2002. –154 б.

23. Кабулов Р., Якубов А.С. ва бошқалар. Уголовное право. Общая часть: Альбом схем. Учебно-методическое пособие.-Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 2002. –258 б.

24. Кабулов Р., Якубов А.С. ва бошқалар. Уголовное право. Особенная часть: Альбом схем. Учебно-методическое пособие.-Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 2002. -258 б.

25. Кабулов Р., Якубов А.С., Илхамов А.Н. Жиноятларни квалификация қилиш. Услубий материал.-Т.:Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2001. -24 б.

26. Кабулов Р., Якубов А.С., Шакуров Р.Р. ва бошқалар. Жиноят ҳуқуқи. Умумий қисм: Чизмалар альбоми. Ўқув-услубий кўлланма.-Т.:Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2002.–154 б.

27. Кабулов Р., Якубов А.С., Шакуров Р.Р. ва бошқалар. Жиноят ҳуқуқи. Махсус қисм: Чизмалар альбоми. Ўқув-услубий кўлланма.-Т.:Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2002. –258 б.

28. Кабулов Р., Якубов А.С., Шакуров Р.Р. ва бошқалар. Жиноят ҳуқуқи. Умумий қисм. Услубий материаллар.-Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2004.-53 б.

29. Кабулов Р., Якубов А.С., Шакуров Р.Р. ва бошқалар. Уголовное право. Общая часть: Альбом схем. Учебно-методическое пособие.- Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 2002. –154 б.

30. Кабулов Р., Якубов А.С., Шакуров Р.Р. ва бошқалар. Уголовное право. Особенная часть: Альбом схем. Учебно-методическое пособие.-Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 2002. –258 б.

31. Кабулов Р., Якубов А.С., Шакуров Р.Р. ва бошқалар. Уголовное право. Общая часть. Методические материалы.- Т.: Академия МВД Республики Узбекистан, 2004. -53 б.

32. Каракетов Ю.М. О пьянстве, алкоголизме, токсикомании, наркомании, преступности и законе.-Нукус.: Билим, 1997. -192 с.

33. Рустамбаев М.Х., Абдухаликов М.А. Сборник казусов по особенной части уголовного права. Учебно-методическое пособие.-Т.: Адолат, 1998. –198 с.

34.Рустамбаев М.Х. Абдухаликов М.А. Методические указания и задания по уголовному праву (Для выполнения курсовых работ. Общая часть). Направление образования: В 380100 Право. Учебно-методическое пособие. -Т.: ТДЮИ, 2000. -68 б.

35.Рустамбоев М.Х. «Жиноят ҳукуқи» фанидан давлат имтиҳонларига тайергарлик кўриш учун услубий кўрсатма. Ўқув-услубий кўлланма. -Т.: Ҳукукий маърифат тарғиботи Маркази матбаа корхонаси, 1999. -1,32 б.т.

36.Рустамбоев М.Х. Жиноят ҳукуқи. Махсус қисм. Схемалар. Ўқув-услубий кўлланма. -Т.: ТДЮИ, 2004.- 298 б.

37.Рустамбаев М.Х. Сборник казусов по общей части уголовного права. Учебно-методическое пособие.- Т.: Адолат, 1997. -4,75 п.л.

38.Рустамбаев М.Х. Уголовное право. Особенная часть. В схемах. Учебно-методическое пособие. -Т.: ТГЮИ, 2004.-313 с.

39.Рустамбоев М.Х. Жиноят ҳукуқи. Умумий қисм. Схемалар. Ўқув-услубий кўлланма. -Т.: ТДЮИ, 2002. -256 б.

40.Рустамбаев М.Х. Тохиров Ф. Уголовное право (особенная часть-схемы). Учебно-методическое пособие. -Т.: ТГЮИ, 2004.-18.5 б/т.

41.Рустамбаев М.Х., Зуфаров Р.А. Методические указания и задания для выполнения письменных работ студентов по курсу: уголовное право (особенная часть). Учебно-методическое пособие.Т.: Адолат, 1994. -1 б.т.

42.Тохиров Ф. Токмаков В.А. Усмоналиев М. Жиноят ва жазо ҳукуқи, жиний жазо ҳукуқи, жиний жазони ижро этиш ҳукуқи ва криминалогия фанларидан диплом ишларини ёзиш учун методик кўлланма. Ўқув-услубий кўлланма.-Т.: Адолат, 1993.- 1 б.т.

КУРС ИШИ ЁЗИШ БЎЙИЧА УСЛУБИЙ КЎРСАТМАЛАР:

Курс иши қуйидаги тузилишдан иборат бўлади:

Титул варағи;

Мундарижа;

Кириш;

Асосий қисм боблари (2-3 боб тавсия этилади);

Хулосалар;

Фойдаланилган ва ўрганилган адабиётлар рўйхати;

Иловалар.

Мундарижада кириш, боблар ва уларга тегишли параграфлар номлари, уларнинг бошланиши бетлари рақами кўрсатилади.

Кириш қисмида курс иши мавзусининг долзарблиги ёритилади.

Асосий қисмида мавзуга тавсиф бериш билан бирга, мавзунинг умумназарий муаммолари ёритилади. Шунингдек, амалиёт жараёнида тўпланган материаллардан, статистик маълумотлар келтирилади.

Хулоса ва таклифлар қисмида курс иши бўйича чиқарилган хулосалар, курс иши устида ишлаш даврида кузатилган муаммолар муҳассахлаштирилади. Курс ишини ёзишда мавзуга оид камида 2 та МДХ ва хорижий давлатлар жиноят қонунчилигидан фойдаланиш тавсия этилади. Фойдаланилган ва ўрганилган адабиётлар рўйхатида курс ишини бажариш жараёнида фойдаланилган ва ўрганиб чиқилган адабиётлар, меъёрий ҳужжатлар, нашр қилинган илмий мақолалар келтирилади. Адабиётлар рўйхати алфавит тартибида тузилади. Хорижий адабиётлар рўйхат охирида берилади.

Курс иши талабанинг ўқиган тилида ёзилади.

Курс иши мавзулари талабалар учун ишлаб чиқиладиган “Ишчи ўқув дастури”да белгиланади. Курс иши ҳажми 25 варақдан (иловаларсиз) иборат бўлиб, А4(21x29) формат қоғозга компьютерда (1,5 интервалда, 14 ўлчамли шрифтга мос) терилган ҳолатда тайёрланади (матн қоғоз варағига чапдан 2,5см, юқоридан ҳамда пастдан 2см четлаб туширилади). Курс ишининг қўйилган талабларга амал қилиниб, берилган топшириққа мувофиқ тўла ҳажмда бажарилишига талаба шахсан жавобгардир. Тайёр курс иши кафедрага такдим этилади. Кафедра ўқитувчилари иштирокида талаба курс ишини ҳимоя қилади ва баҳоланади. «Жиноят ҳуқуқи» фанидан талабанинг курс иши 100 баллик тизимда баҳоланади. Курс иши бўйича 55% дан кам балл тўплаган талаба курсдан курсга ўтказилмайди. Курс ишида саралаш балидан юқори балл тўплаган талабалар ректорнинг буйруғи билан курсдан курсга ўтказилади.

КУРС ИШИ НАМУНАВИЙ МАВЗУЛАРИ:

1. Ҳаётга қарши жиноятларнинг тушунчаси, турлари, умумий тавсифи.
2. Хорижий мамлакатлар қонунчилигига кўра ҳаётга қарши жиноятларнинг тушунчаси, турлари, умумий тавсифи
3. Қасддан одам ўлдириш тушунчаси, турлари, жиноят таркиби.
4. Икки ёки ундан ортиқ шахсни қасддан ўлдириш.
5. Ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлни қасддан ўлдириш.
6. Ожизлиги айбдорга аён бўлган шахсни қасддан ўлдириш.
7. Ўз хизмат ёки фуқаролик бурчини бажариши муносабати билан шахсни ёки унинг яқин қариндошларини қасддан ўлдириш.
8. Қасддан бошқа шахсларнинг ҳаёти учун хавфли бўлган усулда одам ўлдириш.
9. Оммавий тартибсизликлар жараёнида одам ўлдириш.
10. Ўта шафқатсизлик билан одам ўлдириш.
11. Номусга тегиш ёки жинсий эҳтиёжни зўрлик ишлатиб ғайритабиий усулда қондириш билан боғлиқ ҳолда қасддан одам ўлдириш.
12. Миллий ёки ирқий адоват замирида содир этилган қасддан одам ўлдириш.
13. Безорилик оқибатида қасддан одам ўлдириш.
14. Диний таассублар замирида қасддан одам ўлдириш.
15. Киши аъзоларини кесиб олиб, бошқа кишига кўчириш (трансплантат) ёки мурданинг қисмларидан фойдаланиш мақсадида қасддан одам ўлдириш.
16. Бошқа бирор жиноятни яшириш ёки унинг содир этилишини осонлаштириш мақсадида қасддан одам ўлдириш.
17. Бир гуруҳ шахслар ёки уюшган гуруҳ аъзоси томонидан ёхуд ўша гуруҳ манфаатларини кўзлаган ҳолда қасддан одам ўлдириш.
18. Такроран ёки хавфли рецидивист томонидан содир этилган қасддан одам ўлдириш.
19. Ўта хавфли рецидивист томонидан қасддан одам ўлдириш.
20. Кучли руҳий ҳаяжонланиш ҳолатида қасддан одам ўлдириш.
21. Онанинг ўз чақалоғини қасддан ўлдириши.
22. Зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб, қасддан одам ўлдириш.
23. Ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсни ушлашнинг зарур чоралари чегарасидан четга чиқиб, қасддан одам ўлдириш.
24. Эҳтиётсизлик орқасидан одам ўлдириш.

25. Ўзини ўзи ўлдириш даражасига етказиш.
26. Баданга шикаст етказиш тушунчаси, унинг таҳлили ва турлари.
27. Соғлиққа ва жисмоний дахлсизликка қарши жиноятларда айб, мотив ва мақсад.
28. Хорижий мамлакатлар қонунчилигига кўра соғлиққа қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари
29. Жиноят субъектининг юридик тавсифи.
30. Қасддан баданга оғир шикаст етказиш.
31. Баданга бирон-бир аъзонинг ишдан чиқиши ёки унинг фаолияти тамоман йўқолишига сабаб бўлган оғир шикаст етказиш.
32. Ҳомиланинг тушиши баданга оғир шикаст етказиш белгиси сифатида.
33. Баданнинг тузалмайдиган даражада хунуклашиши.
34. Баданга оғир шикаст етказганлик учун жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлар.
35. Баданга оғир шикаст етказганлик учун жазоларни либераллаштириш масаласи.
36. Қасддан баданга ўртача оғир шикаст етказиш.
37. Енгиллаштирувчи ҳолатларда баданга шикаст етказганлик учун жавобгарлик.
38. Қасддан баданга енгил шикаст етказиш.
39. Қийнаш.
40. Ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли жиноятлар тушунчаси ва унинг белгилари
41. Хорижий мамлакатлар қонунчилигига кўра ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли жиноятлар тушунчаси ва унинг белгилари
42. Ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш билан кўрқитиш.
43. Таносил ёки ОИТС касаллигини тарқатиш.
44. Жиной равишда ҳомила тушириш (аборт).
45. Аёлни ўз ҳомиласини сунъий равишда туширишга мажбурлаш.
46. Касб юзасидан ўз вазифаларини лозим даражада бажармаслик.
47. Хафв остида қолдириш.
48. Ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли жиноятлар учун жавобгарликда жиной равишда жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартиришлар моҳияти.

49. Жинсий эркинликка қарши қаратилган жиноятлар тушунчаси ва турлари

50. Хорижий мамлакатлар қонунчилигига кўра жинсий эркинликка қарши қаратилган жиноятлар тушунчаси ва турлари

51. Номусга тегиш жиноятининг юридик таҳлили

52. Ўлдириш билан кўрқитиб номусга тегиш.

53. Зўрлик ишлатиб номусга тегиш ва унинг белгилари

54. Ожиз аҳволдаги шахснинг номусига тегиш ва унинг юридик белгилари

55. Шахснинг ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган ҳолда номусга тегиш.

56. Яқин қариндошнинг номусига тегиш.

57. Оммавий тартибсизликлар қатнашчиси томонидан содир этилган номусга тегиш.

58. Ўта хавфли рецидивист томонидан содир этилган номусга тегиш.

59. Номусга тегиш натижасида оғир оқибатларга олиб келган ҳолатлар.

60. Ўн тўрт ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахснинг номусига тегиш.

61. Жинсий эҳтиёжни зўрлик ишлатиб, ғайритабиий усулда қондириш.

62. Бесоқолбозлик (эркакнинг эркак билан жинсий алоқа қилиши).

63. Аёлни жинсий алоқа қилишга мажбур этиш.

64. Жинсий эркинликка қарши жиноятлар учун жавобгарликда жиний жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартиришлар моҳияти.

65. Вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаш.

66. Ота-онани моддий таъминлашдан бўйин товлаш.

67. Болани алмаштириб қўйиш.

68. Фарзандликка олиш сирини ошкор қилиш.

69. Кўп хотинли бўлиш.

70. Вояга етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб қилиш.

71. Ўн олти ёшга тўлмаган шахс билан жинсий алоқа қилиш.

72. Ўн олти ёшга тўлмаган шахсга нисбатан уятсиз-бузуқ ҳаракатлар қилиш.

73. Порнографик нарсаларни тайёрлаш ва тарқатиш.
74. Фоҳишахона сақлаш ёки қўшмачилик қилиш.
75. Тарих ёки маданият ёдгорликларини нобуд қилиш, бузиш ёки уларга шикаст етказиш.
76. Инсон аъзолари ёки тўқималарини ажратиб олиш.
77. Қабрни таҳқирлаш.
78. Оилага, ёшларга ва ахлоққа қарши жиноятлар учун жавобгарликда жинойий жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартиришлар моҳияти.
79. Хорижий мамлакатлар қонунчилигига кўра оилага, ёшларга ва ахлоққа қарши жиноятлар учун жавобгарлик
80. Одамлардан фойдаланиш учун уларни ёллаш.
81. Аёлни эрга тегишга мажбур қилиш ёки унинг эрга тегишига тўсқинлик қилиш.
82. Одам ўғирлаш.
83. Зўрлик ишлатиб ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилиш.
84. Тухмат.
85. Ҳақорат қилиш.
86. Шахснинг озодлиги, шаъни ва қадр-қимматига қарши жиноятлар учун жавобгарликда жинойий жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартиришлар моҳияти.
87. Фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилигини бузиш.
88. Фуқароларнинг турар жойи дахлсизлигини бузиш.
89. Хат-ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиш тартибини бузиш.
90. Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш.
91. Виждон эркинлигини бузиш.
92. Сайлов ёки референдум ташкил қилиш, уларни ўтказиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш.
93. Сайлов ҳуқуқининг ёки ишончли вакил ваколатларининг амалга оширилишига тўсқинлик қилиш.
94. Меҳнат қилиш ҳуқуқини бузиш.
95. Муаллифлик ёки ихтирочилик ҳуқуқларини бузиш.
96. Фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларига қарши жиноятлар учун жавобгарликда жинойий жазоларни либерал-

лаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартиришлар моҳияти.

97. Урушни тарғиб қилиш.

98. Агрессия.

99. Урушнинг қонун ва удумларини бузиш.

100. Геноцид.

101. Ёлланиш.

102. Чет эл давлатининг ҳарбий хизматига, хавфсизлик, полиция, ҳарбий адлия органлари ёки шунга ўхшаш бошқа органларига хизматга кириш, ёлланиш.

103. Терроризм.

104. Миллий, ирқий ёки диний адоват кўзғатиш.

105. Давлатга хоинлик қилиш.

106. Давлат сирларини чет эл давлатига етказиш.

107. Ўзбекистон Республикаси Президентига тажовуз қилиш.

108. Ўзбекистон Республикасининг конституциявий тузумига тажовуз қилиш.

109. Жосуслик.

110. Қўпоровчилик.

111. Давлат сирларини ошкор қилиш.

112. Давлат сирини ёки ҳарбий сир ҳисобланган ҳужжатларни йўқотиш.

113. Талон-торож тушунчаси ва унинг белгилари.

114. Босқинчилик жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлари.

115. Қурол ёки қуролга ўхшаш воситалардан фойдаланиб босқинчилик содир этиш ва унинг юридик таҳлили

116. Товламачилик тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатларда содир этилиши.

117. Жабрланувчи ёки унинг яқин кишиларига зўрлик ишлатиш тушунчаси, ёхуд жабрланувчи учун сир сақланиши лозим бўлган маълумотларни ошкор қилиш билан кўрқитиш тушунчаси.

118. Мулкий ҳуқуқни топшириш тушунчаси.

119. Мулкка бўлган манфаатлар бериш ёхуд мулкий йўсиндаги ҳаракатларни содир этишни талаб қилиш тушунчалари ва бу жиноятнинг босқинчиликдан фарқи.

120. Талончилик тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлар ва бу жиноятнинг босқинчилик жиноятидан фарқи.

121. Ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлари.
122. Растрата йўли билан талон-торож қилиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлари.
123. Мулкий жавобгарлик тушунчаси, ўзлаштириш ва растрата тушунчалари.
124. Мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан содир этиш тушунчаси, ушбу жиноятнинг ўғрилик жиноятидан фарқи.
125. Фирибгарлик жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлар.
126. Фирибгарлик усули сифатида алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш тушунчаси.
127. Фирибгарликнинг ўзлаштириш ёки растратадан фарқи.
128. Ўғирлик жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлари.
129. Ўғирлик жиноятининг объектив томонининг зарурий белгиларига кўра талон-торожнинг бошқа шаклларида фарқи.
130. Талон-торожни квалификация қилишда талон-торож миқдорининг аҳамияти.
131. Талон-торож турлари.
132. Миқдorigа нисбатан талон-торожнинг мезонини белгилаш.
133. Ўзгалар мулкни талон-торож қилиш жиноятлари учун жавобгарликда жинoий жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартиришлар моҳияти.
134. Алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш йўли билан мулкий зарар етказиш.
135. Жинoий йўл билан топилган мулкни олиш ёки ўтказиш.
136. Мулкни кўриқлашга виждонсиз муносабатда бўлиш.
137. Мулкни қасдан нобуд қилиш ёки унга зарар етказиш.
138. Ахборотлаштириш қоидаларини бузиш.
139. Ўзгалар мулкни талон-торож қилиш билан боғлиқ бўлмаган жиноятларда жинoий жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартиришлар моҳияти.
140. Ўзбекистон Республикасининг манфаатларига хилоф равишда битимлар тузиш.
141. Қалбаки пул, акциз маркаси ёки қимматли қоғозлар ясаш, уларни ўтказиш.

142. Валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда олиш ёки ўтказиш.
143. Чет эл валютасини яшириш.
144. Сохта тадбиркорлик.
145. Сохта банкротлик.
146. Банкротликни яшириш.
147. Божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш.
148. Монополияга қарши қонун ҳужжатларини бузиш.
149. Солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаш.
150. Бюджет интизомини бузиш.
151. Қимматбаҳо металллар ёки тошларни топшириш қоидаларини бузиш.
152. Рангли металллар, уларнинг парча ва резги-чиқитларини тайёрлаш, олиш, улардан фойдаланиш ҳамда уларни ўтказиш қоидаларини бузиш.
153. Электр, иссиқлик энергияси, газ, водопроводдан фойдаланиш қоидаларини бузиш.
154. Сифатсиз маҳсулот чиқариш ёки сотиш.
155. Этил спирти, алкоғолли маҳсулот ва тамаки маҳсулотини қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш жинояти тушунчаси.
156. Савдо ёки воситачилик фаолияти билан қонунга хилоф равишда шуғулланиш.
157. Савдо ёки хизмат кўрсатиш қоидаларини бузиш.
158. Фаолият билан лицензиясиз шуғулланиш.
159. Қонунга хилоф равишда ахборот тўплаш, уни ошкор қилиш ёки ундан фойдаланиш.
160. Рақобатчини обрўсизлантириш.
161. Хўжалик фаолияти соҳасидаги жиноятларда жиноий жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартиришлар моҳияти.
162. Экология хавфсизлигига оид нормалар ва талабларни бузиш.
163. Атроф табиий муҳитнинг ифлосланганлиги тўғрисидаги маълумотларни қасдан яшириш ёки бузиб кўрсатиш.
164. Атроф табиий муҳитни ифлослантириш.
165. Атроф табиий муҳитнинг ифлосланиши оқибатларини бар-тараф қилиш чораларини кўрмаслик.

166. Ер, ер ости бойликларидан фойдаланиш шартларини ёки уларни муҳофаза қилиш талабларини бузиш.

167. Экинзор, ўрмон ёки бошқа дов-дарахтларга шикаст етказиш ёки уларни nobуд қилиш.

168. Ўсимликлар касалликлари ёки зараркунандалари билан кураш талабларини бузиш.

169. Ветеринария ёки зоотехника қоидаларини бузиш.

170. Зарарли кимёвий моддалар билан муомалада бўлиш қоидаларини бузиш.

171. Ҳайвонот ёки ўсимлик дунёсидан фойдаланиш тартибини бузиш.

172. Сув ёки сув ҳавзаларидан фойдаланиш шартларини бузиш.

173. Алоҳида муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларнинг тартибини бузиш.

174. Атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятларда жиноий жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартиришлар моҳияти.

175. Мансабдор шахс ва унинг белгилари

176. Маъсул мансабдор шахс ва унинг белгилари

177. Хорижий мамлакатлар қонунчилиги бўйича мансабдор ва маъсул мансабдор шахс тушунчаси

178. Ҳокимият ёки мансаб ваколатини суиистеъмол қилиш.

179. Ҳокимият ёки мансаб ваколати доирасидан четга чиқиш.

180. Мансабга совуққонлик билан қараш.

181. Ҳокимият ҳаракатсизлиги.

182. Мансаб сохтакорлиги.

183. Пора олиш.

184. Пора бериш.

185. Пора олиш-беришда воситачилик қилиш.

186. Хизматчини пора эвазига оғдириш.

187. Товламачилик йўли билан ҳақ беришни талаб қилиш.

188. Давлат рамзларига ҳурматсизлик қилиш.

189. Жамоат бирлашмалари ёки диний ташкилотларни қонунга хилоф равишда тузиш.

190. Ғайриқонуний жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотлар фаолиятида қатнашишга ундаш.

191. Диний ташкилотлар тўғрисидаги қонунлар ҳужжатларини бузиш.

192. Йиғилишлар, митинглар, кўча юришлари ёки намоёишлар уюштириш, ўтказиш тартибини бузиш.
193. Тақиқланган иш ташлашга раҳбарлик қилиш ёки фавқулодда ҳолат шароитида корхона, муассаса ёхуд ташкилотлар ишига тўсқинлик қилиш.
194. Ҳокимият вакилига ёки фуқаровий бурчини бажараётган шахсга қаршилик кўрсатиш.
195. Озодликдан маҳрум қилиш жазосини ижро этиш муассасаларининг ишини издан чиқарувчи ҳаракатлар.
196. Жазони ижро этиш муассасаси маъмуриятининг қонуний талабларига бўйсунмаслик.
197. Озодликдан маҳрум қилиш жойларидан қочиш.
198. Қонунга хилоф равишда чет элга чиқиш ёки Ўзбекистон Республикасига кириш.
199. Ўзбекистон Республикасида бўлиш қоидаларини бузиш.
200. Ҳарбий ёки муқобил хизматдан бўйин товлаш.
201. Маъмурий назорат қоидаларини бузиш.
202. Ҳужжатлар, штамплар, муҳрлар, бланкаларни эгаллаш, но-буд қилиш, уларга шикаст етказиш ёки уларни яшириш.
203. Ҳужжатлар, штамплар, муҳрлар, бланкалар тайёрлаш, уларни қалбакилаштириш, сотиш ёки улардан фойдаланиш.
204. Давлат проба тамғаларини тайёрлаш ва улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш.
205. Ўзбошимчалик.
206. Ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш.
207. Диний таълимотдан сабоқ бериш тартибини бузиш.
208. Бошқарув тартибига қарши жиноятларда 2001 йил 29 августдаги Ўзбекистон Республикасининг қонунига мувофиқ киритилган ўзгартишлар ва қўшимчалар моҳияти.
209. Айбсиз кишини жавобгарликка тортиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби.
210. Адолатсиз ҳукм, ҳал қилув қарори, ажрим ёки қарор чиқариш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.
211. Суд қарорини бажармаслик.
212. Банд солинган мулкни қонунга хилоф равишда тасарруф этиш.
213. Қонунга хилоф равишда ушлаб туриш ёки ҳибсга олиш.

214. Қийноққа солиш ва бошқа шафқатсиз, ғайриинсоний ёки қадр қимматни камситувчи муомала ҳамда жазо турларини қўллаш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, квалификация қилишнинг зарурий белгилари.

215. Тергов қилишга ёки суд ишларини ҳал этишга аралаштириш.

216. Ёлғон хабар бериш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

217. Ёлғон гувоҳлик бериш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

218. Суриштирув ёки дастлабки тергов маълумотларини ошкор қилиш.

219. Жиноят процессини юритиш қатнашчиларининг ўз зиммасидаги вазифани бажаришдан бўйин товлаши.

220. Жиноят ҳақида хабар бермаслик ёки уни яшириш.

221. Одил судловга қарши жиноятларда 2001 йил 29 августдаги Ўзбекистон Республикасининг қонунига мувофиқ киритилган ўзгартишлар ва қўшимчалар моҳияти.

222. Жиноий уюшма ташкил этиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

223. Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни ошкорлаштириш.

224. Оммавий тартибсизликлар.

225. Жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига таҳдид соладиган материалларни тайёрлаш ёки тарқатиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

226. Диний экстремистик, сепаратистик, фундаменталистик ёки бошқа тақиқланган ташкилотлар тузиш, уларга раҳбарлик қилиш, уларда иштирок этиш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

227. Диний мазмундаги материалларни қонунга хилоф равишда тайёрлаш, сақлаш, олиб кириш ёки тарқатиш.

228. Шахсни гаров сифатида тутқунликка олиш.

229. Контрабанда жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

230. Ўқотар қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш қурилмаларини қонунга хилоф равишда эгаллаш жинояти тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

231. Қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш қурилмаларига қонунга хилоф равишда эгалик қилиш.

232. Ўқотар қурол ёки ўқ-дориларни бепарволик билан сақлаш.
233. Портлаш хавфи бўлган моддалар ёки пиротехника буюмларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш.
234. Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни қонунга ҳилоф равишда эгаллаш.
235. Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни қонунга ҳилоф равишда муомалага киритиш.
236. Радиоактив моддаларни қонунга ҳилоф равишда эгаллаш.
237. Радиоактив материаллардан фойдаланиш қоидаларини бузиш.
238. Радиоактив материаллардан қонунга ҳилоф равишда фойдаланиш.
239. Ядро қурилмаларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш.
240. Бактериологик, кимёвий ва бошқа хил ялпи қирғин қуроллари турларини ишлаб чиқиш, ишлаб чиқариш, тўплаш, олиш, бировга ўтказиш, сақлаш, қонунга ҳилоф равишда эгаллаш ва улар билан бошқа ҳаракатларни содир этиш.
241. Тадқиқот фаолиятини амалга оширишда хавфсизлик қоидаларини бузиш.
242. Меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини бузиш.
243. Санитарияга оид қонун ҳужжатларини ёки эпидемияга қарши кураш қоидаларини бузиш.
244. Тоғ-кон, қурилиш ёки портлатиш ишлари хавфсизлиги қоидаларини бузиш.
245. Ёнғин хавфсизлиги қоидаларини бузиш.
246. Жамоат хавфсизлигига қарши жиноятларда жиноий жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартиришлар моҳияти.
247. Темир йўл, денгиз, дарё ёки ҳаво транспортининг ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш.
248. Маст ҳолдаги шахснинг транспорт воситасини бошқаришига йўл қўйиш.
249. Транспортни таъмирлаш ёки уни фойдаланишга чиқариш қоидаларини бузиш.
250. Темир йўл, денгиз, дарё, ҳаво транспорти воситаси ёки алоқа йўлларини яроқсиз ҳолатга келтириш.
251. Темир йўлнинг ҳаракатланадиган таркибини, ҳаво, денгиз ёки дарё кемасини олиб қочиш ёки эгаллаб олиш.
252. Халқаро учиш қоидаларини бузиш.

253. Транспорт воситалари ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш.

254. Транспорт воситасини олиб қочиш.

255. Транспортнинг хавфсиз ишлашини таъминлашга доир қоидаларни бузиш.

256. Автомобиль йўлларида фойдаланиш ва уларни кўриқлаш қоидаларини бузиш.

257. Транспорт ҳаракати ва ундан фойдаланиш хавфсизлигига қарши жиноятларда жиний жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиний кодексига киритилган ўзгартиришлар ва қўшимчалар моҳияти.

258. Гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар тушунчаси.

259. Тақиқланган экинларни етиштириш жинийи тушунчаси, жиний таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

260. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни қонунга ҳилоф равишда эгаллаш жинийи тушунчаси, жиний таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

261. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзлаб қонунга ҳилоф равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар қилиш, шунингдек уларни қонунга ҳилоф равишда ўтказиш жинийи тушунчаси, жиний таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

262. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни истеъмол қилишга жалб этиш.

263. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар ишлаб чиқариш ёки улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш.

264. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзламай қонунга ҳилоф равишда тайёрлаш, эгаллаш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар.

265. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга ҳилоф равишда муомала қилишдан иборат жинийларда жиний жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиний кодексига киритилган ўзгартиришлар ва қўшимчалар моҳияти.

266. Безорилик жинийи тушунчаси, турлари, жиний таркиби.

267. Қиморхоналар ташкил этиш ёки уларни сақлаш жинийи тушунчаси, турлари, жиний таркиби.

268. Жамоат тартибига қарши жиноятларда жиноий жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартиришлар ва қўшимчалар моҳияти.

269. Ҳарбий хизматга қарши жиноятнинг тушунчаси.

270. Бўйсунмасликнинг тушунчаси, жиноят таркиби.

271. Буйруқни бажармаслик тушунчаси, жиноят таркиби.

272. Бошлиққа қаршилик кўрсатиш ёки уни хизмат вазифаларини бузишга мажбур қилиш тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

273. Бошлиқни кўрқитиш тушунчаси, жиноят таркиби.

274. Баданга шикаст етказиш тушунчаси соғлиққа қарши жиноятлардан фарқи.

275. Буйсунувчининг ўз бошлиғини ёки бошлиқни ўзига буйсунувчини ҳақорат қилиш тушунчаси.

276. Бир-бирига тобе бўлмаган ҳарбий хизматчилар ўртасидаги ўзаро муносабатларга оид устав қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

277. Мародёрлик тушунчаси.

278. Бўйсунуш ва ҳарбий шаънга риоя этиш тартибига қарши жиноятларни жиноий жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларга биноан жиноят қонуннинг такомиллашиш хусусиятлари.

279. Ҳарбий қисм ёки хизмат жойини ўзбошимчалик билан ташлаб кетиш тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

280. Дезертерлик тушунчаси, жиноят таркиби.

281. Ҳалок бўлаётган ҳарбий кемани ташлаб кетиш тушунчаси, жиноят таркиби.

282. Ўзининг бирон аъзосини майиб қилиш йўли билан ёки бошқа усулда ҳарбий хизматдан бўйин товлаш тушунчаси, жиноят таркиби.

283. Қоровул хизматини ўташ қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби, жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

284. Ички хизматни ўташ ёки горнизонда патруллик қилиш қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби.

285. Жанговар навбатчиликни ўташ қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби.

286. Чегара хизматини ўташ қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби.

287. Ҳарбий мулкни беҳуда сарфлаш, йўқотиш ёки ишдан чиқариш тушунчаси, жиноят таркиби.

288. Ҳарбий мулкни нобуд қилиш ёки унга шикаст етказиш тушунчаси, жиноят таркиби.

289. Атрофдагилар учун катта хавф манбаи бўлган қурол-яроғ, шунингдек, модда ва буюмлар билан муомалада бўлиш қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби ва жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

290. Машиналарни бошқариш ёки улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби ва жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

291. Учиш ёки учишга тайёргарлик кўриш қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби.

292. Кемани бошқариш қоидаларини бузиш тушунчаси, жиноят таркиби.

293. Ҳарбий мулкни сақлаш ёки ундан фойдаланиш тартибига қарши жиноятларни жиноий жазоларни либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгартиришларга биноан жиноят қонуннинг такомиллаштириш хусусиятлари.

294. Ҳокимиятни суиистеъмол қилиш, ҳокимият ваколатидан ташқарига чиқиш ёки ҳокимият ҳаракатсизлиги тушунчаси, жиноят таркиби ва жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

295. Хизматга сувуққонлик билан қараш тушунчаси, жиноят таркиби ва жавобгарликни оғирлаштирувчи турлари.

БАКАЛАВРИАТ ТАЛАБАЛАРИ УЧУН “ЖИНОЯТ ҲУҚУҚИ” ФАНИДАН НАМУНАВИЙ ДАВЛАТ ИМТИҲОНИ САВОЛЛАРИ

I-БЛОК

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг “Адолат қонун устуворлигида” номли маърузасидан келиб чиққан ҳолда Жиноят қонунчилигига киритилган ўзгартиришлар ва уларнинг мазмуни.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида”ги Фармони ва унинг мазмуни.

3. Ярашувчилик институти ва унинг мазмуни.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг “Бизнинг бош мақсадимиз - жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этиш” номли маърузасидан келиб чиққан ҳолда суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилиш масалалари.

5. Жиноят ҳуқуқи тушунчаси ва унинг предмети.

6. Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқ тизимида жиноят ҳуқуқининг ўрни.

7. Жиноят ҳуқуқи фанининг бошқа ҳуқуқий фанлар билан боғлиқлиги.

8. Ҳуқуқий давлат шаклланиши жараёнида жиноят ҳуқуқининг вазифалари.

9. Жиноят қонуни тушунчаси ва аҳамияти. Ўзбекистон Республикаси жиноят қонунининг ривожланиши.

10. Умумий ва Махсус қисм нормаларининг тузилиши.

11. Диспозиция ва санкция тушунчаси ва турлари.

12. Жиноят қонунининг ҳудуд бўйича амал қилиш доираси.

13. Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида содир қилинган жиноят учун жавобгарлик.

14. Жиноят қонунининг вақт бўйича амал қилиш кучи. Жиноят қонунининг кучга кириш ва кучдан қолиш тартиби.

15. Жиноят қонунининг орқага қайтиш кучи.

16. Жиноят қонунини шарҳлаш. Шарҳлаш турлари.

17. Жиноят тушунчаси ва белгилари.

18. Жиноятларни таснифлаш ва унинг ҳуқуқий аҳамияти.

19. Жиноий жавобгарлик асослари ва унинг бошқа ҳуқуқий жавобгарлик турларидан фарқи.

20. Жиноят таркиби тушунчаси ва бу борада ҳуқуқшунос олимларнинг фикрлари.

21. Жиноят таркибининг белгилари ва элементлари.

22. Жиноят таркибининг турлари.

23. Жиноят объекти тушунчаси ва турлари.

24. Жиноятнинг жабрланувчиси ва ҳуқуқий виктимология.

25. Жиноят объектив томони тушунчаси.

26. Объектив томонининг зарурий белгилари

27. Объектив томонининг факултатив белгилари.

28. Ижтимоий хавфли ҳаракат ва ҳаракатсизлик тушунчаси.

29. Жабрланувчига руҳий ва жисмоний таъсир этишининг ҳуқуқий аҳамияти.

30. Жиноий оқибат тушунчаси ва турлари.

31. “Моддий” ва ”формал” таркибли жиноятлар. Жиноятни бундай турларга бўлинишининг ҳуқуқий аҳамияти.

32. Сабабий боғланиш тушунчаси ва унинг жиноий ҳуқуқий аҳамияти.

33. Альтернатив ҳаракат ва альтернатив оқибатли жиноятлар.

34. Жиноят субъектив томони тушунчаси ва белгилари.

35. Айб тушунчаси ва унинг шакллари.

36. Айб шакли сифатида эҳтиётсизлик ва унинг турлари.

37. Жиноий ўз-ўзига ишонишнинг эгри қасддан фарқи.

38. Қасд тушунчаси ва унинг турлари

39. Мураккаб айбли жиноятлар.

40. Жиноят содир қилиш мотиви ва мақсади.

41. Жиноят ҳуқуқида хато.

42. Жиноят субъекти тушунчаси ва белгилари.

43. Жиноий жавобгарлик ёши.

44. Вояга етмаганларнинг жиноий жавобгарлиги.

45. Ақли норасолик тушунчаси ва ҳуқуқий аҳамияти.

46. Ақли норасолик мезони.

47. Жиноятда махсус субъект тушунчаси.

48. Мастлик ҳолатида, гиёҳвандлик воситалари, психотроп ёки кишининг ақл идрокига таъсир этувчи бошқа моддалар таъсирида жиноят содир қилганлик учун жавобгарлик.

49. Жиноят содир қилиш босқичлари тушунчаси ва турлари.

50. Жиноятга тайергарлик кўриш тушунчаси ва белгилари.

51. Жиноятга суиқасд қилиш тушунчаси ва турлари.

52. Жиноят содир қилишдан ихтиёрий бош тортишнинг тушунчаси ва белгилари.
53. Ихтиёрий бош тортишнинг пушаймон бўлишдан фарқи.
54. Тамом бўлган жиноятлар тушунчаси.
55. Жиноятда иштирокчилик тушунчаси. Об'ектив ва субъектив белгилари.
56. Жиноятда иштирокчилик шакллари.
57. Иштирокчиларнинг жинойий жавобгарлик асослари ва доираси.
58. Иштирокчиликнинг турлари
59. Жиноятда эксцесс бажарувчи.
60. Жиноятга дахлдорлик тушунчаси ва турлари.
61. Дахлдорликни иштирокчиликдан фарқи.
62. Такроран жиноят содир қилиш тушунчаси, турлари ҳуқуқий аҳамияти.
63. Жиноятлар жами. Унинг тушунчаси ва турлари.
64. Рецидив жиноятчилик тушунчаси ва турлари.
65. Хавфли ва ўта хавфли рецидивист тушунчаси.
66. Жиноят ҳуқуқида қилмишнинг жинойийлигини истисно қилувчи ҳолатлар тушунчаси ва турлари.
67. Кам аҳамиятли қилмишлар тушунчаси.
68. Зарурий мудофаа тушунчаси.
69. Охирги зарурат. Унинг зарурий мудофаадан фарқи.
70. Ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсни ушлаш вақтида зарар етказиш.
71. Буйруқ ёки бошқа вазифани ижро этиш тушунчаси.
72. Касб ёки хўжалик фаолиятига боғлиқ бўлган асосли таваккалчилик.
73. Жазо тушунчаси ва белгилари.
74. Жазонинг мақсади ва вазифаси
75. Жинойий жазо тизими ва ҳуқуқий аҳамияти.
76. Ўзбекистон Республикаси ЖК да жазо турлари.
77. Жазо тайинлашнинг умумий асослари.
78. Жавобгарликни енгиллаштирувчи ҳолатлар.
79. Жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлар.
80. Жазо муддатларини ҳисобга олиш.
81. Жиноят содир қилган шахсни жинойий жавобгарликдан озод қилиш тушунчаси ва турлари.
82. Жазодан озод қилиш тушунчаси ва турлари.

83. Судланганлик тушунчаси ва белгилари.
84. Судланганлик ҳолатининг тугалланиши муддатлари.
85. Тиббий йўсиндаги мажбурлов чоралари асослари ва уларни тайинлаш.
86. Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги бўйича шахсга қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари.
87. Қасддан одам ўлдириш жинояти тушунчаси ва турлари.
88. Объектга нисбатан қасддан одам ўлдиришни оғирлаштирувчи ҳолатлари
89. Объектив томонга нисбатан қасддан одам ўлдиришнинг оғирлаштирувчи ҳолатлари.
90. Субъектив томонига нисбатан қасддан одам ўлдиришнинг оғирлаштирувчи ҳолатлари.
91. Субъектига нисбатан қасддан одам ўлдиришнинг оғирлаштирувчи ҳолатлари.
92. Эҳтиётсизликдан одам ўлдириш жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.
93. Ўзини-ўзи ўлдириш даражасига етказиш жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.
94. Соғлиққа қарши жиноятлар тушунчаси, турлари ва умумий таҳлили.
95. Жабрланувчининг ўлимига сабаб бўлган баданга оғир шикаст етказишнинг одам ўлдиришдан фарқи.
96. Қасддан баданга ўртача оғирликда шикаст етказишнинг тушунчаси ва белгилари. Унинг юридик таҳлили.
97. Ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли жиноятлар тушунчаси ва юридик анализи.
98. Ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш билан кўрқитиш жинояти тушунчаси ва белгилари.
99. Таносил ёки ОИТС касаллигини тарқатиш тушунчаси ва турлари.
100. Аёлни ўз ҳомиласини тушуришга мажбурлаш.
101. Касб юзасидан ўз вазифасини лозим даражада бажармаслик тушунчаси ва белгилари.
102. Хавф остида қолдириш.
103. Жинсий эркинликка қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари.
104. Номусга тегиш жинояти тушунчаси ва турлари.
105. Оилага, ёшларга ва ахлоққа қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари.

106. Вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаш учун жиноий жавобгарлик.
107. Фарзандликка олиш сирини ошкор қилиш жинояти учун жавобгарлик.
108. Кўп хотинли бўлиш жинояти учун жавобгарлик.
109. Вояга етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб қилиш.
110. Ўн олти ёшга тўлмаган шахсга нисбатан уятсиз-бузук ҳаракатлар қилиш.
111. Порнографик нарсаларни тайёрлаш ва тарқатиш жинояти.
112. Тарих ёки маданият ёдгорликларини нобуд қилиш, бузиш ёки уларга шикаст етказиш.
113. Инсоннинг аъзолари ва тўқималарини ажратиб олиш.
114. Қабрни таҳқирлаш жинояти учун жавобгарлик.
115. Шахснинг озодлиги, шаъни ва кадр-қимматига қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари, уларнинг ижтимоий хавфлилиги.
116. Тухмат қилиш жинояти. Унинг ҳақорат қилишдан фарқи.
117. Фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларига қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари.
118. Муаллифлик ёки ихтирочилик ҳуқуқларини бузиш учун жавобгарлик.
119. Гинчлик ва хавфсизликка қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари.
120. Агрессия жинояти тушунчаси ва юридик белгилари.
121. Терроризм жинояти тушунчаси ва ижтимоий-сиёсий моҳияти.
122. Миллий, ирқий ёки диний адоват қўзғатиш жинояти тушунчаси ва юридик анализи.
123. Ўзбекистон Республикасига қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари.
124. Қўпоровчилик тушунчаси ва унинг юридик белгилари.
125. Давлатга хоинлик қилиш жинояти тушунчаси, унинг юридик белгилари ва шакллари.
126. Ўзбекистон Республикаси Президентига тажовуз қилиш жинояти тушунчаси ва турлари.
127. Жосуслик жинояти тушунчаси, белгилари ва турлари.
128. Давлат сирларини ошкор қилиш. Давлат сирини ёки ҳарбий сир ҳисобланган ҳужжатларни йўқотиш. Бу жиноятнинг турлари.
129. Галон-торож тушунчаси ва белгилари, турлари ва шакллари.

130.Босқинчилик жинояти тушунчаси, турлари, ўзига хос хусусиятлари.

131.Товламачилик жинояти тушунчаси, турлари.

132.Талончилик жинояти тушунчаси ва белгилари.

133.Ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-торож қилиш жинояти тушунчаси ва белгилари, бир-биридан фарқи.

134.Фирибгарлик тушунчаси ва белгилари.

135.Ўғрилик тушунчаси в белгилари.

136.Ўзгалар мулкини талон-торож қилиш билан боғлиқ бўлмаган жиноятлар тушунчаси ва турлари.

II-БЛОК

1. Алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш йўли билан мулкый зарар етказиш тушунчаси ва турлари.

2. Иқтисодиёт асосларига қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари.

3. Қалбаки пул, акциз маркаси ёки қимматли қоғозлар ясаш, уларни ўтказиш. Қимматли қоғозлар тушунчаси.

4. Божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш жинояти тушунчаси ва турлари.

5. Хўжалик фаолияти соҳасидаги жиноятлар тушунчаси ва турлари.

6. Сифатсиз маҳсулотлар чиқариш ёки сотиш. Бу жиноятнинг субъектлари.

7. Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар тушунчаси, турлари ва ижтимоий-хавфлилиги.

8. Ҳокимият, бошқарув ва жамоат бирлашмалари органларининг фаолият тартибига қарши жиноятлар тушунчаси ва умумий таҳлили.

9. Ҳокимият ёки мансаб ваколоти доирасидан четга чиқиш жинояти тушунчаси ва турлари.

10. Порахўрлик. Бу жиноятнинг турлари.

11. Хизматчини пора эвазига оғдириш жиноятининг товламачилик йўли билан ҳақ беришни талаб қилиш жиноятидан фарқи.

12. Жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари.

13. Оммавий тартибсизликлар. Шахсни гаров сифатида тутқунликка олиш. Бу жиноятнинг терроризм ва товламачиликдан фарқи.

14. Транспорт ҳаракати ва ундан фойдаланиш хавфсизлигига қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари.

15. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишдан иборат жиноятлар тушунчаси.

16. Ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари.

17. Мародёрлик жинояти учун жавобгарлик.

18. Ҳарбий мансабдорлик жиноятлари тушунчаси ва белгилари.

19. Ҳарбий мулк ёки ундан фойдаланиш тартибига қарши жиноятлар.

20. Безорилик жинояти тушунчаси ва турлари.

21. Қиморхона ташкил қилиш ва уларни сақлаш жинояти учун жавобгарлик.

22. Дезертирлик жинояти учун жавобгарлик.

23. Тақиқланган экинларни етиштириш тушунчаси ва турлари.

24. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзлаб қонунга хилоф равишда тайёрлаш, эгаллаш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар қилиш жинояти учун жавобгарлик.

25. Бўйсунуш ва ҳарбий шаънга риоя этиш тартибига қарши жиноятлар тушунчаси ва юридик анализи.

26. Бўйсунмаслик жинояти учун жавобгарлик.

27. Бошлиққа қаршилиқ кўрсатиш ёки уни хизмат вазифаларини бузишга мажбур қилиш жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.

28. Бошлиқни кўрқитиш жиноятига тушунча беринг.

29. Бир-бирига тобе бўлмаган ҳарбий хизматчилар ўртасидаги ўзаро муносабатларга оид устав қоидаларини бузиш жинояти учун жиноий-ҳуқуқий жавобгарлик.

30. Ҳарбий қисм ёки хизмат жойини ўзбошимчалик билан ташлаб кетиш жинояти тушунчасига таъриф беринг.

31. Қоровул хизматини ўташ қоидаларини бузиш. Ички хизматни ўташ ёки гарнизонда патруллик қилиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси ва юридик анализи.

32. Атрофдагилар учун катта хавф манбаи бўлган қурол яроғ, шунингдек, модда ва буюмлар билан муомалада бўлиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси.

33. Транспорт воситаларини бошқариш ёки улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш жинояти учун жавобгарлик.

34. Ҳокимият ёки мансаб ваколатини суиистеъмол қилиш, ҳокимият ёки мансаб ваколатидан ташқарига чиқиш ёки ҳокимият ҳаракатизлиги жинояти тушунчалари ва юридик анализи.

35. Маст ҳолдаги шахсни транспорт воситасини бошқаришга йўл қўйганлик учун жавобгарлик.

36. Темир йўл, денгиз, дарё, ҳаво транспорти воситаси ёки алоқа йўллари яроқсиз ҳолатга келтириш жинояти учун жавобгарлик.

37. Тоғ-кон, қурилиш ёки портлатиш ишлари хавфсизлиги қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси ва юридик анализи.

38. Темир йўлнинг ҳаракатланадиган таркибини, ҳаво, денгиз ёки дарё кемасини олиб қочиш ёки эгаллаб олиш жинояти тушунчаси.

39. Тадқиқот фаолиятини амалга оширишда хавфсизлик қоидаларини бузиш жинояти учун жавобгарлик.

40. Радиоактив материаллар тушунчаси. Радиоактив материалларни қонунга хилоф равишда эгаллаш жинояти учун жавобгарлик.

41. Портлаш хавфи бўлган моддалар ёки пиротехника буюмларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси ва юридик анализи.

42. Контрабанда жинояти тушунчаси ва турлари.

43. Божхона чегараси тушунчаси. Бу жиноятнинг божхона қонунчилигини бузишдан фарқи.

44. Бошқа шахслар томонидан содир қилинадиган одил судловга қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари.

45. Ёлғон гувоҳлик бериш жинояти тушунчаси. Ёлғон хабар бериш жиноятидан фарқи.

46. Мансабдор бўлмаган шахсларнинг тергов қилишга ёки суд ишларини ҳал этишга аралashiши жинояти тушунчаси ва юридик анализи.

47. Жиноят ҳақида хабар бермаслик ёки уни яшириш жинояти учун жавобгарлик.

48. Одил судловни амалга оширишга ёрдам бериш учун жалб этилган шахслар томонидан содир қилинадиган одил судловга қарши жиноятлар тушунчаси ва турлари.

49. Ижтимоий хавfli қилмиш содир этган шахсни ушлашнинг зарур чоралари чегарасидан четга чиқиб, қасддан одам ўлдириш жинояти тушунчаси ва юридик анализи.

50. Фоҳишахона сақлаш ёки қўшмачилик қилиш жиноятининг тушунчаси ва унинг юридик таҳлили.

51. Инсоннинг аъзолари ёки тўқималарини ажратиб олиш жинояти учун жавобгарлик.

52. Аёлни эрга тегишга мажбур қилиш ёки эрга тегишига тўсқинлик қилиш жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.

53. Зўрлик ишлатиб, ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилиш жинояти учун жавобгарлик.

54. Фуқароларнинг турар жойи дахлсизлигини бузиш жинояти учун жавобгарлик.

55. Хат ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиши тартибини бузиш учун жавобгарлик.

56. Сайлов ҳуқуқининг ёки ишончли вакил ваколатларининг амалга оширилишига тўсқинлик қилиш жинояти тушунчалари.

57. Миллий, ирқий ёки диний адоват кўзғатиш жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.

58. Давлатга хоинлик қилиш тушунчаси, унинг юридик белгилари ва шакллари.

59. Ўзбекистон Республикаси конституциявий тузумига тажовуз қилиш жинояти тушунчаси ва турлари. Унинг шахсга қарши жиноятлардан фарқи.

60. Жосуслик жинояти тушунчаси, белгилари ва турлари.

61. Давлат сир ҳисобланган маълумотлар тушунчаси. Давлат сир ёки ҳарбий сир ҳисобланган ҳужжатларни йўқотиш жинояти тушунчаси ва турлари. Бу жиноятларнинг давлатга хоинлик қилиш ва жосусликдан фарқи.

62. Ахборотлаштириш қоидаларини бузиш учун жавобгарлик.

63. Ўзбекистон Республикасининг манфаатларига хилоф равишда битимлар тузиш жинояти тушунчаси ва ижтимоий хавфлилиги.

64. Валюта бойликлари тушунчаси. Чет эл валютасини яшириш жиноятининг умумий таҳлили.

65. Валюта бойликларини қонунга хилоф равишда олиш ёки ўтказиш жинояти учун жавобгарлик.

66. Сохта тадбиркорлик жинояти учун жавобгарлик.

67. Сохта банкротлик жинояти учун жавобгарлик.

68. Банкротликни яшириш жинояти тушунчаси ва юридик таҳлили.

69. Монополияга қарши қонун ҳужжатларини бузиш жинояти тушунчаси ва турлари.

70. Солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаш жинояти учун жавобгарлик.

71. Қимматбаҳо металллар ёки тошларни топшириш қоидаларини бузиш учун жавобгарлик.

72. Савдо ёки хизмат кўрсатиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси ва турлари.

73. Фаолият билан лицензиясиз шуғулланиш жинояти учун жиноий жавобгарлик шартлари.

74. Қонунга хилоф равишда ахборот тўплаш, уни ошкор қилиш ёки ундан фойдаланиш.

75. Рақобатчини обрўсизлантириш жинояти тушунчаси ва турлари.

76. Президент И. Каримовнинг “ Ўзбекистон XXI аср бўсаға-сида хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари, тараққиёт кафолатлари” асарида “коррупция ва жиноятчиликнинг” олдини олиш масалалари.

77. Президент И. Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси иккинчи чақириқ IX сессиясида “Адолат – қонун устиворлигида” мавзусидан келиб чиқиб, жиноят қонунчилигидаги ўзгариш ва қўшимчалар

78. Президент И. Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси иккинчи чақириқ XI сессиясида сўзлаган маърузасидан келиб чиқиб жиноят қонунчилигидаги масалалар.

79. Жиноят ҳуқуқининг принциплари.

80. Жиноят ҳуқуқида қонунийлик принципи.

81. Жиноят ҳуқуқида фуқароларнинг қонун олдидаги тенглиги принципи.

82. Жиноят ҳуқуқида инсоппарварлик принципи.

83. Жиноят ҳуқуқида одиллик принципи.

84. Жиноят ҳуқуқида айб учун жавобгарлик принципи.

85. Жиноят ҳуқуқида жавобгарликнинг муқаррарлиги принципи.

86. Санкция тушунчаси ва турлари.

87. Жиноят ҳуқуқида аналогия тушунчаси.

88. Жиноятчиликнинг бошқа ҳуқуқбузарликлардан фарқи.

89. Жиноятчилик тушунчаси ва унинг сабаблари.

90. Қасд ва унинг турлари.

91. Жиноятда иштирокчилик турлари.

92. Жарима тушунчаси ва уни тайинлаш тартиби.

93. Муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш жазоси.

94. Ахлоқ тузатиш ишлари.

95. Хизмат бўйича чеклаш.

96. Қамоқ жазоси ва унинг бошқа жазо турларидан фарқи.

97. Интизомий қисмга жўнатиш жазоси.

98. Озодликдан маҳрум қилиш.

99. Ўлим жазоси.

100. Ҳарбий ёки махсус унвондан маҳрум қилиш жазоси.

101. Жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлари.
102. Енгилроқ жазо тайинлаш.
103. Бир неча жинойт учун жазо тайинлаш.
104. Бир неча ҳукм юзасидан жазо тайинлаш
105. Жавобгарликка тортиш муддатининг ўтиб кетганлиги муносабати билан жавобгарликдан озод қилиш.
106. Қилмиш ёки шахс ижтимоий хавфлилигини йўқотганлиги муносабати билан жавобгарликдан озод қилиш.
107. Айбдор ўз қилмишига чин кўнгилдан пушаймон бўлганлиги муносабати билан жавобгарликдан озод қилиш.
108. Жазони ўташдан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш.
109. Жазони енгилроғи билан алмаштириш.
110. Касаллик ёки меҳнат қобилиятини йўқотиш оқибатида жазодан озод қилиш.
111. Ярашганлик муносаби билан жиноий жазодан озод қилиш.
112. Касаллик туфайли жавобгарликдан озод қилиш.
113. Шахсининг ижтимоий хавфлилики хусусиятини йўқотиш муносабати билан жазодан озод қилиш.
114. Айбдор чин кўнгилдан пушаймон бўлганлиги муносабати билан жазодан озод қилиш.
115. Амнистия акти ёки авф этиш асосида жазодан озод қилиш.
116. Ярашганлик муносабати билан жиноий жавобгарликдан озод қилиш.
117. Судланганликнинг ҳуқуқий аҳамияти.
118. Судланганликни олиб ташлаш ва муддатларини ҳисоблаш.
119. Вояга етмаганларга тайинланадиган жазо ва унинг тушунчаси.
120. Вояга етмаганларга тайинланадиган жазо тизими.
121. Вояга етмаганларга нисбатан қўлланиладиган жазо тизими.
122. Вояга етмаганларни жавобгарликдан ёки жазодан озод қилиш тушунчаси ва турлари.
123. Мажбурлов чораларини қўллаган ҳолда жавобгарликдан ёки жазодан озод қилиш.
124. Вояга етмаганларга нисбатан қўлланиладиган мажбурлов чоралари.
125. Жазони ўташдан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш

126. Вояга етмаганларга нисбатан жазони енгилроғи билан алмаштириш.

127. Тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларининг турлари ва уларни қўллаш асослари.

128. Алкоголизм, гиёҳвандлик, заҳарвандликка йўлиққан шахсларга тиббий йўсиндаги чораларни қўллаш.

129. Кучли руҳий ҳаяжонланиш ҳолатида қасддан одам ўлдириш жиноят тушунчаси, юридик таҳлили.

130. Онанинг ўз чақалоғини қасддан ўлдириш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

131. Зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб, қасддан одам ўлдириш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

132. Ижтимоий хавfli қилмиш содир этган шахсни ушлашнинг зарур чоралари чегарасидан четга чиқиб, қасддан одам ўлдириш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

133. Қасддан баданга оғир шикаст етказиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

134. Кучли руҳий ҳаяжонланиш ҳолатида қасддан баданга оғир шикаст етказиш тушунчаси, юридик таҳлили.

135. Зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб, қасддан баданга оғир шикаст етказиш тушунчаси, юридик таҳлили.

136. Ижтимоий хавfli қилмиш содир этган шахсни ушлашнинг зарур чоралари чегарасидан четга чиқиб, баданга қасддан оғир шикаст етказиш тушунчаси, юридик таҳлили.

III-БЛОК

1. Қасддан баданга енгил шикаст етказиш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

2. Қийнаш тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

3. Эхтиётсизлик орқасидан баданга ўртача оғир ёки оғир шикаст етказиш тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

4. Жиноий равишда ҳомила тушуриш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

5. Жинсий эхтиёжни зўрлик ишлатиб ғайритабиий усулда қондириш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

6. Аёлни жинсий алоқа қилишга мажбур этиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

7. Ота-онани моддий таъминлашдан бўйин товлаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

8. Болани алмаштириб қўйиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

9. Фоҳишахона сақлаш ёки қўшмачилик қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

10. Одамлардан фойдаланиш учун уларни ёллаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

11. Аёлни эрга тегишга мажбур қилиш ёки унинг эрга тегишига тўсқинлик қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

12. Одам ўғирлаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

13. Зўрлик ишлатиб ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилиш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

14. Фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилигини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

15. Фуқароларнинг турар жой дахлсизлигини бузиш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

16. Хат-ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиши тартибини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

17. Фуқаролоарнинг мурожаатлари тўғрисида қонун ҳужжатларини бузиш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

18. Виждон эркинлигини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

19. Сайлов ёки референдум ташкил қилиш, уларни ўтказиш тўғрисида қонун ҳужжатларини бузиш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

20. Сайлов ҳуқуқининг ёки ишончли вакиллар ваколатлари-нинг амалга оширилишига тўсқинлик қилиш жиноят тушунчаси, юридик таҳлили.

21. Меҳнат қилиш ҳуқуқини бузиш жинояти тушунчаси, турлари юридик таҳлили.

22. Урушни тарғиб қилиш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

23. Урушнинг, қонун ва удумларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

24. Ёлланиш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

25. Ўзгалар мулкини зўрлик ишлатиб талон-торож қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

26. Ўзгалар мулкни зўрлик ишлатмай талон-торож қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

27. Жиноий йўл билан топилган мулкни олиш ёки ўтказиш жиноят тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

28. Мулкни қўриқлашда виждонсиз муносабатда бўлиш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

29. Мулкни қасддан нобуд қилиш ёки унга зарар етказиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

30. Ахборотлаштириш қоидаларини бузиш жинояти тушунча-си, турлари, юридик таҳлили.

31. Ўзбекистон Республикасининг манфаатларига хилоф равишда битимлар тузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

32. Валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда олиш ёки ўтказиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

33. Чет эл валютасини яшириш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

34. Сохта тадбиркорлик жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

35. Сохта банкротлик жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

36. Банкротликни яшириш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

37. Монополияга қарши қонун ҳужжатларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

38. Солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

39. Бюджет интизомини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

40. Қимматбаҳо металлар ёки тошларни топшириш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

41. Рангли металлар, уларнинг парча ва резги-чиқитларини тайёрлаш, олиш, улардан фойдаланиш ҳамда уларни ўтказиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

42. Этил спирти, алкоғолли маҳсулот ва тамаки маҳсулотини қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

43. Савдо ёки воситачилик фаолияти билан қонунга хилоф равишда шуғулланиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

44. Фаолият билан лицензиясиз шуғулланиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

45. Қонунга хилоф равишда ахборот тўплаш, уни ошкор қилиш ёки ундан фойдаланиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

46. Рақобатни обрўсизлантириш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

47. Экология хавфсиллигига оид нормалар ва талабларни бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

48. Атроф табиий муҳитнинг ифлосланиши оқибатларини бартараф қилиш чораларини кўрмаслик жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

49. Атроф табиий муҳитни ифлослантириш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

50. Ер ости бойликларидан фойдаланиш шартларини ёки уларни муҳофаза қилиш талабларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

51. Экинзор, ўрмон ёки бошқа дов-дарахтларга шикаст етказиш уларни нобуд қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

52. Ўсимликлар касалликлари ёки заракунандалари билан кураш талабларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

53. Ветеринария ёки зоотехника қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

54. Зарарли киёвий моддалар билан муомалада бўлиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

55. Ҳайвонот ёки ўсимлик дунёсидан фойдаланиш тартибини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

56. Сув ёки сув ҳавзаларидан фойдаланиш шартларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

57. Алоҳида муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларнинг тартибини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

58. Ҳокимият ёки мансаб ваколатини суистеъмол қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

59. Мансабга совуққонлик билан қараш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

60. Ҳокимият ҳаракатсизлиги жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

61. Мансаб сохтакорлиги жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

62. Пора олиш-беришда воситачилик қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

63. Товламачилик йўли билан ҳақ беришни талаб қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

64. Жамоат бирлашмалари ёки диний ташкилотларни қонунга хилоф равишда тузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

65. Файриқонуний жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотлар фаолиятида қатнашишга ундаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

66. Диний ташкилотлар тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

67. Йиғилишлар, митинглар, кўча юришлари ёки намойишлар уюштириш, ўтказиш тартибини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

68. Тақиқланган иш ташлашга раҳбарлик ёки фавқулодда ҳолат шароитида корхона, муассаса ёхуд ташкилотлар ишига тўсқинлик қилиш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

69. Ҳокимият вакилига ёки фуқаровий бурчини бажараётган шахсга қаршилик кўрсатиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

70. Озодликдан маҳрум қилиш жазосини ижро чиқарувчи ҳаракатлар жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

71. Жазони ижро этиш муассасаси маъмуриятининг қонуний талабларига бўйсунмаслик жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

72. Озодликдан маҳрум қилиш жойларидан қочиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

73. Қонунга хилоф равишда чет элга чиқиш ёки Ўзбекистон Республикасига кириш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

74. Ўзбекистон Республикасида бўлиш қонунини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

75. Ҳарбий ёки муқобил хизматдан бўйин товлаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

76. Маъмурий назорат қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

77. Ҳужжатлар, шатмплар, муҳрлар, бланкаларни эгаллаш, нобуд қилиш, уларга шикаст етказиш ёки уларни яшириш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

78. Ҳужжатлар, штамплар, муҳрлар, бланкалар тайёрлаш, уларни қалбакилаштириш, сотиш ёки улардан фойдаланиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

79. Давлат проба тамғаларини тайёрлаш ва улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

80. Ўзбошимчалик жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

81. Ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

82. Одил судловга қарши қаратилган жиноятлар тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

83. Айбсиз кишини жавобгарликка тортиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

84. Адолатсиз ҳукм, ҳал қилув қарори, ажрим ёки қарор чиқариш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

85. Суд қарорларини бажармаслик жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

86. Банд солинган мулкни қонунга хилоф равишда тасарруф этиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

87. Қонунга хилоф равишда ушлаб туриш ёки ҳибсга олиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

88. Кўрсатув беришга мажбур қилиш жинояти тушунчаси.

89. Тергов қилишга ёки суд ишларини ҳал этишга аралаштириш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

90. Ёлғон хабар бериш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

91. Ёлғон гувоҳлик бериш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

92. Суриштирув ёки дастлабки тергов маълумотларини ошкор қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

93. Жиноят процессини юритиш катнашчиларининг ўз зиммасидаги вазифани бажаришдан бўйин товлаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

94. Жиноят ҳақида хабар бермаслик ёки уни яшириш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

95. Жиноий уюшма ташкил этиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

96. Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни ошкоралаштириш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

97. Оммавий тартибсизликлар жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

98. Жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига таҳдид соладиган материалларни тайёрлаш ёки тарқатиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

99. Диний экстремистик, сепаратистик, фундаменталистик ёки бошқа тақиқланган ташкилотлар тузиш, уларга раҳбарлик қилиш, уларда иштирок этиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

100. Контрабанда жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

101. Ўқотар қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш қурилмаларини қонунга ҳилоф равишда эгаллаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

102. Қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш.

103. Қурилмаларига қонунга ҳилоф равишда эгалик қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

104. Жиноий уюшма ташкил этиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

105. Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни ошқоралаштириш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

106. Оммавий тартибсизликлар жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

107. Жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига таҳдид соладиган материалларни тайёрлаш ёки тарқатиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

108. Диний экстремистик, сепаратистик, фундаменталистик ёки бошқа тақиқланган ташкилотлар тузиш, уларга раҳбарлик қилиш, уларда иштирок этиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

109. Шахсни гаров сифатида тутқунликка олиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

110. Контрабанда жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

111. Ўқотар қурол, ўқ дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш қурилмаларини қонунга ҳилоф равишда эгаллаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

112. Ўқотар қурол, ўқ дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш қурилмаларига қонунга ҳилоф равишда эгалик қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

113. Ўқотар қурол, ўқ дориларни бепарволик билан сақлаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

114. Портлаш хавфи бўлган моддалар ёки пиротехника буюмларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

115. Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни қонунга хилоф равишда эгаллаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

116. Радиоактив материалларни қонунга хилоф равишда эгаллаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

117. Радиоактив материаллардан фойдаланиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

118. Радиоактив материалларидан қонунга хилоф равишда фойдаланиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

119. Ядро қурилмаларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

120. Бактериологик, кимёвий ва бошқа хил ялпи қирғин қуроллари турларини ишлаб чиқиш, ишлаб чиқариш, тўплаш, олиш, бировга ўтказиш, сақлаш, қонунга хилоф равишда эгаллаш ва улар билан бошқа ҳаракатларни содир этиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

121. Тадқиқот фаолиятини амалга оширишда хавфсизлик қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

122. Меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

123. Санитарияга оид қонун ҳужжатларини ёки эпидемияга қарши кураш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

124. Тоғ-кон, қурилиш ёки портлатиш ишлари хавфсизлиги қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

125. Ёнғин хавфсизлиги қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

126. Тақиқланган экинларни етиштириш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

127. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни қонунга хилоф равишда эгаллаш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

128. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни қонунга хилоф равишда ўтказиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

129. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзлаб қонунга хилоф равишда тайёрлаш, эгаллаш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар қилиш, шунингдек уларни қонунга хилоф равишда ўтказиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

130. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни истеъмол қилишга жалб қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

131. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни ишлаб чиқариш ёки улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

132. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларини ўтказиш мақсадини кўзламай қонунга хилоф равишда тайёрлаш, эгаллаш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

133. Бўйсунмаслик жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

134. Буйруқни бажармаслик жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

135. Бошлиққа қаршилик кўрсатиш ёки уни хизмат вазифаларни бузишга мажбур қилиш жинояти тушунчаси, турлари, юридик таҳлили.

136. Бошлиқни қўрқитиш жинояти тушунчаси, юридик таҳлили.

МУНДАРИЖА

КИРИШ	3
“Жиноят ҳуқуқи” махсус қисми фанидан ўтиладиган маърузалар ва амалий машғулоти турларига ажратилган соатларнинг тақсимооти.....	4
“Жиноят ҳуқуқи” махсус қисми фанининг ўқув дастури.....	6
“Жиноят ҳуқуқи” (махсус қисми) бўйича семинар машғулоти мавзулари.....	18
“Жиноят ҳуқуқи” (махсус қисми) бўйича амалий машғулоти ўтиш мавзулари режаси, масала ва тестлар	24
“Жиноят ҳуқуқи” (махсус қисми) га оид раҳбарий адабиётлар, қонунчилик ҳужжатлари ва махсус адабиётлар.....	182
Курс иши ёзиш бўйича услубий кўрсатмалар.....	199
Курс иши намунавий мавзулари.....	201
Бакалаврият талабалари учун “Жиноят ҳуқуқи” фанидан намунавий давлат имтиҳони саволлари.....	215

Ш.Ё.Абдукодиров

**ЖИНОЯТ ҲУҚУҚИ
(МАХСУС ҚИСМИ)**

**ЎҚУВ-УСЛУБИЙ
ҚЎЛЛАНМА**

Мухаррир: У.М.Мирзаев.
Техник муҳаррир: А.Боймаматов.
Компьютерда саҳифаловчи: Ф.Нурлибаев.

Босишга рухсат этилди: 21.02.2008.
Ҳажми: 14,3 б.т. Адади: 500. Буюртма: № 1187.
ТДЮИ кичик босмахонасида босилди.
Тошкент шаҳар, Сайилгоҳ 35.